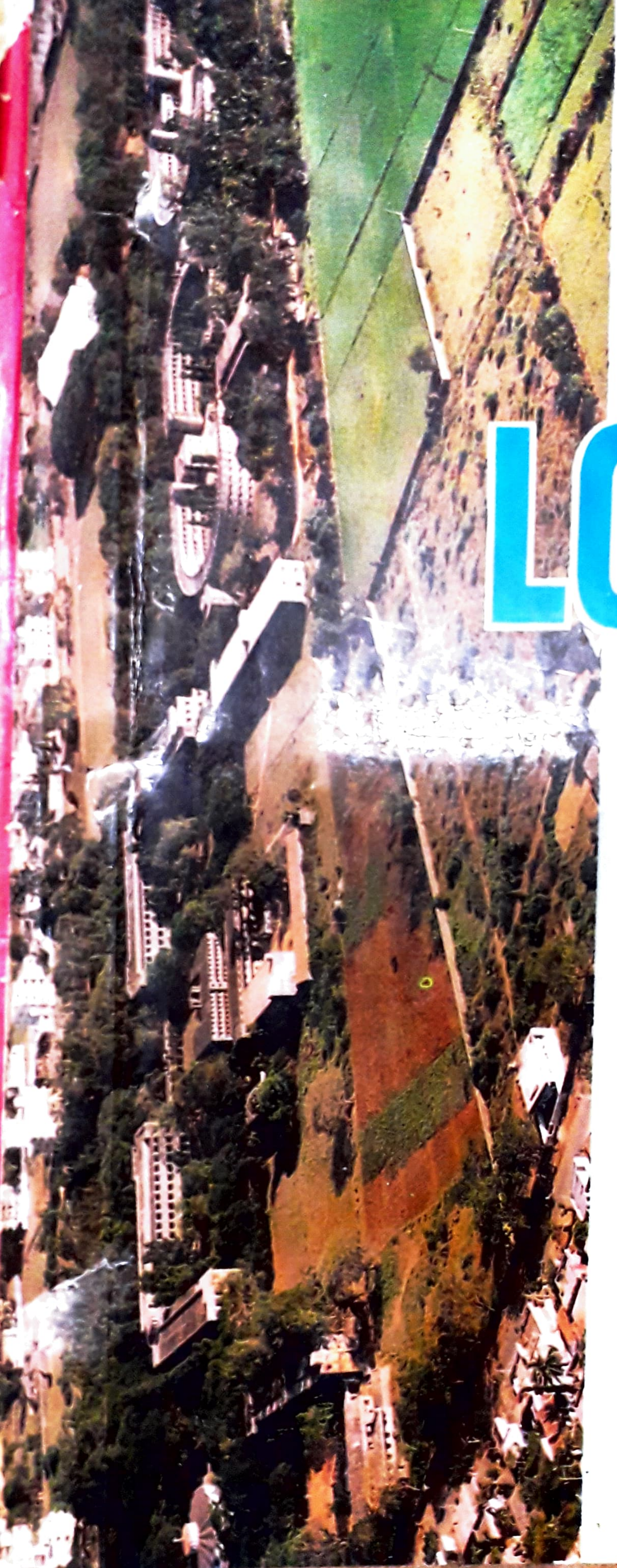

LOYOLITE '95

ANNUAL MAGAZINE

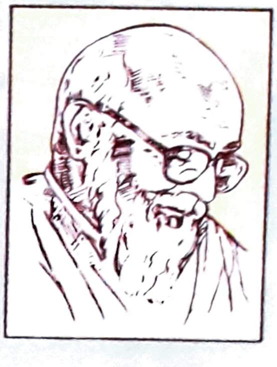

ANDHRA
LOYOLA COLLEGE
(Autonomous)

VIJAYAWADA

DATA OF PUBLICATION

Owner : Rev. Fr. D. Showraiah, S.J., Rector

Publisher : Rev. Fr. C.J. John, S.J., Principal

Editor-in-Chief : Mr. Deva Santhanam, M.A.,M.Phil.

Managing Editor : Mr. George Panackal, M.A., PGDTE, B.Ed

Editorial Staff

Mr. M. Deva Santhanam
P.G. Dept of English
Mr. George Panackal
P.G. Dept of English
Rev. Fr. Kishore, S.J.
Dept. of Telugu
Mr. A. Clement Robert Raj
Dept. of Physics
Dr. Vallabha Rao, *Dept. of Hindi*

Student Editors

Ms. R. Sreedevi, *II M.A (Litt.)*

Rev. Sr. Nirmala, *I M.A. (S.W)*

Mr. Seshu Kumar, *III B.Com.*

Br. J. Raj Kumar, *III B.A.*

Mr. S. Kumar, *(Sr. Inter)*

Printed at : Good News Printing School, Eluru. Ph: 21139

TABLE OF CONTENTS

1. From the Editor's Desk ... 1
2. College Day Annual Report ... 3
3. The Strange Husband ... 13
4. Fields Medal ... 15
5. The Plight of a Modern girl ... 17
6. Fr. Kuriakose S.J. ... 18
7. A.L.C Cultural Week ... 22
8. Should Abortion be Legalized ... 24
9. My Sweet Heart ... 26
10. A Tale of Two Years ... 27
11. U.N.O is 50 ... 31
12. Dream Land ... 33
13. A.L.C Corners Team Championship ... 34
14. Fullerenes ... 35
15. Passion ... 36
16. Joy of Simplicity ... 37
17. The Divine Light House ... 39
18. Jurassic Park ... 42
19. Kaladarshini Cultural Week ... 43
20. Compact Disc ... 44
21. N.S.S : 25 Years ... 45
22. Alumni Association ... 46
23. I am a Crowd ... 47
24. Testing Times ... 48
25. Bold Strikes Gold ... 53

26. Alms-Giving ... 54
27. An Apology for Feminism ... 55
28. Smile If you are Wise ... 57
29. Pesticide - Our Daily Bread ... 58
30. How the Months got their names? ... 59
31. Family, the Heart of Humanity ... 60
32. Lasers ... 61
33. Service above Self ... 62
34. Mathematical Puzzles ... 64
35. Allergies ... 65
36. Laugh Lane ... 67
37. Examination - a Cricket Match ... 67
38. With Gratitude ... 68
39. A Tribute to Former Principal ... 69
40. For Better Human Relations ... 72
41. Atomic Energy ... 73
42. Bro. Maria ... 74
43. Dalit Poetry ... 75
44. Quiz - Kid of Loyola ... 76
45. Seminars ... 77

FROM THE EDITOR'S DESK

It has been a very peaceful academic year and yet full of curricular and extra curricular activities. Every one went about with the minutiae of every day life. Many a laurel won, quiet academic achievements, amity and co-operation between the staff and the management, uninterrupted flow of classroom instructions... thanks be to God for such a fruitful academic year. The Principal needs a special mention. This prestigious, premier institute will scale greater heights with this affable magis at the helms.

One wonders whether we are living in troubled times or enjoying near heaven on earth. God may be in His heavens, but all isn't right with the world. The nation today is besieged and beleaguered by innumerable ills and maladies. Man is forced to run from pillar to post, move heaven and earth to lead a hand to mouth existence, most often eating humble pie. We are painfully aware of the spiralling prices even though the economists predict the millennium and a free market. Poor wallets don't jingle anymore though the coffers of the country may be waxing and bulging.

This is the land of 'Lotos eaters', a magical stupor has descended upon the mortals as cables and wires are replacing umbilical chords. We moon about, vegetate, peter out and vanish like dreams. Ills remain ills.

We produce no greater populace. In this rat race, even temples of learning are infected. Save a few exceptionally good institutions, by and large, the morale of the teaching community of our country has nose dived. The students are famished and disheartened; "the hungry sheep look up and are not fed" because the shepherd has bigger fish to fry. He is a father, husband and man in society. And, hence, name sake degrees.... useless products. Only a negligible minority benefit by this system. The others fail because enough attention has not been paid to them. So, we have students coming into a college and going out without really being hit by the hammer and touched by the anvil.

Millions and Millions took flesh
Stalked the surface of the earth
Apologies of men and women but never
Approximations. Only a handful really lived,
Knew life and lived full well...
The rest are cattle, bugs and spawn;
Live like goats, breed like pigs and perish
A vegetable, mineral, bestial finale

Unknown, unworthy, useless sots.
Ignoramus'.

Knowledge, they know not, wisdom
they have not

Virtue and strength, they try not.

Like a dismantled spool of mag
netic tape

Their lives are in disarray, knotty
and endless.

Where is the one who can rewind
us?

Where is the one who can unseal
our fates?

Who will help us regain our
strength?

The sands are drifting, the lands
are drifting

Oh, we are floundering, sinking
and perishing

Who would heed our doleful cries?

Yes. It's grating; It's cacophonous...

This grating, dolorous cries of man, the still sad music of mankind has irked a few but shaken a few others. Humanity has fallen on evil days and is bleeding profusely. And, the burden of righting the student community is on the shoulders of our teachers. They are being called upon to act as catalysts of change, accelerators of growth, facilitators of prosperity and above all prophets of peaceful co-existence. Moulding the nation can be done by moulding the student community. Soulsmith, the iron is hot. Go ahead.

M. Deva Santhanam

Time is a mystery. Where has yesterday gone?
Where did today come from?-where is tomorrow hiding?

ANDHRA LOYOLA COLLEGE (AUTONOMOUS)
VIJAYAWADA
College Day Annual Report
1994-95

Respected Post Master General, Dr. Srinivasa Raghavan, Dr. Mrs. Ramabai Raghavan, Rev. Fr. Rector, Staff and students of Andhra Loyola College, ladies and gentlemen,

I have the honour of presenting to you the annual report of Andhra Loyola College for the year 1994-95. Before doing so, I would like to introduce to you our Chief Guest, Dr. Srinivasa Raghavan, and Dr. Mrs. Ramabai Raghavan.

Dr. Srinivasa Raghavan hails from the State of Tamil Nadu. After his schooling, he went to acquire a Master's Degree in Physics and began his career as a college Lecturer. But within a short time, he joined the Indian Postal Service. This was a turning point in the life of young Raghavan. From being a student of Science, he began to read Economics, and I feel it might have been due to the influence of Mrs. Ramabai Raghavan, his better-half, who herself was a student of Economics, and who eventually went to acquire a doctorate in Economics. Dr. Raghavan too got his Master's as well as Ph.D. in Economics. His thirst for knowledge is phenomenal and he continued his studies and obtained an M.B.A. Degree. The ease with which he moved from science to Arts and later on to Commerce should be an eye-opener to everyone present here. He has 25 years of experience at national and international levels of management. He has the distinction of having designed projects and interacted with International Funding Agencies like, IFAD, World Bank (EDI), ADB, UNCRD, Commonwealth Secretariat, CIDA, Government of Japan, etc., He has conducted seminars in a variety of areas like, : 1. Monitoring and Evaluation, 2. Training of Trainers, 3. Disaster Management, 4. Poverty alleviation with special emphasis on women in development and 5. Social Forestry. In addition, he was a Fellow of Hubert Humphrey at M.I.T., Cambridge, USA from 1985 - 86. He also received the SPURS Fellowship of M.I.T. He is privileged to have studied in the world-famous Harvard Business School and served on the faculty of several national and international institutions. Apart from his studies abroad, Dr.Raghavan has also visited countries like the USA, Canada, Japan, Vietnam, Thailand, Singapore, Nepal and Bangladesh.

The presence of Mrs. Ramabai Raghavan here adds not only colour but also a dimension of intellectual excellence. Though she had to give up her teaching career in a prestigious

college like, Stella Maris in Madras, I feel that she is a person quite at home on college for a short time. On behalf of the college community, I extend a warm and hearty welcome to this gifted couple who have become celebrities by their own merit.

CHANGE OF STAFF : It is an annual feature in every institution and our college too has had its share. The year began with the change of Rector. Rev. Fr. V. Amalanathan, S.J., who was the Rector of the institution for the last five years. He was able to keep a cool head and a cheerful countenance, though his term of office could be termed troubled years. Fr. Amalanathan now heads another important Jesuit College in New Delhi, viz., Vidya Jyoti. Rev. Fr. D. Showraiah, an alumnus, and a Lecturer in Political Science, replaced Fr. Amalanathan as Rector. Fr. Showraiah comes with a lot of experience and we hope the college will march forward under his leadership. Rev.Fr. Tony Viagula, who was a Lecture in English and a much sought-after preacher, was transferred to st. Patrick's School and Rev. Fr. Rajan, who was managing the Diploma courses so well, joined the Amruthavani Institute of Communication in Secunderabad. The new Fathers who have joined the college staff include a veteran in the person of Fr. T. Koyipuram, Fr. Philomin Raj, who has returned after three and a half years' leave to college and Fr. Arockiasamy, an alumnus, after his Theological studies in Vidya Jyoti, New Delhi. Fr. John Susaimanickam joined college as part-time Lecturer in Commerce; he also heads SOSA and organises camps and workshops in his campaign against social injustice. The arrival of Rev. Marianayagam was a great relief to Rev. Fr. Kishore, who agreed to take up additional charge as the Vice-Principal (Intermediate). I owe much to this young man who has given a new identity to the staff and the students of the Intermediate Section.

At the fag end of the last academic year, Mr. Narasimha Swamy, Head of the Department Telugu, retired after 35 years of service. Though retired, he continues to serve the college as a Lecturer in Sanskrit. Mr. N. Satyam, a very service minded Lecturer in Botany and as NSS Co-ordinator of college, died prematurely due to cancer. Dr. P. Madhava Rao's retirement, after serving college for 34 years, brought in two new faces in the Botany Department. They are Mrs. Rose Mary and Dr. J. Chandra Shekhara Rao, a young scientist. College cannot easily forget the services rendered by Mr. P. Rayanna, our former Physical Director, till June 1994. He retired from service after 31 years. Any Father who has worked in the college has some thing good to say about Mr. Rayanna. The vacancy created by Mr. Rayanna's retirement was filled by Mr. Nagendra Prasad, an alumnus. Three other lecturers have left college, but for greener pastures. They are Mr. P. Thomas from the P.G. Department of Social Work, Mr. D. Pedda Kistaiah from the political Science Department and Mr. CSV Rama Krishna from the Electronics Department. A number of new lecturers have been recruited to staff the two new departments, namely

M.C.A. and B.Sc. Fisheries (Vocational course) as well as to replace the vacancies created by the retired lecturers. Mrs. Anila joined the Chemistry Department and Mr. M.V.D.V. Bhaskara Rao, and Mr. G.M. Srirangam joined the Electronics and the Industrial Fish & Fisheries departments respectively. Another notable entry is Miss. Haripadma Rani, who has started her career as a P.G. English lecturer. A very heartening thing to note at this juncture is that many old students have joined our college as staff members. They are Mr. P. Venugopala Rao (Mathematics), Mr. M. Chimpiri Rao (Physics) Mr. K. Showry Prasada Rao, Mr. A. Banu Shankar and Mr. Paul John (MCA Department) and Miss Srujanalatha and Miss Nirmala Mary in the P.G. Social Work and the English Departments respectively.

From the Non-teaching staff, the college lost two veterans namely, Br Maria Michael and Mr. K.S. Prakasa Rao. Br. Maria Michael served the college with distinction from 1964 till he joined LPS, Guntur, a few years ago. Brother was instrumental in completing the college building, completing the work of non-residential students' centre, Britto Hall, Workshop, Intermediate block, Sanjeevan hostel, New Hostel Hall, the annexure to Fathers' Quarters and the dream-child of the Old Boys Association, the Devaiah Memorial Auditorium. Even if our memory is short, the buildings will stand as witness to his unique contribution to college. Mr. K.S. Prakasa Rao retired after serving college for 30 years. Though his eye sight was failing, he served the college with great dedication.

ACADEMIC ACHIEVEMENTS : Result is not everything and we should not measure the progress made by a college by the percentage of passes obtained in different public examinations. The Intermediate results are still modest and we obtained only 65% pass. Of the 396 students appeared for the Inter examinations, only 248 were successful and 138 failed to complete the course. While Intermediate is slowly picking up momentum under the leadership of Rev. Fr. Kishore, the degree students did very well in the examinations. The percentage of pass in B.A., was 79.54, in B.Com 79.03 and in B.Sc. 75.90. It works out to 76.90% pass at the graduate level. The over all increase in pass percentage at the degree level is 14% more than in the previous academic year. The P.G. students did still better by getting 100% pass in social work and 80% in M.A. English. Though the overall performance of the English (P.G.) Department went down considerably, Mr. K. Rajeev redeemed the situation by getting the second rank in the Nagarjuna University examinations.

At this juncture I would like to congratulate each and every staff on his/her co-operation and hard work. I can say, without any exaggeration, but for their systematic and sustained work, the results would have been different. The bifurcation of the staff into Degree and Intermediate is helping a lot to pay special care to the students and I am confident that our academic performance will be on the rise again.

ASSOCIATIONS : Our Associations are growing from strength to strength. All

the associations have been reorganised this year and each association is guided by a staff member and three elected student leaders from the particular association. Though it is a small step in the direction of holistic education we are aiming at, I feel, that our students learn a lot of leadership skills through these activities. Mr. Sunkara Satyanarayana inaugurated our association this year.

Each association took pains to organise something on behalf of their association. Yet I must specially mention the activities of some of the associations who have organised innovative and challenging programmes. Two associations have done very well. They are the Mathematics and Statistics Association ALSA, and Physics Association called ALPHA. Apart from organising different cultural and literary competitions, they are innovative, too. The Exhibition organised by the Physics Department was a great success.

The Zoology Department organised a poster exhibition and a contest on Environmental Awareness on the theme, "Meddling with Nature is welcoming Maladies". Again, Mr. K.Rajendra Prasad, P.G. English final year student, who had won a national - level quiz last year, won an international quiz on Food and Nutrition held at Mauritius. He will be going shortly to Geneva to receive the cash award worth 22,000 U.S. Dollars, equivalent to 7½ lakh rupees in Indian currency. Other state level winners in cultural items are Mr. Anoop Reddy (II Year M.A. English) in the state level Quiz conducted by all India Radio. Our boys have won numerous prizes in competitions conducted in and around Vijayawada. Our boys did very well in the competitions organised by the Central University of Hyderabad and won first place in the prestigious English Debate, first place in clay modelling, first place in Floor crossing and first place in SAAZ. The total prize money received from these four competitions is Rs. 8,500/-

The History and Political Science Department conducted a pre-poll survey and the results were published in the local dailies. Though they predicted a Congress victory, the survey was indicative of people's choice of Mr. N.T. Rama Rao as the C.M. of Andhra Pradesh.

As in the previous year, this year, too, our college conducted the Nagarjuna University Inter-collegiate Athletic Meet on 18th, 19th & 20th November. My hearty congratulations to Fr. Dhanpal, Mr. Nagendra Prasad and the students and the staff volunteers who toiled hard to make the event not only colourful but also competitive. I also take this opportunity to thank the different persons and organisers who came forward to sponsor partly the Athletic Meet. Our students won the Nagarjuna University Athletic Meet this year. They are also the co-winners of the Nagarjuna University Hockey tournament.

We organised on Feb 11th our Sports Day. Sri Rajat Bhargava and Mrs. Pramila Bhargava were our chief guests. It was a very colourful function wherein our NCC cadets along with the athletes played a major role to

make the whole function lively by their march past. The highlight of the day was the Tug-of-war. After losing consecutively for 3 years, the staff won the event this year. Fr. Dhanpal, our P.D. and others deserve our hearty congratulations.

Another notable event which took place in our college was the UN Peace Rally organised by college on 10th November 1994. Fr. Principal led the rally of a thousand students and 30 staff members to the Sub-Collectorate in orderly manner without causing any nuisance to the public, and the Intermediate students, I should say, behaved so well, that the Sub-Collector and Visalandra Editor, were all praise for our students. I would like to congratulate the Inter Vice- Principal, staff and students on their excellent organisation and all - out participation. The Cultural Week is another feather in the cap of Loyola College. The English and Telugu Debates and Quiz conducted by us attracted many young men and the quality of participation is improving steadily. For our students the Intra-mural days of the Cultural Week are very dear. The number of participants is growing and I do hope this opportunity provided by college will go a long way towards shaping the future leaders. Loyola stands for quality and holistic education, and co-curricular and extra - curricular activities play a sterling role in the process of education.

THE INNOVATIVE VENTURES : "Loyola Today" is the outcome of a long felt-need on campus to have a news bulletin. Though this news bulletin was published earlier in the 1980's, nobody could maintain a sustained interest in it. Of course finance was also a problem, but it was not everything. It also involves a lot of work. With the help of two staff members from the English Department and the munificence of some students "Loyola Today" could be brought out twice. We are planning to bring out one more issue before the academic year ends.

WOMEN'S CELL : Why a Women's Cell in a predominantly boys college? Of course, this question is a legitimate one, but I feel it is high time we thought in terms of gender equality. We need to conscientize ourselves regarding the need to treat women more kindly and in a humane manner. Under the leadership of Mrs. Annie Jayaraj, Miss. Haripadmarani and Miss. Srujanalatha, the Women's Cell has been very active. They were able to organise an impressive one-day workshop to highlight the problems faced by working women. Two of our lady staff members are taking a special course in Women Studies organised by AIACHE.

ALUMNI ASSOCIATION : The Jesuit Fathers believe that education is an on going one and it doesn't stop at graduate or postgraduate level. In other words, continuing education is our objective. To strengthen this principle, we have started an Old Boys Association and today we have renamed it as Alumni Association because of the arrival of girl students on our campus. Now, the Alumni Association has a full-fledged office

next to the Degree Vice-Principal's office and, in a few month's time, it will be equipped with a computer and other office equipment necessary for a modern office.

HOSTELS : The hostels play a vital role in the life of Andhra Loyola College. Not only the buildings are magnificent but also the total atmosphere is very congenial to serious academic pursuit. The old students who return to college to have a 'darshan' of their alma mater never fail to go and visit the rooms in which they stayed as students years ago. We must take our hats off to the three wardens and their assistants who run the show so smoothly.

N.C.C. : We have all the three wings of NCC namely, the Army, the Navy and the Air-force. They are headed by the staff N.C.C. Officers. These young and dynamic officers take all the pains to train our boys in strict military discipline. Though it may look outdated, I feel, NCC not only trains the body to co-ordinate its actions but also helps to mould the character of the students.

This year 9 of our boys were selected to take part in the R.D. Parade. While only six took part in the R.D. last year, the inclusion of three more indicates life. From NCC Army Wing Cadet D.Emmanuel took part in R.D. While Devadoss was the sole participant from Army, four members each from the Navy and the Air Wings took part in the R.D. They are: PO Cadet N. Satish, PO Cadet V. Swaroop Sarma, PO Cadet V Venunath and PO Cadet K. Kiran Reddy. From Air-Wing, Flt Cadt K. Srinivasa Reddy, Flt Cadet Canute Jacob, Flt Cadet Shaik Karimulla and Flt Cadet SS Mohanty took part in the R.D. Parade.

I will be failing in my duty if I do not mention the individual achievements of some of the cadets. PO Cadet Canute Jacob was chosen as the Best Cadet from A.P. in a competition held at Hyderabad in 1994. Two of the Navy cadets participated in the National Sea Training Camp held in INS Circars, Vizag, in December 1994. From Navy, a contingent of 15 cadets took part in the National Integration Camp held at Secunderabad and another six Naval cadets took part in the Sailing Expedition in the River Godavari. The Army cadets also participate Camp held at Hyderabad and six of them took part in the tricking expedition held at Undavalli.

EXTENSION SERVICE: Andhra Loyola College is trying its best to incorporate the salient features of community college elsewhere. The hall-mark of a community college is its neighbourhood awareness. Though we may not be able to change the syllabus to suit all who seek education, like in the USA, we are at least trying to reach out to them. Student Organisations like SOSA, NSS and Social Work Department, in particular, are trying their best to translate these plans into action.

SOSA as an organisation is keen on highlighting the problems faced by Dalits, particularly against the social discrimination being perpetuated against them. Awareness camps, leaflets and street plays constitute the major

activities of SOSA. Fr. John Susaimanickam and Fr. Emmanuel are ardent advocates of this social philosophy.

NSS has been quite active this year under the leadership of Dr. Sreerama Chandramurthy and Dr. Vallabha Rao. As this year is the Silver Jubilee year of NSS, they organized many programmes this year. They planted on campus and in the nearby slums 1500 saplings. A contingent of 80 NSS volunteers took part in the National Integration Cycle Rally. Another 80 took part in the Aids Awareness Rally. They also arranged Medical camps and distributed medicines freely. The rural camp at Gosala from December 23rd to 31st was a great success. Yet I would consider the participation of four of our boys in the National Integration Camp held at Nagarjuna University as the highlight of the NSS activities this year. I congratulate the NSS staff advisers on their painstaking hard work which has borne plenty of fruit. I feel that no report on the extension service of our college will be complete without mentioning the activities of the M.A. Social Work Department. The annual camp at Yesupuram is the highlight of their activities. During the camp, the students organised programmes like: literacy day, plantation day, medical camp, youth day, sports day and valedictory day. Their success in bringing together the men, women and children of the village is astonishing, and they could organize many items of sports and games for them. These field works should not be written off as classroom requirements; here a student gets an opportunity to interact with people and get to know the real problems of the people. I shall not go into the many other activities undertaken by the department because of shortage of time.

RESEARCH : A college is a centre of higher learning and it should not remain a glorified school. I would deem it my first priority to give an opportunity to my staff members to do research. And I am happy to announce that Mr. Ravindra Bhas has obtained his Ph.D from Telugu University, Hyderabad, under the FIP programme. Fr. D. Showraiah, our Rector, has submitted his Ph.D thesis in Pune University and is waiting for the award of the Degree. Mr. D. Ashok and Mr. N. Srinivas Rao, both from Statistics departments, got their M. Phil degree from Nagarjuna University. While the former did his studies under FIP, the latter did it privately and at his own initiative. Miss. Hari Padma Rani and Mr. S. Ananth have received their M.Phil Degrees from Central University, Hyderabad, the former in English Literature and the latter in History. Mr. G.M. Srirangam has obtained an M.Phil from Andhra University in Fisheries. A few others who are expected to complete their M.Phil studies are Mr. A. Arockiasamy in Mathematics, Mr. G. Srinivasa Rao in physics and Sri M. Venkateswara Rao in Chemistry. Surely, these research degrees should effect a qualitative change in our approach to teaching, learning and research.

A few of our lecturers are deeply engaged in post doctoral research. Mr.

G. Sambasiva Rao is making a study of Telugu Folk Theatre under a UGC Programme and he is submitting his project report very soon. Dr. N. Appanna submitted a paper in aerobiology in an International Seminar held at Bangalore. Dr. J. Chandrasekhar has done research on 'Stress and its Impact on the Growth of Prawn" and written another paper on "the Impact of ferric ion on the acclimatization of aquatic organisms in the Ponds". Dr. G. Subrahmanya Sastry has published a paper on "Molar Excess Volumes of ternary mixtures of non electrolyte solutions at 303.14K". It was published in the Journal of Physics and Chemistry Liquids vol.28 pp-35-40, 1994.

During the current academic year, our college has conducted the following seminars and workshops:

1) PAM therapy - a course meant to create a positive attitude of Mind was conducted by Dr. Abraham Vazhoor for staff.

2) The English Department organized a workshop on materials production under the able guidance of Prof. Paul Gunasekhar from CIEFL, Hyderabad.

3) The P.G. Department of English organised a one-day seminar on "Is Shakespeare still our Contemporary". It was ably moderated by Prof. S. Marathe of Central University, Hyderabad.

4) We had another fruitful workshop to restructure the B.Sc. Chemistry syllabus. Dr. J.C. Kuriakose (retd), IIT, Madras was with us to guide the workshop.

5) Then it was the turn of the Mathematics Department and they, under Prof. Gopala Krishna, organized a one-day workshop to restructure the syllabus of our B.Sc. Mathematics Course.

6) Last but not least, a workshop was exclusively arranged for the heads of various departments. Prof. Russall Marcks, Jeff Armstrong from the U.S.A. and Prof. Adrian Almeida from Madras were the resource persons. I am sure that all these inputs will keep our staff not only more informed, but also effective teachers.

It has been my greatest desire to train the staff wherever possible in order to make them really informed and committed teachers, Fr. C.J. John, the Principal, attended three International Conferences this year. The first conference took place in George Town University, the alma mater of President Clinton, the second was held in Nortre Dame University where our former Principal, Fr. G. Francis, studied, and the third one was in New Delhi organized by AIACHE. They have given me a new outlook on education and I hope to translate some of these ideas into reality. Fr. D. Showraiah, our Rector, attended a seminar in Kathmandu and I hope the outcome of that seminar could make considerable change in the Field of education. Mr. T. Sri Kumar from Physics attended a seminar on "Satellite Television in India and its Future".

FUTURE PLANS : While we have succeeded in implementing the plans we drew up last academic year,

especially commencing the M.C.A. Programme and B.Sc (Fisheries), we have not been very fortunate this year because of the shift in the policy of Nagarjuna University. The Vice-Chancellor seems to think that P.G. Courses should be run by the University college alone. Yet the management is making all efforts to start a few more P.G. courses in the coming years provided we get the permission of the government and University affiliation.

Our college is seriously thinking of starting new courses, like, M.Sc. Electronics, M.Sc. (Mathematics) and M.B.A. of course, no college will be able to provide all disciplines of knowledge. Yet I firmly believe that consolidation and growth should go hand in hand. While it is mandatory to enhance and reinforce the existing branches of knowledge, a college should also prepare to change, as and when necessary. Change for change's sake is unwarranted, but a change for the better should not be postponed. I feel that an academic think cell is the need of the time.

Again, I would like to translate the Jesuits' idea of education into action. According to the Indian concept of education, personal care is essential, and so from the next academic year, I am planning to entrust 25 to 30 students to each lecturer who would play the role of a mentor to these students entrusted to him or her.

From the development point of view a few things are on the anvil: a separate administrative building, a separate P.G. Centre, a Girls Hostel, A Dining Hall to be constructed to supplement the auditorium and a concrete Basket Ball Court.

AUTONOMOUS PROGRAMME : A truncated autonomy, as permitted by the Nagarjuna University and the Government of Andhra Pradesh, is not a solution to the malady of higher education in Andhra Pradesh. Autonomy, in order to be really sound, should also be extended to P.G. Courses. Unless and until it is done, we have to be contented with a hotch-potch system of education. Institutions, especially those educational institutions which are well-equipped, should be given more freedom to experiment and empower the students with great knowledge. As we march towards the third millennium, the need of our country is quality education. Why not our college try for at least ISO 9001 like the industries?

IN MEMORIAM : Death seems to be a reality we have to reckon with every year. Year after year we are losing our near and dear ones. The Loyola Community has lost three eminent people during the last 12 months. They were: Fr. D. Gordon, Fr. J. Kuriakose and Mr. N. Satyam. Fr. Gordon needs no introduction. He was the Provincial who recommended the establishment of this college and also saw to it that it did not lack efficient and foresighted Jesuit personnel to man it. During his 10 year tenure as Principal and Rector, this college grew up by leaps and bounds. It was in the 1960's that Andhra Loyola College acquired a name and came to be known as a premier college. For exactly one decade, Fr.

Gordon was at the helm of affairs at Loyola, and any one who knew Fr. Gordon has to accept his invaluable contributions. From 1969, though he was away from college, he continued to nurture it, and returned to it in 1977. From 1977 till he died on April 2nd last year, he was closely associated with every major step taken by this college. A man of Gordon's stature is rare to find and any one who knew him cannot but love him.

Fr. Kuriakose, my predecessor, was another great soul whom we lost in July 1994. He was unassuming, simple, hard-working, but a man of faith and great principles. Though he appeared to be stiff and unapproachable, those who knew him had a different experience - Kuriakose, the kind hearted, Kuriakose the friend of the poor and Kuriakose who did not nurture any personal ambition. Kuriakose served Andhra Loyola at three different times. He was in this college between 1954-55. Then he came back to college in 1960 and was here till 1970 - the last five years being spent as its Rector. Then he was back in A.P. from 1984 as the Regional Superior, and from 1988 onwards at Andhra Loyola College as the Warden of New Hostel, Controller of Examinations and Principal of the college. During his stay, he endeared himself to one and all. I can say without any exaggeration that he was a man who loved many and was loved by many, too.

Mr. N., Satyam, our Botany lecturer, who died on 19th June, was another person whose services to college will not be forgotten soon. As a Botany Lecturer he was appreciated by many, and as NSS Co-ordinator of the college for a decade or so, he was in constant touch with many students. He had a knack of dealing with them. In seventies no college day could be thought of without Mr. Satyam, as he played an important role in organizing it. May his soul rest in peace!.

CONCLUSION : As I come to the fag end of the college annual report, my heart is overwhelmed with gratitude to God as he has been guiding me and, through me, the institution to achieve many things. The uninterrupted academic year, the accelerated activities of the associations, the rejuvenated spirit of the staff, the number of seminars/ workshops conducted, the celebration of Nagarjuna University Athletic Meet, College Sports Meet and the Cultural Week, the production of Loyola Today are but a few of our achievements. And I do feel strongly many of these would not have been possible but for the whole-hearted cooperation rendered by my staff and students. While thanking the Almighty for continually blessing our college, I do pray that we may march forward with greater unity and determination so that we can build a better Vijayawada, a better Andhra Pradesh, and a better India.

Thank You.

AMDG

Rev. Fr. C. J. John S.J.

Principal

THE STRANGE HUSBAND

The train finally rolled on to the station and came to a halt. The till then calm station, bussed alive. Some were busy bidding farewell and exchanging last minute instructions and advice. The vendors were on their usual business, unmindful of the emotional farewell by the passengers to their loved ones There were yet others who just got out of the train to relax themselves. Even though the train was late and the holiday rush was on; Priya found no difficulty in locating her seat. She tucked away her suit-case and sat down relaxed. She was in high spirits naturally going home for the holidays after a long stay in the hostel. She was all alone.

The initial rush soon died down and Priya began to observe her co-passengers. An elderly lady in her forties sat opposite to her. There was a young lady sitting next to her tending to her body as her husband looked on. There were also a few other passengers hot on debate about the present political situations. The bogie was almost full.

The elderly lady looked at Priya from the book and smiled. "Crowded isn't it" She said beginning the conversation.

"Ya, this is the holiday season you see" Priya answered looking at the crowded bogie.

"Where are you going to?" asked the lady

"Vijayawada... and you".

"I get off the next station; you may be a little more free then.. Are you alone?" the lady enquired. A mischievous smile spread upon Priya's face Being naughty by nature she loved playing practical jokes. "No" she smiled "My husband is with me" she said pointing to a stranger standing next to a fruit stall at the station. "He's buying some fruits for the journey. You know, I love apples.." She laughed.

"This ought to be fun" she said to herself and watched the elderly lady gaze at her "*husband*".

"Newly married?"

"mm... Yes. *6 months back*" replied Priya, thoroughly enjoying herself..

The train whistled and the station became busy once again.

Priya looked outside to have a last look at her "Husband."

To her surprise, she saw him board the train in the bogie she was sitting. The guy walked upto her seat with a newspaper in the hand and stopped. A surprised Priya was thoroughly taken aback. She had not thought of this part at all. A fear ran through her heart when he sat down in the empty seat beside her and soon got lost in the newspaper as the train gathered speed.

"Didn't get the apples?" the lady asked.

Priya was at a loss. She did not know what to answer. Fortunately enough, the man got up and went to the next compartment and began conversing to some other guy. Priya let out a sigh of relief and decided to go on with her fun.

"No, may be they were costly" she replied with a twinkle in her eye.

"Your husband seems to be a very serious guy"

"He is always like that, but he is very nice"

"You're going to your in-law's place?"

"No, to my house you know, it has been long since I went there. My in-laws are like my own parents. They love me very much, so I don't feel home sick at all...."

And the conversation continued with Priya just describing her life with her imaginary husband and in-laws. She was thoroughly enjoying herself. The two transferred from being strangers to become friends, not minding the large age gap. The topics changed and both of them didn't realise how fast the time had gone. The lady collected her address saying she would visit her some-day later on.

Soon the train slowed down and the people began to move about pulling their luggage from under the seats. The lady also got up as the next stop was her destination. Priya helped the lady with one of her suitcases and through the corner of her eye noticed that her "husband" too was pulling out his luggage "Probably he too gets down here" she thought. She noticed that the lady had walked upto the man and spoke something to him which wasn't audible for Priya and it made her nervous.

"Was she referring to that man about me?", she couldn't help being tensed.

The train entered the station and came to a screeching half. Once again there was a lot of hustle in the compartment. People were trying to get off while yet others were trying to find their way in; and the vendors with their usual business and the beggars not forgetting either, to carry on with their profession.

Priya helped the lady with her luggage. Her "husband"walking before her helped the lady with the heavy boxer and finally the last of the luggage was put down on the platform. The man turned to the lady and helped her off the train saying.

"Careful mum"

A stunned Priya couldn't believe her ears. She was too dumbstruck to say anything. The lady called her on to the platform.

"Meet my son... I mean... Your husband": She laughed!

Amrita Suman Paul

MCA - 02

FIELDS MEDAL

Alfred Barnhard Nobel (1833-1896) was a Swedish inventor and Philanthropist. Basically Nobel was an Engineer and Chemist who discovered dynamic. He amassed a fortune from the manufacture of explosives, and bequeathed a fund for annual prizes to those who had contributed most to the benefit of mankind in the fields of Physics, Chemistry, Medicine, Literature and Peace but not for Mathematics.

Gauss, the Prince of mathematicians considered mathematics as the queen of sciences. For such a science there is no noble prize. One wonders why Nobel avoided mathematics for his prizes. It is a fact that Nobel's omission of mathematics for his prize is deliberate. Nobel had personal dislike for his own countryman, contemporary mathematics M.G.Mittag-Leffeler (1848-1927) because of his unsuccessful rivalry with him in a love affair. Moreover, Nobel feared that in the event of there being a prize for mathematics, Mittay-Leffelar could be among its first recipients.

Prof. John Charles Fields (1863-1932) a famous Canadian mathematician and chairman of 1924 International Congress of Mathematics (ICM) held in Toronto, Canada, strongly felt about there being no Noble prize for mathematics. His aim was that there should be a suitable prize for outstanding contributions to mathematics in order to encourage young Mathematicians. 2700 canadian dollars were left after meeting the expenses of 1924, ICM Fields felt that the amount can be profitably used to institute a prize for mathematics. It was resolved on Fields' suggestion that 2500 canadian dollars be set apart for two medals to be awarded at every future ICM. An international committee would adjudge the award to outstanding mathematicians. Fields submitted on 12-1-1932 a document outlining the procedure, principles and philosophy behind the proposed prizes to be awarded. Towards this end, Fields began making preparations to present his proposal to the 1932, ICM which was scheduled to meet in Zurich in Sept, 1932. But unfortunately Fields died before the congress. But in his will, Fields left a part of his estate for the proposed prizes for mathematicians and he too left an undated document describing his ideas about the size, shape of the medal and inscriptions on the medal. Each

medal should contain atleast 200 canadian dollars worth of gold with 7.5 cm in diameter, the inscriptions on it should be either in Latin or Greek to give an international character. The medal was designed by a wellknown sculptor Dr. R.T.Mckenzee. Each medal carries a cash award of 1500 canadian dollars. This was in consultation with the National Trust Company Ltd., of Canada which was appointed as the permanent trustee of the prize fund under the terms of Fields will.

Two years before each 1 CM, the executive committee of the International Mathematical union appoints a committee consisting of 7 or 8 mathematicians to select the candidates. On several occasions in the past, mathematicians from TIFR (Tata Institute of Fundamental Research) Bombay, have been on the committee. Though there has been no formal réstriction on the age of the recipients, it has become a convetion that a recipient must be below 40 years. The award will be once in 4 years. This stipulation simplifies the selection procedure. This stipulation of age has excluded many promising mathematicians form receiving the award.

For the first time the medals were awarded at the 1936 ICM in OGLO. For the next 14 years, there was no congress because of the second world war. The first ICM after World War II was held in 1950 at Cambridge, Massachusetts, USA and after that there has been a meeting once in every 4 years. Up to 1962 only two medals were awarded each time. Thanks to an anonymous donar in 1966 at the MOSCOW ICM, four medals were awarded for the first time. But only two medals were awarded in 1974. The recent ICM was held on 3-8-94. ZURICH. the Fields Medalists are (countrywise, subject wise)

1) JEAN BOURGAIN - Belgium - Analysis (Ergodic theory)
2) JEAN - CHRISTOPHE YOCCOZ - Franca - Analysis)
3) PIERRE - LOUIS LIONS - France - Applied maths (partial diff. Eqns.)
4) M.E. ZELMANOV - (erstwhile USSR) - Algebra (group theory)

K.M. Sastry

Head. Dept. of Mathematics

Give to your children sparingly, or you will beg from them in your old age.

MEMORABLE COLLEGE DAY '95

'Great deeds are done!'
Annual report by Fr. Principal

'A good guest is half a host' - Chief guest
Dr. Srinivasa Raghavan being led to the dias

'Attitude of gratitude!'
Renju giving bouquet to Ramabai

'Acknowledging commitment and dedication!'

International Quiz kid Mr. Rajendra Prasad - won the 1st prize in the Quiz competition on food & Nutrition conducted by WHO.

'So many men, so many minds!' August gathering

Seminars & Associations

Organizers and participants in the one-day seminar on 'Shakespeare' along with Prof. Marathe and Fr. Principal.

You deserve it
Fr. Rector gives memento to Prof. Gunashekhar, the resource person from CIEF

D.C.P. inaugurates the Social Workers' Association (M.S.W)

Inauguration of Exhibition
Department of Electronics

Association of Statistics

Computer Legends.
Association of M.C.A.

SPLENDID ACHIEVEMENTS

'Exacting every step!'

National champions in Debate
J. Raj Kumar & P.V. Praveen

A thing of beauty is a joy forever!

'Pride of Women's Cell.'

The best is yet to be done

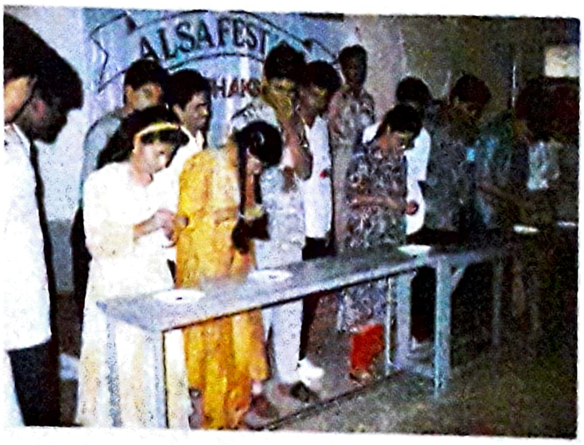

Mastering the Key-hole.

Helping others to help themselves

We Guide

Social Workers at
Integral Coach Factory, Madras

'Cut your coat according to the cloth!'

'Learning by dance'

'Train them when they are young'
Inter slum sports meet

'Poverty is no sin!'
Refreshment to the slum children

THROUGH THE YEAR '94-95

'Many Thanks!'

'Parivarthanam' on Ignatius' day.

A.L.C. lifts the trophy

Botanical Field Trip.

'Away, away from men and towns!'
P.G. Dept. of English at Ferry.

'Memorable moments!'

CULTURAL EXCELLENCE!

'Action is masculine' (folk dance)

'Joys are our wings!'

'Perfection is no trifle!'
(Dancing Ramani, winning the hearts of all!)

'Give the devil his due'

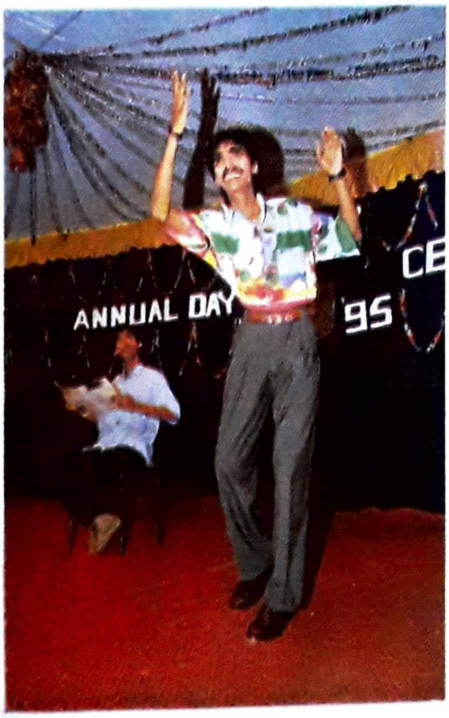

'I talk of chalk
you think of cheese!' (mime)
'Get up, set yourself to the wheel'

Melodious tune
'Ladies are serious...
Gents are genius...'

SPORTS' DAY

'Rev. Fr. Principal with burning torch of accumulated wisdom' - along with Rajat Bhargava, Municipal Commissioner

Fr. Principal, Municipal Commissioner - Rajat Bhargava , Pramila Bhargava, Fr. Rector, Mr. M.C.Das.

'Enjoying the day! eh ?'

'We uphold integrity'

'What a Perfection!'
Rajat Bhargava inspecting the N.C.C.

Remember, 'All roads lead to Rome!',
'Life is an endless race - - - -!'

'That is the spirit'

N.C.C. BLUES

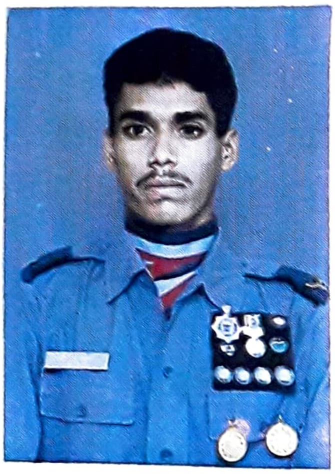

Canute Jacob R.D.

Sarat Cadet Capt.

Shaik Mastan Vali
Best Cadet

Ratnakar. S.
Cadet Capt.

Lt. Ravindra Bhas, Rev. Fr. Principal,
Lt. Bala Sundar Reddy, Pilot Officer Vijaya Babu.

M. Satyanarayana
Cadet Capt.

V.S. Sarma R.D.

S.S. Mohanty R.D.

UNITED FOREVER!

Mr. Subhakar weds Sushma
On 11th August.

Sastry weds Poornima
On 31 August.

Promises are kept up!
Mr. Jose weds Fathima
On 13th Oct. '94.

Sahaya Bhaskaran weds Chandra
On 2nd June 1994.

Sairam weds Madhavi
On 13-5-1994.

OBITUARY

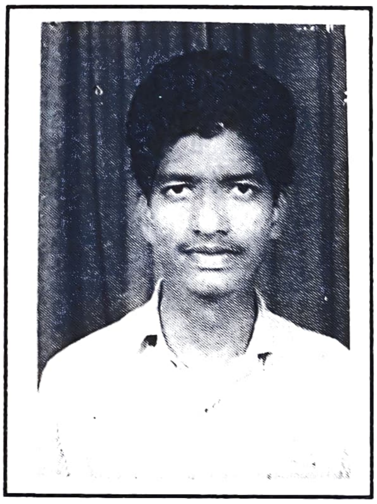

K. Ananda Babu, II B.A.
Expired on 11.3.'95

It may be strange, Yet who would change

Time's course to slower speeding.

IN MEMORIAM

Sri Marana Satyam (1946-'94) joined ALC, in the year 1965 as a Botany demonstrator. He wa promoted as lecturer in 76, a year after he took his M.Sc., degree from Andhra University. Mr. satyam was widely read and was deeply interested in Taxonomy. He had as varied interests as conducting art exhibitions, taking care of the greenery of the campus and conducting NSS programmes. He had inspried a number students with his Zeal & Zest.

Unfortunately, Mr. Satyam had to meet an untimely death on the 19th of July 1994. Though he is not amidst us now, his sense of humour commitment, indefatigable patience in things have immortalized interest. May his soul rest in peace in the gardens of heaven.

WHAT WAS IT?

1. What did the big chimney say to the small chimney?

A. You are too young to smoke.

2. Why did the mother tip-toe across the medicine cup-board?

A. So as not to wake the sleeping tablets.

3. What did the tomato do when it saw the salad dressed in the Fridge?

A. Of Course; it blushed.

4. Why did Amul throw the butter out of the window?

A. Because he wanted to see the butterfly.

5. What did the big cherry say to the small cherry?

A. Look out, don't get into a jam.

6. What did a telephone say to the other telephone?

A. You are too young to get engaged.

7. What did the window say to the curtain?

A. 'You have darkened my life.

THE PLIGHT OF A MODERN GIRL

I would like to become a honey bee
To suck the honey of your lips
But they are already occupied with a cigar.

I would like to become a butterfly
To keep in touch with your cheeks
But they look heavy with the pan.

I would like to become a red-red rose in your hands
Just to feel the closeness of you
But, your hands are not empty, they hold a wine glass.

I would like to be a white pure Jasmine
To have a pious touch of your foot
But that action is controlled by your shoes.

What can I do now, how can I express my love.
I lend my ears to the tape recorder
My eyes to the T.V.Set
My hands to the book
And My thoughts to you in vain.

K.Uma
M.A. English (Final)

Rev Fr. Kuriakose S J - As I knew Him

A bright light that shone in the educational horizon of India for many years, went out on 11 July 1994, when Rev Fr J Kuriakose died at the age of sixty-nine in Hyderabad, Andhra Pradesh. In his death, we lost an illustrious educator, an able administrator, a good human being, and an effective leader. From 8 March 1959, the date on which he was ordained a priest, he remained a committed and honest Jesuit, setting a shining example of simplicity.

Born on 24 November 1925 as the eldest child of Francis Kurien and Thressiamma Kurien, in Karoor, a village close to Palai of the then Travancore State (Idukki District, Kerala), he completed his schooling at St Thomas School, Palai and the intermediate class in St Joseph's College Tiruchirapalli. He entered the society of Jesus at nineteen and got ordained at thirty-four. During his internship he graduated from the University of Madras with a B.Com (Hons) degree from Loyola College. Soon after, he was posted at Andhra Loyola College (Vijayawada) and later he officiated as Rector there. In the summer of 1970, he was transferred to Loyola College (Madras) as Principal and he spent the peak of his career here. Till 1983, he presided over Loyola the academic and non-academic activity of the college. In the annals of Loyola, his principal-ship is the longest. A year before his formal retirement, at the age of fifty-seven, he was posted as the Regional Superior of the fledgling Jesuit province of Andhra at Secunderabad, which was then being carved out of Madurai province as an independent set-up. For five years he held that office with aplomb and grace and at sixty-three, he returned to Andhra Loyola College (ALC) as the Controller of Examinations, since ALC had just then become an autonomous college Subsequently, long after his superannuation, he was appointed as the Principal of ALC for two years, due to some dire circumstances. His last office was the rectorship of Loyola Junior College at Karim Nagar, near Hyderabad.

It is said in Loyola that Fathers Francis Bertram and Jerome D'Souza were its first and second founders. Considering my two decades stay and the yeoman service Fr Kuriakose did to Loyola, I will easily consider him on par with those great Jesuits. His principal-ship of a globally renowned college for an uninterrupted period of thirteen years has to be seen as a major achievement. He came to Loyola in 1970, when it was facing enormous administrative turbulence; both students and faculty had problems with the management. He needed all the imagination and patience on earth to bring about discipline into the campus, and that was his first task. He realized it ably and within a couple of years, everything fell in their respective places

and once again Loyola began to function like a well-oiled machine.

He was a fine person though with an apparently stern exterior. I have always found him open to suggestions. But he received them with caution, probably because he felt Loyola as an institution with a hoary past and glorious heritage could not afford to make even one mistake; the College with its unique culture, repute values, and socially-diverse participants was most important to him. He made difficult decisions and such decisions affected some individuals; but I know that he was only too willing to explain the logic of such decisions and why he needed to make them. This should not mean that all his decisions were absolutely correct and enabled Loyola to reach greater heights of glory. Decisions were made in particular time frames and circumstances, and therefore, it is difficult for me to critically look at them now in their respective perspectives. He depended on his conscience for guidance, and obviously clarified the reasons for such decisions to himself and the Society to which he belonged.

Fr Kuriakose was a rare blend of effective leadership, courage, and simplicity. He dreamt Loyola should become a model institution, not only for India, but for the whole world! Autonomy to Loyola is an example to illustrate his vision and dreams to make it the best. With Dr Malcolm S Adiseshiah taking over as the Vice-Chancellor of the University of Madras in mid-seventies, a new thinking of conferring autonomy to colleges began. Dr Adiseshiah suggested to the principals of leading colleges of his University area to avail the facility of autonomy which was highlighted in the Kothari Commission Report. Fr Kuriakose was one of those who accepted the idea readily, since he was convinced that Loyola is a potential institution for such an exercise and this would enable Loyola to grow as a model institution. He mode herculean effort to convince us - the faculty.

I do not know if Fr Kuriakose had any formal training in Management. But I am sure, he had an instinctive intellect that guided his actions, which I consider today extraordinary. The following two examples will illustrate how effective a leader he was, in achieving a high level of attitudinal change in a good number of the faculty: (1) In 1974, when the concept of 'Autonomy to Colleges' was very much in the air, none of us knew what it actually meant! We were considerably worried if this was going to give greater power to the management ! Naturally, many of us resented the very term - Autonomy. In this kind of difficult situation, Fr Kuriakose played his cards well. At the end of each faculty meeting (1974 - 1977), he would casually remark: " Remember , we need to work for Autonomy " Such casual but periodical references triggered the curiosity of the younger members of the faculty, which soon emerged as a collective enthusiasm towards autonomy. Subconsciously, we began to work for it, and interestingly, we started

dreaming about our autonomy. (2) Simultaneously, Fr Kuriakose identified a small group of teachers (irrespective of their age and status) about whom he was convinced as a motivated lot. Incidentally, a majority of this group had exposure to western education. This group worked silently, but vigorously and continuously. They developed administrative and academic blueprints and a policy draft for the autonomous Loyola for discussion and approval of the faculty.

1977 was a crucial year. The first thing Fr Kuriakose did was to set up several committees entrusting them with diverse responsibilities. For example, one of the committees was responsible for looking into the design of co-curricular activities. Naturally it could not do much, since that committee had to necessarily depend on the decisions of the Academic Committee. Yet the primary aim of Fr Kuriakose was realized, since he could make nearly fifty members of the faculty participate in such committees who turned in favour of autonomy, just because they were 'involved' in the planning process. They did enjoy a sense of pride generated out of participation in the development of 'some policy matter of the college'! This means that out of about a hundred and fifty members of the faculty, in 1977, nearly one-thirds was convinced that autonomy to LOYOLA is going to be an exciting experience and they should welcome this functional change. Over the year, they were able to motivate another one-thirds, in casual meetings in the cafeteria and even in family get-togethers. As a result, nearly a hundred of the total faculty supported autonomy to LOYOLA. We looked forward to greater responsibilities and better participation in the matters of the college and against these, the inhibitions became minor issues. Consequently, the faculty guaranteed full support and endorsed the principal to accept autonomy. Of course, the rest was a cakewalk for a sharp administrator like Fr Kuriakose!

In a note of recollection like this, it is but pertinent to refer to his courage. I have always wondered how such a short-statured person could command profound respect from everyone around and away. Whenever student problems surfaced, he would be the first person to get into them and make quick efforts to reach amiable solutions. He was not an eloquent person; probably that made him handle volatile situations with ease, because he used words with utmost care. I also remember that he stopped the son of the then Education Minister of Tamil Nadu from appearing for the University examination, Since that boy did not satisfy the minimal attendance requirement. All of us knew how much pressure was put on Fr Kuriakose to exempt him. Fr Kuriakose respected values. During the Golden Jubilee celebrations of the College, a Pre-University student coming from a wealthy family pleaded him that he could bring substantial donations to College from his relatives, if only Fr Kuriakose would assure one pre-

university admission to each of those donor families in the ensuring academic year. Quite naturally, Fr kuriakose refused bluntly to him donations and admissions were two independent variables: one could not influence the other. In one of my conversations with him, I suggested that we could get handsome grants from several foreign church-related agencies for the development of the College. He smiled and told me: "Raman, our provincial policy does not permit receiving such grants. We will develop the college within the permitted ways." I certainly felt disappointed at that point of time, but I now realize what a visionary he was.

A distinct dimension on his personality was his simplicity. Given the situation that he presided over an institution that enjoyed the respect and reputation of a major Indian University, he was modest in his life-style. On several occasions, I have seen him carrying his suitcase and walking over to the Nungambakkam suburban railway station to reach Egmore railway terminal to go to Dindigul or Tiruchirapalli. Whenever he could plan his travel in advance he always travelled by second class. What I admire in Fr. Kuriakose is that he demonstrated simplicity by his actions and never talked about it anywhere.

Though not a scientist by academic training, true to a creative leader, he provided unstained support to scientific research. His deep desire was that every teacher of Loyola should be an active researcher, because he believed that only active research would generate effective teachers. As an effort towards this he established Lourdu M Yeddanapalli Research Award for teachers of Loyola who published maximum number of research papers in a year. It will not be an exaggeration if I say that he, as the chief administrator of the College, put Loyola on a strong pedestal in the scientific map of the world.

In conclusion, I will reinforce what I referred to earlier : Fr Kuriakose's stay in Loyola and his role as the Principal are one of the best periods of Loyola in the recent past. His leadership quality, courage, and simplicity were his strengths, and paled the few weaknesses, common to any human being, into insignificance. He will be remembered by all of us in Loyola campus, as a Jesuit who strode like a colossus, living for Loyola and its educational efforts keeping Jesuit values and traditions high. He did his job, and did that to his satisfaction and to the best of his capability; he did not do anything for recognitions and rewards; as said in Bhagvad Gita, he left the results and fruits of his actions to the Divine Force.

A Raman

Loyola College, Madras 600 034

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
CULTURAL WEEK-1994

Andhra Loyola College celebrated its week long Annual Cultural Festival with variety and enthusiasm from 12 to 17 December '94. The festival was inaugurated by Rev. Fr. C. J. John, S.J. our Principal. During the week, both Inter-collegiate and Intra-mural competitions were held under the dynamic leadership and visionary guidance of the Principal. The staff and students evinced a keen interest in the programmes.

Seven teams from different colleges affiliated to Nagarjuna University took part in the Inter Collegiate Quiz programme P.B.Siddhartha college of Arts & Science, Vijayawada, won the Winner's Rolling Trophy and Hindu College, Guntur, the Runners up trophy. Mr. Sanjay Lulla, a veteran Quizzer himself, did exceedingly well as Quiz Master.

On the second day, a stimulating Debating Contest was held in English, the topic for which was "Prohibition of liquor as a state policy is unsound". Arguments for and against the preposition were informative and heartfelt. M.V.S. Murali, Mr. Andavalli Satyanarayana and Mrs. Ramana Murali were the judges. St. Theresa's College carried away the winners trophy and the Runners-up trophy went to Siddhartha Mahila Kalasala, Vijayawada. S. Raja Ram of Hindu College, Guntur was awarded the best speaker award and the second best speaker was M. Praveena Naidu of St. Theresa's College, Eluru.

The third day a debating contest in Telugu and the topic was "The effects of the Programmes of Foreign media are undesirable". Sri Raghavachari of Visalandhra, Mr. Thotakura Raghu of Andhra Jyothi and Mr. Prasada Rao of AIR, were the judges. Several teams took part in this contest. Loyola College retained the winners trophy overcoming stiff resistance from various teams, while Montessori Mahila Kalasala, Vijayawada, carried away the Runners up trophy. M.V.G. Satyanarayana of our college who won the hearts of the audience with his analytical speech was adjudged the best speaker and Himabindu of Montessori College, the second best.

The following three days, Intra-mural competitions were held in music, dance, drama, fancy dress and essay writing. A large number of students participated enthusiastically. In the music arena Rev. Fr. John Joseph, Ramesh Babu and Smt. Prabhu Kumari were judges. Arts Association of Andhra Loyola College (David Dinakaran NEH 26) bagged the first prize and the Botany Association (William, DB 22) the second. In singing again the Arts Association (Gangadhara Sastry) bagged the first prize and the P.G. English Department (Anita Ratna and Sanjeev) the second. In dance, Computer Association (Johny & party) won the first prize and

Zoology Association (Naveena) stood second.

In Fancy Dress competition, Satyanarayana Naidu who portrayed the Bathing Beauty was adjudged the best while Sriram got the second prize for his skilful portrayal of an embittered old cripple and the third prize went to Raja Ram for representing the chimpanzee. In the Drama Contest Sriram (patient) was adgudged the best actor and Brahmaji (Rangadu) the second best actor. The best Director award went to Dr. Ravindra Bhas for his play 'Fashions & Fashions'. The best script and best production awards went to Computer Science Association for staging a fine play (Jole by Mallik) on National Integration and communal harmony. The week long cultural festival came to a close on 17th December 1994. All these programmes were organised by Mr.M.Sureshan and Mr.N. Ranga Babu of English Department.

- N. Ranga Babu

VERBOSITY-An Illness

Zounds! I was never so bethump'd with words
Since first I call'd my brother's father DAD
(Shakespeare)

'TAUTOLOGY' is the grammarian's term for unnecessary words that add nothing but padding. We have all come across compulsive talkers, people who are so nervous that they wear out everyone they meet with a deluge of words. That's VERBOSITY and it's almost like an illness. It's the same in writing, when people bolster their confidence or self-esteem with 'in relation to', 'with reference to', 'in respect of', 'it is appreciated that', 'it is considered advisable to bring to your attention' and hundreds of other stodgy cotton wool expressions.

Every time we avoid VERBOSITY we increase the chance that someone will read what we've written.

SHOULD ABORTION BE LEGALISED?

I Think Mother Theresa's words were very futuristic, when she claimed in her Nobel Peace Prize acceptance speech in 1979, that the main threat to the world peace was abortion. How correct her words are even after 15 years. It was very evident at the Cairo International Conference on Population and Development (ICPD). Though there were many issues to be discussed the one issue that was sounding all through and captured most of the attention and time was the issue of abortion. Why is it so?

Abortion is the expulsion or removal of a foetus from the uterus before it has attained viability, that is, before the born infant, with appropriate life support, has become capable of surviving and eventually maintaining an independent life outside the uterus.

Now the question is, whether it should be legalised or not. This is what resounded in the Cairo Conference also. Before deciding upon its legality it may be good to have a look at certain aspects of abortion.

Abortion according to some, is done to reduce population. But, certainly there are better methods to control population even before conception. Then why should we go for abortion?

Again people say that abortion is done generally before the foetus attains life. But how far is it true? there are cases where abortion was done even at the ninth month of pregnancy. Again the question is, when does new life begin? New life actually begins with the union of a male sex cell and a female sex cell. The period of embryo is from the end of the Second week to the end of the second lunar month. At this stage the embryo develops into a miniature human being. All the essential features of the body, both external and internal are established. There is a spontaneous movement of limbs. This shows that at the end of the second week itself life begins and those who go for abortion after this stage have no justification to give for their cruel 'infanticide'.

It is said, the foetus is a human being from the moment of conception; its destruction therefore, is equivalent to murder.

Who is the sufferer in an abortion? Definitely it is the woman. Studies show that induced abortion, at any stage of pregnancy, exposes a woman to a risk of complications, which vary from very minor complaints to the occasional fatal outcome. Immediate complications are perforation of the uterus, sometimes combined with injury to the intestines or other organs, major haemorrhage, tearing of the cervix, severe disturbance of blood coagulation and of the central nervous system and the adverse effects from general or local anesthesia. Some of the delayed complications are - retaining fragments of placenta which results in bleeding, developing an infection, a blood clot which may be life threatening, depressions, guilt

feelings etc. Psychiatrists say that every abortion is a stressful experience involving risks to mental health. There is no doubt that terminating a pregnancy may bring on a serious psychoneurotic or even psychotic reaction in a susceptible woman.

Recent estimate show that every year around 30 to 50 million legal abortions take place, if we were to add the number of illegal abortions the figure will be doubled or even more.

About one third of legal abortions in the United States are obtained by teenagers, one third by women in their early twenties, and the rest by women who are 25 years or more. The surprising thing is that almost half of them have never borne a child and only 30 percent of them are married. Now if we legalise abortion., what is the significance of the institution of marriage and family life which our forefathers guarded as something sacred?

A.U.K. Sociologist who based his study on the prophecy that medical progress will allow couples to choose the sex of their children and that most will want boys, predicted that, in future men will have two sex alternatives, i.e., there will be such a surplus of men that they will have to decide whether to turn a gay or marry a girl who has three or four husbands. In India already the males outnumber the females. The mentality of the people is that they prefer a boy to a girl child. In this context, if abortion is the prediction of the U.K. Sociologist will come true in India also.

Abortion concerns not just the unborn child, it concerns everyone of us. We can not diminish the value of the category of human life - the unborn - without diminishing the value of all human life.

When we talk about abortion, we are talking about two lives - the life of the mother and the life of the unborn child. The question for all of us is whether that tiny human life has a God - given right to be protected by the law - the same right as we have.

An editorial in California Medical journal explained that the social acceptance of abortion is a "defiance of the long held western ethic of intrinsic and equal value for every human life regardless of its stage, condition or status. It is not for us to decide who is worthy to live and who is not? Malcolm Muggeridge, the English writer, goes right to the heart of the matter: "Either life is always and in all circumstance sacred, or intrinsically of no account; it is inconceivable that it should be in some cases the one, and in some other".

We will never recognise the true value of our own lives until we affirm the value in the life of others. The born should not prevent the birth of the unborn or kill them for their own selfishness. If we were also to be killed in the womb, then how could have we lived to kill this unborn.

If abortion can be legalised, then why can't....

Pre - - marital sex be legalised?
Prostitution be legalised?
Suicide be legalised?
Euthanasia be legalised?

Thomas J. Thundiyil.
II Year, MSW.

My Sweet Heart

My darling Loyola,

It was in April 1992, I first met you, while I was proceeding for an entrance examination. Your beauty conquered me and with clear conscience, my first impression was to forget about the entrance exam and to stay with you here forever. Then when I was back at home, I convinced my father about you (Andhra Loyola College) and joined you, but for B.Com., in June 1992. Although I was an alien to Andhra Pradesh, my 3 years of stay in ALC have been simply exquisite and memorable, and you dealt with me like an intimate friend.

I had never been in a unisex school (there were no girls in UG - course in 1992-93 batch) previously. It was a very pleasant experience for me to be with teachers who were very co-operative and eager to help me. There were no inhibitions about anything whatsoever. There was a perfect harmony and understanding amongst us and our seniors. We really missed them a lot after they left us.

I was an introvert and egoistic person when I first joined New Hostel. It was here that I possessed a matured and broad outlook of life. There were 300 different mentalities in the hostel and this gave me an opportunity to mingle with people, to live with them and to handle tense situations in a calm and peaceful way.

If I start mentioning about the beautiful campus sprawling over 100 acres, my article may not be published for its massive length. Once I made an attempt to count the number of trees in the campus and I got lost. If you make a survey of the morning and the evening 'walkers', then you will understand the importance of having campus like ours.

The facilities of playgrounds for different disciplines of sports in our campus are simply by far the largest to be possessed by any college which is not a university by itself. The facilities are always at the disposal of the students. This helps the students to have an allround personality development.

I'm proud to say that I have spent three of my valuable years in "Green, Healthy, Pollution-free and Educative capsule"- ALC. The peace of mind, serenity of atmosphere have moulded my personality and changed my outlook. I think ALC can be called the SWITZERLAND of Krishna District. The whole society should remain grateful to the far - sightedness of these Jesuits for having made this college into a monumental structure. I shall always remain forever a Loyolite.

Thanking you Loyola.

SESHU KUMAR
DO - 4

A Tale of Two Years

(Portrait of Fr. C. J. John as the Principal)

Season your admiration for a while with an attend ear, till we have narrated this long story. This is the story of a Campus (A.L.C) growing everything advantageous to life! How lush and lusty the grass looks! how green! A.L.C has begun to flesh up once again under the efficient nursing of Rev. Fr. C.J. John.

One thing that is remarkable in Fr. C.J., is that there is a Tennessean attitude in him - "The old order changeth, yielding place to the new". He has steered clear of his initial challenges and nothing makes him now slippery even on many a slippery ground. 'More things are wrought by prayer than this world dreams of.' Fr. C.J. with his spiritual zeal was able to restore life into the Campus, leading A.L.C once again to heights. A touch of class, strictness and efficiency are the whole marks of his administration.

Many departmental Associations, for the first time this year came up with novel idea of Inter-departmental and inter-collegiate competitive cultural and literary festival. A.L.C witnessed enthusiastic competitions, happy winners, unhappy losers, elated victors, unfortunate victims and above all the Miltonic contributors (the audience) for 'they also serve who only stand and wait'.

On the intellectual side the tonic of growth is being given in quite a few doses to the academic community. Sanctioning of leave has become more economical, not that the Principal loves the staff less, but he loves the students more.

Good wombs sometimes bear bad sons. A.L.C is no exception. While Fr. C.J was away in U.S., one of the teachers escaped a bomb-attack in A.L.C campus. The other day there was an adventurous attempt to steal the unattractive T.V. set of the college, but thank God! the thieves were forced to isolate the T.V. set.

'Since brevity is the soul of wit,

'I will be brief'.

Geo Panackal
P.G. Dept of English.

CHRISTAFF

(The Christian staff Forum of ALC)

The long felt need for a forum for the congregation of Christian staff resulted in the creation of christaff which saw its maturation this year. Meeting mainly for prayer and fellowship, this fledgling organisation has been trying to reach on to the student community by its selfless service in areas like counselling and career guidance.

As a token of our concern for the brethren, old clothes from students and others were collected and distributed among the needy. Christmas season sent christaff a crouching.. The carol group spread the message of peace on earth to men of good will among the staff and their family members. This is just a humble beginning.

Office bearers of Christaff

President : Mr. P.C. Sebastian,
Dept of chemistry

Vice-President : Mr. D. Praveen
Dept. of English

Secretary : Mr. M. Deva Santhanam,
P.G. Dept. of English

Joint Secretary : Miss. Nirmala Mary,
Dept. of English

Treasurer : Mr. A. Clement Robert Raj,
Dept. of Physics

Advisor : Rev. Mr. P.F. Jayabalan

Staff Advisor : Mr. M.Prakasa Rao,
Dept. of Economics

D. Santhanam
P.G.Dept. of English

WOMEN'S CELL

THE BRAIN-CHILD OF Fr. JOHN.

Andhra Loyola College which had succeeded in shutting its doors upon women for thirty three long years at last decided to partly open its doors to women students as well, in the year 1987. Today there are as many as 167 women students spread out in different branches both at the graduate and post-graduate levels. In a preponderant men's college women willy nilly get side lined. Hide bound as they are, most women seem to be inhibited by the presence of men from being their natural selves. Besides this, most of the women students seem to have shut themselves to their own small worlds refusing to discern anything that happens out side their coops.

Comprehending this indescribably curious predicament of women students on the campus, Fr. John, resolved to do his lot for them, asked a couple of women staff members to start a cell exclusively for women where in they can feel unbuttoned and can air their opinions and ideas uninhibitedly. This is the raison detre for the currently existing Women's Cell on the Campus. This brainchild of Fr. John, expresses its gratitude to him for not only providing the women students in the college with a forum but also for constantly prodding them to be alive to their own status as women in the society.

P. Hari Padma Rani
P.G. Department of English

Fr. Principal visits US

Rev. Principal, Fr. C.J. John's maiden visit to the US (July 25-Aug 25, 1994) was to participate in two international conferences - one at Georgetown University, Washington, and the other, the International Federation of Catholic Universities Meet, at Nortre Dame University, Indiana, where they discussed the possible collaboration among the Jesuit institutions/universities all over the world. He also visited Rome, Belgium, Holland and Switzerland en route from America to India.

One evening during a *tete-a-tete,* on impulse, I began to pick his brains about his visit. He started the whole story with a lead-in that America has become a byword for excellence. Commenting on the American system of education, he said it emphasises more on practical experience and skills rather than on theory. He also observed that the Indian students do well in theory and the American students fare well in the practical. "Moreover, community service goes hand in hand with the American education even at

the high-school level!" exclaimed the Jesuit Father. But disheartened by the religious life of the Americans, he quipped: "They don't give two pins for religion." "It has no role to play in the average American life," he quickly added.

Asked about the academic performance of the students in America, Fr. John praised them without stint. By and large, when they are 18, they are extremely self-reliant and responsible. Because, parents have no legal responsibility whatever to cater to the financial needs of their children once they are 18 years old. And that rather compels them not to dawdle the hours away but to earn while they learn. There are bags of job opportunities in America and so they do part-time at places like canteens, gardens, libraries, etc., and keep pace with their studies as well. So, unlike in India, most of the students in America educate themselves with their own hard-earned money, and hence their sense of responsibility. Naturally, they are all ears in the class-room. Only if they come out with flying colours, they go in for higher studies or else learn a trade. They select the subject of study by themselves that suits their aptitude. They don't hang in the balance - so much so that aimlessness is a dirty word for them. Thus they are highly motivated even before they enter the universities. And so the teachers need not do it.

My question on the campus life at Nortre Dame University called up memories of his stay over there. Relishing the after-taste, he said, the whole campus is like a huge garden with spacious play grounds, swimming pools and basket-ball courts. Hope there are going to be flower-beds springing up very soon in front of the North and South blocks of our campus, too! There are around 20 dormitories/hostels at the Nortre Dame University with highly sophisticated facilities; and each dorm has a choir. "Students," he added, "directly use computers in the libraries for index purpose. And the labs are equipped with modern infrastructure." Though he said, "Life has become too mechanical, and spontaneity is missing by and large," he has great admiration for the seriousness of purpose he could see among most of the students he came into contact with.

Fr. Principal was kind enough to dilate on his experiences in the US. But then, since this write-up is rather confined to the academic matters alone, let me not flesh it out any further. Finally, having cut his eye-teeth with this trans-oceanic exposure let us hope that he would steer Loyola, casting its net wider to catch up with the universities in the West.

- Praveen Dasari
Dept. of English.

LOYOLA LAZARUS

Fr. C.J. John did to 'Loyola Today' what Christ did to Lazarus, in the Bible, giving it new life and vigour. It could be the immediate effect of his visit to U.S. 'Loyola Today' is a bi-monthly news-letter of A.L.C which was given a decent burial in 1986, but resurrected in October 1994. Mr. P. Ramanujam and N. Ranga Babu of English Department played a vital role in fulfilling this dr..m of Rev. Fr. C.J. John.

-Geo Panackal

Loyola Today

(a newsletter of Andhra Loyola College (Autonomous), Vijayawada)

Vol. I - No. 1 October 1994

Fr Principal visits US

Fr CJ John, our Principal, left for the United States of America on 25 July to participate in two international conferences. He returned home on 25 August after visiting Rome, Belgium, Holland and Switzerland, too, on his way back.

Fr John was one of the fou... delegates fro...

...tional Federation of Catholic Universities Meet held at Notre Dame University, Indiana, where more than 350 delegates from various parts of the world discussed a Vatican ordinance concerning the identity of Catholic universiti...

Prasad wins WHO award

K Rajendra Prasad, 23, of MA (English Literature) has won the International Food and Nutrition Quiz Competition, 1994 ...

Jesuit giants pass away

N Ranga Babu

December 1994

Vol.I - No.2

ALC Corners Team Championship

Our college retained the men's team ... with 48 points for the fifth con...

Mr. Sudhakar of KBN college emerged the individual men's champion with three golds and a silver medal, while K.Nagamai... ...with

Editorial

Loyola Today is becoming stronger. We have fulfilled our promise at least in respect of the periodicity of the newsletter. We are very happy to present the second issue to you. I must thank you all for your ... cooperation.

ALC Cultural Week

The ALC Cultural Week was celebrated from 12 to 17 December. The festival was inaugurated by Fr.CJ John, our ...cipal. It was followed by an inter-... competition. P B ...

our colle... and Him... second ... On t... ral comp... dance, ...

JESUIT NEWS

Fr Francis becomes Jubilarian

Canute S Jacob

Fr Francis, formerly our ...incipal and now Director, ...C Alumni Associatio... ...mpleted 50... ...y of ...lee ... ...embe... ...was ...joy for ...rom va...

vision, his ... ...ded ... to ... ...s gen... ...ons ... Re... Pe... Raj... De... Gasala

NSS News

(1) Conducted a 'cleaning programme' at the University General Hospital on 18 December. Anil (11 BA) donated blood, when urgently required. In addition, 40 volunteers donated blood on 20 December.

(2) Organized the following ac...

Vol.I - No.3

Campus Carnival

Dr Raghavan urges excellence

New PG Courses ! Girls Hostel !

"Strive for excellence so that you can face the world; strive for excellence so that you can face the world with confidence; strive for ex... cellence so that you can face th... world with confidence and competence", thundered Dr U Srinivasa Raghavan, Postmaster General, Vijayawada, in his speech as the Chief Guest at the College Day Cel...

future. He said, "Our college i... thinking of starting... M Sc (Ele... M Sc (Mathem...

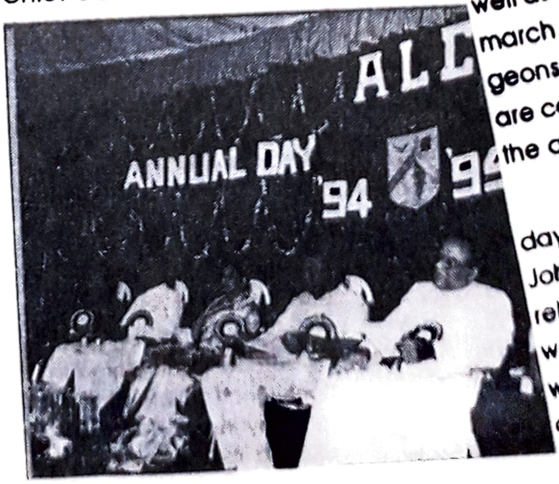

A Memorable Sports Day

The Sports Day celeb... on II February started off with ... guard of honour to the Chie... Mr Rajat Bhargava, Municipal ... sioner. The hoisting of the n... well as the college flag, an... march past, and the freel... geons, held captive for th... are certain other things th... the audience.

Here are the hi... day : the lighting of the ... John, Principal; the 4 x ... relay in which the coll... won the first prize; th... which the students yie... and the fuel efficie... more attractive, the ... nation of the girl st...

Editor : P Ramanujam *Assistant Editor* : N Ranga Babu *Student Editors* : J Raj Kumar and S Srinivas

Published by : Andhra Loyola College (Autonomous), Vijayawada 520 008

UNO IS 50

WOVEN FROM OLIVE BRANCHES; LED BY FIFTY STARS:

The UNO, the epitome of peace and goodwill, which has made inroads into the torrent of conflicts, degeneration of economy and human rights violations between nations to bring harmony and development, has reached the pinnacle of grandeur as it celebrates its golden jubilee with much festivity. Now released from the long lasting shackles of coldwar, the UNO is entering into a new era. Its concern and programme are becoming increasingly people-oriented. The UN's chief moral justification lies in the saying "The voice of the people is the voice of God". Perhaps for the first time, new reforms are on the anvil to transform the face of this disarrayed world.

The failure of the league of nations and horrors of World War II made the leaders of the world to feel the necessity of an efficient international organization. On October 24th, 1945, representatives from 50 nations met in San Francisco to frame the basic charter for a world organisation which would save the succeeding generation from the scourge of war. Thus sprang this organisation. Its aims as stated in the charter are to keep peace through collective action, eradicate illiteracy, poverty, disease and chronic ill-health - often the causes of war. Its head quarters are located at Newyork.

The creation of the UNO was a beacon of hope to the then war torn world, but a hope soon dissipated in the cold war. The east and the west, in the name of balance of power entered into the arms race. They developed the most destructive and sophisticated nuclear war weapons. In this race the UNO was made a mute spectator and its efforts, SALT (Strategic Arms Limitation Treaty) and START (Strategic Arms Reduction Treaty) were pushed into insignificance, devoid of any implementation. But today with the end of the cold war, optimists are looking forward to the UNO to come again into its own as the harbinger of hope. They also expect it to be the ultimate guardian and promoter of a stabler world, a world characterised by peace, security, justice, freedom, fairplay and co-operation to the under developed countries.

Indeed, the UNO has made an enviable success in all spheres. Today, more than half of the countries (166) of the world are the members of the UNO. This portrays its influence and importance in this new world order. Way back in 1946, the UNO intervened and settled the tussle between Soviet Union and Iran. In addition to that it liberated Indonesia from the Netherlands without violence. Similarly, the Korean question, Hungarian crisis and Suez canal issue were other milestones in the record of the UNO's success.

However it was not without a few setbacks. First and foremost stands the Kashmir issue, a ceaseless threat to the competence of the UNO. Secondly, the failure of the UNO to stop the Vietnam war and its unending delay to enforce among nations the disarmament. These are the evidence to show UNO's inability to command a high position in the world political scenario.

In the '50s, when the membership was only 55 nations the USA held a commanding position and it was mouth full of hyperboles about the potentials of the UN for the maintenance of global peace. In the '70s, due to the new majority of the third world and eastern European countries the influence of the US was on the wane. Now in the 1990's with the end of the cold war, the USA has regained its hold on the UNO. It is in a position to win the back up of the security council to undertake any operations as it wishes. In line with the change of the international power structure, the UN security council also has changed its methods of work and allied itself with the US. Now the council holds public sittings only after agreements are reached at private sessions.

With this refurbished image, the US is now seeking the reorganisation of the Security Council in a manner that would not alter the power balance in the council ie., opening an access to Japan and Germany to have permanent membership. Alarmed by this move the developing countries such as India, Brazil, etc., have launched a mega battle to attain an equitable representation in the council, irrespective of both the categories, Permanent and non-permanent seats. Thus any reorganisation will pose a serious challenge to the UN and if the US imposes its authority, any further, it would undermine the future capabilities of the UN as the peace-keeper.

Political commentators have clearly illustrated the condition of the UN as 'Heart of Gold and Limbs of Clay'. Thus the message is clear: a situation of near desperation surrounding the UN. The UN has golden ideals but only has a feeble 'Will' to stir them into action. The UN is severely hamstrung by the denial of necessary funds by its member countries to implement its resolutions. Hence the US which renders the bulk of the personnel and the equipment, besides rendering financial help, takes the lead and fulfill its own foreign policy objectives, whether it concerns the volatile Gulf area or nearer home in Haiti or in Somalia. Thus the US has diplomatically hijacked the UN and now it prescribes palliative for the ills of the world.

However, the enduring efforts of the UNO cannot be undermined. As trouble shooter and promoter of peace, the UN has been constantly engaged in settling the conflicts and preserving the foundation of Nation-state system in places like Angola, Combodia, Elsalvador, Somália, Haiti etc. Similarly, ECOSOC, UNESCO, UNICEF, GATT, WHO, IMF etc., are UN's branches functioning towards the fulfillment of the principal objectives of the reformed UN, ie., to promote welfare and economic development in

poorer countries.

Despite the setbacks, today the world intelligentsia feel that the UN with its fifty years of rich experiences should gird up its loins and give productive leadership to the world nations. This good Samaritan of peace and hope should stride into the 21st century, shouldering the world nations with an impartial touch and assuring them social and economic benefits.

J. Raj Kumar

Dream Land

The other day I saw a flower in
its fullest bloom,
It smiled at me from the window
of my room,
I looked at it and smiled and
knew it was all mine,
All full of beauty, colourful and
looking so divine
In my heart through out the day, I
nursed a pleasure,
I had seen and felt a thing, so
rare which seemed my only
treasure,
And then when the shade of the
night covered the mother earth,
I wished my friend a very good
night

But Alas! my feelings in the
morning were so difficult to
comprehend
The wicked wind had blown it
apart,
Looking at it my heart bled
At the sight of withered flower I
was struck by a thought,
What lesson had my little friend
taught
Was it, that a thing of beauty is a
joy for ever,
Or was it that a happiness once
lost returns never................

R.SREEDEVI

MAT-3

ALC CORNERS TEAM CHAMPIONSHIP

Our college retained the men's team championship with 48 points for the fifth consecutive year while Maris Stella college made it for the sixth time tallying 67 points at the XVII Nagarjuna University Inter-collegiate Athletic Meet (18th to 20th November 94) conducted by our college. Eighty eight of the 174 colleges under Nagarjuna University participated in the Meet. About 239 men and 112 women athletes took part with bubbling enthusiasm and it required about a hundred officials to conduct the events.

The meet was inaugurated by Sr. D. Narayana Rao Deshmukh, IPS, Police Commissioner, Vijayawada, on 18th November '94. He hoisted the National Flag and the Nagarjuna University flag was hoisted by Prof. B.R. Vijaya rao., Vice-president, Cricket Association of India and Fr. D. Showraiah, our Rector hosted the ALC flag. Fr. C. J. John, our principal, expressed his joy and happiness at the Meet as well as his great hopes for future events.

M. Sudhakar of KBN College emerged the individual mens' champion with three golds and a silver medal, while K. Nagamani of Maris Stella College walked away with 5 golds and 3 silvers which fetched her the individual women championship. She was very much appreciated for her efforts and hard work. N. Krishnama Raju and Dalyn Clark brought the championship to Andhra Loyola College. Hearty congratulations to all the Loyola athletes.

Sri N.K. Chidambaram, Divisional Railway Manager, Sri C.V. Rama swamy, General Manager, SBI, Prof. B.R. Vijaya Rao, Director of Physical Education, Nagendra Prasad Department of Physical Education were A.L.C. among those present at the Valedictory function.

Mr. Chidambaram, who gave away the prizes, urged the students to try for excellence in the field of education and sports and prepare themselves as responsible citizens of the country.

The cultural activities organised by our students as part of the inaugural function were appreciated by one and all. The combination of classical and break dances, music and orchestra by Mr. Bold offered a rich feast to the audience. Congratulation to the dance master, Bro. Johny.

Dignitaries and the officials present at the Meet greatly appreciated the meticulous and systematic way in which our organising secretaries conducted the Meet so successfully.

- *Uvari Antony*

FULLERENES

NEW SUPER-CONDUCTING MATERIALS

Fullerenes are identified as the third form of pure carbon. First two crystalline allotropic forms of carbon are graphite and diamond. A fullerene molecule has an even number of carbon atoms arranged in a configuration which forms closed hollow cages.

Fullerene molecules were first observed in 1984 from vaporised graphite which contained large clusters having 40 to 100 even number of carbons. The formula of simplest and most famous fullerene is C_{60}. The formula itself conveys that one molecule contains 60 carbon atoms. Fullerene was identified by Richard E Smalley and Harry F Kroto etal. The fullerene is named after the American architect and inventor Richard Buckminster Fuller. According to Buckminster Fuller, the simplest fullerene resembles a soccer ball. But the C_{70} fullerene has a shape similar to a rugby ball!

Preparation of simple fullerenes :

Soot is collected from the flames produced by burning hydrocarbons. From this soot, fullerenes are identified. Australian Scientists, Lousic S K Paug, Anthony Vassallo and Michael A wilson identified fullerenes durng laser irradiation of brown coal. Fullerenes in large scale have been prepared from coal derived coke.

Applications :

Metal fullerides act as Catalysts. When C_{60} is doped with a small quantity of potassium atoms (K_3C_{60}), the material becomes superconducting at a temperature of 18K. C_{60} doped with Calcium and Rubidium acts as super conductor at 33K. When Thalium is added to Rubidium and Potassium doped C_{60}, the material acts as super conductor at 42K. In addition to super conducting property, Fullerenes could be used as optical limiters for protecting optical sensors from intense light. Antibodies for tumour cells may be attached to the fullerene molecules which are then guided to the turmour and so Drugs could be incorporated inside the hollow fullerene cages and released inside the body. Fullerene could be used as molecular batteries. Fullerenes could be used in computer chips. Fullerenes can withstand extreme pressures and could be used in rocket fuels. Fullerenes could be used as nanotube fibres which are far stronger than carbon fibres, normally used now-a-days.

Dr. B. Venkateswara Rao
M.Sc.,M.Phil.,Ph.D.
Lecturer in Chemistry

UNIVERSAL PLAGUE

U Use of drugs
N Nuclear bombs
I Injustice everywhere
V Vices that are multiplying
E Evil of prostitution
R Religions that divide
S Sexual abuse
A AIDS - the killer disease
L Lamentations of the downtrodden.
P Politics that's corrupted
L Loss of human values
A Abortions that's destroying life.
G Greed for power and position
U Unhygenic conditions in Urban areas.
E Enmity between castes

Alas! we remain helpless onlookers.

Forget not the potentials and energy within, Arise, awake, react prudently Join hand in hand, for, Universal plague is at our door step.

Chase it away, fight it.

Lest we should be consumed by it.

Sr. Nirmala Mathew,
I M.A. (SW)

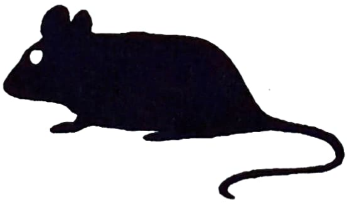

PASSION

Deep into a weedy gutter
I plunged ...
Like a lone, left out buffalo;
Tottered and galloped clumsily
Lowing - mooing from the belly
Clattering hooves enraged the craze
Big brown eyes blinking at prey
Buxom peaches, bulging rotundity
Teated hooks hissing huskily
All remote controlled my impulses.
Hunger in hooves; even pores breathed
With open mouth, peppered tongue lolling
I plunged...
Slimy, slushy, clammy mire, oh
I tried to pray and reach for shore.
Vultures start hovering up there... up
Sashy tailed snakes slap on my face
Flanks feel pangs of bitterness.
Abnoxious blood suckers !
I must get away. Could I?
Curse the craze and ignore the Grace
Oh, these... longer than finger leeches
stick to my skin like guilt.
I trudge and clamber up Golgotha
Thorny diadem perforates my brain
Warm and salty blood in my mouth.
Solomon's father cries in me, now
"Touch me with hyssop...
Whiter than snow, Lord"
All my particles ooze out
While I am crucifixed.
Eli Eli lama sabachthani?

M. Deva Snathanam
PG Dept of English.

JOY OF SIMPLICITY

Once there was a couple whose marriage was in danger of disruption. They began to quarrel more and more. The husband was rich and the wife beautiful, but they had become irritable. A friend suggested that they have a holiday in the countryside which might bring them closer. And he showed them an advertisement for a holiday cottage saying: choice, location, desirable road all conveniences, easy living.

When the couple went to see the place, they could hardly believe their eyes. It was a ramchackle old house at the end of a lane in the middle of nowhere. The inside although clean and neat was primitive.

"What is this?" they stammered to the owner. "You advertised conveniences - location - desirability..."

"Yes", the owner replied proudly. "You'll go a long way to beat this place for those things. Why, look out there! No main road for miles. Sleep like a log, no traffic noises. As for conveniences - you have got a broom, a couple of pots and a stove that hardly works. No chance for heavy house - keeping. No chance for gardening, either, it's bushes and roses all over the garden gone wild. That's what makes living here so easy, he beamed.

On a wild impulse, the couple decided to take the house but wrote to the friend who had given the suggestion for a holiday that they would be back in town within a week, may be earlier.

But they stayed on. Weeks passed into months when the friend received a lengthy communication from the husband describing the life in the little home. They walked the lonely paths, cooked and ate frugal meals, sat together on the porch in the evenings, and the scramble of sweet blooming roses and talked, because there was nothing else to do. He concluded "We hadn't talked like this ever before. We never would have thought of leaving each other if we had got really acquainted before - Bless this house".

And there is the story of a very prosperous business magnate who thoroughly frustrated with his life, was taking a ramble in the country. Fatigued and hungry, he sought for shelter in a small town and was told of a lady who was famed for her hospitality. There he went. As he approached the little house pointed out to him, he wondered nervously whether his disheveled hair and unkept cloths were appropriate for elite company the lady might be having.

At his ring, the door was opened by a casually dressed, merry faced young woman who put him at ease at once. She said: "come into the kitchen and keep me company"

In the kitchen, he found six other guests... one was making a salad, another was peeling apples, a third was dressing the vegetable dishes, a fourth was cleaning the table and remaining two were preparing to set

table on terrace. Before he knew it, he had joined them in the activity and was laughing and chatting with the apparent strangers.

After they had eaten the hosters brought a record player out to the terrace. She smiled and asked them to listen and played records of haunting flute music.

The sweet thread of sound brought a feeling of abandonment. The soft flower scent from the garden, the slow upward sail of a great whitemoon, a gathering intensity of stars, the stillness of the advancing darkness clothed the nerves of the business magnate and he experienced a happiness that had never experienced before, It was a magical evening that had brought to him the joy of simplicity.

Joy of simplicity can reach everyone - rich or poor, young or old, but children are its special favourites. Life is frittered away in detail. We should try to simplify. The great imperialist Rudyard Kipling wrote years ago, "Teach us delight in simple things".

K. MANJU LATHA

M.A. English Final

I am My Own Grand father

In this world irregularities always creep in, NO matter how hard we try to avoid them. An example of irregularity in the family tree is illustrated in the following story.

I married a widow who had a grown up daughter. My father who visited us often, fell in love with my step daughter and married her. Hence my father became my son-in-law, and my step-daughter became my mother. Some months later my wife gave birth to a son, who became brother in law for my father as well as my uncle. The wife of my father also had a son thereby I got a brother and at the same time a grandson. My wife is my grandmother since she's my mother's mother. Hence I am my wife's husband at the same time her step-grandson, in other words I AM MY OWN GRANDFATHER.

Bharat Kumar Reddy. G.

NCP 37

REV. FR. D. GORDON, S.J.

THE DIVINE LIGHTHOUSE IN MY LIFE

(03 February 1912-02 April 1994)

It is just not possible for any single individual to describe the multi-faceted towering personality of the Rev. Fr. Douglas Gordon, S.J., simply because he was not an individual but a multi-dimensional institution (first and foremost a saintly priest, totally dedicated to the service of humanity (bringing greater glory to the Creator); as well as a teacher, educationalist, academician, administrator, visionary, planner, builder, counsellor, constructive critic; optimist to the core, kind-hearted to a fault; humourist, artist, stage actor, sportsman; voracious reader, mobile encyclopedia; ... ., and above all, a self-effacing and great human being). To find so many facets in a single being has to be seen to be believed. Anyone knowing him, to whatever degree of closeness, can only touch upon some aspects of this rare reason. The least everybody agrees about him is that "talking to him is an education in itself, enjoyable with pure fun all the way", and that his presence around is "a guarantee of peace and tranquility".

Contrary to what the physical senses reveal, Father Gordon, the Divine Lighthouse in my Life, has not really disappeared but only gone out of our limited sights ascending to Heavenly Heights. In fact, just a couple of weeks before that black day, when we visited him in the hospital, he declared quite cheerfully that he was not going to last long in this world, but hastened to caution us not to worry saying that he would be of much greater service from ABOVE! His only concern ever was to be able to serve humanity, bringing greater glory to God (AMDG), amply fulfilling the fundamental maxim of the Society of Jesus of which he was a member for over 6 decades. He not only guided and more importantly, ferried me safely out of many a troubled waters but also helped me reach dreamy destinations in the academic world, literally sailing around the geographical globe.

I joined the Andhra Loyola College for my PUC in June 1959 very soon after Father Gordon took over as the new and second Principal of the College. I was in the first section (MPL with D. No. 32). When he addressed us (the new comers), all our attention was on his perfect pronunciation and imposing personality (slim and tall (over 6ft), sporting a beard, etc.). For most of us who came from Telugu Medium Schools, his English was more of melodious sounds, with just a handful of the words falling within our reach, yet making us feel as if we understood all he said. However, for someone like me coming from schools such as St. Anthony's, Visakhapatnam, it was easy to figure out all that he meant by

punctuality to classes, regularity in submitting assignments, taking the periodical and terminal examinations seriously, maintaining discipline in and out of class rooms, etc.

For all the guidance, help and encouragement received from Father Gordon through the institution of the Andhra Loyola College in more ways than I ever expected, I remain indebted for life and beyond. I kept in constant touch with him, sought his advice, blessings, etc., in each and everything I did. He continued his interest in my progress in all walks of my life without any change whatsoever. I had no choice but to do well at least to escape his "screwing my head".

I sent a copy of my thesis to him requesting him to accept my token of indebtedness. In a letter dated 12 June 1973, he acknowledged its receipt saying, "I am flattered by your including me among those to whom it is dedicated and I sincerely doubt whether I have done so much to deserve it; but I can confidently say that I have always been interested in your progress and did what lay in my power to promote it. Needless to say, I understand nothing of your thesis. You mathematicians are too abstract for ordinary mortals. I've always had a healthy respect for maths and ever since my Intermediate kept a respectable distance away from it! But I would like to hear that you are pursuing and will eventually solve the whole problem of which your thesis is a part, ..."

With great enthusiasm, many of us used to watch the twin like Father Theo Mathias (the Founder Principal) and Father Gordon (without beard) walking to and fro the tennis court every evening. In each direction, there was something special to notice and enjoy, namely. Two imposing personalities beaming with smiles approaching with a military rhythm or a pair of symmetric bald patches mounted on great heights receding fast with uniform speed.

Father Gordon taught Economics to our batch of B.Sc (MMP) as a part of the so called "General Education" (Arts subjects to the Science students and Science subjects to the Arts students). What we had was sheer enjoyment with lots of stories (narrated or enacted) in support of a new concept introduced, a principle derived, a theory discussed, .., etc., Only then did we realise how great a stage actor he was! There was no room for a dull moment however dry the theory under discussion might have been.

HUMOROUS : An inimitable characteristic feature of his creating lighter moments (whenever possible or required) is to "say with a straight face whatever the situation allows, continue to retain the seriousness till laughter bursts out and then instantly join the audience with a big smile". Everything is so spontaneous and natural that the ensuing fun is pure and hearty.

The grand old Father Bazon of the 60's at ALC used to take evening walks along the Gunadala road to and from the Fathers house. Scores of children used to line up on his route just asking for the time. Each and everyone got an answer with individual

attention and affection. Once we happened to express our admiration to Father Bazon for his patient job day in and day out. Father Gordon who was with him then joined us in complementing him and whispered to us, "most of the friends of Father Bazou are naked!"

HIS LETTERS : His letter-writing has so many unique features, it can be described as a form of a rare art, without a precedence perhaps. All his letters were written in his own hand, Only an ink pen was used always. His hand remained amazingly uniform. As if with computer precision, depending on how much to write each time, he picked up the right stationery, (post card, inland letter, aerogramme, letter head of appropriate size from 3 or 4 sizes, etc) and filled up the entire space. Never was a word crossed in his letter.

IN MEMORIAM : An extraordinary era ended in the history of ALC and of Vijayawada with the departure of the great soul of Fr. Gordon. As all of us agree, many befitting things could be done to perpetuate his memory and make unique legacy he left behind a source of inspiration and guidance for posterity.

Let me conclude by making an all too obvious observation that God has been literally submerged in Gordon. Between me and Mr. G.G. Prakasam (my classmate and the College Librarian), he was always referred to as "Father God" with all the reverence and devotion due to him. Now after his departure, the other way round must have happened with the noble soul enjoying the Beatific Vision of the LORD.

May His Soul Rest In Peace.

C. MUSILI
University of Hyderabad

LIFE

A richman burst into laughter and said:
'Money is life'.
A poor man shivering with cold said:
'Life is struggle'.
In spring, a bird sitting on a tree said:
'Life is like a blooming orchard'.
A soldier standing in a battle field said:
'Life is a war'.
A sparrow, flying freely in the sky twittered and said:
'Freedom is life'.
A helpless bird, in a cage said:
'Life is bondage'.
Well: let's face it.
'Life indeed is a wonderful gift'.

JURASSIC PARK

"Susanth Alexander has not yet seen "Jurassic Park" an English movie directed by Stephen Spielberg, which bagged 3 Oscar awards and swept the board. It is about the tragic end of an experiment done by a madman to give life to the gigantic dinosaurs that lived thousands of years ago. An extract from the novel written by Michael Chrichton.

Why couldn't the poor Susanth watch this movie? Unaware susanth lives a life in the Jurassic park right from the morning when the sun rises in the East.

5 a.m	-	study
7 a.m	-	Maths tuition
9 a.m	-	to the college
4 p.m	-	Chemistry tution
8 p.m	-	Zoology tuition
10 p.m	-	again study

And at week-ends he will have his entrance coaching. Then how will he watch the movie? How will he watch the foot-ball match? 'Don't worry, you need not be worried about that. That is not wrong.' That's what the advertisement says.

Despite all these, Susanth could not bring home the beacons in the medical entrance test . That's what the advertisements point out. If he had studied in the advertised tution centre, he could have passed the entrance test. That's the gist of the advertisement.

Even then this 17 years old youngster will have not known the arrival of the world famous movie in the nearby theatre.

Above all he will have no time even to read that novel. Even the middle aged and the old people gather around the T.V. early in the morning with a cup of tea to watch the foot-ball match that comes once in 4 years. And Susanth will not be able to watch that. He will not have time for any other activities. Moreover no permission will be granted.

Whoever may be this Susanth, he is only an instance of all the students of this age. He is a representative of the students who have their lives and activities in the college, in the tuition centres and in their allotted study rooms. A Victim who is being burnt in the flame of this archaic, repetitive, odd educational system. Useless! poor rex!

Susanth is becoming a dinosaur. He is becoming the D.N.A. for an experiment. A living material for a madcap 's experiment.

Johny Sebastian.

III B.Sc.

KALADARSHINI CULTURAL FESTIVAL

Children from the primary schools, students of High Schools and Colleges of VIjayawada city had an ample opportunity to exhibit their talents in Kala Darshini, an institute of Fine Arts and Culture on the campus of Andhra Loyola College, Vijayawada. Kala Darshini festival was celebrated from 11th to 14th November 1994. The festival was inauguarated by Rev. Fr. A.X.J.Bosco, SJ. Provincial of Andhra Jesuit Province. On the concluding day, Mr. Sylvester (Minicry Artist) was felicitated by the Director, Staff and students of Kala Darshini.

Fr. Joe Sebastian, Director of Kala Darshini, brought the students of Vijayawada city to participate in the cultural festival and it added more significance to the Children's Day. The aim of the festival was to encourage the students and to build confidence in their talents, music, dance, drawing, painting and writing. 1,500 students from 87 institutions participated in the festival. Over-all championships were N.S.M. & Siddhartha for Primary, High Schools, N.S.M. and the colleges Maris Stella. Pepsi awards and certificates to the winners; participation certificates were given to all the participants.

SCH. UVARI ANTONY, SJ

MR. WISE

Mr. Wise....

Isn't the barrier of language, like numerous others, a man made one?

* True, a single world language would be in the best interests of all.
But would the world leaders of today allow this to happen?

* I cannot say.

Lastly

Power of Science enabled man to cross sound barrier.

* True, but you'll need power of silence to break the language barrier.
You mean through the universal language of love?

* Yes, you are right.

COMPACT DISC

Compact disc is one of the greatest and sophisticated gifts to the world music. A compact disc is only 4 3/4 inches (120 mm) across, but it holds 5 km of playing track and plays for about an hour. CDs are played on one side only and do not get scratched during play or wear out because no needle or stylus touches the surface. Instead a light beam from a low pacvered laser reads the disc from below and interprets microscopic pits and flat areas on the playing track that spirals out from the centres of the disc. The pits and flats digital code is converted into sound. These pits and flats are formed when a glass disc coated with a light sensitive resin is spend under a laser beam. The coded signals are fed to the laser as electrical pulses, and it emits them as light flashes , that cause a pattern of pits and flats. This gives far more accurate recording than even the best conventional method. Codes which are made to interfere with the laser beam can produce any sound with in the range of human ear.

As the laser beam scans the rotating disc, the various pits and flats reflect the beam, which fall on a light sensitive diode, which then converts them into electrical signals. These signals which are decoded electronically with variable electric current, are then amplified and fed to the speaker.

Raghuchandra Nagur

DEP - 36

NSS : 25 YEARS

(A-L-C)

The National Service Scheme was introduced on 24-08-69 in Andhra Loyola College with one Unit having a strength of 100 volunteers. Sri ESRK Prasad was the first Project Master, whose valuable leadership had given boost to the NSS Activities of our college. Sri N. Satyam succeeded him as programme officer in the year 1981 and rendered praise worthy service for 10 long years. After the sad and painful demise of Sri N. Satyam, Dr. Ch. Sreeramachandra Murthy has taken charge of the Unit-I. We started Unit-II in the academic year 1983-84 and Sri S. Prabhakara Rao was the programme officer for 3 years till 1986 since then Dr. V. Vallabha Rao has been in charge of the above Unit.

Since its inception, the NSS Units of our college, have rendered tremendous and valuable service in matters of serving the poor and needy and also extending encouragement to the young and spirited volunteers to be service - oriented in the re-construction activities of our nation.

NSS CAMP : The God of the National service scheme is education through community service with regard to this mode of education, a special NSS Camp commenced on 22nd December 1994 with 50 volunteers from the two units of our college, in Gosala village 15km away from Vijayawada. The camp was inaugurated by the NSS co-ordinator of Nagarjuna University, Sri Sudhakar . The volunteers were accompanied by the two programme officers Dr. Vallabha Rao and Dr. Ch. Sreeramachandra Murthy.

The activities were so scheduled that the volunteers took excitement in participating in each activity. This has resulted the formation of a beautiful road linking Gosala village and Vikuntapuram, 3km away from camp. Also bush clearance, road cleaning, school and temple cleaning were some of the other things included in "Shram dhan"

The camp also undertook, 'Aids Awareness Programmes which included rally with slogans resounding in the village, playing on 'Dappu' singing songs etc., making the people aware of the causes and preventive measures of the dreadful disease - AIDS.

At night after dinner, we organised cultural activities for the villagers. Our programme officers have literally extracted out the talents from us.

Along with the above mentioned 'routine' activities, a socio-economic survey was conducted by the volunteers. The programme Officers owe our thanks for arranging a seminar wherein splendid lectures were rendered by the invited guests. Also an essay writing competition was held for the volunteers. The volunteers in turn conducted athletic as well as sports competitions for the children studying in the U.P. High school Gosala. The winners were presented with prizes.

In addition to this, our volunteers helped the teachers of the school by taking few classes. They took care of the school administration for a whole day. The volunteers interacted with students very smoothly.

The valedictory function was presided over by Sri Koneru Radha Krishna, surpanch of Gosala Panchayat and Smt. Himavathi recipient of best teachers award 1994. The camp came to an end on 31st December, 1994.

This camp has enriched the personality of the volunteers and has helped us to develop an awareness of social reality. It has brought in them a concern for the well being of fellow-men, particularly, the under privileged and the downtrodden.

M. Johnson
DEP - 4

....

ALC

ALUMINI ASSOCIATION

The Third Southern Jesuit Alumni Convention was held in Mangalore from Feb. 11-11-1995. It was a one - and - a - half day programme from Saturday to Sunday afternoon. The hosts were the Alumni Association of St. Aloysius College, (SACAA) Mangalore. The earlier Conventions took place in Madras in 1992, the hosts being Madurai Province Jesuit Alumni Association and the second one was held in Trivendrum in 1994, the hosts Kerala Jesuit Alumni Association.

The Third Southern Jesuit Alumni Convention in Mangalore was very well organised by the Alumni themselves. The delegates were put up in the Fatima Retreat House. The organising Committee of the SACAA spared no effort, no money and time in looking after the delegates. The key-note address was given by Justice Michael Saldanha, alumnus of St. Aloysius College. The theme was Tolerance as a Way of Life, a subject taken up by the UNO for this year.

It was a strange coincidence that Justice Saldanha, now in the Karnataka High Court, was invited to give the key-note address. I congratulated him on his judgement acquitting Dr. B. K. Subba Rao, Alumnus, A.L.C, Navy Captain and Atomic Scientist. He is a courageous man, who does hot yield to threats, blackmailing and other evil practices which criminals use to thwart justice in the courts. He was also well known in another landmark judgement in the Bajaj Auto Workers case. Here is an alumnus of whom all of as are proud. We were delighted to meet the alumni of various Jesuit Colleges!

Our Alumni Association is one of the three well-organised college Alumni Associations, according to a very experienced Jesuit Educator. Our Association has seen a spurt of activities in its Hyderabad and Vizag Chapters. We have to make a start in our schools by the end of this year enrolling the outgoing students as the first batch of Alumni.

The Alumni Associations even at the college level do not appear to be doing what the Society would like them to do in the cause of faith and justice. But there are individual alumni who do very fine work for the blind and handicapped through their own network organisations like the Rotary and the Lions. Mr. Penugonda Kama Raj of Tuni ,who presided over the Gogineni Hostel day on January 28th, is an exceptional leader in this field and his belief is "real happiness is helping others". He organised a major Micro-surgery Eye Camp at Tuni in March 1993. More than 150 operations were successfully conducted. In December 1993 he conducted a major camp to provide artificial legs to amputees. As many as 617 amputees and 290 polio victims were given a new life in this camp, the first of its kind in South India. He did all this at considerable sacrifice of his business time and of his family. He is an alumnus of ALC & Gogineni Hostel 1969-74. Here is an alumnus of a rare nature. We are proud of such a man!

Fr. G. Francis, Sj.
Director, Alumni Association

I AM A CROWD

Within my being
there's a crowd;
there is one of us that's humble,
and one that is proud;
there's one that 's
broken hearted for his sins
and one who unrepentant sits and grins.
There is one who
loves his neighbour as himself;
and one who cares for nothing but fame and self
From such maddening cage
I should be free,
if once I could decide
which one is me.

Rajan Benedict
D.B. 8

Short Story

Testing Times

It was a lovely April morning and the air was fragrant with sweet summer scents. There seemed to be nothing odd or unusual about this world or the other. The lark was on the wing and the snail was on the thorn and God appeared to be in heaven and all seemed right with the world. I was feeling sunny and the sun himself, being Indian, was a bit high in the heavens at nine-thirty in the morning, spreading his genial warmth and adding to my optimistic mood. Mocking within at the fear and anxiety writ large on the faces of those around me, I danced my way into the examination hall. But when my eyes rested on my seat, I turned green started violently and leaped perhaps six inches in the direction of the ceiling.

If there is one thing I do not like in the world, it is the improper arrangement of seats in an examination hall. I had expected, and was confident, after a precious fifteen minutes spent in what seemed to me a meticulous calculation, that my seat would be in the middle. But I was out in my calculation, arithmatic never being one of my strong points, and my losing battle with the slings and arrows of outrageous fortune left me to stare at my middle seat with a blazing eye. The clumsy piece of wood in the middle was crushing my proud spirit and injecting a black frost into my sunny mood.

It is pretty generally recognized in the circles in which he moves that Panduranga Rao is not a man who lightly throws in the towel and admits defeat. A seat in the middle of an examination hall may upset his mind for a moment, but history has it that he is capable of pulling his socks up and getting himself out of a sea of troubles.

Twiddling my fingers for a while and letting 'I dare not ' wait upon 'I would' in a moment of weakness, I wondered if it was wise to take the examination from the middle of the examination hall. The situation, it was plain to me, was sticky; it could not have been, to be precise, more glutinous. But, I reminded myself, sticky situations were not uncommon in life and the tact and intelligence I always

possessed, I reassured myself, would help me out this time, too. Determined thus to write the examination at the disadvantageous desk, I occupied the unpleasant seat and began to survey the situation as Gulliver would have done in Houyhnhnmland.

There were fifty assorted students in the room which could accommodate eighty. My eyes rested on my immediate neighbours. The one on the right was a thin, whiskered fellow with a melancholy face which was made gloomier by the thick glasses he wore. To infuse a bit of the party spirit into that pensive bird, I greeted him an enthusiastic 'Hello!' 'Well, it takes all sorts to make the world', I consoled myself and turned my eyes in the direction of the n. the left. He looked like a dying duck in a thunderstorm and his staring before him with unseeing eyes suggested that he might have gone off his onion a bit. 'Not a very inspiring situation!', I grumbled in an indistinct voice and turned my eyes away from the unencouraging set-up.

Presently, the invigilators appeared. One, two... I winced and felt a pang in my heart as I beheld a third invigilator stalking into the examination hall. The sight harrowed up my soul, froze my young blood and made my eyes, like stars, start from their spheres. *Why three? Why should there be three invigilators?* I flew into an impotent rage. 'Is there no one to fight against this injustice? Is there no limit to the number of atrocities being perpetrated on me today? A seat in the middle of the examination hall, Hamlet-like neighbours who are hard audience, three invigilators one of whom looking rather like a butcher and what next?' I wanted to shout.

I paused for breath and tried to calm myself. This was no time for histrionics, I counselled myself. The situation was definitely murky and the three hours that lay before me promised to be one of those sticky three hours, no good to man or beast. But I am a pretty astute chap, the type that thinks in moments of crisis. And so in the next few seconds one saw a pensive PR sitting in the middle of the examination hall with a brow that was sicklied o'er with the pale cast of thought. With the furrows disappearing from the brow one by one, I discovered that I had two courses open to me : (I) I could stay on in the room and take the examination, or (2) I could go out, not taking the examination. I must now choose between the two. My predicament, in other words, was similar to Hamlet's —*to be or not to be.* But where I differ from the Prince of Denmark is that I don't procrastinate; my policy is somewhat on the lines of the Thane of Cawdor's : if it were

done when 'tis done, then 'twere well it were done quickly. To whet my rather blunted purpose, moreover, ancestral voices began to admonish me at this time. Wasn't it shameful, they asked me in a chorus, that I, a chip of the old block of Brigadier Vegunta Rama Veera Venkatapathy Rao, should behave like the cat in the adage? I perceived that what was at stake was honour and decided that to uphold it, I must stay on and confront the situation with a soldier's spirit. Hadn't Xenophen said, 'More casualties are suffered by running away from a battle than running towards it?' I decided, therefore, to keep the upper lip as stiff as could be managed.

With this resolve, I sat upright with my chin up and with my drooping spirits revived. I glanced at the question paper that one of the three musketeers had given me. I heaved a sigh of relief. The question paper was the only silver lining in an otherwise dark inferno. I had got answers to all the questions : they were as safe as houses in my pocket.

I was about to put my hand in my pocket when prudence reminded me that those great Generals my father used to talk about did a bit of reconnoitring before commencing an attack. I cast a furtive reconnoitring look behind me and found the enemy making slinking movements like a slithery serpent. Compelled by the enemy's proximity, I decided to suspend hostilities. Those great Generals I was talking about go in for this manoeuvre a bit. 'Strategic retreat' is the technical term. I eyed the enemy, nevertheless, with ill-concealed animosity. He was a burly heavyweight with a beaked nose and grizzled moustache which was sticking out like the bristles of an overused toothbrush from a dark, nicotine-stained upper lip. He must have felt suspicious, for he took a clumsy step forward and stole up right behind me breathing down the back of my neck. What a low, mean, creeping, crawling, slinking despicable worm!

It was a disturbing set-up, a situation which the French would describe as *impasse*. With a burly heavyweight of an invigilator breathing stertorously like a steam engine down the back of your neck, you can't write an examination, can you? A lesser man would have called it a day in despair, but PR is a man of strong fibre, and so I stayed put, scratching my head and chewing my upper lip. Patience, I reminded myself, was always rewarded.

The reward came after half-an-hour. Soon after the Principal had finished his rounds and sauntered into his room with a smile of satisfaction, the heavy-weight deserted his post and carried his bulk to the other prowlers.

There was a short hush-hush and the scene was familiar enough. Two of the invigilators would now sneak out, confident that the Principal wouldn't show up again; only one would be in the room for the next two-and-a-half hours. I was relieved to find that the beefy snake in the grass was one of the leaving invigilators and that an innocent-looking bald-pate was to stay behind. After fixing me with a gaze of cold hardness that would have frozen an Eskimo, the bloating hutch of beastliness ponderously stepped out of the room like a buffalo pulling its foot out of a swamp. After the place was wholly free from the pre-eminent scourge, I put a bold hand in my pocket. The bald-pate sat in a chair with a vacant look at the ceiling.

There is a tide in the affairs of men which, taken at the flood, leads on to fortune. The next two-and-a-half hours marked that period in my life. I know of no other human being in the history of human civilization who had displayed a tact and resourcefulness matching mine during the two-and-a-half-hour period. It bears out to the world the extent to which a mortal can rise, given an excruciatingly painful and traumatic situation as I had been placed in at the time. I employed every means at my command and strained every nerve to emerge glorious from that extremely tough situation. Even my father, the valorous Brigadier of the 4th Infantry Brigade and a recipient of MVC, would envy my record.

I don't know whether I should describe the meticulous skill with which I copied out ('cribbed' is hardly the word) every word from the material (perversely described as 'bits') taken out of my pocket, while watching with alacrity every movement of the bald-pate or the tact with which I squelched the bespectacled bloke beside me who, at an important point, was about to spill the beans. With an eye on the invigilator and another on the m. from my pocket, I did in two-and-a-half hours what the forty-nine inefficient blokes in the room were incapable of doing in three hours. So jubilant was I that I didn't mind when, at one o'clock, the bald-pate tried to snatch my papers when I was tying them together. With a forgive-him-Father-for-he-knows-not-what-I-did glance at the gull, I handed him my answer-script.

It was a gay and bobbish PR who pranced out of the examination hall as though he had fed on honey-dew and drunk the milk of Paradise. Bertie Wooster would have described my mood as chirpy. A brave breeze sang like a bugle from the sky as if celebrating my victory and I viewed the world with greater happiness than

Pippa did. Even the old blister who taught me Mathematics and whose very presence never failed to have a pernicious influence on me seemed so agreeable to me that I greeted him with a respectful 'Good Morning !' when he passed by. This stiff bird used to admonish me in class for doing things bit by bit.

Bit ! That word had a cataclysmic effect upon me as 'forlorn' had on poor Keats. It dragged me violently from my romantic world and threw me into the weary reality. Where were the bits that led me to success? I thrust my hands into my pockets and they didn't find any. I searched my person in vain and madly rushed to the examination hall with the palpitations of my dicky heart reaching crescendo only to blink at the clean, empty desk in the middle which seemed to be mocking at my short-lived jubilation. The world began to darken before my eyes as though the sun had been eclipsed, and a bird close by which was getting outside its afternoon worm looked for an instant like two birds, both flickering. And then quite suddenly, out of the darkness that covered me, black as the pit from pole to pole, there shone a gleam of light. I saw in the momentary light what I had foolishly done in a hurry — I had attached the bits to my answer-script !

The sun began to scorch, the somnambulistic green fields looked stupid, the lake didn't glitter at all for it had no water, and sundry other things that the half-blind Wordsworth 'eyed' in nature were present in all their ugliness. A hideous-looking black bird was shrieking from a leafless tree. It seemed to be saying, 'PR shall sleep no more !'

L.Ramanujam

Dept. of English

A Few Days for Love

Life is a sentence,
Youth is a word,
Old age is a comma,
Death is a fullstop.

Life is not everlasing
And nothing lives for long
Yet life is sweet and brief
With all its smiles and grief.

Beauty lies everywhere
In you, in me and all,
Though short, yet it yields but
a Few days for love.

BOLD STRIKES GOLD

As the lights turn on, the audience pump their spirits and pass into utter silence to witness the show. One of them shouts "Hey-Bold, Come on" The group starts their performance with a hard rock instrument. It is the group 'Bold', the music band of Andhra Loyola College, the first ever rock band to take off from Vijayawada.

It all began on one fine summer evening when the present members of the group who were previously going solo met at a party. They decided to jam up to check the sound. Soon they started playing together as a band. The group was quite popular. When they realized that they should have a name. So they gave it the name "BOLD". It consists of Afrose as singer, Vikas, Praveen & Naveen as Guitarists, Sasidhar as drummer, Sudharsan on the key boards, Rambabu on congo and Sudhakar on tabla. No sooner had they started playing under the banner 'BOLD', then they started ascending the peaks of success and popularity. It took them a very short span of time to come into limelight playing on all important occasions.

The progress on the road to success began with the cultural festival organised by NIIT during September '93 and 'BOLD' bagged the first prize at the city level. It represented the college at AFOSEC, the cultural festival organised by Siddhartha Engineering College during December 1993 and stood at the top of the state receiving cash prize of Rs. 1.500/-. It was a smooth going for 'BOLD' until mid 94 when they realised the wildest of their dreams. Yes, it participated in Yuva 94, the cultural festival organised by the government of A.P. at Hyderabad and bagged the first prize at the National level. So the day has come when the dream has turned into a reality and the bottom dwellers became music stars or rather national champs. So 'BOLD' continues to ride the crest of popularity, thanks to the assistance from the college administration and let us hope to see them on channel (V)

K. Sasidhar,

III B.A, DGH - 24

ALMS-GIVING HARMFUL TO SOCIETY

What a nuisance it is to be asked to give alms. Why should we give alms? Somewhere in the depths of our hearts we love fellow creatures and we try to show our beneficient spirit and give alms.

The effect of alms-giving is far reaching. It makes persons who would otherwise choose a labour for their daily bread, take matters easy, put on shabby clothes and throw themselves on our mercy. Finding such people earning money with little effort, several others are tempted to resort to the same trick. Today begging has become an organised profession. The net result is that beggars of every kind have multiplied and become an annoying pest to society. With their shrieking, howling, entreating and cajoling they manage to wring alms out of us. Do they really deserve our charity? Beggary becomes dead to all shame. It robs them of all nobler sentiments and they dislike earning by hard work. If such is the result of alms giving, are we justified in continuing it any longer? Shall we not be doing a distinct disservice to our nation by doing so.

Some tend to think the other way. They say that it is unwise to stop giving alms. The best thing, will be to make charity organised, and alms giving planned, to give good results. The root cause, lies in poverty and money gifts. If these two are suitably solved, the problem would become less serious.

There has been a tendency in recent times to resort to legislation by the government in order to prevent beggary. But legislation by itself will not work unless proper rescue homes for infirm beggars and work houses for the ablebodied are provided and arrangements for their maintenance are made.

Aravind Kumar
ACP - 03

WHAT THEY MEAN

1. Cock and Bull - An impossible story presented as true.
2. Bull dose - Force or compel with threats.
3. Bull session - A group discussion happening naturally without compulsion.
4. Bull's Eye - The circular spot at the centre of a target. A completely effective statement.
5. Bull and Bear - Bull means to buy, expecting a rise in price, Bear means to sell, expecting a fall in price.
6. Bull in China shop - A person who feels awkward in a position requiring softness and keenness of understanding.

M. Solomon Rajeev
M.S.W. II Yr.

AN APOLOGY FOR FEMINISM

"I don't want to attend the speech because the speaker is a feminist. I am afraid of feminists".

Unfortunately, one frequently comes upon unthinking remarks like these which reflect the deplorably misconstrued notions of 'feminism' and feminists. Feminism is not a monster to dread; it is not a meaningless pastime of the high-brow women. Nor is it a mere vogue term.

A historical perspective of feminism will reveal that feminism as a conscious movement started in the latter half of the 18th century. Mary Wallstonecraft's *'A Vindication of the rights of women'* published in 1792 can be said to have broken new ground for this movement. Virginia Woolf's *'A Room of one's Own'* (1928) and Simone de Beauvoir's *'The Second Sex'* (1949) are two epoch-making texts in feminism. Both these authors have powerfully demonstrated how women in general are forced to occupy a secondary place in the world in relation to men.

Feminism, as Kamala Bhasin and Nighat said Khan (1993) define it, "is an awareness of women's oppression and exploitation in society, at work and within the family, and conscious action by women and men to change this situation."

Anyone who fights male domination is a feminist. "Feminism is a struggle for the achievement of women's equality, dignity and freedom of choice to control their lives and bodies within and outside home".

The oft-ignored distinction between sex and gender is basic to an understanding of feminism. Gender is different from sex in that sex is biologically determinded while gender is socially determined. The biological roles of men and women are extended to their social roles. A women's biological role of bearing and suckling children has been extended to the social role of bringing up the children. No doubt that functions like bearing children can be performed only by women. But this role does not entail the job of loving, caring, baby sitting etc.; Popular notions of feminity, masculinity are social constructs and are not biologically acquired qualities. Logical thinking, valour, dominance rationality etc., are branded as masculine while feebleness, emotionality, docility, submissiveness, etc., are branded as femine.

A woman should not eat without serving her husband, a woman should not walk or talk fast., a woman should not stand astride... all these details might seem utterly trivial but these seemingly trivial practices have been so entrenched in the society that they produce an enormous cumilative effect. The bipolarity of men and women is accentuated by these rigid social roles. So much so that, as Simone de Beavvoir remarks, "one is not born, but rather

becomes, a woman. No biological, psychological, or economic fate determines the figure that the human female presents in society, it is civilization as whole that produces this creature, ... which is described as 'feminine."

Every individual is so conditioned that he/she assumes that the roles they play are natural; little do they realize that these roles are social constructs. It has been scientifically proved that human beings are ambisexual in that both men and women possess male and female harmones, though they are distributed in different proportions. Therefore Masculinity and feminity are not mutually exclusive. A male can be feminine just as a female can be masculine. Virginia Woolf's notion of an androgynous mind' comes close to this idea.

'Feminism and feminists' are afflicted with innumerable misconceptions. That feminists are men-haters, are against marriage and motherhood and that feminism is a western movement and therefore not relevant to a country like ours are only a few instances of these misconceptions.

Feminists are not men-haters. They hate only the unreasonable domination of the males and not men. They are not against marriage and motherhood, but they hate to be forced to do so. We do not have to spurn feminism just because it orginated in the west. The evils feminism purports to fight are very much rife in our own country. Not only is feminism relevant to our national context but it is also indispensable.

Short as it is, this article urges its readers not to spurn feminism without understanding what it is.

Miss. Hari Padma Rani
P.G. Dept. of English

Smile If you are wise

Have you heard about ten persons standing under one umbrella and none getting wet? How is that?

It was not raining

XX XX

What is the difference between a music director and a dead body?

Music Director - composes

Dead body - decomposes.

XX XX

Land Lady : I can offer you a Job in my farm to collect the eggs for us, provided I am assured that you will not steal any .

Would be employee : Madam, you can trust me. I was incharge of a swimming pool for 10 years and I did not take a bath even once.

XX XX

Smitha : Why do people tie banana trees in a marriage hall?

Latha : Of course, it is a custom.

Smitha : No, if they don't tie them, they will fall down.

XX XX

Raju : My father always gets a 'warm' reception wherever he goes ?

Ravi : He must be a very popular man.

Raju : No, he is a 'Fire-Man'.

XX XX

Nurse : May I take your pulse?

Patient : Why ? Don't you have your own!

XX XX

1st Person : I think I have seen your face some where.

2nd Person : How it is possible? It is always with me.

XX XX

Teacher : What is the formula for water?

Student : H, I, J, K, L, M, N, O.

Teacher : Who the hell told you?

Student : You did sir, you said it is 'H' to 'O' (H_2O)

PESTICIDE : OUR DAILY BREAD

It is hard to stomach but true that in India, along with those wholesome food items like rice, dal, and vegetables, meat, fruits and even milk, we also take in half a milligram of toxic pesticides like Dichloro-Diphenyl Trichloro Ethane and Endosulphane. In all these the quantity is very minute but it equals the danger level of the W.H.O. for the daily intake of pesticides.

India is the largest manufacturer as well as the consumer of pesticides in South Asia. Pesticides like DDT & BHC cover two thirds of the total consumption of pesticides in the country. That is because these are ten times cheaper than most other pesticides. But once sprayed, they do not degrade easily and can persist in the environment for as long as twenty years. The soil then becomes a reservoir for these pesticides, steadily transferring them to edible crops polluting water, trees and wild life.

The colourful sweets, for instance, are not as sweet as they look. Many of these brightly coloured dyes are made from harmful compounds. A recent study by the ITRC found a third of the samples analysed to be coloured with prohibited dyes. Illegal dyes were found in spices like Turmeric and chilli powder. The oil which we daily use for cooking is adulterated with linseed and the highly toxic argemone oil. Vegetables are dipped in pesticides to make them look fresh and colourful as well as to preserve them. Non-vegetarian food is also highly contaminated because the animals themselves swallow pesticides in their food; cereals are also found to contain toxic residues. The threat also comes from milk and milk products. Since pesticides adhere to fatty tissues in the body, milk, which has a high content of fat is an ideal store house for toxins.

To add to this gloomy picture are the industrial affluents being discharged indiscriminately into rivers and fields. The other toxins are the exhaust fumes spewed out by the automobiles. These fumes contain lead and manganese and they poison the air and settle on food and water resources. If these are beyond tolerance level they cause mental retardation in children impotence, blindness and even death. So are we doing anything about it? We only seem to be like the proverbial ostrich because effective controls and a lack of strict guidelines have worsened matters. DDT & BHC widely used in India have been banned in atleast 16 countries. But India is turning Nelson's eye to all this and is not using new and safer chemicals which are much costlier than the ones used at present. But is it not a high price to pay for national health?

- *T. Vijay Paul Reddy*
DCP-37

How the Months got their names

1. *The month of January* is named after the Roman God 'Janus'. He had two faces. One looked back into the old year and the other forward into the new year.

2. *The month of February* is named after the ancient Roman festival of 'Februa' when the sinners confessed their sins and were forgiven

3. *The month of March* was the first month in the Roman Calendar when there were only ten months in a year. It was named after the God of war 'mars'.

4. *The month of April* could have been named after the Roman verb, 'Aprire' which means to open or from 'Aphrodite', the Greek Goddess of love.

5. *The month of May* could have been named after 'Maia', the wife of Jupiter or after the council of Roman elders, the Maiores.

6. *The month of June* is named after 'Jun' who in Roman mythology was the queen of heaven.

7. Julius Caesar the famous Roman ruler gave his name to *the month of July.*

8. *The month of August* is named after the Roman emperor 'Augustus'. It used to have only 30 days. But Augustus wanted his month to be like that of Julius Caesar. So, August has 31 days.

9. *The month of September* was the seventh month in the Roman Calendar. So, it gets its name from the Latin word of seven.

10. *The month of October* was the eighth month in the Roman Calendar. So, it gets the name from the latin word 'octo' means eight.

11. *The month of November* gets its name from the Latin word for nine, as it was the ninth month in Roman Calendar.

12. *The month of December* was the tenth month in the Roman Calendar. So, it gets name from the Latin for ten.

Collected by
M. Rama Krishna
III B.Com.

FAMILY THE HEART OF HUMANITY

As the world is fast marching towards the 21st century, the people of this computer age are crippled by the manacle of the technological development, scientific growth and modernization. Most of us are missed by them, especially those who are in towns and cities. In the sense, the present generation seems to find growth and iner freedom only in accumulating wealth, growing fashions again, and loss motives and fickle freedom. The cultured human beings can not just afford to lose human dignity, individual respect, social and moral values because of superficial living. If the present situation continues in the same world of dream and fashion, perhaps the future generation may not find even the mere entity of family.

Family is the primary unit of society and the cradle of social and moral values. It basically means to commune with the members in bonds of love, sharing and caring. It is in family that an individual is helped to attain full maturity so as to build a society of harmony solidarity and peace. Family is a must to have physical, phychological and spiritual formation . Then educational and emotional career of a person begins in a family, which in turn helps him to inculcate the noble values of justice, love and brotherhood to establish a sound society.

But it is shame on us that many are unware of the fact that the existence of family is being threatened. Because of human tendency and inclination, he has become victim to the messing media, trapping fashion amd urbanization. Children are exposed to innumerable influences that lead them astray. Cheap literature, pornography, video parlours, impact of bad company, easy access to alcohol, drugs, contraceptives and violence detected on television influence young minds; deceptive values are highlighted as the authetic way to popularity and success. Even parents are not left untouched by these influences. Due to this, parents can not fulfil their role. In some cases, for want of parental love and care, victims of these evil influences go to such an extent to desert their family. Thus, today circumstances act as obstacles to the existence and growth of family.

For ages, the unit of family which has been the vital institution for relationships, love and noble values is being challenged today. Its significance, meaning and responsibility are watered down and it has paved way for social evils, moral and cultural degeneration. Family destruction would be the first weapon or cause to destroy peace, happiness and harmony of the society at large.

Considering the important and essential role of the family, the UNO announced this year as the International Year of Family. The insights that are discussed above bring home to us the point that family is an important reinforcement of growth of the society, on which the future humanity relies. A well-knit family surely groom the nation into a noble mansion. It is the need and obligation of each one of us to strive to build a sound and virtuous family.

Arok & Leo
NEH 3/NGH 1

LASERS

The word Laser is an acronym of "Light amplification by stimulated emission of radiation". A Laser device produces an intense beam of light of a very pure single colour. This light beam can be intense enouh to vaporise the hardest and most heat resistant materials.

The existence of stimulated emission was first recognised in 1917 by Einstein. But, ways to use it in devices were not found until the 1950s. The first laser was constructed in 1960 by Theodore H. Maiman of USA.

There are different types of lasers for different purposes. Some of the imporatnt ones are: a) Optiallly pumped solid state lasers b) Liquid lasers c) Dye lasers d) Cas-discharge lasers d) Gas dynamic lasers e) Chemical lasers f) Semiconductor lasers g) Free-electron lasers.

Lasers in Crime detection: Since 1960 the development of lasers has been extremely rapid and new applications are being found almost everyday. The application of lasers for fingerprint detection is a highly valuable forensic tool in criminal investigations. The technique makes use of a laser to photograph a fingerprint using the right optical filters.

If the skin of our fingers is carefully examined under a microscope, a series of pores spaced along the friction ridge, which cover the skin, is seen. If any surface is touched with our fingers, the friction ridge pattern gets imprinted on the surface by the fluid excreated by the pores. This forms latent fingerprint, which consists of 99% water and other inorganic materials such as salt, and organic components, including amino acids, lipids (Oils, fats waxes) and vitamins. Even if water gets evaporated, the residues remain. But the residue left is very small in quantity which cannot be directly observed. Some indirect methods are adopted to make the print pattern visible.

The easiest, versatile and reliable method is the one that uses lasers. It avoids treatment of a surface with chemicals, isotopes or dusting, which might interfere with other examination procedures for the sample under investigation. In the laser technique optical properties of the fingerprint residue itself are exploited to get the fingerprint pattern. Fngerprint residues contain substances such as riboflavin and pyridoxin which show luminescence. If lasers, which radiate at a wave length at which these substances absorb radiation, are used to illuminate the sample, light will be emitted at a longer wavelength due to flourescence or phosphorescenes. This would enable detection of inherent fingerprint luminescence.

T. Srikumar
Dept of Physics.

SERVICE ABOVE SELF

(P. Veera Brahmam - a profile)

With the retirement of Sri Pesaralanka Veerabrahmam as Lecturer and Head, Department of History and Political Science on 28th Feruary 1995, Andhra Loyola Community saw one more of its committed members formally bidding good bye, to lead a happy and peaceful retired life.

Equally loved and respected by the Management, colleagues and students, he leves behind a mark of his own - 'a Brahmam Mark' - in the teaching - learning process of social sciences in Andhra Loyola College.

Sri P. Veerabrahmam was born on 12th February 1937 in Moparru village in Guntur District as the only son of Sri. P. Bapayya & Smt Ademma of a humble background. He had his schooling at Turumeella. He obtained his B.A (Hons.) from andhra University, Waltair. In 1964 he married Venkatasubbamma and has been blessed with four childern.

His life entered into a new phase when he joined Andhra Loyola College as a Lecturer in History, in the year 1962 and after a brief break again in 1965 and completed 32 years of dedicated device. He publicly acknowledges that he could join the college only with the blessings of Rev. Fr. D. Gordon, SJ., and Sri K. Basaveswara Rao who was instrumental in his appointment here.

Soon after joining here as a Lecturer in History, he became very popular among the students for his innovative and trend-setting methods of teaching. His unflinching commitment of teaching History subject is unparalleled. Indeed, he made the teaching and learning of History a pleasure.

Lucky are those who became his students. There is no element of exaggeration in calling him a model History Lecturer. His concern for the student community was not limited to academic matters alone. He was an effective student Counsellor who offered his guidance and advice to many students who faced several problems. His help for students was extended to Loyola Hostels also where he guided them in their extra curricular activities.

People close to him understand that Sri Veerabrahmam is a man with huuman touch. In spite of his shaky financial position, he extended his helping hand to several needy people. Many people do not know the fact that out of seven children seen in his house, three are orphans who lost their parents in their childhood and hence were brought up by him as his own children.

In his own humble way, he championed the cause of the downtrodden and the oppressed and worked for their advancement. Wherever there was a meeting of the weaker sections there was Brahmam garu. He must have addressed hundreds of meetings organised by Ambedkarites and offered his own solutions for the uplift of the underprivileged in the society. During the week-ends, many poor people visit his house to seek solutions to their problems.

One who closely observes all his spiritual activities gets a genuine doubt about the specific religious faith in which he has belief. This is because people of all faiths invite him to participate in their respective religious functions. He is a musalman for Muslims, a Christian for the Christians and Hindu for the Hindus, truly a representative of the secular ethos of India.

Brahmam garu is a man with high degree of oratorial skills and they have been well recognised by the people of Vijayawada by invitng him to several functions as a speaker. He regales the audience by blending humour with the massage and proves himself to be an effetive communicator.

Special merition must be made of the cordial relatinship that he has maintained with the Management of our College. He was always ready to serve the college in any capacity. Successive principals of our college in recent times were immensely benefitted by his guidance and advice.

Thus Sri Veerabrahmam is a genuine all-rounder, a multifaceted personality, a committed teacher who did lasting service to the field of education. But, unfortunately, the society did not recognise his services in a befitting manner. When there is so much of politicisation in conferring awards and honours,he could not get any such one from the Government. His well- wishers are disappointed in this respect. As a consolation, All India Association for Christian Higher Education, New Delhi, honoured him with 'Theo Mathias Award' which is named after the first Principal of our college. His present students belonging to both B.A. and B.Sc. classes organised an unprecedented Fare-well function on the day of his retirement. The Andhra Loyola College Staff Association and his coleagues in the History, Economics and Political Science Departments honoured him in their own way.

S.P. Rama Raju,
Dept. of Political Science

MATHEMATICAL PUZZLES

1. On my way to the market I met a man who had 4 wives. Each of the wives had 4 bags containing 4 dogs and each dog had 4 pups. Taking all things into consideration, how many were going to market?
2. Some months back, this year, I was walking through a central park in a certain town.
   I saw a smart little boy playing all by himself on the grass. Interestingly, I began to converse with him by asking what his age was. A mischievous glow came from his eyes and he replied "Two days back, I was ten years old and next year I shall be thirteen. If you know what's today you will be able to figure out my birthday as well as my age". How old was the boy?
3. There is a number which is very peculiar. This number is 3 times the sum of its digits. Can you find the number?

Answers:

1. Only myself - only I was going to the market and I met all the others coming from opposite direction.
2. The date on which I met the boy was 1st January 1994. The boy was 11 years old when I met him.
3. The peculiar number is 27. i.e. 2+7=9, 9x3=27

T. Vijay Paul Reddy
DCP - 37

Police : Tell us how you came to take the car.
Culprit : " Well , the car was parked in front of the cemetery and I actually thought the owner was dead".

• • • • •

M.A. English Final

M.S.W. Final

Graduating with Honour

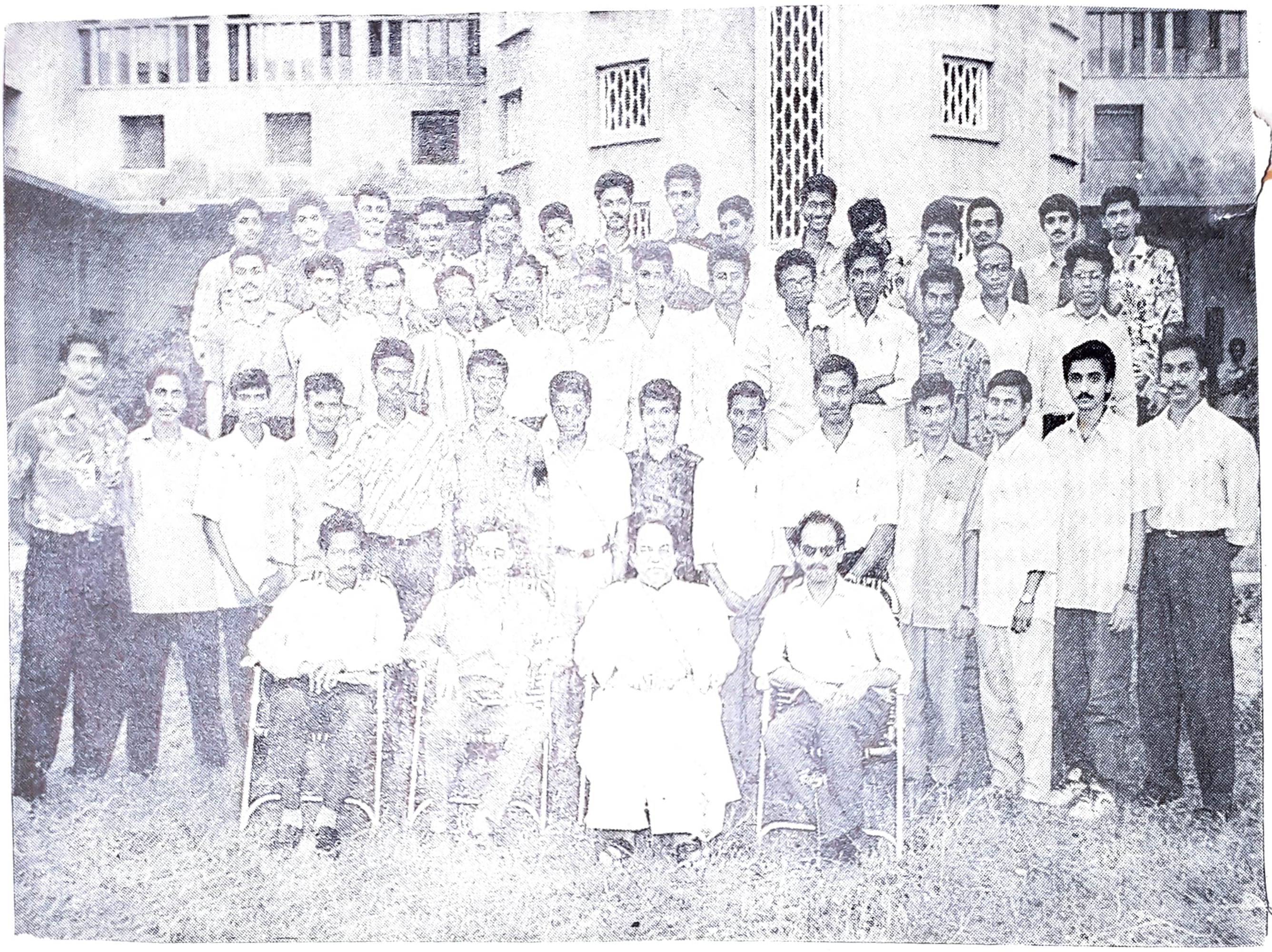

III B.Sc. Electronics

III D B

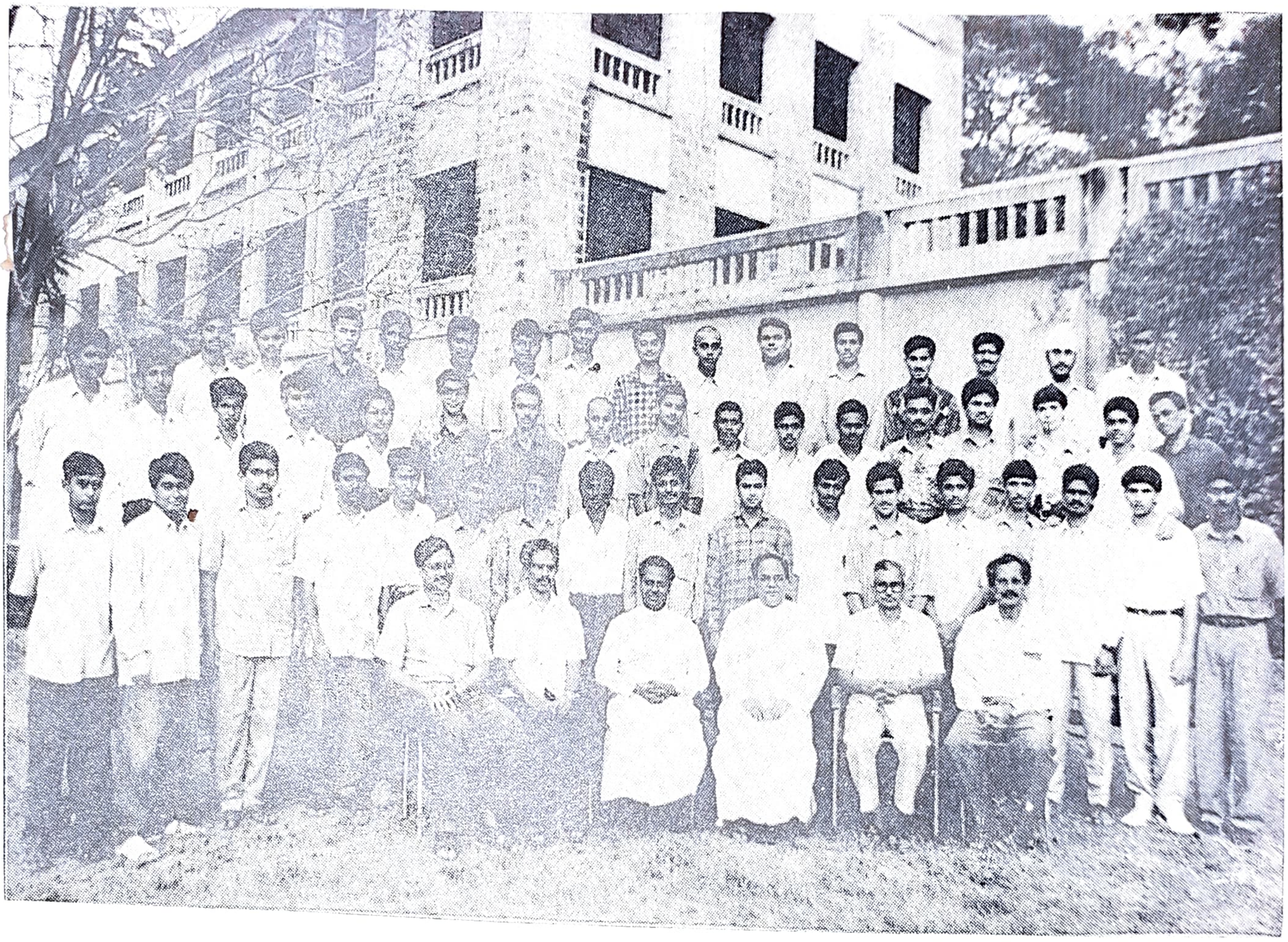

III B.Com.

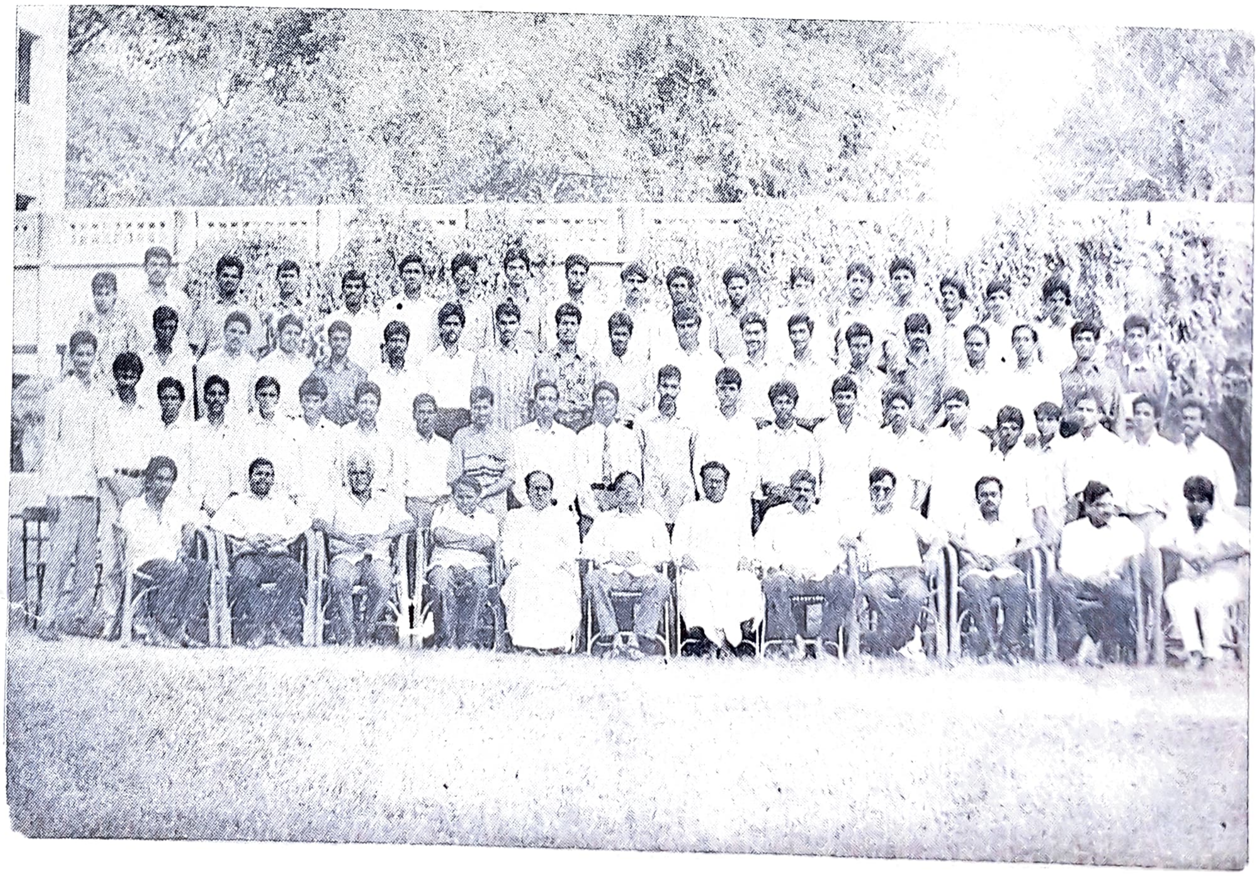

III B.A.

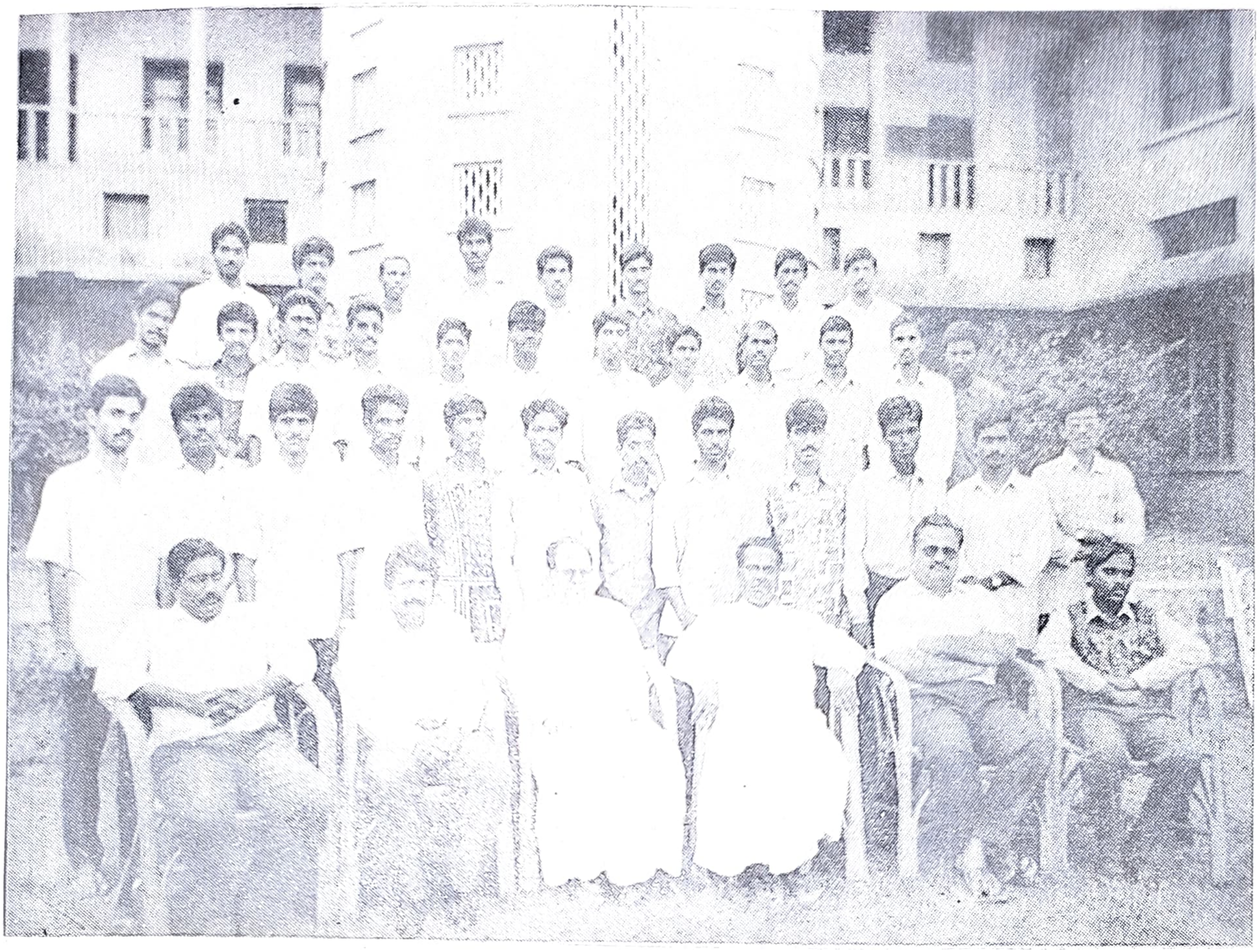

III B.Sc Statistics

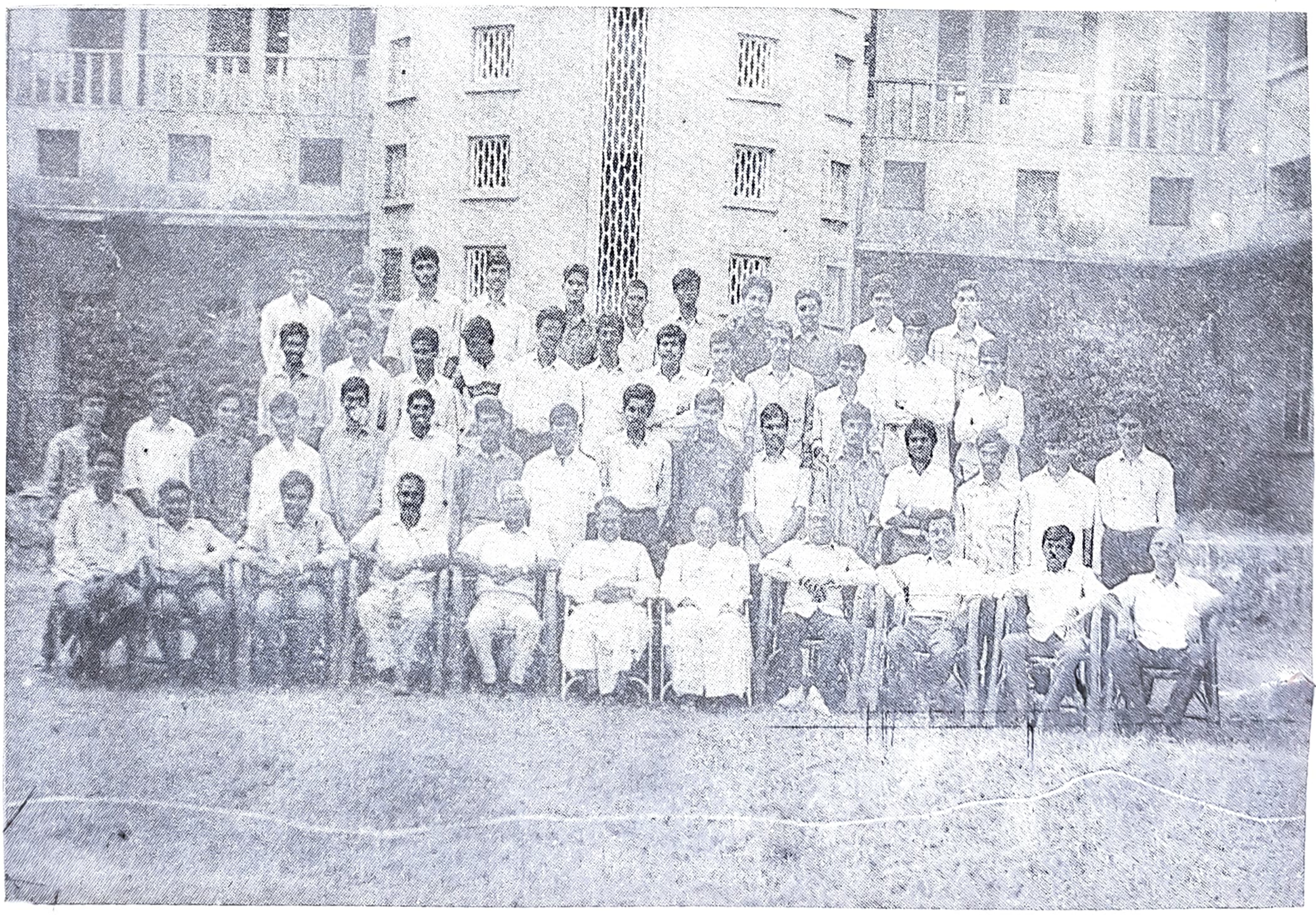

III B.Sc Physics

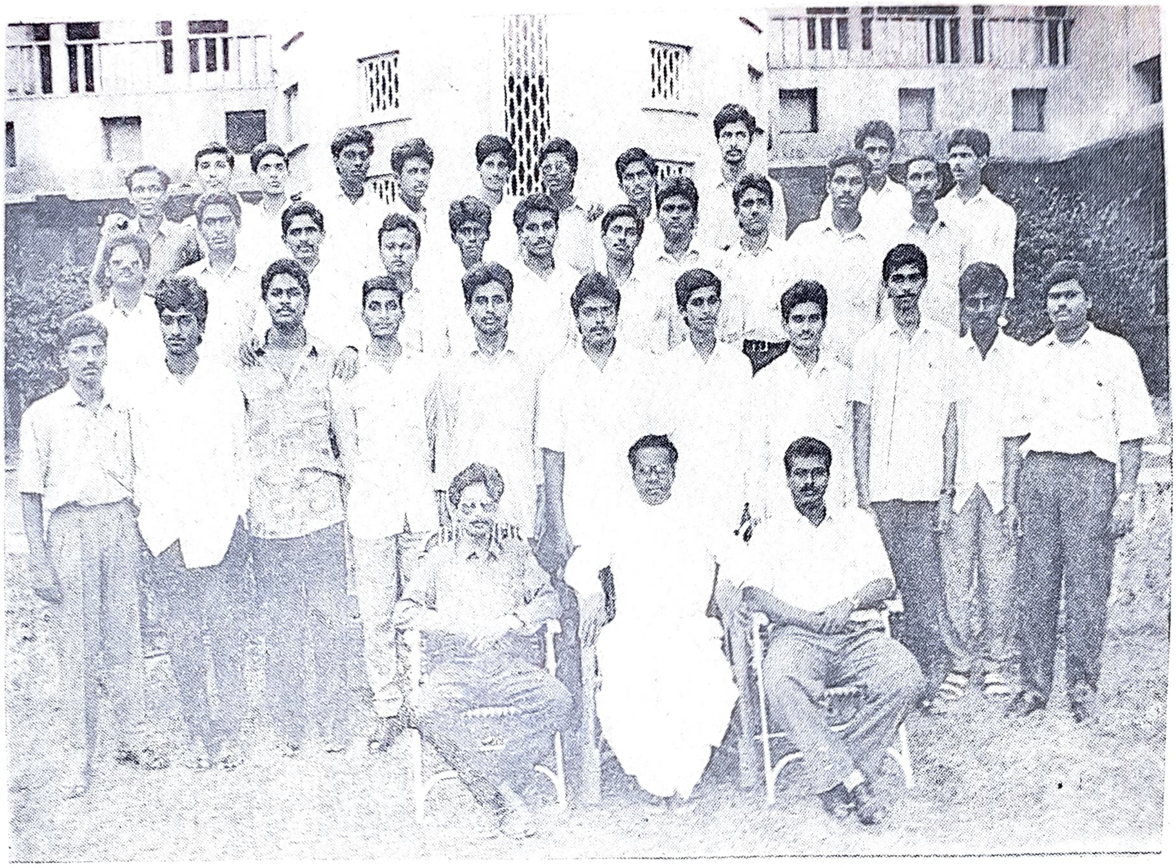

III B.Sc Computer Science (DCP)

Fruitful stay

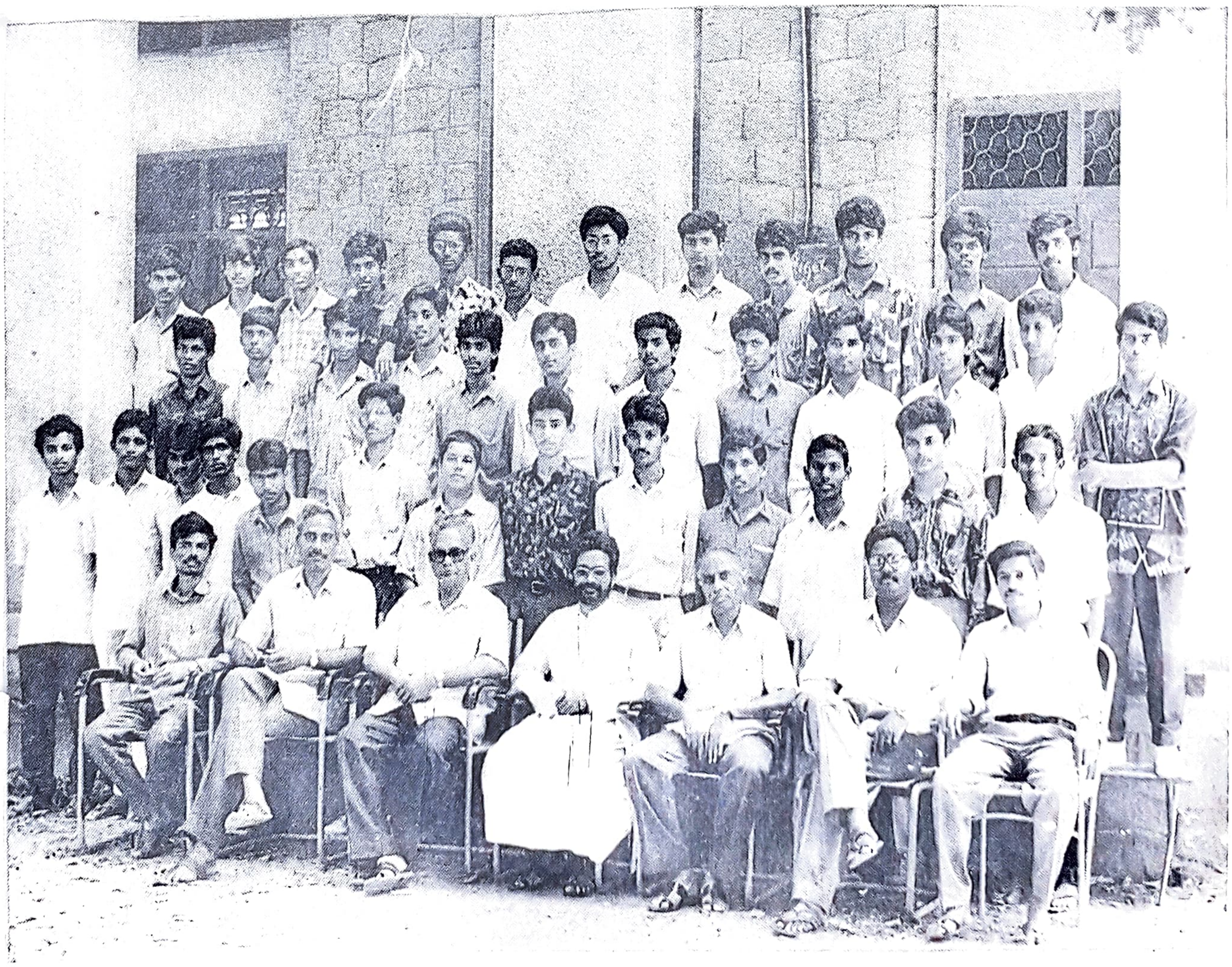

Senior Inter RMY

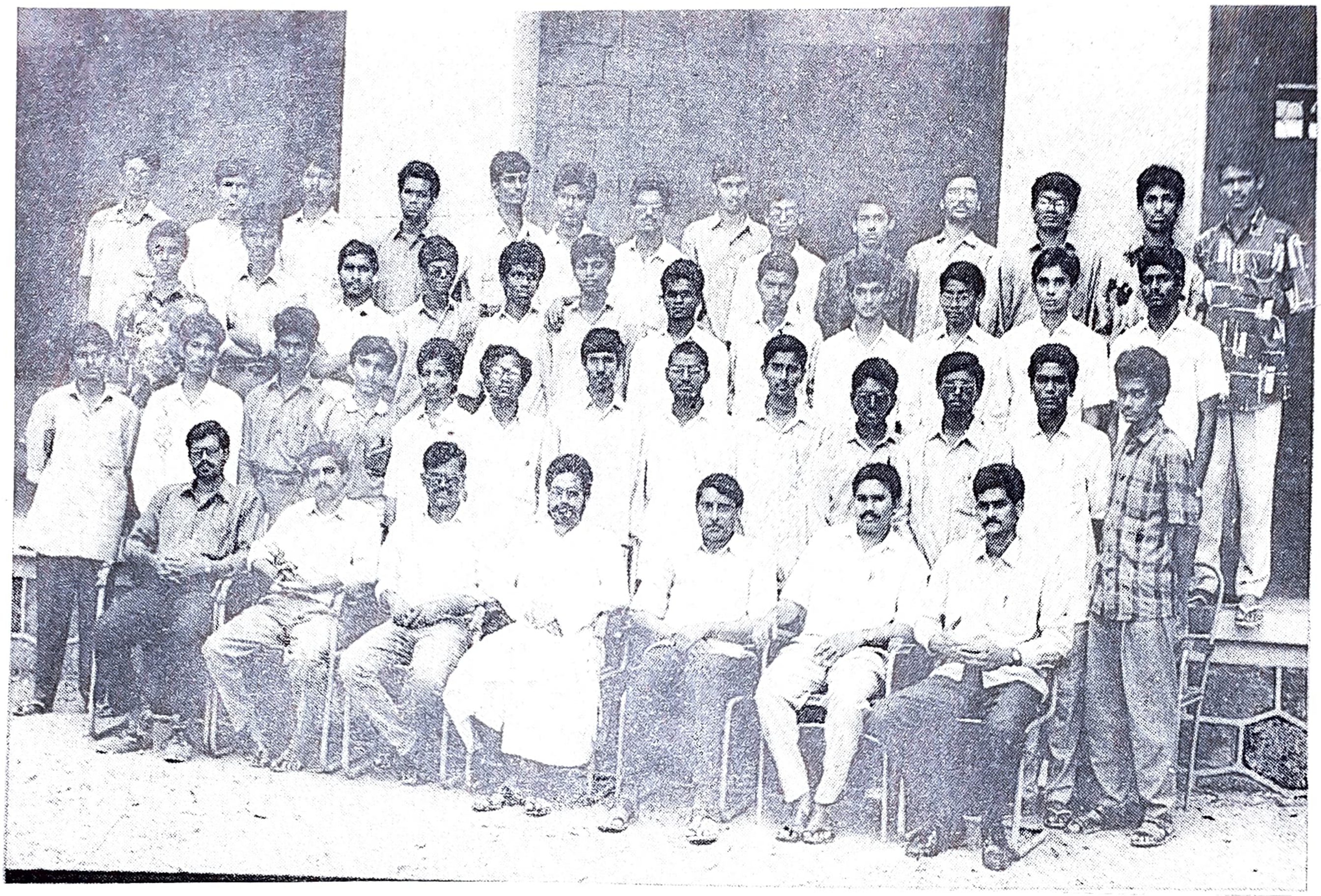

Senior Inter RA

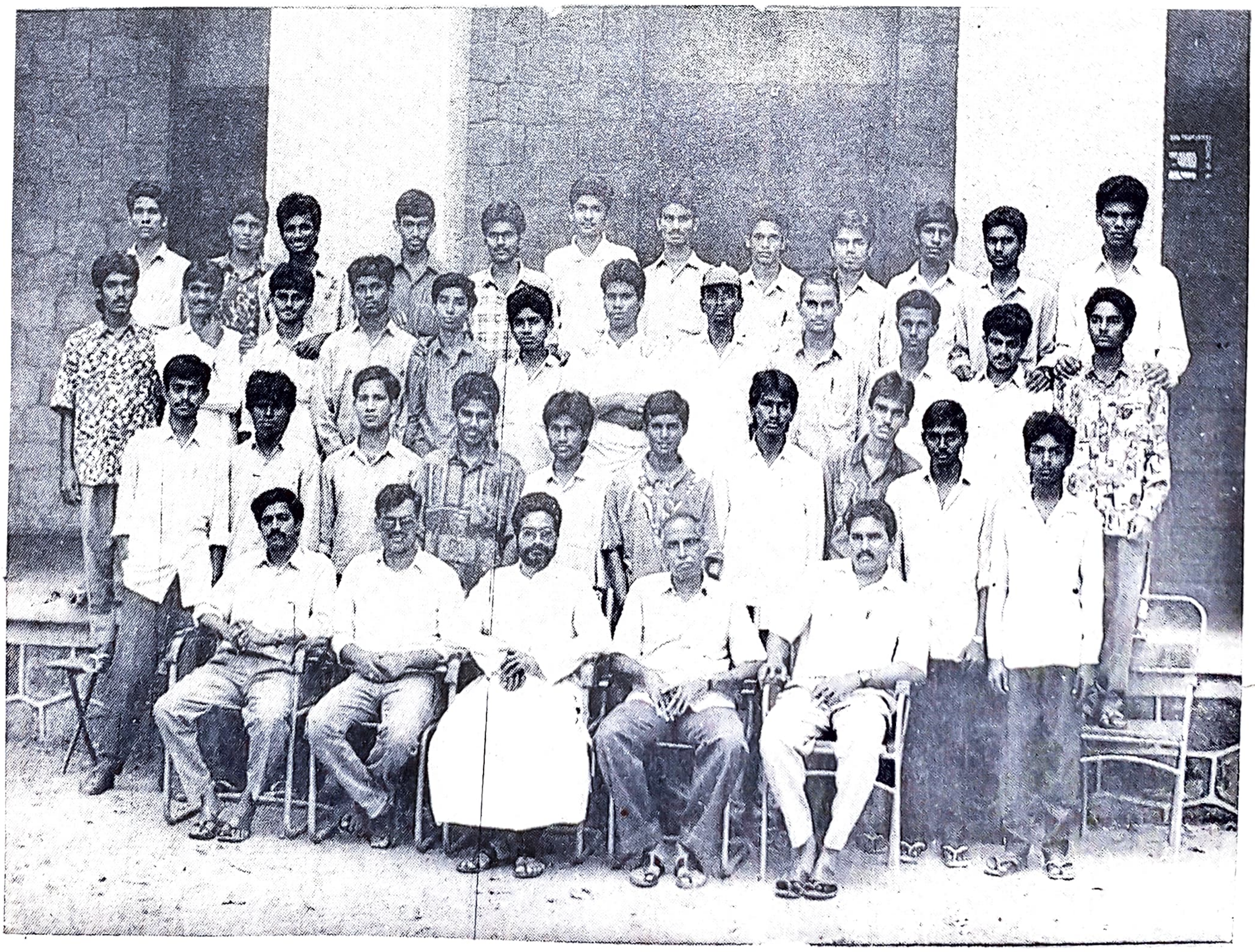

Senior Inter RH

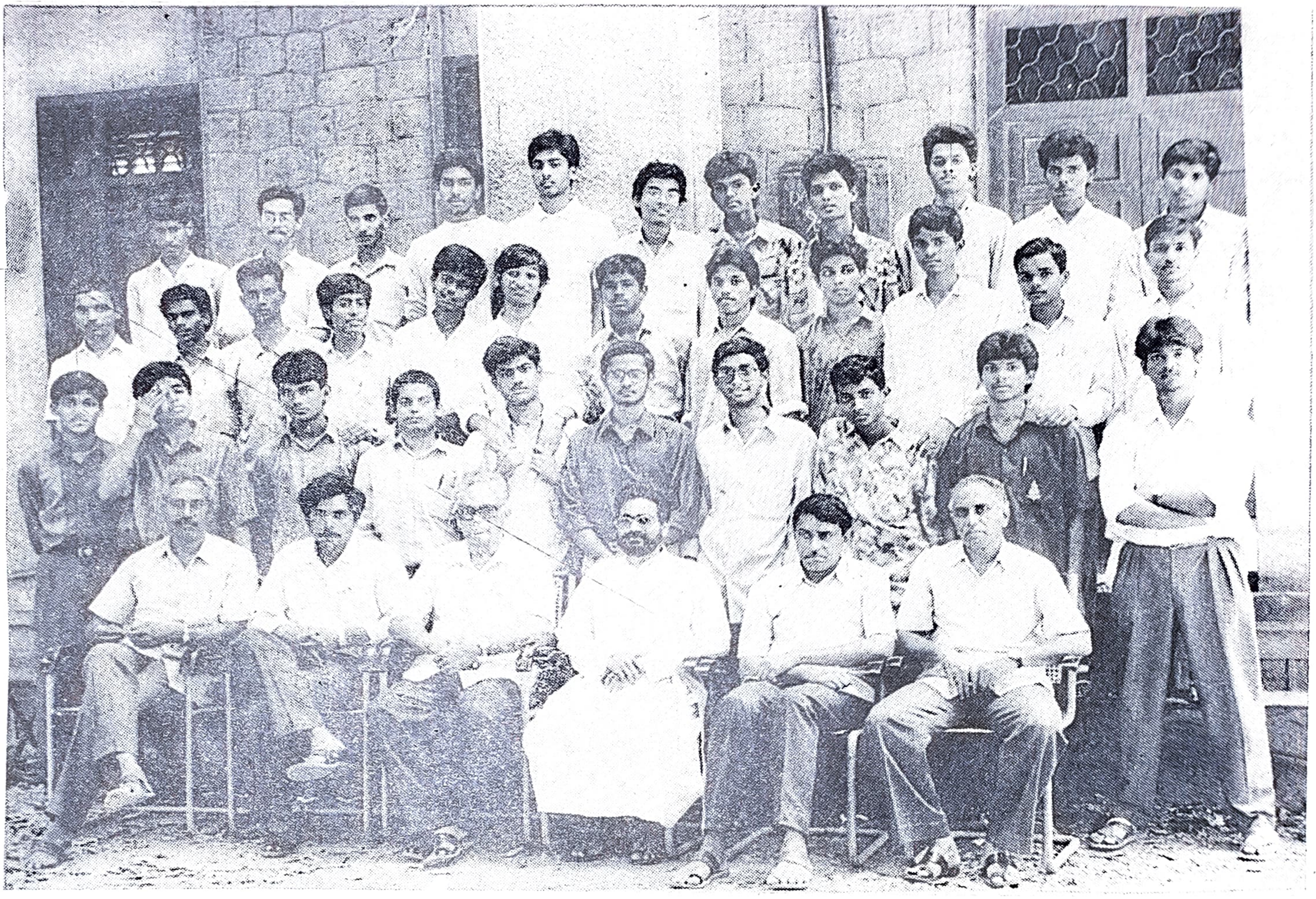

Senior Inter RM

Senior Inter RCP

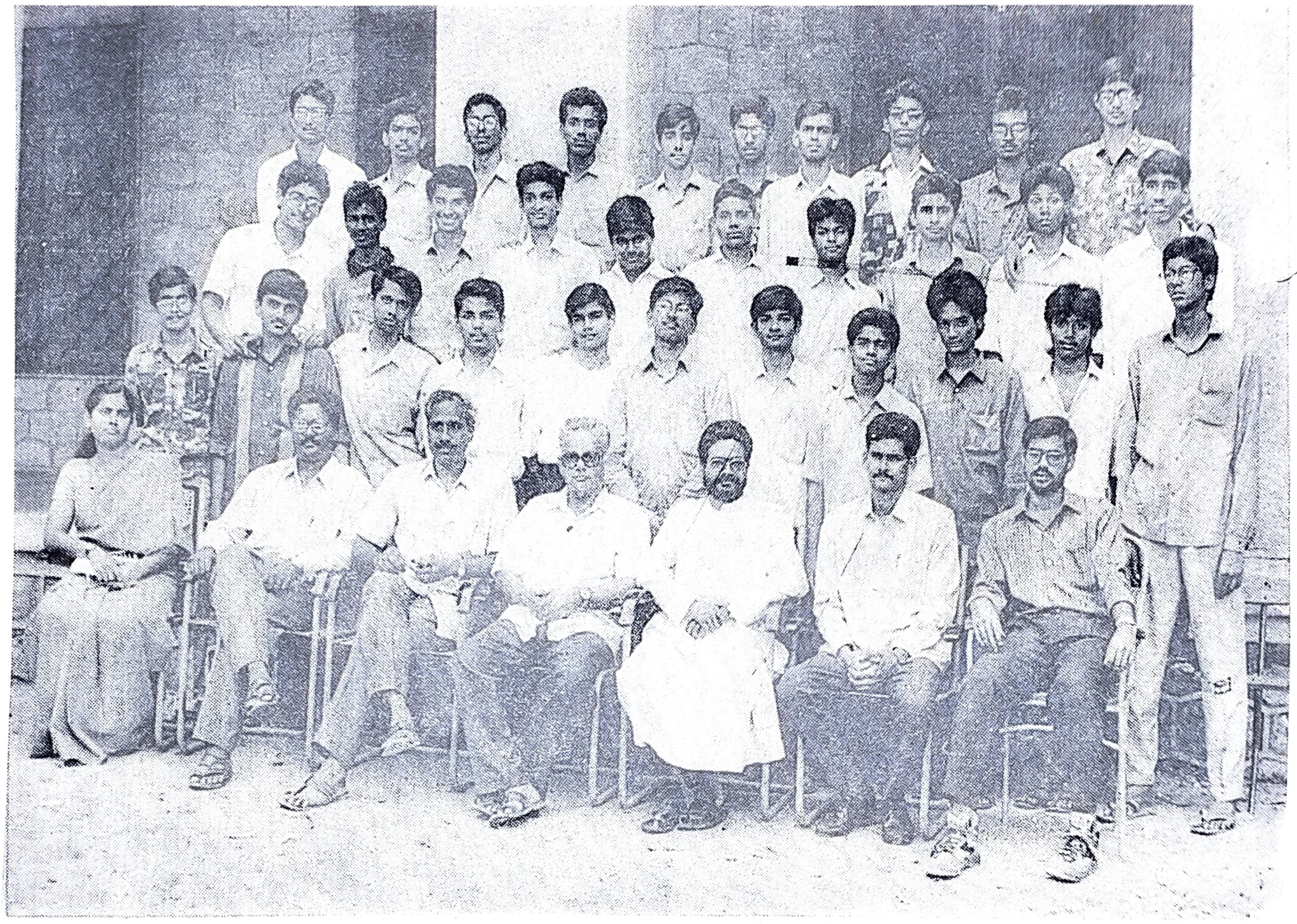

Senior Inter RMC

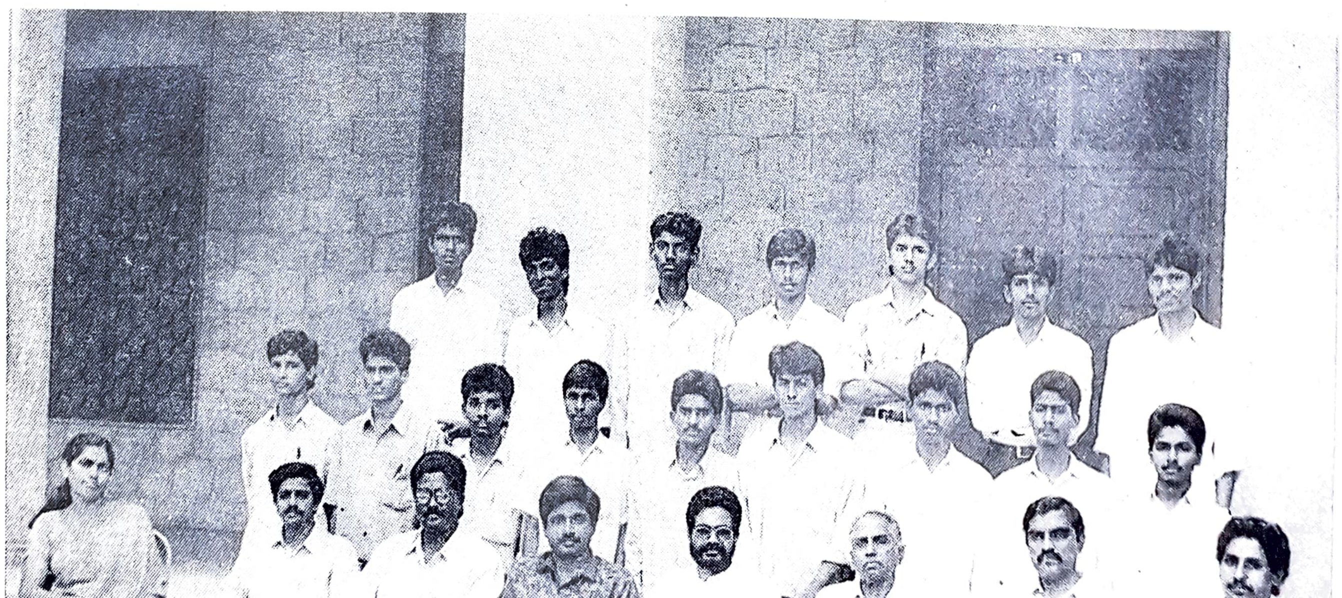

Senior Inter RB

ALLERGIES

Allergy means an unpleasant reaction by the body to a substance. Asthma, Eczema and hayfever are perhaps the best known diseases of allergy. Foods, pollens, spores, insect bites, animals fluff and chemicals are some of the substances which can spark off allergic reactions in the people who are unlucky enough to be sensitive to them.

Symptoms: Almost every body can be affected by an allergy but most sufferers experience only one or two forms of allergic reaction.

In the nose : The usual forms of allergic reaction are stuffiness, itching, sneezing or a running nose. The symptoms are rather different from those of common cold.

In the chest : The symptoms are a dry cough or wheezing. An allergic reaction in the lung is only one possible cause of asthma. Wheezing is the plaintive, reedy sound, people with asthma make when they try to breathe out. The reason behind the difficulty in breathing is the air tubes or bronchi in their lungs are inflamed and in spasm.

In the skin : Allergic reactions can take a number of forms. First there is eczema of a topic dermatitis which usually affects young children by giving them a rash, or a scaly skin, especially on the face, neck and the creases of the arms and legs. Another kind of reaction is urticaria better known as nettle rash of hives. In this case, rd, itchy swellings appear. Then there is contact dermatitis an itchy and blistery inflammation which is confined to the area of skin which has come into contact with the allergenic substance.

In the eye: The result of an allergic reaction is itching, readness of eyes and flooding trears.

In the stomach and intestine : Allergic reactions may cause diarrhoea, nausea, cramps etc.

The most serious allergic reaction of all and the only one which presents an immediate threat to life is *anaphylaxis* which refers to obstruction of air ways and falling of blood pressure.

Asthma : Asthma is a quite common disease which affects the lungs and makes breathing difficult. In some cases asthma strikes at particular time of the year or in particular places. It is also often confused with bronchitis an inflammatin of the lining of the air pipes in the lungs. There are many hundreds of tubes in lungs, the larger ones are called bronchi and the smaller ones called bronchioles. Their walls contain muscles which make them open and close. When the tubes are open; air flows through them into the millions of alveoli tiny ballon like sacs in the lungs. Alveoli have very thin walls which allow the oxygen from the fleshly inhaled air to pass into the blood. At the same time CO accumulates in the alveoli, to be breathed out into the atmosphere.

Tubes go to spasm, and make the tubes narrow rather than wide when the sufferer tries to breathe out, this makes hard to get rid of the CO and stale air in lungs. The effort of pushing this stale air out creates the characteristic asthmatic wheeze. The problem is made worse by the excessive amounts of mucus which tend to be produced in the tubes at the same time. This mucus blocks the tubes more.

Bronchitis : Which is often confused with asthma because, the symptoms are quite similar, is not caused by an allergy, but by an inflammation of the air ways. This can happen due to infection, smoking, dust or air pollution, dampness and cold weather. Acute bronchitis occurs when a person is infected with virus. Older asthmatics sometimes get small lumps called polyps in their nose which are like berries. They are harmless. They can be easily removed surgically with very little risk.

Causes of Asthma : Asthma is one kind of allergic reaction. It is closely related to other allergic complaints such as hay fever and eczema.Allergy is a kind of over - reaction by the body to a substance. Allergic people react to such substances which are called allergens. Asthmatic are allergic to a few food items (milk, yeast, eggs, fish etc.) Asthmatics are often more sensitive to irritating fumes such as car exhaust, cigarette smoke. Attacks can even be brought on by medicines like pencillium, aspirin and some vaccines. Pollen also play an important role in causing asthma.

Dr. N. Appanna
Dept. of Botany

LAUGH LANE

In a literature class the professor :
" Tell me one or two things about John Milton".
Student : When he got married he wrote *Paradise Lost*
When his wife died he wrote *'Paradise Regained".*

• • • • •

An absent minded professor met a friend in the street. After fifteen minutes of conversation they bade each other fare well. 'Just a minute' said the Professor. When I met you, was I going up the street or coming down it".
'You were coming down it' replied his friend
'Ah' smiled the Professor. Then I have had my lunch.

• • • • •

Entering the room, said a small boy :
'Please, madam, ought I to be punished for some thing I haven't done?"
'Of course not' *said the teacher kindly.*
"Please, madam," *said the small boy, with a sigh of relief.*
"I have not done the home-work".

EXAMINATION - A CRICKET MATCH

MAIDEN OVER	Inability to answer any six questions in a row.
BOUNCER	The question most difficult to answer.
NO BALL	Question from out of syllabus.
BYES	Ordinance given.
RUN OUT	Failing in the exam due to lack of time and studies.
FOLLOW ON	To fail in November Semester, reappear in April Semester.
INNINGS DEFEAT	Failing again in April Semester.
L.B.W.	Failing in the exam, because the student sitting in front of you did not write well.
DUCK OUT	Inability to answer not even one question.
NIGHT WATCHMAN	Father keeping vigil over son as he studies over night.
RETIRED HURT	Fainting in the examination hall on seeing the question paper.
SIXER	Son's marks memo thrown out by Father across the boundry.

M. Rama Krishna
III B.Com.

With Gratitude to

Dr. Puvvada Madhava Rao, M.Sc., Ph.D.,

Born of pious parents Smt. Sitaramamma & Sri Satyanarayana, in Vijayawada on 14th of December 1936, Dr. Puvvada Madhava Rao had been in the department of Botany of Andhra Loyola College since 1960 till his retirement late this year (1994)

He joined the department of Botany as Demonstrator in 1960 and was promoted lecturer in the year 1965. In 1992 he became a reader.

He had specialised in mycology & plant pathology. He has to his credit as many as 13 papers published in leading scientific magazines & journals. He is also a member of several associations like Indian Mycological association, Indian Microbiological association, Indian Phytopathological association etc.,

We sincerely express our gratitude to Dr. P. Madhava Rao, for his dedicated service to our college

V. Sree Rama Murthy
Lecturer in Botany.

A Tribute to Our Former Principal

Had Fr. Kuriakose (JK) lived, he would have been just 69 on November 24, 1994. One would consider him still young, though he looked aged with his white beard and bald head, even for Indian life span and much more so for a priest of his calibre given his rigid schedule of life and self discipline. But there it is; he has become immortal and ageless as on July 11, 1994. The news of his sudden passing away was a rude and incredible shock to all of us who knew him and admired him.

He is just about four years my senior in age as well as in religious life. But he was my Principal when I was lecturer in Loyola College, Madras and later he was my Religious Superior when I was still teaching in Andhra Loyola. For some time we were together as fellow religious in the Jesuit Community of ALC. I have no pretension to claim to be a close friend of his but I admired him.

I would like to share with you some of my very personal impressions about him. When I was Warden of the Hostels in Loyola, Madras, there was a student agitation and strike and which led to a prolonged closure of college till things were sorted out. I met Fr JK at this time and he told me: "Do not take it to heart, it is nothing personal against you, it is a symptom of deeper malaise". Little did he nor I visualize that in another few months time, he would be asked to shoulder the burden of heading the college administration and healing the deeper wounds and resolving the crisis and bringing Loyola back to its name and fame of a very highly disciplined and prestigious college.

I have heard it said by a very respected and unbiased staff member that Fr JK will not last long as Principal: What with his rustic appearance, his none too polished English accents. Time proved that it is not the external appearance, nor the finesse of one's language or diction or oratory that make a man, especially an educational administrator. The same staff member, now in retirement, told me on hearing the news of Fr JK's demise: "He is the man whom I loved and admired most in life".

Much has been said and written about the internal autonomy in college and how Fr JK with the zeal of a crusader worked for its introduction and later for its successful working both in LC and later in ALC.

I would like to touch on some other facets of his life, perhaps much less known, but all the same which made Fr JK the priest educator he was. When he came to LC in May 1970, I asked him: "Where is your luggage, when is it coming and how?". "I have brought everything that I have". Yes, he came with two handbags which he himself could carry and an old faded umbrella. That is all the luggage that he had.

His detachment to things and positions attracted me towards him. I had to lend him a pen for his use and in return when I left for ALC two years later, he presented me with a fine Parker pen which unfortunately is no longer with me.

Riches, in themselves are not evil, nor are honours position in society and status. Riches are for sharing, not for hoarding, and honour and power is for greater service of others, not to enhance a false sense of self-importance. He had great sense of spiritual poverty. The word poverty may sound unattractive. Spiritual poverty means a mind and a heart which so trusts God as its rock, refuge and strength that nothing in creation can deflect from God. Fr JK was so anchored and rooted in the life of God that nothing could possess him, neither the most natural desire to have nor the desire to be counted to be important. Spiritual poverty is the opposite of diffidence, timidity, self-depreciation, crawling servility. It is the possession of all things, while being possessed by none, the ability to enjoy and delight in all things without being trapped by them. It is the discovery of one's true identity, it is spiritual freedom.

I have it from reliable sources that once in a provincial gathering, a Jesuit expressed the feeling that a man who is not deeply rooted in the culture and language of the place, should not head such a premier college. Realizing who and what was meant. JK shot back: "Give me 24 hours time, I shall be off". It is not the rootedness or not which made the difference. He remained the longest serving Principal of Loyola college. It is the man who made all the difference.

For him the students, the staff, and the whole administration was not just a matter of duty imposed on him, it was a concern and a love. The staff and students came to realize this as time as time went on. When he was Warden of the New hostel in ALC, once he told me: "I would never like to leave the boys alone, it is not that I want to supervise them all the time, I want someone available to them".

I remember Fr. Gordon, then Provincial Superior, who appointed Fr. JK to LC, telling me once: "Even if JK seems to insist on his authority, it is not for himself but for the good of the institution and for the better running of it"

Precisely because Fr JK had this sense of poverty of spirit, he could afford to listen carefully and with interest to personal criticisms from others. When he was Principal of LC, he introduced staff evaluation by students. Many of the staff members vehemently protested and would have none of it. Fr JK offered himself to be evaluated and assessed by the staff and the students. He asked some of us to volunteer for this evaluation and I recall I was one of them assessed by the students.

It was not only that he was amenable to self criticism, he had the courage to tell others, whoever they were, be it his own fellow religious, lay staff, or students what he thought should be done. He was not preoccupied with

his own cheap popularity. He stood for justice, integrity of life, fairness and above all a deep concern for the poor and the underdog. His own life challenged others to more hard work, greater integrity and honesty. For this reason he was not much liked in some circles, he was considered a thorn in their flesh. All Prophets were like that and he was no exception. But with prophetic zeal he wanted to reform, but he tried to reform others by the quality and example of his own life. I remember very distinctly how he would be returned together with a meticulously prepared balance sheet. Nobody would point an accusing finger at him and lay at his feet charges of nepotism, partiality, corruption or financial wrong doing.

If we ask what gave Fr JK this courage and this self confidence, this spirit of dedication and commitment, this patience in dealing with others. The obvious answer is his deep rooted prayer life. He was essentially a man of prayer, deeply aware of his need for God. With all the heavy work that he had to do all these years, he would never miss his times of prayer. It was so edifying to see him early in the morning kneeling in the Chapel, praying. Although in his active life which spanned some 35 years, he held very responsible and onerous offices but all the time he was aware of his role as a priest of God. That is what gave him this extraordinary strength to sail over the waters rough and smooth with equal composure and equanimity. I wonder if any one has ever seen JK raise his voice or shout at people. It was a wonder to many how he could handle the rush at the admission times and send away the admission seekers without being embittered at a refusal and still be free for his evening constitutional stroll.

One more aspect of his life which I would like to touch on is this: Without much fanfare and publicity he would seek out the poor boy, the sick and the marginalized and help them in every possible way. In staff appointments, he would deliberately choose those from poorer background economically and socially.

It would be woefully inadequate and even inappropriate to describe his life in terms of a success story. He indeed belongs to a rare species and a fast vanishing species at that. For that reason his memory deserves to live among us to challenge us to a life of lofty ideals, deep humility and greater achievements and above all to honesty and integrity of life. "This above all; To thine own self be true, and it must follow, as the night the day, thou cannot then be false to any man. Farewell my blessings season this in thee"

V.T. George S.J.

Seven Formula;
For Better Human Relations

The 'six' Most important words
'I Admit I made a mistake,'

The 'five' Most important words
"You did a good job"

The 'four' Most important words
'What is your opinion?'

The 'three' Most important words
'Will you please?'

The 'two' Most important words
Thank you,

The 'one' Most important word
"We",

The Last important word
"I"

T. SRIKUMAR
Dept. of Physics

ATOMIC ENERGY AND THE WORLD

December 2nd 1942 marks the birth of atomic age. It was then man had accomplished the first chain reaction and so had opened the way for the freeing of atomic energy under controlled conditions. The atomic power developed on the first day was only sufficient to light a small electric lamp. Slow neutrons played an important role in the production of atomic energy.

The atomic energy was first used for destruction in the second World War. The end of the second world War did not stop research on atomic energy. Instead, it gave a new force to atomic studies. Many scientists truned their attention from atomic weapons to the peaceful uses of the atomic energy. They tried to find watts and means by which atomic energy could benefit mankind.

The idea of President Eisenhower of the United States, which is commonly known as 'atoms-for-Peace-Plan' suggested that some fissionable materials were used for peaceful activities, making atomic weapons would decrease. And the atomic energy would then bring wealth to poor countries and all countries would trust each other. Though the idea seemed to be impossible and impracticable, there were good results from the plan. From then on, the United States gave scientific advice to other countries. At the suggestion of the United States, the United Nations called the first conference on the peaceful uses of atomic energy. This took place in Geneva and its success overwhelmed each and everyone. On the way to a peaceful world, in 1963 a treaty limiting nuclear testing was signed by the Soviet Union, England and the United States. This marked the beginning of the great nuclear Powers working together to assure the rest of the world that atoms will be increasingly used for peaceful purposes. Let us hope that the world may utilise the atomic energy for the welfare of the mankind rather than for its destruction.

Michael Johnson
DEP.4

Bro. MARIA BUILDER PAR EXCELLENCE

Simplicity, humility, dedication, and hard work are perhaps the best expressions to epitomize the life of Bro. Maria Michael Santigo. He was an Engineer, for 3 decades in Andhra Loyola College, Vijayawada. His role as a builder, fulfilled his desire to know at first the needs of hostellers and to help them in day-today life.

Bro. Maria Michael was born on August 9th 1936 at Karumbakuttam. He entered the society of Jesus on 18th April 1959. First he joined Madurai Jesuit Province and worked 2 years in St Mary's, Madurai and one year in St. Joseph College, Tiruchy. Then he came to Andhra with a burning desire and missionary zeal. He remained in A.L.C. since then and built many a majestic - looking buildings like Xavier Hostel, Sanjeevan Hostel, Day-scholar Center and New Hostel recreation-Hall etc.

He says that his life be a life of dedications,, his vital breath, eyes, ears, intellect and spirit be dedicated to service, his love and his understanding, his prosperity and his knowledge be dedicated to service. Let the service be made in a spirit of total sacrifice.

Bro. Michael's transfer to Guntur (L.P.S) will undoubtedly leave a vacuum, particularly to those who had been associated with him in his various building activities and those innumerable others who came in touch with him. The Jesuit fraternity and the workers will ever remember him for his fine and easthetic sense which is reflected in every construction in the College campus.

U. VARI ANTONY

INTRODUCING DALIT POETRY

When we look at the history of dalit people in India, at the unbroken continuum of inhumanity, Physical brutality, psychological violence - all designed to deny the dignity of a people - we can understand the speicfic significance of Delit poetry. Just as the sexist mythology regarded women as inferior to men and their plitical and economic roles ordained by their biological condition, so the castiest mythology considered dalits inferior to the so called upper caste people and therefore suited servility.

The immense democratic pretensions of the Indian way of life have often served to obscure the real conditions under which dalit people in India live. The dalit suffers in varying degree from hunger, illiteracy, disease, ties to the land, urban and semi-urban schemes, cultural starvation, and the psychological reactions to being considered a sub-human by upper caste Hindus. As a wage labourer, or tenant farmer, the dalit is discriminated against and exploited. Those in the educated, professional and intellectual class suffer a similar bate. Except for a very small percentage of the dalit intelligentsia, the dalit functions in a sub-cultural world made up, usually of necessity, only of his social kind. This is much more than a problem, of social descrimination. It is a problem of political, economic, cultural and administrative under-development. In other words, the dalit is the Indian problem of underdevelopment.

Indian Marxists, however, have been able to understand the implications of the dalit's position in the social structure of India. Dalits have never been equal to upper caste pople of any class in economic, social, cultural or political status, and a very few upper caste Hindus of any class have ever regarded them as such. From the upper caste Hindu's point of view, the dalit is not related to the 'We', the dalit is the 'they'. The failure of Indian Marxists to understand this predicament of the dalits has led to their failure to deveop theories that would be of value to dalits in India. As a result, there has been, in recent years, a dramatic rise in the strength of dalit political parties championing the cause of the long-oppressed ' lower'caste. As a part of nation-wide dalit awareness, we have Dalit Movement in Andhra Pradesh also. So, Telugu Dalit poetry is a part of the Dalit movement which remains a central part of the broader anti-caste movement in India.

Lakshmi Narasaiah
P.G. Dept., of English

QUIZ KID OF LOYOLA

Mr. Kavuri Rajendra Prasad, the second son of Sri K. Yogeswara Rao, has ben a "Quiz Kid" since his childhood. He completed his schooling at the Loyola High School Vinukonda. A science graduate, he participated in many Quiz competitions at the District and State level, securing either the first prize or the second. At present, studying M.A. (Eng. Litt.) Final year, in our college, Rajendra's ultimate goal is to become a Civil Servant and serve his beloved country.

The first thing that strikes us about this young man is his down-to-earth nature and humility. This shy, tall, young man of our college shot into fame by bringing laurels to our institution and the country by his resounding success in the International Quiz Competition on "Food and Nutrition" organised by the World Health Organisation (WHO). He has been felicitated by many educational institutions in and around Vijayawada; This young gentleman was also felicitated by the prestigious Jawaharlal Nehru University (Food and Nutrition Department) last October.

During a summer holiday visit to Bangalore, his eye caught the attention of an advertisement on "Food and Nutrition" Quiz Competition", in a local news paper. Gradually, he got through the qualifying rounds at the district and state level. He won at the National level in August, '94, and he ultimately represented India at the International Quiz Competition which was held in June '94. He won the first position, and a cash award of 22,000 American dollars. He will receive the award on April 7th 1995, (World Health Day) from the Secretary General of W.H.O.

A proud product of Loyola, Rajendra claims that the secret of his success includes long hours of careful study hard work and his photographic memory. He has been selected for the post of Assistant Commissioner of Central Excise (Bombay Division) : Dear Rajendra Pradad, we wish you a very bright and prosperous future. You have once again proved that "Hard work is the Key to Success".

By

His class mates

REPORT

SEMINARS

1 Shakespeare our cotemporary :

The P.G. Dept. of English, ALC affirms with many others that sheakepeare is an elastic writer, who can be stretched in many directions and centuries, before he snaps. During the one-day Seminar at ALC on 10th December 1994. Dr. Marathe, Prof. and Head Dept. of English Central University, Hyderabad, highlighted areas where Shakespeare's vision coincides with the modern world. Everyone agreed that Shakespeare's plays are the mirrors of all times. He has a wide outlook and his greatness lies in his ability to put into one play a whole world with all its contradictions, contrasts and problems.

The Seminar attracted a powerful range of participants from various P.G. Centres of Andhra And Nagarjuna Universities. Prof. Marathe captured the feel of the occasion facilitating the flow of conversation and argument which reflected in the spontaneous exchange of ideas.

Lovely, witty and passionate, the Seminar had much to say about various perceptions and uses of Shakespeare for the modern times. It was a well organized seminar by the P.G. Department of English, Andhra Loyola College.

Geo Panchal

2. Workshop in Mathematics

To restructure the syllabus in mathematics a workship was held on 4-2-95 with resource persons prof. J. Gopalakrishna, Ex-principal, A.U. College of Science and Techninlogy, Visakhapatnam, Prof. Y. Venkateswara Reddy, Dept. of Mathematics, Nagarjuna University. Prof. J. Madhu Sudhana Rao, Head, P.G. Dept. of Mathematics, P.B'. Siddhartha College, Sri S.V. Subrahmanya Sastry, Principal, P.B. Siddhartha College, Vijayawada as special invities to the workshop. Rev. F. Rector, inaugurated the workshop by lighting the lamp.

K.M. Sastry

3. Workshop on Materials Production

Andhra Loyola College conducted a two day workshop on 'materials production' from 5th to 6th November 1994. In this programme twenty two lectures belonging to Andhra Loyola College, Maris Stella College, Vijayawada and St. Theresa's College, Eluru, participated. The resource person of the workshop was prof. Paul Gunasekhar, one of the best academicians and a well known materials producer, from CIEFL Hyderabad.

The resource person prof. Paul Gunasekhar deliverd a spellbound lecture on the essentials of English Lan-

guage Teaching. Many techniques, namely, lecture method, case study, behavioural games, brain-storming and group discussions were deployed in the programme. He laid special emphasis on study skill and process writing. The main topics included in the programme were glossing, organising texts, construction of comprehension questios, reading and study skills and communicative language teaching., The feedback provided by participants held the programme very effective and utilitarian. On the whole the programme was a grand success. I hope that the enthusiasm that the workshop has generated among the participants will encourage them to take up a project on Materials Production for the General English Course in our college.

N. Ranga Babu

Workshop on "Restructuring Degree Syllabus"

The Chemistry department of Andhra Loyola College conducted a very useful and innovative workshop on *'Restructuring of Degree-syllabus'* - from 28-1-95 to 29-1-95. Dr. Kuriakose, Prof IIT, Madras (Rtd) and Dr. P.V.V. Satyanarayana Prof. in Chemistry, Nagarjuna University, Guntur ably moderated the workshop.

The whole attempt during the two-day workshop was to constitute a useful syllabus for the three year degree course. While inaugurating the workshop Rev. Fr. Principal emphatically said that the syllabus must suit the needs of the students aspiring for higher studies and the students should be able to create an interest in the subject.

Dr. Kuriakose stressed the need to incorporate the three branhes of Chemistry in the syllabus. Many group discussions on various subjects were usefully conducted.

Dr. G.S. Sastry of A.L.C. on the second day delivered a lecture on environmental science while Dr. P. Siraj Spoke about clinical chemistry and its objectives. Suggestions and recommondations made by Dr. Kuriakose were accepted by all and a more practical syllabus pattern was evolvedd at the end.

Sankar Rao
Dept. of Chemistry

తెలుగ దేలయన్న దేశంబు తెలుగేను

తెలుగు వల్లభుండ; తెలుగొకండ

యెల్ల నృపులు గొలువయెఱుగవే బాసాడి

దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స

తెలుగు విభాగం

కవుల కంటె తుహిన కర్పూర నిభకీర్తి

తెచ్చిరెవరు నీకు తెలుగుతల్లి!

సాహితీ తరంగ! సంగీత రసధుని!

దేశభాషలందు తెలుగులెస్స

స్మృత్యంకము

1. సీ॥ గ్రామీణ జనుల నాల్కల పైని నర్తించు, సిసలైన తెనుగును చేరదీసి
పరులెంగిలించిన భావంబు లెడవెట్టి, నూతనార్థంబులు పోతబోసి
ప్రతి పదంబున దైవ భారతి సాగించు, పెత్తనంబును సాము కత్తిరించి
అవధానములతోడ సివమాడు జాతికి, నిజమైన కవితను నజరు సేసి
గీ॥ ప్రతి నిమేషము శారదా పాదపూజ, కంకితమొనర్చి యేబది హాయనములు
ధన్యుడై "జాషువా" కవి తరలె దివికి, సరసవరులార! కారణ జన్ముడతడు.

2. సీ॥ తల్లిబాసను మోసి తరియింపగానుద్ధ, విలి "వేయిపడగలు" విప్పినాడు
సెలయేటి కన్నెలు చెలగి నర్తనమాడ, నీటుగా "కిన్నెర" మీటినాడు
"కల్పవృక్షము"ను నాకమునుండి కొనితెచ్చి, తెలుగు పూదోటలో నిలిపినాడు
ఆర్ష ధర్మము ముంచు నబ్ధి జృంభణమును, గని "చెలియలికట్ట" గట్టినాడు,
గీ॥ వివిధ ముఖ నవ్య కవి "త్రైకవీరు" డాత, డతడదృష్ట పూర్వాధ్వ మహాధ్వనీను,
డతడు పుంభావవాణీ సహస్రరాశి, విశ్వకవిరాజు, ద్విజరాజు "విశ్వనాథ".

3. సీ॥ చిమ్మ జీకటులలో చెఱవడ్డ కాంతల, కిన దర్శనంబు చేయించె నెవడు
లలనకు స్వేచ్ఛాభిలాషంబు కలిగింప, కలమును కెంగేల నిలిపె నెవడు
ప్రేమమ్ము, కామమ్ము భిన్నంబులని, ప్రేమ, దివ్య తేజంబును తెలిపె నెవడు
గీతాంజలిని బుధాగ్రేసరు లౌనన, సరస గద్యంబున చాటెనెవడు
గీ॥ తత్త్వము నెఱుంగ 'రమణు'ని దరివసించె, నెవడు 'శుభవార్త' పేరిట నీశ్వరేచ్ఛ
బైబులు తెనుంగు జేసె నెవ్వండు, మేరు; శైలధీరుడు 'వేంకటా 'చల' మతండు.

4. చం॥ 'చలము'ను 'విశ్వనాథ' యును 'జాషువ' యున్ నిజ జాతి కోసమై
అలయక సేవ చేసిన మహాత్ములు, వారి ఋణంబు దీర్పగా
నలవియె యేరికేన్? శతజయంతి శరత్ శుభవేళ భక్తిమై
తెలుగు విభ-౹౯ మిచ్చితిమి తీయని తత్స్మృతి కంకితంబుగాన్

స్వ'గతం'

"ఉద్యోగినం పురుషసింహముపైతి లక్ష్మీః : దైవేన దేయమితి కాపురుషా వదన్తి
దైవం నిహత్య కురు పౌరుష మాత్మ శక్త్యా :యత్నే కృతే యది న సిద్ధ్యతి కో 2 త్రదోషః:

విద్యార్థుల్లోని సృజనాత్మక, విమర్శనాత్మక శక్తిని అందరికీ అందించే ప్రయత్నమే కళాశాల వార్షిక సంచికలు. విద్యార్థి దశలో కళాశాల వార్షిక సంచికల్లో రచనలు చేసి ఆ తర్వాత గొప్ప రచయితలుగా పేరు పొందిన వారెంతో మంది ఉన్నారంటే విద్యార్థి జీవితంలో వార్షిక సంచికల ప్రాధాన్యాన్ని ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించవలసిన అవసరం లేదు కదా!

కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షమ్ - సత్ సంకల్పానికి ప్రోత్సాహం ఎప్పుడూ ఉంటుంది. ఆ ప్రోత్సాహానికి తగిన ఫలితాలూ ఉంటాయి. గత వార్షిక సంచిక ద్వారా నేర్చుకొన్న పాఠమిది. ఈ సంవత్సరం సంచికకు విద్యార్థుల్నుంచి ఇబ్బడి ముబ్బడిగా వచ్చిన రచనలే గత వార్షిక సంచికకు లభించిన ఆదరణకి తార్కాణం. ఆ ప్రోత్సాహంతో ఈ సంచికను సాధ్యమైనన్ని తెలుగు సాహిత్య ప్రక్రియల్ని పరిచయం చేస్తూ మరింత సమగ్రంగా రూపొందించడానికి ప్రయత్నించాం. విద్యార్థుల్నుంచి అసంఖ్యాకంగా వచ్చిన రచనల్లో కేవలం 1/4 వంతును మాత్రమే ప్రచురణకు స్వీకరించగలిగాం. అలాగని మిగిలిన రచనలన్నీ పనికిరానవి కాదు. గ్రంథ స్వరూపాన్ని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి కదా! సాధ్యమైనంతవరకు ఇంటర్, డిగ్రీ, పి.జి విద్యార్థులకు, అధ్యాపకులకు, అధ్యాపకేతరులకు తగిన రీతిలో స్థానం కల్పించాం. ఈ సంవత్సరం వచ్చిన రచనల్లో చాలాకూడా సంతృప్తికరంగా ఉన్నవి. దీనికి ఒక కారణం 'పసితిగ్రుహ సాహిత్య పుర్ధులలో బహుమతి పొందిన రచనల్ని స్వీకరించడం' అని భావిస్తున్నాం. కొన్ని కొన్ని రచనల్ని చదివినప్పుడు హృదయం పులకరిస్తుంది. ఒళ్లు జలదరిస్తుంది. కొన్ని రచనల్లో భావం బాగా ఉండి రూపం సరిగా లేనప్పుడు సంపాదకుల స్వాతంత్ర్యాన్ని బట్టి వాటికి రూప సంస్కరణం చేసి, ప్రచురించాం. ఆంగ్ల విభాగం స్పృశించని అంశాలకే తెలుగు విభాగంలో స్థానం కల్పించాం. ఈ రచనలన్నీ సాహిత్య పుష్ఠను కలిగి ఉండడం సంతోషించదగిన విషయం.

సాధారణంగా రచన అంటే కవిత్వమే అనే అపోహ ఇంకా ఎక్కువ మంది విద్యార్థుల్లో గాఢంగా ఉన్నట్లు కన్పిస్తోంది. అయితే ఈ సంవత్సరం విద్యార్థుల్నుంచి కథానికలు కూడా తగిన సంఖ్యలో రావడం మెచ్చదగిన విషయం. ముందుముందు ఇతర ప్రక్రియల్లో కూడా రచనలు రావాలి.

కృషితో విజయం తథ్యం. అదే సమష్టి కృషి అయినప్పుడు ఫలితం మరింత ఘనంగా ఉంటుంది. ఈ వార్షిక సంచికను రూపొందించడానికవసరమైన సమష్టి కృషిలో భాగస్వాములైన శ్రీ శనగన నరసింహ స్వామి (విశ్రాంత ఆంధ్ర శాఖాధ్యక్షులు) డాక్టర్ గుమ్మా సాంబశివరావు (ఆంధ్రోపన్యాసకులు) గార్లు అందించిన సర్వవిధ సహకారాలు ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగినవి - ఎందరో మహానుభావులు అందరికీ వందనాలు.

స్వల్పవిషయాల్లోనే సమష్టి కృషి సత్ఫలితాలను సాధిస్తున్నప్పుడు బృహద్విషయ సాధనలో అంతకంటే గొప్ప ఫలితాలను సాధిస్తుందని ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు కదా! అందుకే సర్వులూ సుఖపడే సమాజ స్థాపన కవసరమైన సమష్టి కృషిలో పాల్గొని తమ వంతు కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించమని ప్రతి ఒక్కరినీ ప్రార్థిస్తూ ....

- కిశోర్, యస్.జె.

అనుక్రమణిక

కవితానందనం

పికముల పాటలు భృంగనాదములు ; శుకముల పలుకులు శ్రుతిమనోజ్ఞములు
వినగ పాంథులు! మీకు వేడ్కయౌనేని ; చను దెండు! విరితోట చాయకు వేగ.

దూరం
సోదరీ!
చెప్పవూ నీ ఆవాసం?
"మా లొయోలా"
నేస్తమా!
నేస్తం.. నేను నీ కోసం
చిరుదివ్వె
బాల్యం
భావలహరి
తుదితీర్పు
మేలుకొలుపు
ఫలితం
ఏమని పిలిచేది
ఓ మనసా
సమసమాజం
ఉనికి
కాలం విలువ తెలుసుకో
ఏదో చెయ్యాలి
నేనూ ఓ కవినౌతున్నాను
స్వాతంత్ర్యం! స్వాతంత్ర్యం!!
భావ భానూదయం
విద్యార్థి
ఓ విద్యార్థీ
ఏమని వర్ణించను
వెలుగురేఖ
సఖీ
యువత కారణాంకాలు
రణంకాదు పునర్జాగరణం
నాన్న
పచ్చనిచేలో
కాశ్మీరం
జీవనగీతం
విద్యాలోచన
విశ్వశాంతి
ఇదామార్గం
పిల్లో పిల్ల

వ్యాసప్రభాస

చిగురుటాకుల సెజ్జలో చెఱకు గడలో; కమ్మ కమ్మని మధువౌ ద్రాక్షాఫలాలో
ఆరగింపుదు మీరెల్ల అతిథులార! ; రండు! వ్యాసాంక దళ కుటీరమ్ము నైపు

విశ్వనాథ సామాజిక చైతన్యం
జాషువా కవిత్వం-హేతువాదం.
చలం సాహిత్యం
తెలుగువారి ఇంటిపేర్లు
ఎయిడ్స్ పై అవగాహన పెంచుకో
ఆరనిమంటలు

కథావంశి

ఎవ్వడెఱుగని రాగమ్ము లెన్ని యెన్ని : క్రొత్త క్రొత్తగ కల్పించి చిత్తమలర
ఆలపింతువౌ వంశిపై గాలిలోన ; తేలియాడుచునేగు గోపాల బాల!

సుబ్బారావు పెండ్లి
నింగినుండి నేలకు
ఆవేదన

రూపక గవాక్షం

కాంచుమో సఖి! జగతి రంగస్థలమ్ము; జీవులెల్లరు నటులు తజ్జీవితములు
రూపకమ్ములు సర్వేశ్వరుండొకండె ; చిత్రరసముల నడిపించు సూత్రధారి.

హి ట్ల ర్

రమ్యాలోకం

రమ్యకృతులన్న రత్నాకరములె-అందు; సారెసారెకు మునుగాడు సారమతుల
కందివచ్చును మణిగణం బబ్బురముగ; తక్కువారికి పైపయి తళుకులంతె

జాషువా కవిత్వ తత్త్వ విచారం - గబ్బిలం   గురజాడ కథానికల్లో స్త్రీ అభివృద్ధి

ముఖదర్పణం

పలుకు దొరసాని సత్కళా ప్రాంగణమున ; నెన్ని సాంస్కృతి కాంశము లీసమ, నహొ!
కారయిత కార్య శూరత కాంచగలరు ; దర్పణము ముందు నిలువు డుదాత్తమతులు!

త్రివేణీ సంగమం

విజ్ఞాన వీథి

ఎవరొ వచియించిరంచు నింకెదియొగ్రంథ ; మిటుల వాకొను నంచు నిర్హేతుకముగ
నమ్మి చెడరాదు, పరిశోధనములు తేల్చు ; తత్త్వమెఱు గుడు ! విజ్ఞాన ధనులు కండు!

రోడ్ల భద్రతలో దృశ్య పరావర్తకాలు
తాగేందుకు అనువుగాలేని నగర భూగర్భ జలం

This part is specially designed by the dedicated staff of
PRINTIKA, Governorpet, Vijayawada 520 002 Ph: 430876

దూరం

ప్రేమంటే ఒట్టి ట్రాష్ అనుకున్న రోజులు. ఏ బావమూ లేని ఫిజిక్స్ లెక్చరర్ అడుగులో అడుగు వేస్తూ వెళ్ళిన రోజులు. 'ఇచటనే ఇచటనే ఈ జవ్వి చెట్టు క్రింద సుమ్మీ అతండు' అన్న కృష్ణశాస్త్రిని ర్యాక్ మూలలకి విసిరేసిన రోజులు. 'మైనే ప్యార్ కియా' చూడలేక వచ్చేసిన రోజులు.

ఆ జ్ఞాపకాలు ఇంకా శిథిలమవనేలేదు.

కానీ

ప్రతి చర్యకీ ప్రతిచర్య ఉంటుందంటారు. న్యూటన్ మూడవ సిద్ధాంతం కదూ!

నా కళ్ళలోకి చూస్తూ ఉండగా నీ పెదవుల చివర్ల విరిసిన దరహాస కుసుమం

మరుసటి రోజున నీ కళ్ళను ఎందుకోసమో వెతుక్కునేలా చేసింది.

'నువ్వంటే నాకిష్టం' అని నువ్వు చెప్పిన ఆ నాలుగు పదాల వాక్యం మన మధ్య దూరాన్ని తగ్గించింది.

ఆ రోజు రాత్రి నాకో చిత్రమైన కల వచ్చింది. ఎక్కడో కొండ మీద, ఎవ్వరూ నన్ను అందుకోలేనంత దూరంలో ఆదమరచి నిద్రపోతున్నాను. నా చుట్టూ దట్టంగా మంచుతెరలు. నేనెవ్వరికీ కనపడటం లేదు.

కానీ

విరిసీ విరియని మల్లెల్లాంటి నీ కళ్ళు

ఆ చూపుల చల్లదనానికి నా చుట్టూ ఉన్న మంచు తెరలు కరిగి,

ముత్యాలుగా మారి,

నన్ను నిద్రలేపి,

నా తనువులోని అణువణువునూ స్పృశించి

నన్ను పునీతురాల్ని చేస్తే

మొదటిసారి ఒంటరితనం భయంకరం అనిపించింది. కలత నిద్రలో మెలకువ.

ఆ రోజు నాకింకా గుర్తు.

సాయం సమయంలో, అగ్గిపూల వెలుగులో మనల్ని ఆ రోజుకి విడిపొమ్మని చెప్పి తాను మాత్రం ఎవరి కోసమో కొండల ఆవలకి పరిగెత్తే సూర్యుడి సాక్షిగా నీవు నన్ను ముద్దాడావు.

ఆ క్షణంలో నాకు అనిపించింది -

'మోమున మోము చేర్చి ముద్దిడు కోరిక లేదు' అని చెప్పిన వారు ఒక విధంగా అదృష్టవంతులు, ఒక విధంగా దురదృష్టవంతులు, అని.

ఆ తరువాత మనం కలుసుకోలేదు.

ఇప్పుడు నాకు బాధే ! . 'బాధే సౌఖ్యమనే భావన రానీవోయ్' అన్న కవీ! నీకు నా జోహార్లు.

నా కళ్ళలోని భావాలు తెలుసుకోవడానికి కాబోలు చంద్రుడు వెన్నెలను కుండపోతగా కురిపిస్తున్నాడు. చుక్కలు తొంగి తొంగి చూస్తున్నాయి నేనేమైనా చెప్తానని. విశేషాలు ఏమైనా ఉంటే తీసుకువెళ్దామని వచ్చిన

మేఘాలు నా మౌనానికి విస్తుబోయి లేత కొబ్బరాకుల మీదుగా జారిపోయాయి. నా గాంభీర్యానికి గాలి కూడా నిశ్చలమైపోయింది.

కనుకొలకులలో నిలచిన నీటి చుక్కలు నీ బాధేమిటని అడిగాయి.

నేను వాటికి ఏమని సమాధానం చెప్పను?

కానీ

ఎవ్వరికీ తెలియని విషయం ఒకటుంది. చెప్పనా? ఈ దూరంలోనే మనం మరింత దగ్గరయ్యాము. అవును. మళ్ళీ దూరం కాలేనంతగా.

దూరంగా వినిపిస్తోంది - "మేరా సాథీ నహీ బల్కి సాయా హై తూ

ఎన్. శ్రీదేవి

ఎన్.జడ్. - 46

సోదరీ !

సోదరీ !

నిను కన్యాశుల్కపు కోరలకు బలిచేసారు ఆనాడు
వరకట్న యాగాలకు బలిపశువును చేస్తున్నారీనాడు
అప్పుడూ ఇప్పుడూ ఉంచారు నిన్ను 'వంటింటి కుందేలు'గా
మరి "నీ జీవిత గమనం" బాగు పడేది ఎప్పుడో?

మాతృత్వపు మధురిమను" తెలిపేది నీవు
"మమతల మమకారాన్ని" పంచేది నీవు
"కష్టాల సుడిగుండాన్ని" ఈదేది నీవు
కడదాకా బ్రతుకు బరువు మోసేది నీవు

కట్టుకున్న నేరానికి అడుగులకు మడుగులొత్తేది నీవు
ఆలనాపాలనా అందించే అమృతమూర్తివి నీవు
అత్తమామల అదుపాజ్ఞలకు తలవంచేది నీవు
ఆడబిడ్డల ఆరళ్ళను సహియించేది నీవు

స్వేచ్ఛా ప్రపంచానికి అందనంత దూరానివి నీవు
సరస్వతీ చరణసన్నిధికి నోచుకోని అభాగ్యవు నీవు
సమస్యల సుడిగుండాల్లో చిక్కుకున్న సోదరీ !

ఆర్. బుల్లిబాబు

డి.సి - 2.

చెప్పవూ నీ ఆవాసం?

నా ఎదలో మౌనగీతికవో
కన్నులకు అందని కలల రాణివో
భావాంబరాన నిలచిన దేవకన్యవో
ఎంకి ఏటవాలు చూపువో
ఎవరివో? - నీవెవరివో??
మెఱుపల్లే వచ్చావు నా మదిలోకి
అందరాని తారకలా మారిపోయావు
నీ రాక తెచ్చిన ఆనందాన్ని
శరత్తుతో పోల్చి మురిసిపోయాను కానీ,
శిశిరాన్ని మిగిల్చి వెళ్ళిపోయావు
ఎదురు చూడని నీ ఆగమనం
నా మదిలో ఒకింత సంచలనం
అనుకోని నీ అంతర్ధానం
నా ఎదలో నిస్తేజానికి ఆరంభం
నాలో అన్ని భావాలకు నీవే ఆధారం
అందుకే చెప్పవూ నీ ఆవాసం?

జె. ఝాన్సీరాణి

"మా లొయోలా"

మా లొయోలా కళాశాల!
నిజంగా దేవునిలీల!!
మారుత శిశువుల మధుర విహారం!
చారు సుమోత్కర సౌరభ సారం!!
వివిధ మహీరుహ విభవం!
బహు విధ విహంగ విహారం!!
శ్యామల శాద్వల భాసం!
స్వాముల నిర్మల హాసం!!
నైమిశాటనికి సాటి!
లేదు దీని కొక పోటీ!!
ఉత్తమ గురువులు ఉన్నత బోధలు
కనరా అదిగో గ్రంథాలయం!!
ఆస మీరగా అడుగు మోపితే!
ఆకలి దాహం మటు మాయం!!
చదువుల తల్లికి గాన మందిరం!
విద్యార్థుల కది జ్ఞాన మందిరం!!
భక్తి యుక్తిమై ప్రదక్షిణిస్తే!
చేసిన పాపం చెదరి పోవురా!!
క్రమశిక్షణ మరి!
కావాలంటే రారండి!!
ఆడంబరాలకు అతీతం!
ఆదర్శాలకు ప్రతిరూపం!!
మా లొయోలా కళాశాల!
నిజంగా దేవుని లీల!!!

నారాయణం సురేష్‌బాబు
డి.ఇ.టి. - 6.

నేస్తమా

నేస్తమా!
స్నేహమనే చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించావు
అభిమానమనే పలకరింపుతో ఆదరించావు
అనురాగమనే మాధుర్యంతో అలరించావు
ప్రేమ అనే అనుబంధంతో ఆకర్షించావు

నీ స్నేహం నాకు వేసవిలో చల్లదనం
ఎడారిలో ఒయాసిస్సు చందం
మమతానురాగాల మైత్రికే అందం
ఉప్పు సంద్రంలో మంచి నీటి చందం

నేస్తమా!
నీ కొరకు వికసిత పుష్పమై నేనుండిపోనా?
నీ పెదవిన లాస్యమై నే మిగిలిపోనా?
పున్నమి జాబిల్లితో నే కలసిరానా?
విరిసే సిరిమల్లెలో నే నిలిచిపోనా?

నీ స్నేహం నాకు తొలకరి జల్లు
సుమధుర భావాల ఇల్లు
నీ మైత్రి నాకు హరి చందనం
అందుకే నీకు నా అభివందనం

సిహెచ్. సుధాకర్
టి.యం.వై : 6

నేస్తం ...!! .... నేను నీ కోసం....

నేస్తం..... !!
నిండుపున్నమి రేయిలో ...
ఉవ్వెత్తున ఎగసిపడే ...
ఆ ఉత్తుంగ తరంగం ...
అంబర చుంబనానికై .... ఆశపడేవేళ...
నేను నీకోసం ... మౌనంగా ఎదురు చూస్తాను

కొబ్బరాకు చివరి అంచునుండి
నేలకు జారుతోన్న ...... ఆ హిమబిందువు..
వేకువ వెలుగులో విచ్ఛిన్నమై ...
సప్తవర్ణాలు సప్తస్వరాలుగా మారి ...
ప్రేమ రాగం పాడేవేళ....
నేను నీకోసం ... వేచి ఉంటాను

ఎప్పటిలాగే ...... అప్పటిదాకా
'నిశిరాతిరి' కౌగిట్లో....
సేదతీరిన ఆకాశకన్య
బద్ధకంగా ఒళ్ళువిరుచుకొని
అంతలోనే.. ఏడుగుర్రాల ప్రియునికి
నునుసిగ్గుతో ... స్వాగతిస్తూన్న వేళ....
నేను నీ కోసం .... ఆత్రంగా... నిరీక్షిస్తాను...

రాత్రంతా మంచులో తడిసి....
మూలకు ఒదిగిన మల్లెపూవు....
ముగ్ధంగా విచ్చుకుంటూ .....
ప్రభాత గీతం పాడేవేళ
నేను నీకోసం..... వేయి కనులతో ఎదరు చూస్తాను...

ఆకాశ తల్పంపై....
ఆదమరచి పడుకున్న అంధకారాన్ని
తూరుపు ప్రత్యూషం తట్టిలేపేవేళ.....
నేను నీకోసం... అనురాగంతో...వేచి ఉంటాను ...
తూరుపు తొలి కిరణం...
నేల జారక మునుపే ....
పేడ కళ్ళాపి జల్లి....
రంగ వల్లులు దిద్దే.... అమ్మాయి...
నేలను తాకిన పరికిణీ... సర్దుకుంటూ.....
ముగ్ధమనోహరంగా నవ్విన వేళ
నేను నీకోసం... నీ రాకకోసం...
వీక్షిస్తాను.. నిరీక్షిస్తాను.

జి. ధర్మారావు
ఎన్.బి. 32

'చిరుదివ్వె'

ప్రియ మిత్రమా -
నీరాకకై ఆశతో
ఎదురు చూస్తున్న -
చిరుదివ్వెను, -
ఆ చిరుదివ్వెలో - నీ స్నేహ
మాధుర్య తైలాన్ని నింపు -
నీ చల్లని మధుర వాక్కుల -

వత్తిని నిలుపు
అనుమానపు సుడి గాలులు -
సోకకుండా చూడు
అపుడా చిరుదివ్వె -
తనలోని నిరాశా
నిస్పృహల చీకటిని -
పారద్రోలి

వెలుగుల పువ్వులు రువ్వుతూ
ఉదయకాల ఉషస్సుతో
సుధలొలికే చిరునవ్వుతో
నీకై ఎపుడూ వెలుగుతుంది.
అమర దీపమై !

రాధా పద్మజ
ఎం.ఏ (ప్రీవియస్, సోషల్ వర్క్)

బాల్యం

జ్ఞప్తికి వస్తున్నది నా బాల్యం
మరువలేని మధుర స్వప్నం
ఆటపాటలతో అల్లరి చేష్టలతో
అమాయికపు మాటలతో
పిచ్చుకగూళ్ళ ఆటలతో
ఆనందంగా గడిపిన ఆ తీయటిరోజులు
మళ్ళీ గుర్తుకు వస్తున్నాయి !

కాన్వెంట్ చదువులతో,
బండెడు పుస్తకాల బరువుతో,
'మమ్మీడాడీ'ల ఆశల హోరులో
ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోతూ,
బాల్యం అంటేనే తెలియకుండానే
బాల్య దశను గడిపివేస్తున్న
నేటి చిన్నారి బాలలను చూచి
జ్ఞప్తికి వస్తున్నది ఆ బాల్యం
అటువంటి సుందర స్వప్నం
నేటి బాలలకు కేవలం
పురాతన చరిత్రేనేమో ?

ఎ. వేణుగోపాల్ రెడ్డి
డిజెడ్. 20.

భావలహరి

వేయికోయిలలు కూసేవేళ
వెండి జలతారు వెన్నెలలోన
గాలిపరిమళాలు వీచేవేళ
పదహారు కళల వెన్నెలరాజు
తారకలతో దోబూచులాడేవేళ
నీముగ్ధ మనోహరమైన మోముగని
తనువు పులకింతలైనదీవేళ
జారేపైటలో రాగాలెన్నో
ప్రవహించే జలపాతంలా
త్రుళ్ళీత్రుళ్ళీ పడిలేస్తూ ముందుకు
సాగిపోయాయి మధురగీతాలు
నీవున్నావని తెలిసి నేపయనమైతిని
నీవు లేనిదేక్షణమొక యుగమైపోయెను
నీ అడుగుల చప్పుడు వినబడినప్పుడు
బ్రతుకు బాటలో తోడున్నావని
మురిసి మురిసిమైమరచాను
వెన్నెలరాజు అలసి అలసి
మబ్బుల చాటున కనుమరుగయ్యాడు
చిత్రముగా కల చెదిరి పోయింది.
మిగిలిపోయాను నే ఒంటరిగ !

డా॥ యన్. అప్పన్న
రీడర్

తుది తీర్పు

పల్లవి : నిరుపేద సోదరులకు
చేసిన ఏ సాయమైనా
నాకు చేసినట్లు కాన
స్వర్గశాంతి పొందండి

1. కాలుతున్న కడుపుతో
కలత చెందు వారికి
కడుపు నింద కూడుపెట్టి
కనికరించినప్పుడు ॥నిరుపేద॥

2. ఎండుతున్న నోటితో
దాపు చేరు వారికి
నీరు నిచ్చి దప్పి తీర్చి
సేద దీర్చినప్పుడు ॥నిరుపేద॥

3. కట్టుకోను బట్టలేని
కడుదీన జనులకు
దుస్తులిచ్చి దయనుచూపి
ఆదరించినప్పుడు ॥నిరుపేద॥

4. గూడులేక నీడలేక
కష్టపడెడు వారికి
నెనరుతోడ నీడ నిచ్చి
చేరదీసినప్పుడు ॥నిరుపేద॥

5. దిక్కు మొక్కులేనివారు
చెరలోపల నుండగా
చెంతచేరి ఊతమిచ్చి
ప్రేమ చూపినప్పుడు ॥నిరుపేద॥

6. అనాథులు, అభాగ్యులు
జబ్బు చేసియుండగా
చెలిమితోడ సేవచేసి
చెంత నిలచి నప్పుడు ॥నిరుపేద॥

కిశోర్, యస్.జె
ఆంధ్ర శాఖ

మేలు కొలుపు

కులం లేదు మతం లేదు
మనమంతా ఒక్కటే
మనమంతా మానవులం
ఒకరికొరకు సోదరులం

కులమతాల ఊబినుండి
బయట పడరా సోదరా!
కొరకురాని కొయ్య కులం
పనికిరాని బండ మతం

కులమంటావ్ మతమంటావ్
కక్షలను పెంచుకుంటావ్
ప్రశాంతతను కోల్పోతావ్
భయం నీడన బ్రతుకుతావ్

మనుగడకుండాలి అర్థం
అదిలేనిదే సర్వం వ్యర్థం
తెలుసుకోరా పరమార్థం
చేసుకో బ్రతుకు సార్థకం.

డి. రవికుమార్
ఆర్.యం. 46

ఫలితం

అర్థరాత్రి దాటింది
నిద్దురేమో రానంది
మనసు ఉరకలేసింది
కలం పరుగు తీసింది
ఆ సమయాన ......
ఓ ఇంతి ఇంటి బయటకు వచ్చింది.
దారి వెంట నడచింది
మంచం పట్టిన మగడికి
మందులు తేవడానికి
అదే సమయాన ....
మనిషిగా పిలవబడే
ఓ మృగం మందుకొట్టి
ఆ స్త్రీని చెరబట్టి
తన దిక్కున సాగింది
మగడి ప్రాణం నిలపడానికి
బయటకు వెళ్ళిన స్త్రీ
తన మానం నిలుపుకోలేక
బిక్కమొగం వేసింది
మగడు ఇంట్లో చోటులేదంటే
లోకం కాకై పొడుస్తుంటే
వంటింటి పిల్లి వీధి పులైంది
లోకం నోరు మూసింది.
సూర్యోదయ మయ్యింది
వెలుగు ప్రజ్వరిల్లింది
మనసు పొంగిపోయింది
కలం పరుగు ఆపింది.

యం. గిరిధర్
యన్ .సి. 36

ఏమని పిలిచేది ?

వేకువ సమయంలో ఆప్యాయంగా నా
హృదయాన్ని స్పృశించే చల్లటి నీరెండకు
చెప్పానొక స్నేహ సందేశాన్ని !

సాయం సంధ్యా సమయంలో ఆప్యాయంగా నా
తనువును పెదవులను స్పృశించే చల్లగాలికి
చెప్పానొక ప్రేమగీతాన్ని !

చల్లటి చలికాలంలో ఆప్యాయంగా నా
నుదురును స్పృశించే మంచు బిందువులకు
చెప్పానొక కవితను !

బయట కురుస్తున్న వానను చూస్తూ కూర్చున్న
నామోమును ఆప్యాయంగా స్పృశించే వాన తుంపరులకు
చెప్పాను నా జీవితంలోని మధుర స్మృతులను !

స్నేహం చేయిదాటినా, ప్రేమ హృదయం వీడినా
స్మృతులు మనస్సు వదిలిన వేళ మళ్ళీ
వేకు సమయాలు స్నేహ సుగంధాన్ని అందిస్తాయి
సంధ్యా సమయాలు నా ఊహకు ఊపిరినిస్తాయి
కవితలు మంచి పుష్పాలలా విచ్చుకుంటూనే ఉంటాయి
స్మృతులు వర్షంలా మనసులో మెదులుతూనే ఉంటాయి.

వై నరేంద్ర బాబు
డిజెడ్ 7

ఓ మనసా

ఓ మనసా !

"తప్పొప్పుల పట్టిక"లో జతగూడని లెక్కవునీవు
"పాత జ్ఞాపకాల" పునాదుల అడుగున పడిన ఇటుకవు నీవు
చెల్లీ చెల్లని చిరిగిపోయిన "రూపాయి" నోటు వి నీవు
పగిలితే అతుకు పడని "పింగాణీ గాజు పాత్రవు" నీవు
కష్టాల ఊబిలో నిలువునా కూరుకుపోయిన "సామాన్య మానవుని" గాథవు నీవు
గతకాలపు పొరపాటుకు యుగములు పొగిలే "పశ్చాత్తాప" సారాంశం నీవు.
మైనంలో లెక్కలేని భాష్యాలు పలికే "భావరాగానివి" నీవు
మాతృత్వ పరవశత్వపు జల్లుల మాటున ఒదిగే పసి బిడ్డవు నీవు
విరహాల వాకిట వేచివేసారి గాయపడిన హృదయ బాధవు నీవు
ఆకటి మంటలకు బలైన అన్నార్తుల జీవితగాథలకు "సాక్ష్యానివి" నీవు
పదునుపెట్టి చేతపట్టిన కసాయి "కత్తి వేటువు" నీవు
ఇన్ని రూపాలున్న నీవు నా అంతరంగ లోకంలో ఏరూపాన వున్నా,
నా యీ కలం సాక్షిగా కట్టుబడి పొంగిపొరలే
నా యీ భావసారాల సారాంశానికి ఆశీర్వచనాన్ని అందజేయి !

బి. కిరణ్ కుమార్
బి.ఎస్.సి (ఫైనల్)

సమసమాజం

భారమైన భావాలతో
బ్రతుకంతా చీకటవగా
తాళలేని తలపులతో
ఆశలు అడియాసలవగా

కడుపునిండా తిండి లేక
కంటి నిండా కునుకు లేక
అహర్నిశలూ నిట్టూర్చక
ఎదురు తిరిగి అడగమని

కులమతాల కుళ్లు మాని
సమభావం చాటమని
సమ సమాజ స్థాపనకై
సమరం సాగించమని

కష్టాలకు ఎదురీది
కడవరకు పోరాడి
మభ్యపెట్టు సంస్కృతిని
మట్టుపెట్ట సాగుమని

పిలుస్తుంది పిలుస్తుంది
సమభావన సమాజం
కాదుగాక కాదది
కవిభావుక ఉద్యానం

పి. సుధీర్ బాబు
ఎం.ఏ (సోషల్ వర్క్)
స్పెషల్ బ్యాచ్ - 19.

ఉనికి

నా ఉనికి ఎక్కడో అర్థం కావటంలేదు

మగవాడు తాను నపుంసకుడిని కానని నిరూపించుకోవడానికి మాత్రమే పిల్లల్ని కోరుకుంటాడు.

స్త్రీకి మాత్రం మాతృత్వం వరమంటాడు రోజంతా మహిళామండలిలో తల్లీ పిల్లల ఆరోగ్యం గురించి చెప్పిన వనిత,

సాయంత్రం ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు చంటి పిల్లవాడి కోసం పాలటిన్ను కొనుక్కుని వెళుతుంది.

బేబీ కేర్ సెంటర్ తోటలో పూవుల కన్నా అక్కడి పిల్లల నవ్వులే ఎక్కువగా పూస్తాయి.

పోలీస్ స్టేషన్లో జరిగే సన్మానాలు చూడలేక గోడమీది బాపూజీ పక్కకు తిరిగి సాలీడు ప్రెజెంట్ చేసిన శాలువా కప్పేసుకున్నాడు.

సమానత్వం కోసం పోరాడే దేశనాయకులు, బ్యూరో క్రాట్లు ఆ లిఫ్టుల్లోకి కుక్కపిల్లల్ని తీసుకువెళతారు కానీ నౌకర్లను మాత్రం రానీయరు.

అవసరానికి డబ్బు అడిగిన పక్కింటి పిన్నిగారికి లేవంటూనే, రోడ్డు మీద వెళ్ళే చీరెల వాడిని పిలుస్తుంది ఓ ఆడమనిషి

ఉదయాన 'అసత్యం పలుకరాదు' అని పిల్లలకు పాఠాలు చెప్పి సాయంత్రం ఆలస్యంగా వచ్చి ఓవర్టైమంటాడు ఓభర్త అప్పుడే చూసి వచ్చిన సినిమాలో నాయికని గుర్తుతెచ్చుకుంటూ.

'నేనేమీ అవసరానికి మించి చూపించటంలేదు' స్విమ్మింగ్ పూల్ లోంచి బయటకు వస్తూ చెప్తుంది వర్థమాన సినీనటి

తనకి డూప్‌గా వేస్తూ ఏక్షన్ సీన్లో చనిపోయిన వాడికి, టచప్ చేసుకుంటూనే, శ్రద్ధాంజలి ఘటిస్తాడు ఓటాప్ హీరో.

ఇంతకీ నేను బ్రతికేది ఎక్కడ ?

నా ఉనికి ఎక్కడో నాకు అర్థం కావటంలేదు !

యన్ . శ్రీదేవి

ఎన్.జడ్ - 46

కాలం విలువ తెలుసుకో

మొన్నటిని తలచుకొని

నిన్నటికి క్రుంగిపోయి

నేటినంత వృధాచేసి

రేపటిని పాడుచేసుకోకు

జి. శివశంకర్

ఎ.జడ్.ఎఫ్-35

ఏదో చెయ్యాలి

ఏదో చెయ్యాలి, ఏదో చెయ్యాలి .....
వానకు తడుస్తూ, ఎండకు ఎండుతూ
జీవచ్ఛవాలలా బ్రతుకుతున్న అభాగ్యుల కోసం;
ఆకలి దప్పులతో అలమటిస్తూ
చెట్లక్రింద బ్రతుకుతున్న దీనుల కోసం;
కూటికోసం కప్పులు కడుగుతున్న
భావిభారత పౌరుల కోసం;
మత రక్కసి విషపుకోరలకు చిక్కుతున్న
అమాయిక ప్రజలకోసం;
నిరుద్యోగంతో ఉగ్రవాదానికి బలౌతున్న
నా సహోదరుల కోసం;
తన రక్తాన్ని చిందించి దేశాభివృద్ధికి కృషిచేస్తున్న
నిరుపేద శ్రామిక, కర్షక సోదరుల కోసం;
ఏదో చెయ్యాలి ఎంతో చెయ్యాలి .....!

కానీ నేనేమి చెయ్యగలను ?
కుళ్ళు కుతంత్రాలతో నిండిన ఈ
సమాజాన్ని ఎలా బాగుపరచగలను?

అయినా ....
ఈ స్వార్థ రాజకీయ వ్యవస్థను నిర్మూలించటానికి,
దేశంలో అగ్నిజ్వాలలు సృష్టిస్తున్న
అరాచక శక్తుల ఆట కట్టించడానికి,
స్వార్థ పరుల చేతిలో చిక్కిన అమాయికులను
ఆదుకోడానికి,......
సర్వులూ సుఖపడే సమసమజా నిర్మాణానికి
నా వంతు కృషిని చేస్తాను ! నిరంతరం
ప్రయత్నిస్తాను!

యం. నవీన్‌కుమార్
టి.యం.వై - 10

నేనూ ఓ కవినవుతున్నాను

అ అంటే అమ్మని,
ఆప్యాయతే ఆమెయని
ఇలలో ఆమె దైవమని
ఈశ్వరుడామె రూపమని
ఉన్నమాటే అంటున్నా !
ఊహ తెలియని ప్రాయంలో
ఎవరూ నిజం చెప్పలేదని
ఏముందా నిజమని చూస్తే
ఐశ్వర్యం వెంటరాదని
ఒంటరి తనం మనిషికి ఉండరాదని
ఓర్పు మనిషికి అవసరమని
ఔషధం అది ప్రతి సమస్యకని
అందం మనకనవసరమని
అహం మనిషికి కూడదని స్వయంగా తెలుసుకుని
అచ్చులతో చెప్పి నేనూ అవుతున్నాను ఓకవిని !

యస్. వి. రమణ
ఎ.బి. 61

స్వాతంత్ర్యం! స్వాతంత్ర్యం!! స్వాతంత్ర్యం !!!

స్వాతంత్ర్యం ! స్వాతంత్ర్యం !! స్వాతంత్ర్యం !!!
ఎక్కడుంది స్వాతంత్ర్యం ?
ఎవరికుంది స్వాతంత్ర్యం ?
ఆదినుండి అన్యాయానిదే స్వాతంత్ర్యం
కఠిన నృపతిదే స్వాతంత్ర్యం, కపట మంత్రిదే స్వాతంత్ర్యం
అధర్మ యోగిదే స్వాతంత్ర్యం, అబద్ధ సాక్షిదే స్వాతంత్ర్యం
అక్షరం ముక్క లేకున్నా అధికారం చెలాయిస్తూ
దోచుకు తింటున్న ప్రజా నాయకులదే స్వాతంత్ర్యం
కళ్ళుగానక వళ్ళుగానక కన్నె పిల్లల తనువులు దోచే
కామాంధులదే స్వాతంత్ర్యం
న్యాయానికింత, అన్యాయానికి కొంత రేటును పెట్టి
నందిని పందిగ, పందిని నందిగ చేస్తున్న నల్లకోటులదే స్వాతంత్ర్యం
న్యాయానికి సంకెళ్ళు వేసి, చీకటి కొట్లో బంధించి
చిత్ర హింసలు పెట్టే ఎర్రటోపీలదే స్వాతంత్ర్యం
కడుపులో కత్తులు కుట్టి అయిన దానికి కానిది చేసి
రోగిని పీడించుకు తినే వైద్యులదే స్వాతంత్ర్యం
డిగ్రీకింత, పి.జి. కింత, ఇంజనీర్ కింత, డాక్టరుకింతని
సీటు సీటుకి రేటును పెట్టి సరస్వతిని అమ్ముకునే విద్యాధికారులదే స్వాతంత్ర్యం
టి.సి. ఇస్తే డబ్బు, సంతకం చేస్తే డబ్బు, లోను లిస్తే డబ్బు,
ఉద్యోగం రావాలంటే డబ్బు, ప్రతిదానికీ యాచించే
సిగ్గులేని లంచగొండులదే స్వాతంత్ర్యం
సామాన్యుడికి ఎక్కడుంది స్వాతంత్ర్యం ?

వై. రాజారావు
యన్. జెడ్ . 22

భావ భానూదయం

కావాలి పవిత్రం ప్రతి హృదయం
రావాలి ధరిత్రికి నవోదయం
మారాలి మనిషి తత్వం
విరియాలి మానవత్వం
ఇది యుగయుగాలు మరువని సత్యం
ఆచరించాలి దాన్ని ప్రతి నిత్యం
వెలుగు బాటలో నడవాలి ప్రతితరం
కాంతిరేఖలే ప్రసరించాలి నిరంతరం
మనస్సాక్షి దేవుడిచ్చిన వరం
సరైన మార్గంలో నడవాలి అందరం
సత్యం ఎప్పుడూ సుందరమే
కీర్తి ఎప్పుడూ శాశ్వతమే
మమత ఎప్పుడూ మరపురానిదే
సమత ఎప్పుడూ విడువరానిదే.

యం. సత్యనారాయణ
డి సి. 7

విద్యార్థీ

విద్యార్థీ ! ఓ విద్యార్థీ !!
హక్కులున్నాయని ఆనందమేగాని
బాధ్యతలున్నాయని ఆలోచనలేదా ?
విజ్ఞానానికి సంకెళ్ళువేసి సమ్మెలు చేయడమే
సదరు పనిగా పెట్టుకున్న సగటు విద్యార్థీ !
కాలేజీ లేదని సంబరమేగాని
క్లాసులేదనే చింతలేదా ?
పీరియడ్ లేకపోతే కారిడార్లో షికారు చేస్తావుగాని
లైబ్రరీ ఉందని విలువయిన పుస్తకాలక్కడ
ఉన్నాయని ఊహే రాదా!?
కాసుదొరికితేచాలు సినిమాకి సిద్ధం అవుతున్నావు
కాసునీకిచ్చి కన్నీళ్ళతో కడుపునింపుకొనే
తల్లిదండ్రుల ధ్యాసేలేదా ?
అందమయిన భవిష్యత్తును అంధకారంలో
నింపుకొనే ఓ విద్యార్థీ !
మేలుకో! ఇకనైనా మేలుకొని,
నీభవిష్యత్తుకు బంగారు బాటలు వేసుకో!

బి. త్రినాథరావు
ఎం.ఏ (ఫైనల్, సోషల్ వర్క్)

ఓ విద్యార్థీ

ఓ విద్యార్థీ ....!
మలచుకో
నీ ఆశల హరివిల్లును
ఆశయాల పొదరిల్లును
తీర్చుకో
నీ జన్మకారకుల రుణము
వారి కోరికలు ఆశాకిరణమా !
బిగించుకో
వినీలాకాశంలో స్థానానికి దీక్షాకంకణం
చేరుకో నిచ్చెన వేసి ఆ ప్రగతి ప్రాంగణం
అందుకో
అందలేని అత్యున్నత శిఖరాలను
అలవరచుకో
అందమైన అభ్యున్నతి భావాలను
సాగించు
నీ విజ్ఞాన పోరాటం ఇంకా ఇంకా
మ్రోగించు దేశపతాక విజయ ఢంకా !

శశికాంత్
టిబి - 89

ఏమని వర్ణించను ?

శాంతి భద్రతలు లోపించి
దినమొక గండంగా
మారణ హోమంగా
మారిన నేటి లోకాన్ని
ఏమని వర్ణించను ?
అందినదంతా హరించే వారికి ఆలయమై
డొక్కలెండిన బక్కవారిని నెట్టివేసి
మోసం, దగా కుట్రల నిలయమై
నీతి నిజాయితీలకు నీళ్లొదలిన
నేటి ప్రపంచాన్ని ఏమని వర్ణించను ?
మృగాల మధ్య నే బ్రతకలేనన్న
బ్రతుకుదామన్న బ్రతకనివ్వరన్న
స్వార్థపరుల కోరలలో చిక్కుకున్న
న్యాయ దేవతను ఏమని వర్ణించను ?

వి. చంద్రశేఖర్
టి.బి.వై - 75.

వెలుగు రేఖ

తూరుపున ఉదయించి
లోకాన వెలుగును ప్రసరించి
పశ్చిమాన అస్తమించే సూర్య
భగవానుడే కావాలి మనకు ఆదర్శం
తను నిలువునా దహించుకుపోయి
అణువణువునూ ధారవోసి
వెలుగును ప్రసాదించే దీపపు బుడ్డి
బాటన ప్రతి ఒక్కరం నడవాలి.
మన స్వార్థపు తెరల చాటున
నిద్రిస్తున్న మానవత్వం లేచి
లోక కళ్యాణ సౌభాగ్యాలకు
పునరంకితం కావాలి !
అప్పుడే ఆ ఉదయభానుని
ప్రతిరూపాలం మనమౌతాం
కాలిపోయిన దీపపు బుడ్డి
త్యాగాల సారాంశం మనమౌతాం !

బి. ప్రవీణ్ కుమార్
డి.పి. 11

సఖీ

నీ కనుచూపుల భావాన్ని నేనైతే
లలిత రసకోమల కావ్యాలను నేరచియించనా !

నీ రాయంచ నడకల హొయలకు కదలికను నేనైతే
జగతిన ఎదురులేని నాట్యాచార్య పదవిని
అలంకరించనా !

అరుణోదయ బింబ సమతులితమైన
నీ నుదుటి తిలక సౌందర్యానికి రాజును నేనైతే

ఈ సువిశాల రసరాజ్య చక్రవర్తిని నేకానా ?
నీ తలపుల ప్రపంచాన్ని కలకాలం ఏలుకోనా ?

బి. ప్రవీణ్ కుమార్
డి.పి. 11

యువత - కారణాంకాలు

ఓ యువతా !

ఉన్నట్లుండి నీ చూపులో మార్పు వచ్చిందట !
ఆహారం తినడం మానివేశావట !
రాత్రులు నిద్రలో కలవరిస్తున్నావట !
ఒంటరిగా ఆలోచనలో మునిగి పోయావట !
సెంటు రాస్తున్నావట, రద్దీ బస్సులు ఎక్కుతున్నావట !
A సర్టిఫికెట్ సినిమాలు చూస్తున్నావట !
వీటన్నింటికి కారణాలున్నాయట !

అలా ఉండడం నీ బ్రతుకుకు పెద్ద తంటా అంట !
ఆ తంటాతో వస్తున్నది పెద్ద మంటంట !
నేడు చేసిన వాటికి రేపు వడ్డీతో తీర్చాలంట !
ఈ ప్రపంచం కలుషితం కావటానికి కారణం నీవంట !
దానికి ప్రతి మార్గం మొదట నీవు మారాలంట

నీటిలో బాతు ఈదుతుందట
కాని దానికి మాత్రం నీరు అంటదంట
అలాగే నీవు కూడ ఉండాలంట

సముద్రం ఒడ్డున దీపస్తంభం
వెలుగు చూపించి ఓడను దరిచేర్చునట్లు
నీలో మంచిని ఎత్తి చూపిస్తూ
ఎదుటి వానిని మంచిదారిలో నడిపిస్తూ
ఓ గొప్ప వ్యక్తిగా నీవు మారాలంట !

కె. జాన్‌బాబు
పి.జి. లైబ్రరీ అసిస్టెంట్

రణం కాదు పునర్జాగరణం

రణం! రణం!! రణం!!
ఎటు చూసినా రణం!
ఒకటా? రెండా? వేలూ! లక్షలూ!
ఘజనీ, ఘోరి
అక్బర్, బాబర్
ఎవరైతేనేం, చేసింది యుద్ధాలే!
మిగిల్చింది రక్తాశ్రువులే!

కాశ్మీరం, ఈశాన్యం
పంజాబు, బీహారు
ప్రదేశం ఏదైతేనేం,
జరిగేది మా(రణ) హోమం!
మందిర్ - మసీదు
అధికారం - టెర్రరిజం
రాజకీయం - రౌడీయిజం
సమస్య ఏదైతేనేం?

అన్యాయం సామాన్యులకే
ఈ పోరాటాల్లో అలసి సొలసి
నిదురించింది జాతి
అందుకే అంటాను
ఈ నాడు జాతికి కావలసింది 'రణం' కాదు
'పునర్జాగరణం' అని

ఐ.జి.యస్. మల్లాది

డిసి - 68

నాన్న

ప్రియమైన నాన్నా !

నన్ను పిలిచే నీ పిలుపు లో తీయదనం ఎలా చెప్పగలను ?
అమ్మ ప్రేమలో మునిగి నేను కొన్నిసార్లు నిన్ను మరచినా,
అనునిత్యం నా భవిష్యత్తు కై పరితపిస్తావు నీవు
తెలియని వయసులో నీకళ్ళలో ఎపుడూ కోపాన్నే చూసాను
ఆకోపం నా జీవితంపై నీ ప్రేమకి మరోరూపమని తెలుస్తోంది ఇపుడిపుడే
చదువు విషయంలో నీవు అలవాటు చేసిన క్రమశిక్షణ టానిక్ చేదువిలువ
ఎంత తీయనో నాకైనేను హాస్టల్లో చదివేప్పుడు తెలుస్తోంది
నీ జీవితంలో అనుభవించవలసిన ఎన్నో విలువైన క్షణాలను
ఎందుకు తృణ ప్రాయంగా నాకోసం త్యాగం చేస్తున్నావు ?
నాన్నా ! నీ అనిర్వచనీయమైన ప్రేమను నేను మొన్నటివరకు
చిన్నతనం ముసుగులో అపార్థం చేసుకుంటూ వచ్చాను.
నాకెంతో ప్రియమైన నాన్నా ! ఎంతని చెప్పను నిన్నుగూర్చి ?

మాధవీలత కె.
ఎం.ఏ. (సోషల్‌వర్క్)

పచ్చని చేలో

పచ్చని చేలో
మలయ మారుతం
వెచ్చని మదిలో
చల్లని కోరిక
జ్ఞాపకాల గుండెలో
తీయని బాధ
విశాల గగనంలో
మధుర గీతం
కలల నింగిలో
నీవూ ! నేనూ !!
మై మరచాను
కాలగతిని !

లక్ష్మీ చౌదరి కె.
ఎం.ఏ (ప్రీవియస్)

కాశ్మీరం

ఒకప్పుడు కాశ్మీరం ..
భరతమాత నుదుట సింధూరం
భరతావనికే సుందర ధమ్మిల్లం
కాని ఇప్పుడు -
శాంతి అక్కడ ఒయాసిస్సే
క్షేమం కానరాని తారకే
ఎక్కడ చూచినా అమానుషత్వానికి
అద్దం పట్టే మొండి గోడలు
శిథిలమై మిగిలిన శకలాలు
అనుక్షణం తుపాకీ గుళ్ళచప్పుళ్ళు
ప్రతి క్షణం శతఘ్నుల మ్రోతలు
అరుపులు, ఆర్తనాదాలు, హాహాకారాలు
వీటిమధ్య - దాల్ సరస్సులో
ముడుచుకున్న తామరలకు
మరి భానూదయ మెప్పుడో!

డి. బాలకరుణ కుమార్
యన్.పి - 38

జీవన గీతం

ఒకప్పుడు నేను జీవితం గురించి మధురమయిన కలలు కన్నాను. త్యాగం జీవన పరమార్థం అనుకున్నాను.
స్నేహం నా ప్రాణమన్నాను
ఒక్క క్షణం పాటు ఆనందం నా సొంతమయింది.
ఆ తరువాత నేను కావాలనుకున్నవారు దూరమయ్యారు
నన్ను కావాలనుకున్నవారికి నేను దూరమయ్యాను.
ఆనందం అంబరమైతే; విషాదం భూమాత !
అందుకే సోదరా !

ప్రేమకు అర్థం తెలియని ఈ కుళ్ళులోకానికి ఓ ప్రేమనందివ్వకు స్నేహంలోని పరమార్థం తెలుసుకున్నప్పుడే నీ అమృత హస్తాన్ని అందజేయి.
అందరాని వాటికోసం అర్రులు చాచే ఈ మనుష్యులకు మనం మంచిని బోధిస్తే మనకు మిగిలేది "పిచ్చివాళ్ళనే" బిరుదే !
న్యాయం మండుతున్న నిప్పువంటిది
అది అన్యాయాన్ని దహించివేస్తుంది.
ఆరోజు వచ్చినప్పుడు
నీవు చెప్పిన మాటల్లోని అంతర్యం గ్రహిస్తారు
నీకు జేజేలు పలుకుతారు !
లోకం నీవు మనసున్న మనిషివంటుంది
నీ పిలుపును ఆలకించి నీ వెంటవస్తుంది
బ్రతుకు పుస్తకంలో నీవు వ్రాసుకున్న ఆదర్శాలన్నీ నెరవేరుతాయి
ఆ రోజు ప్రకృతి నీకు ప్రణమిల్లి నీపై పూలవాన కురిపిస్తుంది.
అందాకా తొందర పడకు, తొందర పడి నిరాశా వాదిగా మారకు
ఎందుకంటే,
ఈ సమాజం నువ్వూహించినంత గొప్పదేం కాదు. ఆకాశమంత విశాలమయిన నీ హృదయాన్ని వీళ్ళు చదవలేరు. ఎండమావులకై పరుగెడుతున్న వీళ్ళు
నీ ఊహా శిఖరాన్ని ఎక్కలేరు !

డి. ఉషా ప్రవీణ
యం. ఏ (ఇంగ్లీషు)

విద్యాలోచన

విద్య లేనిచో జీవితం ముళ్ళబాట
విద్య నేర్చినచో జీవితం పూలబాట
విద్య ఉంటే ఇస్తారు విలువ
విద్య లేనిచో వేస్తారు సిలువ
విద్యరానివాడు వింత పశువు
విద్య నేర్చిన వాడికన్ని సులువు
విద్య రాదనేది వెర్రిమాట
సాధనతో ఉంటుందది ప్రతి నోట
విద్యతో చెయ్యాలి చెలిమి
విద్యతోనే కలుగు కలిమి

కె. నవీన్ బాబు
టి. హెచ్. 21

విశ్వ శాంతి

ఆమె కనిపించిందా?
ఆమె సంగతి వినిపించిందా?
అసలామె వుందా?
ఆశలకు బలైందా?
అక్కడక్కడా కాస్త వెదకండి
అడ్రస్సు తెలిస్తే చెప్పండి
అప్పుడెప్పుడో ఆమెను చూశాను
బుద్ధుని బోధలో
అశోకుని ఒడిలో
అరిస్టాటిల్ మందిరంలో
ఆ తరువాత విన్నాను
అలెగ్జాండరు భయపెట్టాడని
ఔరంగజేబు అదరగొట్టాడని
వియత్నాం, ఈజిప్టులో
వికటసరసం చేశారని
నెపోలియన్, హిట్లర్లు
నెమ్మదిగా కన్ను గీటారని
నాగాసాకిలో తల పొగలగొట్టారట
నానాజాతిలో చికిత్సలు చేశారట
అమెరికా ఆమె నావరించిందట
రష్యా తన ప్రక్కకి రమ్మందట
చైనా చెవిలో రహస్యం చెబుతుందట
బంగ్లా బట్ట లూడదీసిందట
పాకిస్తాన్ పైట లాగిందట
సద్దాం సాడిస్ట్ స్కడ్లు ప్రయోగించాడట
అప్పటి నుండి ఆమె కనిపించుట లేదు
ఇల్లిల్లూ ఆమె కోసం వెతికాను
అన్ని పత్రికల్ని గాలించాను
యు.ఎన్.ఓ. లో వుందన్నారు
అక్కడే ఆమె ప్రాణం పోయిందన్నారు
ఆమో యెవరంటారు?
ఆమె పేరు వింటారా
ఆశకు గజం దూరంలో వుండే కాంతి!
ఐక్యరాజ్య సమితిలో భూస్థాపితమైన ఇంతి!
అందరి ఆత్మలో వెలుగుతున్న క్రాంతి!
ఆమె పేరే విశ్వశాంతి!

యమ్. సాలమన్ రంజీవ్
ఎమ్.ఎ. సోషల్ వర్క్ (ఫైనల్)

ఇదా మార్గం ?

పంజాబులో "టెర్రరిస్టు"
మదరాసులో "మిలిటెంటు"
ఆంధ్రాలో "నక్సలైటు"
కాశ్మీరులో "ఉగ్రవాది"
వీరి ఆశయాలు ఏమైనా
ఆచరణపు విలువ సున్నా!
చరిత్రలో శాంతి చిహ్నాలున్నా
వాటిని పాటించేది ఎవరన్నా?
మితిమించిన "ఉగ్రవాదం"
అతిశయించిన "హింసావాదం"
తీర్చగలవా "సమస్యల్ని?
మార్చగలవా "మనుష్యుల్ని"
తెలపగలిగే మనిషుంటే
తెలుసుకోగల మనసుంటే
నిత్యశోభాయ మానం మన అవని !
శాశ్వత తేజో విలసితం ఈ ధరణి !!

ఆర్. బుల్లి బాబు
డి.సి. -2.

పిల్లో... పిల్లా

మొక్కజొన్న సేని కాడా .... గున్నమామి తోటనీడ ....
చూపు చూపు కలిసినేళా ...... చుక్కలన్ని చూసినేళా ...

అరెరె..... పిల్లోపిల్లో నామది సేత్తివి గుల్లా
చూపు చూపు కలిసినేళ .... చుక్కలన్ని చూసినేళ ॥2॥ ॥ పిల్లో॥

సందేల కాడనీవు సింగారం ఒలకబోసి
రాతిరేళ కాడనీవు మనసంతా దోసేసి
గుండెల్లో గునపాలు గుచ్చి గుచ్చి సూత్తవేల ॥2॥ ॥పిల్లో॥

మల్లెలేమొ తలలోన మురిపాలు మదిలోన
సిగ్గులేమొ బుగ్గపైన సింగారం ఎదలోన
సూడబోయిన నాకేమొ సూపుసూది గుచ్చనేల ॥2॥ ॥పిల్లో॥

నడకేమొ హంసలూరు హొయలేమొ నెమళ్ళూరు
మొగమేమొ సందమామ మడిసేమొ మల్లెకొమ్మ
ఆశతోన నేనొత్తి అంత మౌన మెందుకమ్మ ॥2॥ ॥పిల్లో॥

కల్లు కల్లు కలిపేసి కత్తి ఏటు యేసేసి
సిగ్గులన్ని చిలికించి అగ్గి నాలొ రగిలించి
ఎడబాటు కనలేని ఎర్రోణ్ణి సేత్తివేల ॥2॥ ॥పిల్లో॥

ఎన్నాల్లీ యెడబాటు ఏగలేనె నేనింకా
మామకేమొ ఎరిగించి అత్తకేమొ యిన్నయించి
నా సొంతమె జేసుకుంట సొరగమంతా సూపిత్తా ॥2॥ ॥పిల్లో॥

బి. కిరణ్‌కుమార్
బి.ఎస్.సి. (ఫైనల్)

విశ్వనాథ సామాజిక చైతన్యం

"అలనన్నయ్యకులేదు తిక్కనకు లేదా భోగమస్మాదృశం
డలఘు స్వాదు రసావతారధిషణాహంకార సంభారదో
హలబ్రాహ్మీమయమూర్తి శిష్యు,డైనాడన్నట్టిదా వ్యోమపే
శలచాంద్రీ మృదుకీర్తి చెళ్లపిళ వంశస్వామి కున్నట్లుగన్'- అని పాండితీ వీరాన్ని ప్రకటించిన విశ్వనాథ సత్యనారాయణ తెలుగు బిడ్డగా పుట్టడం తెలుగు జాతి అదృష్టం. ప్రతిభావ్యుత్పత్త్యభ్యాసాల త్రివేణీ సంగమమే విశ్వనాథ. ఆధుని కాంధ్ర కవితా సామ్రాజ్యాన్ని తన కవిత్వ పటుత్వ మహత్త్వంతో పరిపాలించిన కవిసమ్రాట్టు, కళాప్రపూర్ణ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ శతాధిక గ్రంథకర్త. సహస్రమాసాధిక జీవియై, అరవై సంవత్సరాలు నిరంతర సాహిత్య వ్యవసాయం సాగించారు.

ప్రతిభా పాండిత్యాల దృష్ట్యా విశ్వనాథవారు ప్రాచీనాంధ్ర మహాకవుల కోవకు చెందిన వారు. వీరు సర్వసాహిత్య ప్రక్రియల్ని చేపట్టి సమర్థంగా నిర్వహించారు. ప్రబంధాలు నిర్మించారు. ఖండ కావ్యాల్ని రచించారు. ఖండకావ్యసంపుటాలు వెలువరించారు. గేయకావ్యాలు విరచించారు. కథలు చెప్పారు. నవలలు అల్లారు. విమర్శగ్రంథాల్ని వెలయించారు. నాటకాలు రచించారు. ఏ సాహిత్య ప్రక్రియను చేపట్టినా తమదైన బాణీలో సమర్థంగా రచించారు. శైలీ విషయంలోకాని, పాత్రచిత్రణలోకాని, వర్ణనానిపుణతలోకాని, ఆలంకారిక విన్యాసంలో కాని విశ్వనాథ వారికి విశ్వనాథవారే సాటి అనడం అతిశయోక్తికాదు. విశ్వనాథ వారి రచనల్లో వ్యక్తమయ్యే సామాజిక చైతన్యాన్ని స్థూలంగా వివరించడమే ప్రస్తుత వ్యాసం ప్రధానోద్దేశం.

సమాజమనే సరస్సులో వికసించిన పద్మంలాంటి వాడు కవి. పద్మం నీటిని తాకకుండా ఉండలేదు. అదే విధంగా కవి కూడా తనకాలంనాటి, సామాజిక పరిస్థితుల్ని గమనించకమానడు. సమాజంలో జరుగుతున్న అస్తవ్యస్త పరిస్థితుల్ని గమనించి వాటిని చక్కదిద్దడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అలాగే విశ్వనాథ వారు కూడా సామాజిక స్పృహతో అనేక రచనలు చేసి, సామాజిక చైతన్యం కలగించడానికి ప్రయత్నించారు. వీరి రచనలన్నీ సామాజిక చైతన్యాన్ని కలగించేవి కాకపోయినా అధిక శాతం ప్రజలను ఆలోచింప చేసేవిగాను, వారిలో కదలిక కలగించేవిగాను, మార్పును ఆశించే రీతిలోను ఉంటాయనడంలో అభిప్రాయభేదానికి అవకాశంలేదు.

జాతీయోద్యమం ముమ్మరంగా సాగుతున్న రోజుల్లో విశ్వనాథ తమదైన ధోరణిలో రచనలు చేశారు. ప్రజలను జాతీయ భావ ప్రేరితుల్ని గావించడానికి ఆంధ్ర జాతి ఔన్నత్యాన్ని "ఆంధ్ర పౌరుషము", "ఆంధ్ర ప్రశస్తి" అనే ఖండకావ్యాల్లో చాటి చెప్పారు. విశ్వనాథవారు రచించిన ఖండకావ్యాల్లో ఆంధ్ర ప్రశస్తికి అఖండ గౌరవం లభించింది. ఆంధ్రపౌరుషాన్ని రేకెత్తింపచేసే ఈ ఖండకావ్యాన్ని చదువు తున్నప్పుడు శిలకూడా చైతన్యవంతమౌతుంది. భీరువు కూడా ధీరుడుగా మారిపోతాడు. ఆంధ్రదేశాన్ని పాలించిన రాజులు, వారివిజయాలు, వారు నిర్మించిన కట్టడాలు పాఠకులకన్నులు ముందు దర్శిత మౌతాయి. ఆయా క్షేత్రాల మహిమను చదువు తున్నప్పుడు నూతనమైన ఉత్తేజం కలుగుతుంది. వేగిక్షేత్రము అనే ఖండికలో

సీ॥ "ఈనాపదార్పిత క్షోణినేరాజుధ; ర్మాసనం బుండి నృత్యర్థమనెనొ
ఈనాదృగావృతంబైన భూములలోన; నే శౌర్యధనులు శిక్షింపబడిరొ
ఈనాశరీరమందివతళించిన గాలి; యెంత పౌరాతన్యమేమకొనెనొ
ఈనా తనూపూర్ణమైన యాకాశమ్ము; నేక్రతుధ్వనులు శబ్దించినదియొ

గీ॥ "అస్మదజ్ఞాత పూర్వ దివ్యత్వమొప్పు; నీపునీతావనీ ఖండమిచటనిలచి
యస్వతంత్రత దొరలు నాయాంధ్ర శక్తి; నన్నుఁ గంపింపఁ జేయుచున్నది భృశమ్ము" -అని రచించారు. ఈ పద్యంలో పూర్వాంధ్ర వైభవం స్మరణకు వచ్చి, ప్రస్తుత స్థితిని తలచు కొన్నప్పుడు శరీరం కంపిస్తున్నదని చెప్పడం మిక్కిలి సమంజసంగా ఉన్నది. ఇలాంటి భావాలను వెల్లడించి ప్రజలను జాతీయోద్యమం పట్ల సుముఖుల్ని గావించడానికి వీరు ప్రయత్నించారు.

విశ్వనాథవారు ఇంటర్మీడియట్ చదువుతున్న రోజుల్లో (1917) ఆంధ్ర పౌరుషాన్ని రచించారు. పూర్వాంధ్రుల పౌరుషపరాక్రమాలను ఆవేశపూరితంగా వర్ణించారు. దేశభక్తి, ఆంధ్రాభిమానము ప్రజలలో కలిగించడానికి ప్రయత్నించారు. తెలుగు ప్రజల జీవనాధారమైన ముఖ్యనదులను, అవి ప్రవహించిన చోట్ల వర్ధిల్లిన కళలను పేర్కొన్నారు.

సీ॥ "గోదావరీ పావనోదార వాఃపూర; మఖిల భారతము మాదన్ననాడు
తుంగభద్రా సముత్తుంగరావముతోడ; కవులగానము శ్రుతి కలుపునాడు
పెన్నానదీసముత్పన్న కైరవదళ; శ్రేణిలో తెన్గు వాసించునాడు
కృష్ణా తరంగ నిర్ణిద్రగానముతోడ; శిల్పమ్ము తొలిపూజ చేయునాడు

గీ॥ అక్షరజ్ఞాన మెఱుగదో ఆంధ్రజాతి; విమలకృష్ణానదీ సైకతములయందు
కోకిలపుపాట పిచ్చుక గూండ్లు కట్టి; నేర్చు కొన్నది పూర్ణిమా నిశలయందు" -గమన సౌందర్యానికి, భావోద్రేకానికి, ధారాళమైన శైలికి ఆంధ్రపౌరుషములోని పద్యాలన్నీ ఉదాహరణ యోగ్యములే. తొలిదశలో వ్రాయబడిన ఖండ కావ్యాలే అయినా శక్తిమంతములై, చైతన్యవంతములై, అలరారుతున్నాయి.

విశ్వనాథ వారి రచనావిధానం ఆశ్చర్యకరంగాను, ఆనంద పూరితంగాను ఉంటుంది. ఏగ్రంథాన్ని రచించడానికైనా వారికి పది, పదిహేను రోజులకంటే ఎక్కువ వ్యవధి పట్టేది కాదట.

విశ్వనాథ వారి ఖండకావ్యాల్లో భ్రష్టయోగి, ఏలో, పసివాడు, నీ రథము, నక్షత్రాలు రెండు, మూలప్రకృతి, బానిసల సముద్రము, ద్విధా, మహర్షి, క్రొత్తనాగరికత, దూతవాక్యము, శృంగార వీధి, శ్రీకృష్ణుని నిర్వేదము, ప్రాతస్సవము, స్వామివేణువు, బ్రహ్మగీతము, రాధిక, గిరికుమారుని ప్రేమగీతాలు ఉన్నాయి. వీటిలో 'పసివాడు' అనేది వ్యంగ గర్భితమైనది. శిల్పసంభరితమైన ఉన్నత గ్రంథాలను చదివి ఆనందించ లేని అల్పులు, కావ్యాలపై ఉన్న అట్టలను, పైపై రంగులను చూసి మురిసిపోతారని, వారు సాహిత్య రసాస్వాదనా విషయంలో పసివారని, వారివి 'లేత బుఱ్ఱలని' తెలిపారు. క్రొత్త నాగరికతలో పాశ్చాత్య పరిపాలనా ప్రభావం చేత, ఆంగ్ల విద్యా ప్రచారంచేత, విజ్ఞాన శాస్త్రాభివృద్ధి చేత భారత దేశపూర్వ సంప్రదాయాలు సన్నగిల్లుతున్నాయని తెలిపారు. కొత్తనాగరికత పేరుతో సాగుతున్న దూరాచారాలను సూచించి వ్యంగ్యంగా హేళనచేశారు.

విశ్వనాథవారి 'కిన్నెరసాని పాటలు' అనే గేయ కావ్యంతో ఆంధ్ర గేయకావ్య సాహిత్యం ఒక కొత్తరూపు సంతరించుకొన్నది. ఒక కొత్త ఊపు అందుకొన్నది. ఆంధ్ర వాఙ్మయంలో వెలసిన గేయకావ్యాలలో కిన్నెరసాని పాటలు అగ్రగణ్యమైన రచన. తరువాత వెలసిన ఎంతోమంది గేయకావ్యరచయితలకు 'కిన్నెరసాని పాటలు' ప్రేరణనిచ్చాయనడం

సత్యదూరంకాదు. ఈ గేయకావ్యంలో విశ్వనాథ వారి ఊహాశాలిత అద్భుతం. వర్ణనానైపుణ్యం ప్రశంసనీయం. కిన్నెర నడకల్ని వర్ణిస్తూ

"కదలగా కదలగా కాంత కిన్నెరసాని; పదువు కట్టిన వేళ్ల కదుపులాతోచింది

కదలు తెల్లని పూలనదివోలె కదిలింది; వదలు తెల్లని త్రాచు పడగలా విరిసింది" అని వ్రాశారు. ఇలాంటి రచనలు పాఠకులకు ఉత్తేజం, ఉల్లాసం కలిగిస్తాయనడం సహజోక్తి.

పాముపాట, కోకిలమ్మ పెళ్లి అనే గేయ కావ్యాలు కూడా విశ్వనాథ వారి ప్రతిభకు నిదర్శనాలు.

విశ్వనాథ పంచశతి వారి పరిశీలనా శక్తికి విషయవివరణాపాటవానికి పరాకాష్ఠ. స్వయం సమగ్రమైన ఐదువందల పద్యాల సంపుటమే విశ్వనాథ పంచశతి. ప్రతి పద్యంలోను చమత్కారమో, వ్యంగ్యమో, హేళనమో ఉండి అత్యంత హృద్యంగాసాగాయి.

"తొలనాళుల పద్యార్థము; తెలియనిచో పాఠకునిది తెలియమి యీ

నాళుల వ్రాసిన కవి దోషము. కలిముదిరిన కొలది చిత్రగతులను నడచున్" - విశ్వనాథ వారి పద్యాలు దుర్బోధములుగా ఉంటాయని, వారి కవిత్వాన్ని నిరసించేవారు కొంతమంది ఉన్నారు. అలాంటి వారిని గూర్చి ఈ పద్యం చెప్పబడింది.

విమర్శకులుగా విశ్వనాథ వారు తమదైన మార్గాన్ని అనుసరించారు. ఎంతోమంది విమర్శకులకు మార్గ దర్శకులయ్యారు. కవుల పద్యాలకు ప్రతిపదార్థ తాత్పర్యాలను వ్రాసి విమర్శకులుగా చెలామణి అయ్యేవారికి విశ్వనాథ వారి విమర్శలు జ్ఞానబోధ గావిస్తాయి. విశ్వనాథవారి నన్నయ ప్రసన్నకథాకలితార్థ యుక్తి, అల్లసానివాని అల్లిక జిగిబిగి, ఒకడు నాచన సోమన్న మొదలైన విమర్శ గ్రంథాలు ఆంధ్ర సాహిత్య విమర్శ గ్రంథాలలో అగ్రశ్రేణికి చెందినవని చెప్పడం సమంజసం.

ఆంధ్రనవలా రచయితల్లో విశ్వనాథవారికి ఒక ప్రత్యేకస్థానమున్నది. విశ్వనాథ వారు దాదాపు 60 నవలలు రచించారు. వేయిపడగలు, చెలియలికట్ట, మ్రోయుతుమ్మెద, విష్ణుశర్మ ఇంగ్లీషు చదువు, స్వర్గానికి నిచ్చెనలు, బద్ధన్న సేనాని, ఏకవీర మొదలైనవి మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందిన నవలలు. కేవలం నెలరోజుల వ్యవధిలో రచించబడిన 'వేయిపడగలు' నవల ఆంధ్రవిశ్వకళా పరిషత్తువారి బహుమానం పొందింది. విశ్వనాథ వారిని మహోన్నతమైన నవలాకారునిగా నిలబెట్టడానికి 'వేయిపడగలు' ఒక్కటి చాలు. వేయిపడగలు సమకాలీన చైతన్యం భూమికగా ఉన్న ఆధునిక మహేతిహాసం. పునరుజ్జీవనోద్యమంలో భాగంగా మూడువందల ఏండ్ల భారతదేశ చరిత్ర భూమికగా ఆంగ్లేయ సంస్కృతీ ప్రాబల్యాన్ని బలంగా ఎదిరిస్తున్న నవల వేయిపడగలు. పురాతన వ్యవస్థ యొక్క ప్రాధాన్యాన్ని వివరిస్తూ, నాగరికత పేరున వెఱ్ఱితలలు వేస్తున్న ఆధునిక పాశ్చాత్య సంప్రదాయాల్ని తిప్పికొట్టండని ప్రబోధించిన చైతన్య వంతమైన నవలవేయిపడగలు.

ఆంగ్లేయుల రాకతో వ్యవసాయం దెబ్బతిన్నది. వృత్తి విద్యలు నాశనమయ్యాయి. గ్రామీణ జీవితాలలో మార్పు కలిగింది. వేయిపడగలు గతించిపోతున్న అంశాలను, మార్పు పొందుతున్న వ్యవస్థలోని మంచి చెడులను విశ్లేషించడం వరకే ఆగిపోలేదు, అవ్యవస్థలో పడి కొట్టు కొంటున్న రాజకీయ, సామాజిక, విద్యాసాంస్కృతిక పునర్నిర్మాణ గత మౌలిక సూత్రాలను కూడ సూచిస్తున్నది. అంటే వేయిపడగలు ఒకవైపు వ్యవస్థలో ఏర్పడిన అస్తవ్యస్థ పరిస్థితిని చూపిస్తూనే మరోవైపు పునర్నిర్మాణగత చైతన్యాన్ని కూడా వ్యక్తం చేస్తున్నది. భారతీయుల జీవన సూత్రమైన 'ధర్మం' వేయిపడగల్లో ప్రతి పాదించబడి, వ్యాఖ్యానించబడింది. మానవ స్వభావం ఈ నవలలో సమగ్రంగా చిత్రించ బడింది.

ఆధునిక విద్యా విధానంలో రావలసిన మార్పుల్ని విశ్వనాథవారు ఈ నవలలో సమర్థంగా చిత్రించారు. ఆంగ్ల విద్యా వ్యామోహంలో పడికొట్టుకు పోతున్నవారికి కనువిప్పుగా వీరి సూచనలు దర్శనమిస్తాయి. విజ్ఞాన సంపాదన అప్రధానమై అక్షరాస్యత ఒక్కటే విద్యగా చెలామణిలోనికి వచ్చిన విషయాన్ని గ్రహించి ఇది ఆరోగ్యకరమైన అంశం కాదని గట్టిగా చెప్పారు. ఆధునిక విద్యా వ్యవస్థలోని మంచిచెడుల్ని విశ్లేషించారు. అంతటితో ఆగలేదు. వాటి పునర్నిర్మాణ మౌలిక సూత్రాలను సూచించారు. జాతీయ విద్యావిధానం కొనసాగాలని అభిలషించారు. విద్య జాతీయమైన బలమైన సాంస్కృతిక పునాది మీద నిర్మించబడాలని స్పష్టం చేశారు. వేయిపడగల్లో ఒకచోట కుమారస్వామితో ధర్మారావు "పిల్లలకు బసితనములో నింగ్లీషు చెప్పరాదు. వారికి లోకజ్ఞానము కలుగుట, బుద్ధి వికసించుట మాతృభాషలోనే జరుగవలయును. పిల్లవాండ్ర మనస్సు పరభాషయే చిన్నప్పటి నుంచి చెప్పినచో పరభాషా సంప్రదాయములకే అలవాటు పడును. మనకు వారి భాషమాత్రమే రావలయునుగాని వారి సంప్రదాయము రానక్కరలేదు. ఇట్లైనచో మనభాషరాదు. పిల్లల కింగ్లీషిప్పుడిప్పుడే చెప్పవద్దు" అంటాడు. ఇక్కడ ధర్మారావు పసిపిల్లల మనస్తత్వం ఆధారంగా ఈ విషయాలను చెప్పాడు. పై అంశాలను బట్టి ఇంగ్లీషు నేర్చు కోవడంలో తప్పులేదని, నేర్చుకోవడం అవసరమేననీ అయితే ప్రారంభ దశలోనే నేర్చు కోవడం మంచిది కాదని గ్రహించవచ్చు. ఆలోచింపజేసే ఇలాంటి అంశాల నెన్నిటినో వేయిపడగలు నవలలో గమనించవచ్చు. వేయిపడగలు నవల ఒక విజ్ఞాన సర్వస్వమని విజ్ఞుల విశ్వాసం. దీనిని హిందీలోనికి అనువదించి ఉత్తర భారతీయులకు కూడా దీని విశిష్టతనందించారు, ప్రస్తుత ప్రధానమంత్రి శ్రీ పి.వి. నరసింహారావుగారు.

వేయిపడగలు తర్వాత వ్రాసిన వల్లభమంత్రి, దమయంతీ స్వయంవరం నందిగ్రామరాజ్యం మొదలైన నవలల్లో విశ్వనాథ ఆధునిక ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనలోని లోపాలను చూపించి, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత పాలకులు రాజ్య, సంఘవ్యవస్థల్ని పునర్నిర్మించడంలో ఏవిధంగా విఫలమైనారో స్పష్టంగా విమర్శించారు. "ప్రజలయొక్క సుఖం, ప్రజలయొక్క బ్రతకడం, ఈ రాచరికం వాళ్లకు ఏమీపట్టదు. వాళ్లకు పట్టేది ఒక్కటే. పన్నులు ఎలా వసూలు చేయాలి. 'లా'కి వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తిస్తే ఎలాతన్నాలి?... ఈ రాజ్యంలో మానవుని యొక్క నీతినియమాలు పాలించే లక్షణాలు లేవన్నమాట. బాబూ! ఈ దేశంలో మనమందరమూ మనుషులమేనా?" అని దమయంతీ స్వయంవరంలో చెప్పారు. ఆధునిక నాగరికత వలన పేదవాడికి దమ్మిడీ ప్రయోజనం కూడాలేదని స్పష్టం చేశారు.

స్వర్గానికి నిచ్చెనలు నవలలో మతం పేర ఇతరుల్నివంచించే దుర్జనుల్ని గూర్చి తెలిపారు. వారి మోసాలకు ప్రజలు గురికాకూడదని విశ్వనాథ వారి ప్రబోధం. యూరప్ ఖండంలో రాజకీయంగా చిత్రచిత్రమైన విప్లవాలు సంభవించిన విషయాన్ని సముద్రపు దిబ్బ నవలలో వ్రాశారు.

విశ్వనాథ వారి అమృత లేఖిని నుంచి వెలువడిన రమణీయమైన కావ్యం 'శ్రీమద్రామాయణ కల్పవృక్షము'. 1970వ సంవత్సరంలో జ్ఞానపీఠ బహుమతి పొందిన రచన ఇది. తెలుగులో మొట్ట మొదటగా జ్ఞానపీఠ బహుమతి పొందిన విశ్వనాథవారి 'శ్రీమద్రాయణ కల్పవృక్షము' సామాజిక సంచలనాన్ని కల్గించింది. 1960-62 సంవత్సరాలలో రామాయణ కల్పవృక్షముపై విమర్శ ఝంఝుసాగింది. అనుకూల, ప్రతికూల విమర్శలు బయలుదేరాయి. ప్రత్యేక గోష్ఠులు నిర్వహించబడ్డాయి. ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రలో 17వ శతాబ్దం తర్వాత మూడు శతాబ్దాల విరామానంతరం 20వ శతాబ్దంలో వెలసిన అత్యున్నత పద్య ప్రబంధంగా శ్రీమద్రాయణ కల్పవృక్షం పరిగణించబడింది.

విశ్వనాథ ప్రత్యక్షంగా రాజకీయ ఉద్యమాల్లో పాల్గొనలేదు. కానీ బ్రిటీషు సాంస్కృతిక సామ్రాజ్య విస్తరణకు వ్యతిరేకంగా తన రచనల ద్వారా జాతిని జాగృతం చేశారు. పాశ్చాత్య సంప్రదాయ విస్తరణపై ఇంత బలంగా పోరాడిన తెలుగు కవి లేడు. బ్రిటీషువారు ప్రవేశ పెట్టిన దోపిడీ వ్యవస్థ మన సమాజానికి సరిపోదని, ఆ వ్యవస్థను

వ్యతిరేకించండని ఉద్ఘోషించారు. ఎవరు ఏమనుకొన్నా తాను నమ్మిన సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి, తాను ఆచరిస్తున్న సంప్రదాయాన్ని సమర్థిస్తూ రచనలు చేసిన 'విశ్వము పట్టనంత మహాకవి', అయిన విశ్వనాథవారు 1895 సెప్టెంబరు 10వ తేదీన కృష్ణామండలంలోని నందమూరు గ్రామంలో పుణ్యమూర్తులైన పార్వతమ్మ శోభనాద్రి దంపతులకు జన్మించారు. తుది శ్వాస వరకు రచనలు చేస్తూ 1976 అక్టోబరు 18వ తేదీన భౌతికంగా ఈ లోకాన్ని వీడిపోయినా, ప్రజల హృదయాలలో చిరస్మరణీయులుగా నిలిచిన రససిద్ధుడైన కవీశ్వరుడు విశ్వనాథ.

డాక్టర్ గుమ్మాసాంబశివరావు ఎం.ఏ.పిహెచ్.డి

తెలుగు లెక్చరర్

జాషువా కవిత్వం - హేతువాదం

"కులమతాలు గీచుకొన్న గీతల జొచ్చి, పంజరాన కట్టువడనునేను

నిఖిలలోక మెట్లు నిర్ణయించిన నాకు, తిరుగులేదు విశ్వనరుడనేను"

నవయుగ కవి చక్రవర్తి, కవికోకిలగా పేరు గాంచిన మహాకవి గుఱ్ఱం జాషువా అర్థశతాబ్దికి పైగా నిర్విరామంగా సాగించిన సాహిత్య సాగర మథనంలో ఆవిర్భవించిన కావ్యాలలోని హేతువాద తత్వాన్ని పరిశీలించుటే.. ఈ వ్యాస ముఖ్యోద్దేశము. కావ్యాల తత్త్వం తెలుసుకొనేముందు ఆయన జీవితం ఆయన కవితలపై ఏవిధంగా ప్రభావం చూపిందో చూడాలి.

జాషువా జీవిత నైపథ్యం: తరతరాలుగా బూజుపట్టిన సాంఘికదురాచారాలు రాజ్యం చేస్తున్న రోజుల్లో సంఘాన్నెదిరించి వర్ణాంతర వివాహం చేసుకొన్న వీరయ్య, లింగమాంబ దంపతులకు జ్యేష్ఠునిగా..., మనిషికీ, మనిషికీ మధ్య గోడలు నిలిపి, మనిషికి జరిగే మానావమానాలకు గతజన్మ క్రియలు సాకుగా చెప్పే మతసంస్కృతి విలయ తాండవం చేస్తున్న భరతభూమి పై 1895 సెప్టెంబరు 28వ తేదీన జన్మించాడు జాషువా.

గ్రామంలో పాదుకొని పోయిన కులమత వైషమ్యాల కారణంగా సంఘంచేత వెలివేయబడి, అన్ని వసతులూ అనుభవించే అదృష్టానికి నోచుకోలేని తన పరిస్థితుల్ని చూసి, ఆలోచించి కష్టనష్టాలను సమంగా స్వీకరించి , తన బాధలనే తన కవితా వస్తువులుగా స్వీకరించి భావుకతకు పునాదులు వేసుకున్నాడు. దీన జన బాష్పాలకు భాష్యాన్నివ్వడమే కవిధర్మం అన్న అభిప్రాయానికి ఆయన ఆనాడే రాగలిగారంటే ఆయన జీవితం ఆయన కవిత్వాన్ని ఎంతగా ప్రభావితం చేసిందో అర్థంచేసుకోవచ్చు.

జాషువా కృతులు : జాషువా వెలయించిన కావ్యాల్లో హైందవ పురాణేతిహాసాలతో సంబంధంగల 'రుక్మిణీకళ్యాణము', 'ధ్రువవిజయము', 'వీరాబాయి', 'తెరచాటు',మొదలగు వానితోపాటు, ఏడు భాగాలుగా వెలువడిన 'ఖండకావ్యాలు, మూడుభాగాల 'నాకథ', పంచముని దీనగాథ 'గబ్బిలము', స్వప్నకథ, ఒక పవిత్రప్రణయ సందేశాన్ని లోకానికి అందిస్తోన్న తాజమహల్‌కు చిరంజీమత్వం కల్పించిన "ముంతాజ్‌మహలు", విదేశీ కవి విషాద గాథ 'పిరదౌసి' , దేశనాయకుల స్తుతులతో సాగిన 'బాపూజీ', 'నేతాజీ', సందర్భానుసారంగా వెలువడిన 'కాందిశీకుడు' మొదలయినవి

ఆయన కవితా ప్రతిభకు అద్దం పడుతున్నవి. తనదైన పంథాలో సకల ప్రక్రియలను తగిన హద్దుల్లో ప్రయోగించి, కావ్య పరిశ్రమ సాగించిన కవీశ్వరుడు గుఱ్ఱం జాషువా.

హేతువాదం : 'జాషువా కవిత్వం - హేతువాదం' అన్న ఈ వ్యాస విషయాన్ని పురస్కరించుకొని హేతువాదం యొక్క విశేషాలు పరిశీలిద్దాం. హేతువాదం భౌతిక వాదం నుండి జన్మించింది. పదార్థ అస్తిత్వాన్ని సరిపడే హేతువుద్వారామాత్రమే అంగీకరించడం భౌతికవాదం.

పాశ్చాత్య దేశాల్లో జరిగిన వైజ్ఞానికాభివృద్ధిఫలితంగా - వైజ్ఞానిక దృష్టితో ప్రపంచాన్ని విశ్లేషించే హేతువాదం ఆవిర్భవించింది. మతం లేదా దేవుడే పదార్థ అస్తిత్వానికి మూలమనే భావవాదులకు వ్యతిరేకంగా ఈ భౌతిక వాదం, మతం లేదా దేవుడనే వాడు కేవలం మనిషి సృష్టించినవి మాత్రంమేనని సవాలుచేసింది. ప్రతిపదార్థమూ సహేతుకమే అని , ఆ హేతువునన్వేషించేదే హేతువాదం.

తెలుగు సాహిత్యంలో.. పురాణాలను, వర్ణాశ్రమధర్మాలను కల్పిత కథలను, మూఢ విశ్వాసాలను ప్రశ్నిస్తూ వచ్చిన సాహిత్యాన్ని హేతువాద సాహిత్యం అనవచ్చు. ప్రపచంలో మరే ఇతర సమాజానికీ లేనివి, మన సమాజానికే ప్రత్యేకమయినవి ఈ వర్ణాశ్రమధర్మాలు, కులాలు. వీటిని బలపరిచే పౌరాణిక సంస్కృతి మీద తిరుగుబాటుగా వచ్చినదే మనసమాజంలో హేతువాదంగా పిలువబడింది.

ఉదా: త్రిపురనేని రచించిన సూతపురాణం

హేతువాదం-జాషువా : తన కవితా పరిశ్రమ ఒక దశకు చేరిన నాటినుండీ జాషువా హేతువాదిగా దర్శన మిస్తున్నాడు. ప్రతిసంఘటనకూ వెనుక ఉన్నమూల కారణాన్ని అన్వేషించాలనే పట్టుదలతో, హేతువును సాధనంగా వాడుకొని సత్యాన్ని పైకితీసి అస్తిత్వం నిరూపించడానికి ప్రయత్నించాడు. ఈయన హేతువాదం కళంకం లేనిది. తన ఖండ కావ్యాలలో హేతువాదాన్ని ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచించాడు.

॥అకలంకంబగు హేతువాదమును సత్యాన్వేషణాసక్తి, సాం
ఘిక కళ్యాణపిపాస, పాక్షిక దవాగ్నిన్నెట్టు దుర్దాంతశా
బ్దిక పాండిత్యము నాచరింపని లనద్విజ్ఞాన మింటింటపా
దు కొనుంగాత విశాల భారతమునందున్ లోకవిఖ్యాతమై॥

సత్యాన్ని అన్వేషించేది, లోక కళ్యాణం కాంక్షించేది, సంఘ అసమానతలు తొలగించేది అయిన హేతువాదము విశాల భారతంలో పాదుకోవాలని ఆయన కాంక్షించాడు.

జాషువా సంఘంలోని దురాచారాల అస్తిత్వాన్ని అంగీకరించలేదు. తాను అనుభవించిన అనేక బాధలకు మూలకారణమయిన వర్ణభేదాల వెనుక ఉన్న మూల కారణాన్ని లేదా సత్యాన్ని అన్వేషించడానికి పూనుకున్నాడు. జాషువా కృతులలో ఈ హేతువాదం ఏవిధంగా నిబిడీకృత మయిందో చూద్దాం. ఇందుకు ఆయన కృతులలోని ఉదాహరణలతో ముందుకు సాగడం ముదావహం.

జాషువా కృతులలోని హేతువాదం :

జాషువా నిర్వచించినట్లుగా హేతువాదంలోని ముఖ్యాంశాలు, సత్యాన్వేషణ, సాంఘిక కళ్యాణ కాంక్ష, పాక్షికవైఖరీ ఖండన. వీటిని జాషువా కృతులకు అన్వయించి పరిశీలిద్దాం.

మొదటగా...సత్యానేన్వణము! "ఏదైనా ఒక విషయము లేదా సంఘటన వెనుక ఉన్న మూలకారణమును అన్వేషించడము". స్వేచ్ఛ ప్రాతిపదికగా..సత్యాన్వేషణ ఆలంబనగా కావ్యలోకంలో 'క్రొత్తలోకము' సృష్టించాడు జాషువా.

చిన్ననాటి నుండి తనకు జరిగిన బాధావమానాలను దృష్టిలోపెట్టుకుని ఎందుకీ అవకతవకల సృష్టిజరిగింది? ఎందుకీ సమాజం విభిన్నంగా ఉంది? అని ప్రశ్నించుకొని, దానికి సమాధానాన్ని సృష్టికర్త నుండే కోరాడు జాషువా. దేవుడనే వాడు ఉన్నాడో లేడో తెలీక, ఏ విషయమూ నిర్ధారింపలేక అందరూ సంశయమొందుతుంటే... ఆ సంశయ సందేహాలనుండి అనేక మతాలు, వర్ణాలు పుట్టుకొచ్చి గోలపెడుతుంటే..అసలు సంగతేదో తెల్చిపొమ్మని సృష్టికర్తను కోరడంలోనే జాషువా సత్యాన్వేషణ బయల్పడుతుంది.

॥అల్లావో మరియా తనూజుడవో! యబ్జాక్షుండవో శాంబరీ
భిల్లస్వామివొ బుద్ధదైవతమవో, వేదాంత శాస్త్రాళిలో
వల్లింపంబడు శబ్దరూపుడవొ విస్పష్టంబు గావించిమ
మ్మల్లాడింపక తేల్చిపొమ్ము భవదీయాజ్ఞాత రూపస్థితుల్॥

ఆయా మతాలు గావిస్తున్న వేర్వేరు వాదాంశాలను మనసులో ఉంచుకొని నీవెవరివో, ఏమతానికి చెందినవాడవో తేల్చుమని ప్రశ్నించాడు. ఇదే రీతిలో 'ఖండకావ్యం'

॥స్వర్గనరకంబులున్నవప్పటికి నరుల బుణ్యపాపంబులే కొంచుపోవునంచు
పల్కుదురుగాని కనివచ్చు వాడులేడు ఈ రహస్యంబు రూపింపలేవ నాథ॥

అని తెలిపాడు. ఇదీ ఆయన సత్యాన్వేషణ.

రెండవ లక్షణమయిన - 'సాంఘిక కళ్యాణపిపాస' ఈయన కృతులలో పెక్కుమార్లు దర్శనమిస్తుంది. సమసమాజం కాంక్షిస్తూ..విశాలమైన విశ్వదృక్పథంతో చేసిన ఆయన రచనల్లో గబ్బిలం ఒకటి. ఇందులో అంటరానితనానికి బలియై వెలివాడలో నివసించే ఓ దీన అరుంధతీ సుతుని నాయకుడిగా ఎన్నుకొని, అతని బాధలను గబ్బిలం సహాయంతో శివునికి సందేశంగా పంపి, తరతరాలుగా నరనరాల్లో జీర్ణించుకుపోయిన కులభేదాలను కూకటివ్రేళ్ళతో పెల్లగించాలనే ప్రయత్నం కానవస్తుంది.

ప్రాచీన కావ్యాల్లో ఉన్నతవంశీయుడైన ఏ చక్రవర్తో మహారాజో, గొప్పవాడో కథానాయకునిగా ఉండేవాడు. ఏక పక్షంగా సాగిపోతున్న ఆ సంప్రదాయానికి అడ్డుకట్ట వేసి కేవలం వాళ్లే నాయకులుగా ఎందుకుండాలి? అని ఆలోచించి, ఓ అంటరానివాడిని తన గబ్బిలంలో నాయకునిగా మలచాడు, ఇందులో ఆయన హేతువాదం స్పష్టమవుతుంది. అలాగే ప్రాచీన కావ్యాల్లో సందేశం పంపడానికి మేఘాలనో, హంసలనో ఉపయోగించేవారు. ఇవన్నీ గొప్పదనానికి, ఉన్న తత్వానికి ప్రతీకలు. కానీ జాషువా తన సందేశాన్ని పంపటానికి అటు పక్షి జాతికీ, ఇటు మృగజాతికీ చెందకుండా హేయమైన జీవితాన్ని గడిపే గబ్బిలాన్ని నియోగించడంలో ఆయన హేతువాదం తేట తెల్లమవుతోంది. హృదయంలేని లోక విధానాన్ని గబ్బిలానికి విన్నవిస్తూ..

॥కర్మ సిద్ధాంతమున నోరు కట్టివేసి స్వార్థలోలురు నాభుక్తి నమభవింత్రు,
కర్మమననేమి దాని కీకక్షయేమొ యీశ్వరుని చేత ఋజువు చేయింపవమ్మ॥

అనే పద్యం వ్రాశాడు. బాధలను పంచముని రూపంలో గబ్బిలంతో చెప్పించి, దేవుని కడకు సందేశంగా పంపాడు జాషువా,

మూడవ లక్షణమయిన 'పక్షపాత వైఖరీఖండన' ను ఆయన కృతులలో చాలాచోట్ల గమనించవచ్చు. సమాజాన్ని దుర్బుద్ధితో కొన్ని వర్ణాలుగా విభజించి అగ్రవర్ణం వారు నిమ్నజాతుల వారిని నిరాదరించి, వెలివేసి, దేనినీ అనుభవించే వీలు లేకుండా చేసి, దేవాలయ ప్రవేశం నిషేధించి అనేక విధాలుగా పక్షపాత వైఖరితో వర్తించారు. దీనిని జాషువా అనుభవించాడు కూడా. ఈ అనుభవాలకు సంబంధించిన ప్రగాఢమయిన స్మృతితోనే 'గబ్బిలం'లో అరుధతీ సుతుని వైన్యాన్ని ఆవిష్కరించాడు. ఇందులో చాతుర్వర్ణ్యవ్యవస్థచూపే విభేదాలు గురించి ప్రస్తావిస్తూ....

"కసరి బుసకొట్టు నాతని గాలిసోక

నాల్గు పడగల హైందవ నాగరాజు" అన్న పాదాలు వ్రాశాడు. ఇక్కడ నాల్గు పడగలంటే నాల్గు వర్ణాలు. హిందూమతం అనే నాల్గుపడగల నాగరాజు ఈ అరుంధతీ సుతుని గాలి సోకితే చాలు కస్సుబుస్సుమంటాడు. పాములాంటి విషం హిందూమత సంస్కృతి నిండా నిండిపోయిందని.. అంటరానివాని పట్ల పగబట్టి అతడు దరి చేరితే చాలు విషం చిమ్ముతుందని జాషువా తెల్పుతున్నాడు. కుల, సంపదలనే వ్యక్తి సాంఘిక ప్రతిపత్తికి కొలత బద్దలుగా స్వీకరించి ఆ రెండింటినీ ఈ అరుంధతీ సుతునికి అందకుండా చేశారు సవర్ణ హిందువులు. ఈ దోపిడీ వ్యవస్థకు హేతువైన వర్ణవ్యవస్థను తీవ్రంగా గర్హించాడు జాషువా. 'గబ్బిలమ'ంతటా జాషువా హిందూమతాన్ని అది పెంచిపోషిస్తున్న దురాచారాల్ని, అస్పృశ్యత్యాది జాడ్యాలనీ సుతి మెత్తగా ఏకిపారేశాడు.

అలాగే సంఘంలో కానవస్తున్న కొన్ని అనాచారాలను, దురాచారాలను సామాజిక జాడ్యాలను ఖండకావ్యాల్లోనూ, ఇంకా పలు సందర్భాలలోనూ దుయ్యబట్టాడు.

॥మొగమున కక్కు గొట్టి మసిబూసి వికారమొనర్పు నీచపుం
దెగులన కమ్మవారనుచు తీయని పేరిడి మేక పోతులన్
దగరుల జంపి, రక్తమున దాండవ కేళియొనర్పు వెఱ్ఱికిన్
దగిన చికిత్స చేయగలదా నవభారత మెన్నడేనియున్॥

మశూచి సోకితే 'అమ్మవారని' పేరుపెట్టి, జంతుబలులిచ్చే మూఢ ప్రజల నమ్మకాలను ఖండించి, ఈ విధంగా తాను నిర్వచించిన హేతువాద లక్షణాలను తన కావ్యాలలో ప్రతిబింబింపజేసి, నిజమైన, నిష్కళంకమైన హేతువాదాన్ని పాటించాడు. ఇప్పుడున్న హేతువాదుల్లా దేవుడులేడు అని అనలేదు. ఆయన కావ్యాల్లో దైవలక్షణాలు ప్రస్ఫుటంగా కన్పిస్తాయి. దేవుని ఉనికిని ప్రశ్నించలేదీయన. దేవుణ్ణి నమ్మి, సమస్యలను నివేదించి, వాటివెనుక ఉన్న సత్యాలను అన్వేషించి పరిష్కారం కోరాడు. 'గబ్బిలం'లో అరుంధతీ సుతుని సందేశాన్ని శివునికి పంపించాడు. హైందవదేవుళ్లలో శివుడు ముఖ్యుడు. మరలా ఇదే కావ్యంలో హైందవ సంస్కృతి పెంచిపోషిస్తున్న వర్ణవ్యవస్థను దుయ్యబట్టాడు. అంతేగానీ మతాన్ని, దేవుణ్ణీ విమర్శించలేదు. మతతత్వాన్ని పరిశీలించి సమస్యలు లేవనెత్తాడు. మతపరంగా స్వైరవిహారంచేస్తున్న స్వార్థపరశక్తులను ఆయన నిశితంగా విమర్శించడం స్పష్టమవుతోంది. విశ్వమతంలో ఒదిగి, మనవతా దృక్పథాన్ని పెంచుకోడానికి బదులు ఇంకా పూర్వ స్థితిలోనే ఉండజూచే సంకుచిత మనస్తత్వం గల మత వాదులను ఆయన ఎత్తిపొడిచాడు.

ఇంకా... సంతానం కలుగకపోయినా, రోగాలు, మృత్యువు సంభవించినా, వ్యాపారంలో నష్టం వచ్చినా, దాంపత్య జీవితం భగ్నమయినా, ఆఖరుకు పరీక్షల్లో తప్పినా.. వీటికి మనకందని కారణమేదో ఉందని కుమిలి పోవడం, భగవంతుని శరణువేడడం మనకు పరిపాటయి పోయింది. ఈ పరిపాటిని కాదన జాలకపోయినంతవరకూ మనకు ముక్తి లేదన్నది జాషువా అభిప్రాయం. ఈ విషవాతావరణంలో జీవించే భారతనారిని జాషువా ఎంతచక్కగా చిత్రీకరించాడో క్రింది పద్యంలో గమనించవచ్చు.

॥పాములు సంతాన వరదాయికములంచు ప్రార్థించు పెను వెఱ్ఱిబాగులమ్మ
ఔషధ సేవజేయక సత్తులకు మొక్కి ప్రాణాలుబలిపెట్టు పరమమూఢ
కృతకంబు లైన పుక్కిటి కథానకములు సత్యంబులని మొక్కు చపలహృదయ
వికట సాంఘిక శక్తులకు దేహమర్పించి తల్వ్రాత కేడ్చు విద్యావిహీన

పసుపు వ్రాయుచున్న ముసుగు బెట్టుచునున్న మారుబల్కలేని మందభాగ్య
ఖండపంచకమున కలికంబునకులేదు తలపవేల భావదాసురాల॥

సామాజిక స్పృహతో, సంఘంలోని జాఢ్యాలను, అన్యాయాలను, మూఢమైన మత సంస్కృతిని బయల్పరచి వాటికి పరిష్కారం, వాటివెనుకహేతువులు అన్వేషించడమే జాషువా కవిత్వంలో స్పష్టమయిన హేతువాదధోరణి. పైనుదాహరించిన హేతువాద లక్షణముల సహాయంతో మన సమాజంలో ప్రతియింటా సద్విజ్ఞానము పాదుకోవాలని సూచించాడు.

విద్యమొక్క బాధ్యతను తెలియజేస్తూ.. దురాచారాలను ఖండించని విద్యావ్యవస్థను నిరసిస్తూ....విద్యమనిషిలోని అజ్ఞానాంధకారాన్ని పారద్రోలాలని క్రింది పద్యంలో ఎలుగెత్తినాడు.

॥జనులం బీలిచి పిప్పి జేసెడు దురాచారంబులన్ గాలమ
ట్టని విద్యాబలమేల? విద్యయన మౌఢ్య వ్యాఘ్రి కింపైనభో
జనమా? మోసపు వ్రాతకోతలకు రక్షాబంధమా? యెందుకీ
మనుజత్వంబు నొసంగలేని చదువుల్ మైరేయపుం మైకముల్॥

స్వచ్ఛమైన హేతువాదాన్ని తన కవితకు ప్రధానలక్షణంగా స్వీకరించిన జాషువా విశ్వమానవ సుభ్రాతృత్వ కాంక్ష, లోక కళ్యాణ పిపాస, ఆయన కృతుల రూపంలో ఎల్లపుడూ మన ముందే ఉంటాయి. సంఘంలో హీనంగా పరిగణింపబడుతున్న కులంలో జన్మించి, గుండెలను తినివేసేదారుణ అవమానాలకు గురియైన జాషువా సంఘం మీద తిరగబడకుండా.. కులమతాలు గీచిన గీతలెంత ఇరుకయినవో గుర్తించి, విశ్వమానవతకై, తనదైన పంథాలో సంఘాన్ని ప్రశ్నించడానికి ఉద్యుక్తుడయి హేతువాదాన్ని తన కవిత్వంలో ప్రదర్శించాడు.

ముగింపు :

॥ఏనాడు మాకావ్య సృష్టికర్తల జిహ్వ, విశ్వసత్యము నాలపింపగలదొ!
ఏనాడు మా జాతి దృష్టిమాంద్యమువాసి చుట్టుప్రక్కలదేరి చూడగలదొ!
ఏనాడు మా బుఱ్ఱ లీ జుట్టు తలలేని పుక్కిటి కథలలో జిక్కువడవొ
ఏనాడు మావిద్యలినుపసంఘమునందు చిలుము పట్టక ప్రకాశింపగలవొ!
తనువుదాచక సోమరితనము మాని
యెన్నడీమతంబులు బిచ్చమెత్తుకొనవొ
అట్టిశుభవేళకై కొంగుబట్టినిలచి

నలిగివాపోవుచున్నది నామనస్సు॥... అని జాషువా కోరిన, ఆయన ఎదురు చూసిన శుభవేళ, త్వరితముగా రావాలని, ఆయన మనసారా కాంక్షించిన సమసమాజం భరతభూమిపై నిలవాలని, ప్రజలలో... హేతువును అన్వేషించి తమతమ అస్తిత్వాలకి ఓ పరమార్థం కల్పించుకోవాలనే కాంక్ష రావాలన్న ఆయన కోరిక సఫలమవ్వాలని మనసారా ఆశిద్దాం.

(జాషువా శతజయంతి సందర్భంగా "విశాలాంధ్ర"లో 20.10.94న ప్రచురితమైన వ్యాసం)

జి.ధర్మారావు,
ఎన్.బి. 32.

చలం సాహిత్యం

చలం అంటే చలనం కొందరికి; మరికొందరికి చంచలత్వం.... చలించే, జ్వలించే సామాజిక చైతన్యంగా చలాన్ని అభివర్ణించిన వారూ ఉన్నారు, "శాస్త్రీయ దృష్టిలేని 'పెటి టూర్జువా' రచయిత"గా అభిశంసించినవారూ ఉన్నారు. తెలుగు సాహిత్యరంగంలో చలం నాటినుండి నేటివరకు వివాదాస్పద రచయితగానే మిగిలిపోయాడు.

గుడిపాటి వెంకటచలం, మద్రాసు నగరంలో మే, 19, 1894 లో సదాచార కుటుంబంలో జన్మించాడు... సనాతన ఆచారాలను, మరింత బలంగా నిరసించటానికి, వ్యతిరేకించటానికి కాబోలు! 1920లో చలం రచయితగా రూపుదిద్దుకొనేటప్పటికి, అతనిపై అనేక మంది రచయితల ప్రభావం ఉంది. కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు, రఘుపతి వెంకటరత్నంనాయుడు, రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్, ఫ్రెంచి కథారచయిత మొపాసా ఆంగ్లనవలాకారుడు సోమర్‌సెట్‌మామ్, ఆంగ్ల నాటక కర్త బెర్నార్డ్‌షా ఈ సందర్భంలో ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించదగినవారు.

1921 నుండి చలం తెలుగు నవలా సాహిత్యరంగంలో కనపడతాడు. ఆ తరువాత షుమారు 3దశాబ్దాల పాటు చలం కలం విరామ మెరుగక సమరం సాగించింది. "శశిరేఖ", "వివాహం", "మైదానం", "బ్రాహ్మణీకం", "అరుణ", "దైవమిచ్చిన భార్య," "అమీనా", "జీవితాదర్శం" చలం రచించిన నవలలు. పైన పేర్కొన్న నవలలే కాకుండా చలం 97 కథలను, 38 నాటికలను, 7 నాటకాలను, ఇంకా "చలం ఉత్తరాలు", "మ్యూజింగ్స్", "ఉమర్‌ఖయ్యాం రుబాయతులు'', "గీతాంజలి" (ఠాగూర్ గీతాంజలి అనువాదం), "బిడ్డల శిక్షణ," "శ్రీభగవద్గీత", "శ్రీరమణస్థాన్" వంటి అనేక ఇతర రచనలను పాఠకులకు అందించాడు. చలం పుస్తకాలు ఉర్దూ, పంజాబీ, గుజరాతీ, మరాఠీ, కన్నడం, తమిళంలో కి ఆయన జీవితకాలంలోనే అనువదింపబడ్డాయి. అందుకే ఆసేతుహిమాచలానికి చలం తెలుసు అని తెలుగు పాఠకులు గర్వపడతారు.

చలం సాహిత్యోద్దేశం ఏమిటి? స్త్రీ, పురుషులు, సహజంగా గౌరవంగా ప్రేమించుకొని, పెళ్ళిచేసుకొని సుఖపడే సామాజిక వ్యవస్థా రచనకు తోడ్పడాలన్నదే చలం సాహిత్యోద్దేశం అని "చలం నవలలు - సామాజిక చైతన్యం" అనే అంశంపై పరిశోధన చేసిన శ్రీ వెన్నవరం ఈదారెడ్డి గారి అభిప్రాయం. "నారచనల సంఘటనలకి అబలల ఆర్తి ఆధారం... ఏవో జరిగిన అన్యాయాలు విని నా హృదయం నుండి నేను రాసినది దొంగ నీతిపరుల్లో చలనం పుట్టించటం వల్ల నాకు ప్రోత్సాహం వచ్చింది". అంటూ చలం తన మనసులోని మాటను వ్యక్తీ కరించాడు.

చలం సాహిత్యానికి కేంద్ర బిందువు 'స్త్రీ'. స్త్రీకి కావల్సిన స్వేచ్ఛ తాను పోరాడి గెలుచుకోవలిసిందేకాని, ఎవరో ఇచ్చేది కాదని చలం నమ్మకం. పురుషుణ్ణి స్వార్థపరుడైన నియంతగా చూసిన చలం, పురుష జాతి ఆధిపత్యం నుంచి స్త్రీ జాతి విముక్తి కొరకు కలం పట్టాడు. అందుకే అతని రచనలలో అంతులేని అలజడి, తిరుగుబాటు తత్వం. ప్రస్తుత వ్యవస్థలో, స్త్రీ వ్యక్తిత్వం కోల్పోయిన వ్యక్తి అని, ఆ వ్యక్తిత్వం పునరుద్ధరింపబడాలంటే తనకు స్వేచ్ఛ - శరీర, హృదయ, జ్ఞాన స్థాయిలలో - కావాలని, బ్రతిమాలాడటంద్వారా, బామాలటంద్వారా స్త్రీలకు స్వేచ్ఛలభించదని, తిరుగుబాటే స్వేచ్ఛకు బాటని చలం విశ్వసించాడు. స్త్రీలలో రాజీతత్వానికి, ఓటమి మనస్తత్వానికి ప్రధాన కారణం లోపభూయిష్టమైన ప్రస్తుత వివాహవ్యవస్థగా చలం భావించాడు. "వివాహం వొద్దన్న వాళ్ళకి బలవంతంగా కట్టకూడదని వివాహం అయినంత మాత్రాన సర్వం నీతిగా తలవడము, కానంత మాత్రాన అవినీతి అనడము మూర్ఖమని నావాదన" అని చలం

పసుపు వ్రాయుచున్న ముసుగు బెట్టుచునున్న మారుబల్కలేని మందభాగ్య
ఖండపంచకమున కలికంబునకులేదు తలపవేల భావదాసురాల॥

సామాజిక స్పృహతో, సంఘంలోని జాఢ్యాలను, అన్యాయాలను, మూఢమైన మత సంస్కృతిని బయల్పరచి వాటికి పరిష్కారం, వాటివెనుకహేతువులు అన్వేషించడమే జాషువా కవిత్వంలో స్పష్టమయిన హేతువాదధోరణి. పైనుదాహరించిన హేతువాద లక్షణముల సహాయంతో మన సమాజంలో ప్రతియింటా సద్విజ్ఞానము పాదుకోవాలని సూచించాడు.

విద్యమొక్క బాధ్యతను తెలియజేస్తూ.. దురాచారాలను ఖండించని విద్యావ్యవస్థను నిరసిస్తూ....విద్యమనిషిలోని అజ్ఞానాంధకారాన్ని పారద్రోలాలని క్రింది పద్యంలో ఎలుగెత్తినాడు.

॥జనులం బీలిచి పిప్పి జేసెడు దురాచారంబులన్ గాలమ
ట్టని విద్యాబలమేల? విద్యయన మౌఢ్య వ్యాప్తి కింపైనభో
జనమా? మోసపు వ్రాతకోతలకు రక్షాబంధమా? యెందుకీ
మనుజత్వంబు నొసంగలేని చదువుల్ మైరేయపుం మైకముల్॥

స్వచ్ఛమైన హేతువాదాన్ని తన కవితకు ప్రధానలక్షణంగా స్వీకరించిన జాషువా విశ్వమానవ సుభ్రాతృత్వ కాంక్ష, లోక కళ్యాణ పిపాస, ఆయన కృతుల రూపంలో ఎల్లపుడూ మన ముందే ఉంటాయి. సంఘంలో హీనంగా పరిగణింపబడుతున్న కులంలో జన్మించి, గుండెలను తినివేసేదారుణ అవమానాలకు గురియైన జాషువా సంఘం మీద తిరగబడకుండా.. కులమతాలు గీచిన గీతలెంత ఇరుకయినవో గుర్తించి, విశ్వమానవతకై, తనదైన పంథాలో సంఘాన్ని ప్రశ్నించడానికి ఉద్యుక్తుడయి హేతువాదాన్ని తన కవిత్వంలో ప్రదర్శించాడు.

ముగింపు :

॥ఏనాడు మాకావ్య సృష్టికర్తల జిహ్వ, విశ్వసత్యము నాలపింపగలదో!
ఏనాడు మా జాతి దృష్టిమాంద్యమువాసి చుట్టుప్రక్కలదేరి చూడగలదో!
ఏనాడు మా బుఙ్ఞ లీ జుట్టు తలలేని పుక్కిటి కథలలో జిక్కువడవొ
ఏనాడు మావిద్యలినుపసంఘమునందు చిలుము పట్టక ప్రకాశింపగలవొ!
తనువుదాచక సోమరితనము మాని
యెన్నడీమతంబులు బిచ్చమెత్తుకొనవొ
అట్టిశుభవేళకై కొంగుబట్టినిలచి

నలిగివాపోవుచున్నది నామనస్సు॥... అని జాషువా కోరిన, ఆయన ఎదురు చూసిన శుభవేళ, త్వరితముగా రావాలని, ఆయన మనసారా కాంక్షించిన సమసమాజం భరతభూమిపై నిలవాలని, ప్రజలలో... హేతువును అన్వేషించి తమతమ అస్తిత్వాలకి ఓ పరమార్థం కల్పించుకోవాలనే కాంక్ష రావాలన్న ఆయన కోరిక సఫలమవ్వాలని మనసారా ఆశిద్దాం.

(జాషువా శతజయంతి సందర్భంగా "విశాలంధ్ర"లో 20.10.94న ప్రచురితమైన వ్యాసం)

జి.ధర్మారావు,

ఎన్.బి. 32.

చలం సాహిత్యం

చలం అంటే చలనం కొందరికి; మరికొందరికి చంచలత్వం.... చలించే, జ్వలించే సామాజిక చైతన్యంగా చలాన్ని అభివర్ణించిన వారూ ఉన్నారు, "శాస్త్రీయ దృష్టిలేని 'పెటి బూర్జువా' రచయిత"గా అభిశంసించినవారూ ఉన్నారు. తెలుగు సాహిత్యరంగంలో చలం నాటినుండి నేటివరకు వివాదాస్పద రచయితగానే మిగిలిపోయాడు.

గుడిపాటి వెంకటచలం, మద్రాసు నగరంలో మే, 19, 1894 లో సదాచార కుటుంబంలో జన్మించాడు... సనాతన ఆచారాలను, మరింత బలంగా నిరసించటానికి, వ్యతిరేకించటానికి కాబోలు! 1920లో చలం రచయితగా రూపుదిద్దుకొనేటప్పటికి, అతనిపై అనేక మంది రచయితల ప్రభావం ఉంది. కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు, రఘుపతి వెంకటరత్నంనాయుడు, రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్, ఫ్రెంచి కథారచయిత మొపాసా ఆంగ్లనవలాకారుడు సోమర్‌సెట్‌మామ్, ఆంగ్ల నాటక కర్త బెర్నార్డ్‌షా ఈ సందర్భంలో ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించదగినవారు.

1921 నుండి చలం తెలుగు నవలా సాహిత్యరంగంలో కనపడతాడు. ఆ తరువాత షుమారు 3దశాబ్దాల పాటు చలం కలం విరామ మెరుగక సమరం సాగించింది. "శశిరేఖ", "వివాహం", "మైదానం", "బ్రాహ్మణీకం", "అరుణ", "దైవమిచ్చిన భార్య," "అమీనా", "జీవితాదర్శం" చలం రచించిన నవలలు. పైన పేర్కొన్న నవలలే కాకుండా చలం 97 కథలను, 38 నాటికలను, 7 నాటకాలను, ఇంకా "చలం ఉత్తరాలు", "మ్యూజింగ్స్", "ఉమర్‌ఖయ్యాం రుబాయతులు' ', "గీతాంజలి" (ఠాగూర్ గీతాంజలి అనువాదం), "బిడ్డల శిక్షణ," "శ్రీభగవద్గీత", "శ్రీరమణస్థాన్" వంటి అనేక ఇతర రచనలను పాఠకులకు అందించాడు. చలం పుస్తకాలు ఉర్దూ, పంజాబీ, గుజరాతీ, మరాఠీ, కన్నడం, తమిళంలో కి ఆయన జీవితకాలంలోనే అనువదింపబడ్డాయి. అందుకే ఆసేతుహిమాచలానికి చలం తెలుసు అని తెలుగు పాఠకులు గర్వపడతారు.

చలం సాహిత్యోద్దేశం ఏమిటి? స్త్రీ, పురుషులు, సహజంగా గౌరవంగా ప్రేమించుకొని, పెళ్ళిచేసుకొని సుఖపడే సామాజిక వ్యవస్థా రచనకు తోడ్పడాలన్నదే చలం సాహిత్యోద్దేశం అని "చలం నవలలు - సామాజిక చైతన్యం" అనే అంశంపై పరిశోధన చేసిన శ్రీ వెన్నవరం ఈదారెడ్డి గారి అభిప్రాయం. "నారచనల సంఘటనలకి అబలల ఆర్తి ఆధారం... ఏవో జరిగిన అన్యాయాలు విని నా హృదయం నుండి నేను రాసినది దొంగ నీతిపరుల్లో చలనం పుట్టించటం వల్ల నాకు ప్రోత్సాహం వచ్చింది". అంటూ చలం తన మనసులోని మాటను వ్యక్తీ కరించాడు.

చలం సాహిత్యానికి కేంద్ర బిందువు 'స్త్రీ'. స్త్రీకి కావల్సిన స్వేచ్ఛ తాను పోరాడి గెలుచుకోవలిసిందేకాని, ఎవరో ఇచ్చేది కాదని చలం నమ్మకం. పురుషుణ్ణి స్వార్థపరుడైన నియంతగా చూసిన చలం, పురుష జాతి ఆధిపత్యం నుంచి స్త్రీ జాతి విముక్తి కొరకు కలం పట్టాడు. అందుకే అతని రచనలలో అంతులేని అలజడి, తిరుగుబాటు తత్వం. ప్రస్తుత వ్యవస్థలో, స్త్రీ వ్యక్తిత్వం కోల్పోయిన వ్యక్తి అని, ఆ వ్యక్తిత్వం పునరుద్ధరింపబడాలంటే తనకు స్వేచ్ఛ - శరీర, హృదయ, జ్ఞాన స్థాయిలలో - కావాలని, బ్రతిమాలాడటంద్వారా, బామాలటంద్వారా స్త్రీలకు స్వేచ్ఛలభించదని, తిరుగుబాటే స్వేచ్ఛకు బాటని చలం విశ్వసించాడు. స్త్రీలలో రాజీతత్వానికి, ఓటమి మనస్తత్వానికి ప్రధాన కారణం లోపభూయిష్టమైన ప్రస్తుత వివాహవ్యవస్థగా చలం భావించాడు. "వివాహం వొద్దన్న వాళ్ళకి బలవంతంగా కట్టకూడదని వివాహం అయినంత మాత్రాన సర్వం నీతిగా తలవడము, కానంత మాత్రాన అవినీతి అనడము మూర్ఖమని నావాదన" అని చలం

మ్యూజింగ్స్‌లో స్పష్టం చేసాడు. చలం వాంఛించే మార్పు ప్రసుత్త వివాహ వ్యవస్థలో ఉన్న అక్రమాలు, అన్యాయాలు పోవాలని మాత్రమే. అయితే పాఠకులు చలాన్ని తప్పుగానే అర్థంచేసుకొన్నారు. దానికి కొంత వరకు బాధ్యత చలానిదే అని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు ! స్త్రీ పరిస్థితుల తోడ్పాటుతో, కోర్కెలకు అనుగుణంగా తిరిగితే అనుభవించే పతనావస్థను చూపాడు. కాని స్త్రీ పతనాన్ని ఘాటుగా విమర్శించక ఆమె ప్రవర్తనను సమర్థిస్తూ రొమాంటిక్ స్ఫూర్తితో ముందుకు సాగాడు. స్త్రీలను అమ్మేవాళ్ళకు, కొనుక్కొనేవాళ్ళకు, వధువుల ఇష్టంలేకుండా పెళ్ళిళ్ళు చేసే పెద్దలకు జ్ఞానోదయం కల్గాలనే చలం తనకున్న సందేహాలతోనూ, తాను పోరాడిన భావాలతోను రచనలు సాగించాడు.

చలం భయంలేని వ్యక్తిత్వానికి ఒక చక్కటి ఉదాహరణ తాను చెప్పదలచుకొన్నది చాలా నిర్భయంగా చెప్పడం... అందుకే చలం అంటే చాలా మందికి అప్పటికీ, ఇప్పటికీ భయం. ఆయన హేతువాద దృక్పథంలేని ఆచారాలను ఎండకట్టాడు. కులబేధాలను కాలరాచాడు. వర్ణద్వేషాలు ఎప్పుడు ఏవిధంగా విజృంభిస్తాయో "బ్రాహ్మణీకం"లో గవళ్ళరామయ్య పాత్రద్వారా చూపించాడు. స్త్రీ పురుషులు తమ సహజప్రవృత్తుల్ని వివాహ వ్యవస్థలో అనుభవించడానికి అనుగణంగా వ్యవస్థలోని లోపాలను సవరించుకోవాలనే హెచ్చరిక చేయడానికే 'అరుణ' అనే నవలను వ్రాసాడు. అయితే మనం ముఖ్యంగా గమనించదగిన విషయం ఒకటుంది. చలం నవలలో నాయికలు, - అరుణ, సుందరమ్మ, రాజేశ్వరి, పద్మావతి - సామాజిక అవగాహన లేనివారు. బహుశ ఈ కారణం వలనే కాబోలు వ్యవస్థను భగ్నం చేయడానికి చేసిన ప్రయత్నంలో చలం బలంగాను, ప్రత్యమ్నాయ మార్గం చూపటంలో అత్యంత పేలవంగాను కన్పడతాడు. రొమాంటిక్ అంశాలే వ్యక్తిత్వాన్ని శాసిస్తున్నట్లు కన్పడతాయి.

చలం రచనలో టెక్నిక్ గురించి ప్రస్తావించవలసివచ్చినపుడు ఒక్క విషయం తప్పక చెప్పాలి. చైతన్య స్రవంతి (Stream of consciousness) అనే సాహిత్యధోరణిని చలం "అమీనా" అనే నవలలో 1942లోనే ఆవిష్కరించాడు. అందువల్ల ఈ ధోరణికి తెలుగుసాహిత్యంలో ఆద్యుడు చలం.

చలం నిర్భీతి వ్యక్తులను, వ్యవస్థను నిలదీయటంలోనే కాదు దేవుళ్ల మీద సైతం ధ్వజమెత్తడంలో కూడా కనిపిస్తుంది. "సీత అగ్ని ప్రవేశం" అనే నాటికలో సీత రామునితో పల్కిన పల్కులు ఈ సందర్భంలో ప్రస్తావించదగినవి : "శ్రీరామా, ప్రజాభిప్రాయమంటే అంతగౌరవమా నీకు? మీ తండ్రి నిన్ను అడవులికి పొమ్మంటే వొద్దని ప్రజలందరు ఏకగ్రీవంగా ప్రార్థిస్తే ప్రజల కోర్కెను మన్నించావా? అంతకన్నా పితృవాక్య పరిపాలనం అధికమన్నావు. ఇప్పుడు ప్రజలు నోరెత్తకముందే భార్యను పరిత్యజిస్తున్నావు... నీవు ధర్మాన్ని జరిపేయంత్రం. నేను పిల్లల్ని కనేయంత్రం. నీవు నన్ను త్యజించడం కాదు. నీవంటి హృదయంలేని యంత్రాన్ని, వంచకుణ్ణి, ప్రమాణాన్ని భగ్నం చేసే నీచుణ్ణి! నిన్ను నేనే భర్తగా త్యజిస్తున్నాను." అలానే నరసింహావతారం అనేనాటికలో నరసింహుడు హిరణ్యకశిపుని వధించిన తర్వాత ప్రహ్లాదుడితో...' "నీ తండ్రి మాట వింటేనేంపోయింది? నీమాటవినకుండా నీ కొడుకు నిన్నెదిరిస్తే ఏం చేస్తావు? తండ్రి నెదిరించడటం గొప్ప ధర్మంలా మాట్లాడుతున్నావు... ఎటువంటివాడికి, ఎటువంటి కొడుకువురా!" అంటూ నరసింహునితో ప్రహ్లాదుడికి చురకలు వేయిస్తాడు...

మరో దేశంలోనో, మరో కాలంలోనో, అయితే చలం వ్రాసింది దైవదూషణ (blasphemy) (అయ్యేదేమో!) అనుకొనే వారుకూడా మనలో లేకపోలేదు.

చలం రచనలలో తప్పక ప్రస్తావించదగిన వాటిలో ఒకటి 'యోగ్యతాపత్రం'. "వినితట్టుకోగల చావ ఉంటే ఈ పుస్తకం తెరవండి" అంటూ సవాలు చేస్తూ శ్రీ శ్రీ మహాప్రస్థానానికి ముందు మాటను ముగించాడు చలం. చలం దృష్టిలో మనది వృద్ధ ప్రపంచం, వ్యర్థ ప్రపంచం.. దీనికికావలసిందల్లా ఒక్కటే "షాక్ ట్రీట్‌మెంట్". అందుకే ఏ విషయాన్నైనా సులభంగా... సూటిగా చెప్పెయ్యమంటాడు. "కవిత్వంలోను, జీవితంలోను economy of words and thooughts లేకపోవడం దేశభక్తికన్నా నీచమైన పాపంగానే" ఎంచాడు చలం. "తనకీ ప్రపంచానికీ సామరస్యం కుదిరిందాకా కవిచేసే

అంతర్, బహిర్యుద్ధారావమే కవిత్వమంటూ" నిర్వచించిన చలం కవిత్వ లక్షణాన్ని కూడా నిర్ణయించాడు. చలం దృష్టిలో సమాజంలో రెండు వర్గాలు "దేవుడు, అధికారాలు, పాతర్లు, సౌఖ్యాలు, నీతులు, స్వర్గం, మర్యాదలు మూట కట్టుకొని కులికేవారు... బాధ, మరణం, దరిద్రం, అవిశ్వాసం, అశాంతి" ఇవన్నీ అర్థంగాక గట్టిగా సృష్టినే ప్రశ్నిస్తున్నవాళ్ళు. ఇందులో చలం ఎవరివైపో అందరికీ తెలుసు. "కుక్కపిల్లని, ముఖ్యంగా తల్లి చచ్చిన దిక్కులేని గజ్జికుక్కపిల్లని పెంచండి" అని చలం అంటే అందులో పాషాణహృదయులకు తప్ప మిగతావారికి అర్థమ్యేది ఒక్కటే... సామాజిక స్పృహతో కూడిన ఆర్ద్రత.

మోహ మైదానాలలో పరుగులు తీసి అలసిపోయిన చలం చివరికి అరుణాచలంలో విశ్రాంతి తీసుకోవటం నిజంగా తెలుగు సాహిత్యానికి బాధాకరమైన విషయం. మే 4, 1979న మరణించిన చలం గురించి "చలం తనకే తాను పూర్తిగా అంత చిక్కని తపన, తృష్ణ, వాంఛ, భావం, అభిప్రాయం వగైరాల మిశ్రమం" అని శ్రీ కె.వి. రమణారెడ్డి వ్యాఖ్యానించారు. బహుశ చలనం చంచలత్వం రెండూ చలం వ్యక్తిత్వ విలక్షణతలేమో! అందుకే చలాన్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే ఇతరుల సులోచనాల ద్వారా కాకుండా ప్రతి ఒక్కరు తమ ఆలోచనలను నమ్ముకొని నిర్ణయాలకు రావటం సబబు అన్పిస్తుంది.

- శ్రీ.కె.వి విజయబాబు
రాజనీతి శాస్త్ర అధ్యాపకులు

అంకెలు చేరితే మారే అర్థాలు

డి.ఎస్. ప్రతాప్
డి.ఇ.హెచ్.41

1. ఫస్ట్ వాటర్ (First Water)

అత్యున్నత నాణ్యం కలిగిన పగడాలు, ముత్యాలను ఫస్ట్‌వాటర్ క్వాలిటీకి చెందిన వంటారు.

2. సెకండ్ నేచర్ (Second Nature)

పుట్టుకతో వచ్చిన లక్షణం అనిపించేంతగా అలవాటు చేసుకొన్న లేదా తెచ్చిపెట్టుకున్న ప్రవర్తన.

3. థర్డ్ వరల్డ్ (Thirld World)

ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికా ప్రాంతాలలోని వర్ధమాన దేశాలను తృతీయ ప్రపంచ దేశాలు అంటారు.

4. ఫోర్త్ ఎస్టేట్ (Fourth Estate)

పత్రికలను, జర్నలిజం వృత్తిని, జర్నలిస్టులను ఫోర్త్ ఎస్టేట్ గా వ్యవహరిస్తారు.

5. ఫిఫ్త్ కాలమ్ (Fifth Column)

ఒక దేశంలో కాని సంస్థలోగాని, ఆదేశానికి సంస్థకు వ్యతిరేకంగా రహస్యంగా పనిచేసే శక్తులు.

6. సిక్స్త్ సెన్స్ (Sixth Sense)

పంచేంద్రియాలకు అదనంగా ఉండే సునిసితమైన గ్రహణ శక్తి .

7. సెవెంత్ హెవెన్(Seventh Heaven)

అవధుల్లేని ఆనందం, సంతృప్తి కలిగిన స్థితి.

8. ఎయిత్ వో (8- Vo) పుస్తకంలోని పేజీసైజుకు ఒక కొలమానం.

9. నైన్ ఐరన్(Nine Iron)

గోల్ఫ్ ఆటలో క్లబ్ చివరన వంపు తిరిగిన ఐరన్ హెడ్ ఉంటుంది. దీని వంపు మరి ఎక్కువగా ఉన్నందువల్ల దీన్ని నైన్ ఐరన్ అంటారు.

10. టెన్ కమాండ్‌మెంట్స్(Ten Commandments)

సినాయ్ పర్వతం మీద హెబ్రూ నాయకుడు మోజెస్ కు దేవుడు ఇచ్చిన పది ఆదేశాలు. వీటిని డెకలాగ్ అనికూడా అంటారు.

తెలుగువారి ఇంటిపేర్లు

(స్వీయ సిద్ధాంత వ్యాసాన్ని అనుసరించి)

భాషా విజ్ఞాన శాస్త్ర శాఖలలో నామవిజ్ఞానశాఖ (ONOMASTICS) ఒకటి. ఈ శాఖ పేర్లను గురించి తత్సంబంధమైన విజ్ఞానాన్ని గురించి చర్చిస్తుంది. ఇందులో ప్రధానంగా స్థలాలపేర్లు, ఊర్లపేర్లు, వీధులపేర్లు ఇంటిపేర్లు, గోత్రాల పేర్లు మొ॥ అంశాలు పరిశోధనా విషయాలు అవుతాయి.

పేర్లనుగురించి శాస్త్రీయ అధ్యయనం చేయడం అంత తేలికయిన విషయంకాదు. పేర్లపుట్టుక, ఉనికి, వ్యాప్తి, విస్తరణలు శోధించాలంటే శాస్త్రీయ దృక్పథంతో పాటు, భౌతికవాదదృష్టి, సాంస్కృతిక,చారిత్రక ఇతర సామాజిక, మానవశరీర శాస్త్రాల (Social and Physical Anthropology) నైపథ్యం తెలిసి ఉండాలి. ఈ దృక్పథంతో తెలుగువారి ఇంటిపేర్లపుట్టుపూర్వోత్తరాలు తెలుసుకొందాం.

కుటుంబనామానికి పర్యాయపదంగా ఇంటి పేరును వాడుతున్నాం. ఇంటిపేర్లు వేరువేరు పరిస్థితులమధ్య కుదురుకొనడం వలన వాటికి ఇదమిద్ధమైన నిర్వచనం ఇవ్వడం కష్టం. దీనిని యస్. ఆర్. రంగనాథన్ గారు "It is a word or word group normally inherited by a person as denoting the name of the family. It consists of proper noun(s). It is also denoted by the terms surname, and last name." అని నిర్వచించారు. పైనిర్వచనము ద్వారా వ్యక్తి పేరుకు ముందుండేది ఇంటి పేరని, ఇది వంశపారంపర్యంగా వచ్చినది లేదా వ్యక్తి నామంతో కూడుకున్నదని తెలుస్తున్నది. "సామాజిక, సాంస్కృతిక అంశాలలో మార్పులు రానంతకాలం ఒక కుటుంబం నుండీ మరొక కుటుంబాన్ని ఒక రక్త సంబంధంలోని వివిధ కుటుంబాలను గుర్తించడానికి వీలైనది ఇంటిపేరు"[1] అని మరో విధంగా దీనిని నిర్వచించవచ్చు.

ఇంటిపేర్ల అవసరం "గుర్తింపు'- అనే అంశంతో మొదలవుతుంది. ఒక వ్యక్తిని గుర్తించడానికి పేరెంత అవసరమో ఒకే పేరుగల ఇద్దరు వ్యక్తులను గుర్తించడానికి ఇంటిపేరు కూడా అంతే అవసరం. సమాజంలో ఇది సార్వదేశిక లక్షణంగా కనిపిస్తున్నది. ఇంటిపేర్ల అవసరాన్ని గురించి చెపుతూ "వ్యక్తి నుండి వ్యక్తిని, కుటుంబం నుండి కుటుంబాన్ని వేరుచేసి చూడడానికి అవసరమైనదే యింటిపేరు.'[2] - అని డా॥ చిలుకూరి నారాయణరావు గారు వివరించారు. గణవ్యవస్థలో వ్యక్తులకు తల్లిదండ్రులు పెట్టేపేరే సరిపోతూ ఉండేది. పరిణామక్రమంలో గణవిస్తరణ పరిష్కారం కోసం ఏదో ఒక పేరు వ్యక్తి పేరుకు ముందు చేర్చవలసివచ్చింది. ఈ దశలో ఇంటిపేర్లతో అవసపరం వచ్చి ఉంటుందని డా॥ డి.డి. కోశాంబిగారి అభిప్రాయం.[3]

ఇంటిపేర్ల పుట్టుకను గురించి, అవికుదురకున్న కాలాన్ని గురించి నిశ్చితమైన నిర్ణయాలను చేయలేము. క్రీస్తు పూర్వం 3000 సంవత్సరాల క్రితం నుంచే ఇంటిపేర్ల సంప్రదాయం ఉందనీ, వీటికి వేదప్రామాణికం కూడా కలదని డా॥చిలుకూరి వారు వివరించారు.[4] తెలుగువారి ఇంటిపేర్ల గుర్తింపు క్రీ.శ మొదటి శతాబ్దంనుంచే ప్రారంభమైంది. శాతవాహనుల కాలం నాటి నుంచే తెలుగువారి ఇంటిపేర్ల ఉనికిని గుర్తించవచ్చు. ఈ కాలంలో రాజులు తమ తల్లుల పేర్ల తో గుర్తింపు పొందిన సంప్రదాయం ఉన్నదన్నది స్పష్టం. ఉదా॥ గౌతమీ పుత్రశాతకర్ణి (క్రీ.శ.62-86). వాసిష్ఠీ పుత్ర పులోమావి (క్రీ.శ86-114) మొ॥వి.[5]

ఇంటిపేర్లు అనేక విధాలుగా గుర్తింపును పొందుతాయి. అవి గ్రామనామాలు (అద్దంకి, ఆదోని, కుందుర్తి, గుడివాడ, గుంటూరు, వ్యక్తినామాలు (నరహరి, జగన్నాథం, పుల్లసాని, కన్నసాని); వస్తునామాలు (లక్కాకుల, కత్తి, కటారు); వృత్తినామాలు (షరాబు, గడేకారి-గోడలు-కట్టేవారు-, బత్తుని-కంసాలి, వడ్రంగి, కమ్మరి-); జంతునామాలు (ఎద్దుల, పిల్లి, మేకల, గొర్రెల, కుక్కల, నక్కల, గుఱ్ఱం); సస్యనామాలు (గోంగూర, తోటకూర, పుల్లకూర,); వృక్షనామాలు (పోకల యీదుల ఈతచెట్టు-కానాల-కానుగచెట్టు-మఱ్ఱి); వ్యక్తి స్వరూప నామాలు (బోడి, బొడ్డు, బొజ్జ, ముక్కు, పొట్టి); వ్యక్తి స్వభావనామాలు (సాధు, శీలం, గంటు); కులనామాలు (గాండ్ల-గౌండ్ల- జంగాల, మేదరి, ఒడ్డె) మొదలైన వ్యవస్థలను తెలిపేవిధంగా ఉంటాయి. తెలుగువారి ఇంటిపేర్లలో ఈ అంశాలు పౌనఃపున్యం ఎక్కువ.

ఇంటి పేర్ల ద్వారా అనేక సామాజిక సాంస్కృతిక అంశాలను కూడా చెప్పవచ్చు. ప్రజల సంస్కృతికి, జీవన విధానానికి పేర్లు పట్టుకొమ్మలు. అర్థం, వ్యుత్పత్తి వివరణ, విశ్లేషణ, రీత్యా వివిధరకాల ఇంటిపేర్లు ప్రజల ఆచారవ్యవహారాలకు, అద్దం పడతాయి. అందుకే ఇంటిపేర్ల పరిశోధన ఒక ప్రాంత ప్రజల సాంస్కృతిక, సాంఘిక చరిత్రను వ్రాయడానికి దోహదపడుతుంది.

ఇంటిపేర్లలోని గ్రామనామాల ద్వారా వలస విధానాన్ని తెలుసుకోవచ్చు. జనసంచార జీవనం, వలస ప్రాంతాలపై దాని ప్రభావం, భిన్న భాషల, సంస్కృతుల సంసర్గం మొ॥ అంశాలు వీటి ద్వారా తెలుస్తాయి. వలస వ్యవస్థలో కులవృత్తుల ప్రభావం ఎక్కువగా ఉంటుంది. కుమ్మరి,మంగలి, బ్రాహ్మణ, చాకలి, కంసాలి మొ॥ కులాలలోని ఇంటిపేర్లలో దాదాపు 80 శాతం గ్రామనామాలే ఉంటాయి.

ఇంటిపేర్లలోని వ్యక్తి నామాల ద్వారా వ్యక్తుల నామకరణ విధానం, ఆ నైపథ్యంలో వ్యక్తుల తాత్త్విక దృక్పథం, ఆయావ్యక్తుల వంశ చరిత్రలు తెలుసు కోవచ్చు. అలాగే వస్తు, జంతు, వృక్ష నామాల ద్వారా ఆయాకుటుంబాల జీవనం, పోషణం, ప్రకృతి ఆరాధన మొ॥ అంశాలు తెలుసుకోవచ్చు.

ఒక ప్రాంతంలో ఉండే ప్రజలనమ్మకాలు ఆ ప్రాంతంలో ఉండే ఇంటిపేర్లలో కూడా కనిపి స్తాయి. మొదట నమ్మకంతో ఒక ఆచారాన్ని పాటించడం, తర్వాత దాన్నే సంప్రదాయంగా మార్చుకోవడం, చివరకు అది ఇంటిపేరుగా స్థిరత్వాన్ని పొందడం కేవలం యాదృచ్ఛికంగా జరిగే అంశం కాదు. ఉదా॥ ఎర్రముద్ద, శకునాల, సగినాల, కందూరు (పేర్లకు చేసే ఒక భక్తి కార్యం - కందూరు చేయడం), పిడతల, అంబటి, ఊరిమిండి, (పచ్చడి), గంజి,చల్లా.

అలాగే ఒక ప్రాంతంలో ప్రజల ఆహారపుటలవాట్లు ఆ ప్రాంతంలో పండే పంటలపై ఆధారపడి ఉంటాయి. పంటల పేర్లు ఇంటిపేర్లుగా స్థిరత్వాన్ని పొందడం ద్వారా ఆ పంటకి, ఆ ఇంటికి, ఇంటివంటకి దగ్గర సంబంధం ఉంటుంది. ఉదా॥ వరిగంజి, కొర్రల, సజ్జా, జొన్నకూటి , నూకల మొ॥.

కొన్ని ఇంటిపేర్లు చాలా తమాషాగా, విచిత్రంగా ఉంటాయి. అవి వినేవాళ్ళకి నవ్వును తెప్పిస్తాయి. ఇటువంటి ఇంటిపేర్లు ప్రధానంగా వ్యక్తుల స్వరూప, స్వభావాలను తెలియజేసేవిగా ఉండటం గమనార్హం. ఇవి సాధారణంగా మారుపేరుల నుండి వచ్చి ఉంటాయి.

ఉదా॥ గంటు (ప్రతిదాన్ని వ్యతిరేకించడం), చందాల (చందాలను వసూలు చేసే ప్రవృత్తి), అవసరాల (సందర్భాను సారంగా ప్రవర్తించే వాళ్ళు), డప్పాల(అయిందానికి, కానిదానికి గొప్పలు చెప్పుకో వడం), నరాల (పట్టువదలని ప్రవృత్తి), అడిపె (ప్రతిదానికి వంతులు పెట్టేవాడు) ఉక్కిట్టం (దుర్భర దారిద్ర్యాన్ని అనుభవిం చేవారు), నక్క (మోసపు ప్రవృత్తి).

కాలానుగుణంగా పై కుటుంబాలలో పెను మార్పులు వచ్చినా, వారి వంశమౌలిక ప్రవృత్తిని అర్థం చేసుకోవడానికి ఈ అంశాలు తార్కాణాలు అనడం నిస్సందేహం.

ఈ విధంగా ఇంటిపేర్ల ద్వారా మానవసమాజాన్ని, దాని మౌలిక సంస్కృతినీ వర్ణనాత్మకంగా నిక్షిప్తం చేయవచ్చు. ఈ విధమైన పరిశోధన జరుగని నాడు జాతి ఉజ్జ్వల సంస్కృతి చరిత్రలో కనుమరుగవుతుంది. భావి పరిశోధకులు ఈ భారం మోయవలసి ఉంది.

పాదసూచికలు :

1. పాకాల ఇంటిపేర్లు, గోత్రాలు - భాషా సామాజిక పరిశీలన; కే.సిద్ధారెడ్డి, 4వ పుట
2. ఇంటిపేరు; డా॥చిలుకూరి నారాయణరావు, "భారతి", ఏప్రియల్ 1945,373 వ పుట
3. ప్రాచీన భారత దేశ చరిత్ర- డి.డి. కోశాంబి పరిచయం; డా॥ కె. బాలగోపాల్, 16వ పుట.
4. ఇంటిపేరు; డా॥ చిలుకూరి నారాయణరావు, "భారతి", ఏప్రియల్ 1945, 373వ పుట.
5. ఆంధ్రదేశ చరిత్ర - సంస్కృతి ; పి. శ్రీరామశర్మ, 26,27,28 పుటలు.

డాక్టర్. వి.గోపాలరెడ్డి
ఆంధ్రశాఖ

ఎయిడ్స్‌పై అవగాహన పెంచుకో

(జాతీయ సేవా పథకం (ఎన్.ఎస్.ఎస్.) ప్రాంతీయ కార్యాలయం - హైదరాబాదు వారు నాగార్జున విశ్వ విద్యాలయంలో 29-11-94 నుండి 2-12-94 వరకు "యూనివర్సిటీస్ టాక్ ఎయిడ్స్" (UNIVERSITIES TALK AIDS) అనే అంశంపై నిర్వహించిన శిక్షణా కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న సందర్భంగా వ్రాసినది ఈ వ్యాసం)

0. ఈ విశాల విశ్వంలో వింతలు - విశేషాలు ఎన్నో. ఇవి ఎన్నో రకాలు. వీటిలో మానవజాతిని పట్టి పీడిస్తున్న అనేక వ్యాధుల్ని కూడా పేర్కొనవచ్చు. ఒకప్పుడు మశూచి, కలరా, క్షయ, కుష్టు, ప్లేగు, కేన్సర్ వంటివి మందు ల్లేని తీవ్ర వ్యాధులుగా గుర్తింప బడ్డాయి. మశూచికి సరైన మందు వాక్సిన్ రూపంలో రావడానికి సుమారు 200 సంవత్సరాల పట్టిందంటే ఆశ్చర్యం పడక తప్పదు. వీటిలో ప్లేగు, కలరా వంటి కొన్ని అంటువ్యాధులు మానవ సమాజాన్ని భయకంపితం చేశాయి. అంతేకాక ఆ వ్యాధులు విచ్చలవిడిగ విస్తరించి నందు వల్ల అపార జన నష్టాన్ని కలిగించాయి. వైద్యరంగంలోని ఎందరో మహనీయుల విశేష కృషి ఫలితంగా పైని పేర్కొన్న వ్యాధులకు మందులు వచ్చాయి. ప్రపంచ మానవాళి సుఖ సంతోషాలతో వర్థిల్లుతోంది. ఇలాంటి దశలో విశ్వ మానవాళి మనుగడకు పెనుసవాలుగా రూపొందిందో ఆకారం. వైద్యరంగాన్నెవెక్కిరించే స్థాయిలో మానవ జాతిని సమూలంగా నశింప చేసే దశలో ముందుకు దూసుకు వస్తోంది. "ఎయిడ్స్" వ్యాధి. దీని పూర్వాపరాల్ని పరిశీలిద్దాం.

1. ఎయిడ్స్ అంటే ?

ఎయిడ్స్ (AIDS) అంటే ఎక్వైర్డ్ ఇమ్యూనో డెఫిషియన్సీ సిండ్రోమ్ (స్వాభావికంగా శరీరంలో ఉన్న వ్యాధినిరోధక శక్తిని క్షీణింపచేసేరోగలక్షణం) ఎయిడ్స్ అనేది ఒక రకమైన వైరస్ వల్ల వచ్చే వ్యాధి. మనకు హాని కలిగించే అనేక క్రిమి, కీటకాలను మనం చూడగలం. కాని మనకంటికి గోచరించని అనేక సూక్ష్మజీవులు నేల, నీరు, గాలి వంటి వాటిలో సర్వత్ర వ్యాపించే ఉన్నాయి. సూక్ష్మ దర్శినిలో మాత్రమే కంటికి కనిపించే బాక్టీరియా, వైరస్, ప్రాటోజోవా మొదలైన పెక్కు రకాల సూక్ష్మ జీవులున్నాయి. ఒక్కొక్క రకం సూక్ష్మ జీవి ఒక్కొక్క రకం వ్యాధిని కలిగిస్తుంటే వీటిలో హెచ్.ఐ.వి అనే రకం సూక్ష్మజీవి ఎయిడ్స్ వ్యాధికి కారణమౌతుంది. ఈ సూక్ష్మజీవుల్నే ఎయిడ్స్ వైరస్ అని కూడా అంటారు.

2. హెచ్.ఐ.వి. అంటే

హ్యూమన్ ఇమ్యూనో వైరస్. (మానవ రోగనిరోధక శక్తిని హరింపచేసేది) మనకు వచ్చే అనేక వ్యాధులకు మందుల్ని వాడుతుంటాము. కాని కొన్నింటికి మందులు వాడ కున్నప్పటికీ, కొన్ని చిన్న చిన్న అనారోగ్యాలు తరచుగా తగ్గుతుంటాయి. మన శరీరంలో రోగనిరోధకశక్తి ఈ తగ్గుదలకు కారణం. కాని హెచ్.ఐ.వి అలాకాదు. ఈ సూక్ష్మజీవి మానవశరీరంలోకి ప్రవేశించగానే ఆ వ్యక్తిలో ఉన్న "రోగనిరోధక శక్తిని" పూర్తిగా నశింప చేస్తుంది. దీని వల్ల అవ్యక్తి కోలుకోలేక తీవ్ర అస్వస్థతకు గురై మరణిస్తాడు. ఇదే ఎయిడ్స్ వ్యాధి. ఎయిడ్స్ వ్యాధి లక్షణాలు 45 సంవత్సరాలుపై బడిన వారిలో కనిపిస్తే ఏడాదిన్నర కాలంలో మృత్యువాతబడే అవకాశాలు ఎక్కువ. వీరిలో రోగనిరోధక శక్తి ఉన్నప్పటికి వైరస్ ప్రభావంలో అది పతనమౌతుంది. ఈ వ్యాధివల్ల బాలలే అధికశాతం మరణిస్తున్నారు.

3. హెచ్.ఐ.వి మన శరీరంలో పనిచేసే విధానం

మన శరీరంలో అనేక ద్రవాలున్నాయి. రక్తనాళాల్లో రక్తం, నోటిలో లాలాజలం వంటివి కొన్ని ద్రవాలు. ఈ ద్రవాలన్నింటిలోనూ 'టి.హెల్పర్' అనే కణాలున్నాయి. అంతేకాకుండ పురుషుని వీర్యం (SEMEN) లో, స్త్రీ జననాంగపుద్రవాల్లో (VAGINAL SECRETIONS) టి. హెల్పర్ కణాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఈ కణాలే మన శరీరంలో రోగనిరోధక శక్తిని పెంచుతాయి. హ్యూమన్ ఇమ్యూనో వైరస్ (హెచ్.ఐ.వి) మన శరీరంలో ప్రవేశించగానే ఈ టి.హెల్పర్ కణాలనే ముందుగా దెబ్బతీస్తాయి. దీని వల్ల శరీరంలో రోగనిరోధక శక్తి సమూలంగా క్షీణిస్తుంది. జీవకణాల్లోని జన్యు పదార్థాన్ని (GENETIC MATERIAL) శాశ్వతంగా నశింప చేయటంతో ఆ వ్యక్తి శక్తి హీనుడౌతాడు. మనిషిలో ద్రవాలు ఉన్నచోటల్లా హెచ్.ఐ.వి తన తీవ్ర ప్రతాపాన్ని చూపుతుంది. ఇందువల్ల ఒకరి శరీరంలో ఉన్న ద్రవాలు మరొకరి శరీరంలో ప్రవేశించడాన్ని అరికట్టాలి. ఈ విధంగా మాత్రమే ఈ హె.చ్.ఐ.వి./ఎయిడ్స్ వ్యాధిని అదుపుచేయవచ్చు.

4. ఎయిడ్స్/హెచ్.ఐ.వి. సంక్రమించే విధానం

ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తుని గుర్తించడం చాలా కష్టం. ఎయిడ్స్ రోగులు తమ వ్యాధిని వెల్లడిచేయరు. వ్యాధి ప్రారంభదశలో రోగిసైతం దానిని గుర్తించడం కష్టం. ఎయిడ్స్ వైరస్ శరీరంలో ప్రవేశించి చాలాకాలం నిద్రాణ స్థితిలో ఉంటుంది. కాని ఈ కాలంలో వైరస్ కొన్నికోట్ల భాగాలుగా రూపాంతరాలు చెంది శరీరంలోని అన్నిద్రవాలను ఆక్రమిస్తుంది. ఆ పిదప ఎయిడ్స్ వ్యాధి లక్షణాలు బహిర్గతమవుతాయి. ఇది మనిషి జీవితాల్లోకి నిశ్శబ్దంగా ప్రవేశించి అనూహ్యమైన తీవ్ర పరిణామాన్ని కలిగించే వ్యాధి. ఇదొక సుఖవ్యాధి. కాబట్టే దాన్ని సెక్సువల్లీట్రాన్స్మిటెడ్ డిసీజ్ (STD) అని గుర్తించారు. ఈ వ్యాధి అనేక విధాలుగా సంక్రమించవచ్చు.

1. అపరిచితులైన వ్యక్తులతో/వేశ్యలతో సంపర్కాలవల్ల 2. రక్తంమార్పిడి వల్ల, 3. ఇంజక్షన్లు చేసేటప్పుడు ఉపయోగించే సూదులు, సిరంజ్‌లవల్ల, 4. మాదకద్రవ్యాలకు బానిసలైన వ్యక్తుల వల్ల, 5. ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తురాలైన తల్లినుండి బిడ్డకు, 6. పచ్చబొట్టు, చెవులకు రంధ్రాలు చేయించేటప్పుడు, 7. వృత్తిపరంగా దూరప్రయాణాలు చేస్తూ ఎక్కువకాలం ఇంటికి దూరంగా ఉండవలసివచ్చే నిగ్రహాన్ని పాటించలేని లారీలు, ట్రక్కులు డ్రయివర్ల వల్ల.

5. ఎయిడ్స్ వ్యాధి లక్షణాలు

ఎయిడ్స్ అనేది వ్యాధి పేరు. హెచ్.ఐ.వి. వైరస్ ఈ వ్యాధి కారకం. ఈ వైరస్ ప్రవేశించిన వెంటనే రోగలక్షణాలు బయల్పడవు. దీనికి కొన్ని సందర్భాలలో 3-5 సంవత్సరాల కాలం పట్టవచ్చు. వ్యాధి ముదిరి తీవ్ర దశకు చేరుకున్న రోగిలో సాధారణంగా ఈ లక్షణాలు కన్పించవచ్చు.

1. దగ్గుతో నెల లేదా అంతకంటే ఎక్కువకాలం బాధపడడం. (క్షయ అయినా) .2. బొబ్బలతో చర్మవ్యాధులు రావడం. 3. నోటిలో గొంతులో తెల్లని పొక్కులు కనిపించడం. 4. శరీరం బరువు ఊహించని విధంగా తగ్గడం.

5.అతిసారవ్యాధితో నెలకు పైగా ఇబ్బంది పడడం. 6. శరీరంలోని రసగ్రంధులు వాయడం. 7. నరాలు బలహీనపడడం. 8. మెదడువాపు వ్యాధి రావడం. 9. జ్ఞాపకశక్తి మందగించడం. 10. ఆలోచనా శక్తి మందగించడం. 11. నెలకు పైగా జ్వరంతో బాధపడడం. 12. న్యుమోనియా (ఊపిరితిత్తులవ్యాధి) తో బాధపడడం.

6. మందులేదు

ఈ వ్యాధికి ప్రపంచంలో ఇంతవరకు అందరికీ అందుబాటులో ఉండే నిర్దిష్టమైన మందు కనిపెట్టబడలేదు. రోగిలో ఈ వ్యాధి పెక్కు మార్పుల్ని పొందుతుండడంలో చేపట్టే నివారణ చర్యలన్నీ విఫలమవుతున్నాయి. కొందరు దీనికి మందును కనిపెట్టినట్టు ప్రకటించినా అవి ఇంతవరకు విపణి వీధిలో అందరికీ అందుబాటులో లేవు. మందులు ఉన్నాయని భావిద్దామనుకున్నా అవి యింకా ప్రయోగదశలోనే ఉన్నాయి.AZT, DD, వంటి మందులున్నాయని సరిపెట్టుకునేందు కైనా వాటి ధరలు అందుబాటులో లేవు. ఎజిడోథైమిడిన్ అనే క్యాప్సుల్ ఒక్కొక్కటి సుమారు రు. 3500/ అంలేకాక ఇవి వాడినందువల్ల రోగిలో ఇంతకు ముందులేని ఇతర వ్యాధులు సంక్రమించే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఈ మందులు రోగి జీవన కాలాన్ని పెంచగలవేకాని మృత్యువాత నుండి తప్పించలేవు. కాబట్టి ఈ మందులు ఆశించిన ఫలితాన్నివ్వడంలేదు. ఈ వ్యాధికి సరైన మందును 'వాక్సిన్' రూపంలో రూపొందించేందుకు ప్రపంచ స్థాయిలో అనేక వైద్య బృందాలు అహర్నిశలు కృషి చేస్తున్నాయి. ఈ కృషి ఏ నాటికి ఫలించగలదో కాలమే నిర్ణయించాలి.

7. నివారణోపాయాలు

ఈ వ్యాధికి మందులేకున్నప్పటికీ నివారణ సాధ్యమే. దీని విస్తరణను అదుపుచేయడం ద్వారా ఎయిడ్స్ ప్రభావాన్ని నియంత్రించవచ్చు.

1. ముందుగా ఈ వ్యాధిపై ప్రజల్లో అవగాహన పెరగాలి.

2. అపరిచితులు/వేశ్యలతోలైంగికసంబంధాలు పెట్టుకోరాదు. విచ్చలవిడి శృంగారం పతనానికి శ్రీకారమని గుర్తించి, సత్ప్రవర్తనతో మెలగాలి.

3. రక్తం మార్పిడులు అవసరమైనప్పుడు, ప్రయోగశాలల్లో పరీక్షించి, హెచ్.ఐ.వి. లేదని నిర్ధారించిన రక్తాన్ని మాత్రమే వినియోగించాలి.

4. సూదులు, సిరంజ్‌లు వీలైనంతవరకు ఒకసారి మాత్రమే వాడాలి. లేదా మరుగుతున్న నీటిలో సుమారు అరగంట ఉంచి వాడవచ్చు. డాక్టర్లు. కంపౌండర్లు, నర్సులు ఈ విషయంలో తగు శ్రద్ధవహించేలా మనం చూడాలి.

5. ఎయిడ్స్ వైరస్ సోకిన మహిళలు గర్భధారణ విషయంలో జాగ్రత్త వహించాలి. లేకపోతే తల్లినుండి బిడ్డకు రోగ క్రిములు వ్యాపించవచ్చు.

6. కుటుంబ నియంత్రణ సాధనంగా ప్రచారంలో ఉన్న 'రబ్బరుతొడుగులు' సరైన విధంగా వాడడం వల్ల.

7. ఏ రకమైన సుఖవ్యాధులున్నా తక్షణమే చికిత్స చేయించుకోవడంవల్ల.

8. పచ్చబొట్లకు స్వస్తి పలకడం వల్ల మొదలైన జాగ్రత్తలు వహించినట్లయితే ఎయిడ్స్ వ్యాధిని చాలా వరకు తగ్గించ వచ్చు.

8. ఎయిడ్స్ సోకని పద్ధతులు

అవగాహన పెంచుకొని చైతన్యవంతులు కావాల్సిన తరుణంలో ఈ వ్యాధిపై తీవ్ర ఆందోళనకు గురి కాండం సమంజసంకాదు. ఈ వ్యాధి ఈ క్రిందికారణాల వల్ల ప్రసరించదు.

1. కరచాలనాల వల్ల, 2. ఆలింగనాల వల్ల, 3. దగ్గు, తుమ్ముల వల్ల, 4. మరుగుదొడ్ల వల్ల, 5. పాత్రలను కలిసి వాడడం వల్ల, 6. పానీయాలను, భోజనాలను కలిసి సేవించడం వల్ల, 7. ఎయిడ్స్ రోగికి వైద్య సేవలు అందించడం వల్ల, 8. ఈతకొలనుల వల్ల, 9. దోమ లేదా ఇతర కీటకాల కాటువల్ల, వ్యాధిగ్రస్తులు ఇంకొకరు వాడడం వల్ల,

10. కలిసి జీవించడం వల్ల ఈ వ్యాధిరాదు, వ్యాప్తిచెందదు.

9. ఎయిడ్స్ వ్యాధి ఉగ్రరూపం

ఈ వ్యాధి తన కబంధహస్తాలతో ప్రపంచ మానవాళిని కబళించిబోతున్నది. 1991 జూన్ నెలలో ప్రపంచారోగ్యసంస్థ (WHO) యిచ్చిన రోగుల పట్టిక ప్రకారం ఈ వ్యాధి తీవ్రరూపం అవగతమవుతున్నది. ప్రపంచసాయిలో వయోజనులు 8 నుండి 10 మిలియన్లు, ఇందులో ఆఫ్రికావారు 6 మిలియన్లు, ఉత్తర,దక్షిణ అమెరికాలవారు ఒక్కో మిలియన్ మంది బాలబాలికలు ఒక మిలియన్ మంది ఈ వ్యాధికి గురవుతున్నారు. ఎయిడ్స్ వ్యాధి మిక్కిలి వేగంగా ప్రాకుతున్న దేశాల జాబితాలో భారతదేశం, థాయిలాండ్, దక్షిణ, తూర్పు దేశాలున్నాయి. ఈ శతాబ్దం చివరినాటికి ప్రపంచ ఎయిడ్స్ రోగులు 30-40 మిలియన్లు కావచ్చునని ఒక అంచనా. మన దేశంలో సుమారు 6వేలమంది ఎయిడ్స్ రోగులున్నారు. 1991 డిశంబరు నెలలో మనరాష్ట్రంలోని సుమారు 35 వేలమంది రక్తాన్ని పరీక్షించగా 145 మంది AIDS/HIV వైరస్ ఉందని తేలింది. జంటనగరాలల్లో 87 మంది, విశాఖపట్టణంలో 58 మంది ఎయిడ్స్ రోగులున్నారు. అంతేకాదు మన రాష్ట్రంలోని ఇతర పట్టణంలో సైతం ఎయిడ్స్ రోగులున్నారనేది వాస్తవికాంశం. అప్పట్లో ఈ రోగుల చిరునామాలు నమోదు చేసికోనందువల్ల ఇప్పుడు ఈ రోగుల్ని నేడు గుర్తించడం సాధ్యపడదు. వైద్య, ఆరోగ్య శాఖవారు రక్త పరీక్ష చేస్తున్నరోగుల పూర్తి చిరునామాలను సేకరించి ఉంటే బాగుండేది. అలా జరగలేదు. ఇటీవలే ఈ పనిని చేపట్టారు.

10. రక్తపరీక్షా కేంద్రాలు

పైన పేర్కొన్న లక్షణాలతో బాధపడుతున్న వ్యక్తులందరూ రక్తపరీక్షలు చేయించుకోవడం తప్పనిసరి. అనుమానితులందరికీ తిరుపతి, హైదరాబాద్, విశాఖపట్టణంలోని వైద్యకేంద్రాల్లో ఎయిడ్స్ పరీక్షలకై విభాగాలున్నాయి. రాయవెల్లూరు, పూనా వంటి ఇతర ప్రాంతాల్లో ఎయిడ్స్ వ్యాధి నిర్ధారణా కేంద్రాలున్నాయి.

11. చిన్నచూపు తగదు

ఎయిడ్స్ రోగుల్ని సమాజం హేళన చేయరాదు. వారిపట్ల చిన్నచూపుతగదు. సమాజంలో అందరితో కలిసి బ్రతికే అవకాశం ఇవ్వాలి. సమాజానికి దూరం చేయబడ్డ రోగుల్లో తమ రోగాన్ని వీలైనంత ఎక్కువమందికి సంక్రమింపజేయాలనే ప్రతీకారవాంఛ ప్రబలవచ్చు. ఇలాంటి దుశ్చర్యలకు పాల్పడుతున్న రోగుల వివరాల్ని ప్రాంతీయ అధికారుల దృష్టికి వెంటనే తేవాలి.

12. ఎయిడ్స్ - ఇండియా

బొంబాయినగరంలోని ఒక ప్రముఖ చలనచిత్ర నటుడు 1985వ సంవత్సరంలో ఎయిడ్స్ వ్యాధివల్ల మరణించాడు. మనదేశంలో నమోదైన మొదటి సంఘటన ఇదే. వైద్యసేవల కై విదేశాల్లో పొందిన రక్తం మార్పిడివల్ల ఎయిడ్స్ సోకింది. 1986లో హైదరాబాదులో మరో మరణం సంభవించింది. ఇలా దేశమంతటా ఈ రోగంతో మరణాలు సంభవిస్తూనే ఉన్నాయి. 1989 ఆగస్టులో కేంద్రప్రభుత్వం పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టిన ఎయిడ్స్ నిరోధక బిల్లు అనేక కారణాలవల్ల ఉపసంహరించుకోవలసివచ్చింది. చట్టపరమైన నిర్ణయాలవల్ల ఫలితం లేదని, ప్రజలందరూ బాధ్యతాయుత మైన జీవనవిధానాన్ని పాటించినందువల్ల మాత్రమే ఈ వ్యాధిని అదుపుచేయడం సాధ్యమని గుర్తించారు. ప్రజల్లో అవ గాహన పెంచడమే పరమావధిగా భావించి ప్రచారానికై వివిధ సంస్థలవారికి అనేక అవకాశాలు కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చింది.

13. ఎయిడ్స్ రోగుల్లో ముఖ్యులు

ప్రపంచ ప్రఖ్యాత గాయకుడు ఫ్రాంక్‌ఫ్రెడ్డీ మెర్క్యురీ 1991వ సంవత్సరం నవంబరులో ఈ వ్యాధివల్ల చనిపోయాడు. అతనికి ఎయిడ్స్ వ్యాధి ఉన్నట్టు చనిపోయేనాటికి 5సం॥ ముందే తెలిసి, దాన్ని తనశ్రోతలకు ధైర్యంగా

ప్రకటించాడు. విచ్చలవిడిగా లైంగిక చర్యల్లో పాల్గొన్నందువల్ల ప్రపంచ ప్రఖ్యాత బాస్కెట్ బాల్ క్రీడాకారుడు ఎర్విన్ మాజిక్ జాన్సన్ అదేకాలంలో మరణించాడు.

14. వానరం నుండి నరుని వద్దకు

వానర జాతి నుండి నరజాతి పరిణామం చెందినదని ఎక్కువమంది నమ్ముతున్న సిద్ధాంతం. అలాగే ఈ వ్యాధికూడా వానరం నుండే నరునకు సంక్రమించినదని ఎక్కువమంది భావిస్తున్నారు. 1981లో ఆఫ్రికా కోతిలో ఎయిడ్స్ వైరస్ ఉందని గుర్తించారు. అదే మనిషికి సోకిందని భావిస్తున్నారు. కోతి నుండి మనిషికి ఎయిడ్స్ ఎట్లా వచ్చిందో పూర్తి వివరాలు తెలియడం లేదు. అయితే ఆఫ్రికా కోతుల్ను అడవుల్లోని ఆదివాసుల పిల్లల్ని కరవడం వల్ల సోకి ఉండవచ్చునని ఎయిడ్స్ వ్యాధిపై పరిశోధలను చేస్తున్న ఫ్రెంచి ప్రొఫెసర్ మోటంగ్ నెయిర్ అభిప్రాయ పడుతున్నారు. చింపాంజీల వల్ల కూడా మానవజాతికి ఈ వ్యాధి సంభవించిందనేది మరో ఊహ. స్వలింగ సంపర్కాలవల్ల ఈ వ్యాధి పుట్టిందనేది మరో ఊహ. ఎయిడ్స్ వ్యాధి వెలుగులోకి వస్తున్న దశలో ఈ అభిప్రాయాన్ని ఎక్కువమంది సమర్ధించారు. అయితే కొంతకాలానికి ఈ అభిప్రాయం మారింది. ఎన్ని ఊహలు చేసినప్పటికి ఎయిడ్స్ వ్యాధికి మూల కారణాన్ని ఇంతవరకూ గుర్తించలేదు. మనిషి శరీరంలో ఎయిడ్స్ వైరస్ ఉందని 1983లో మొదటిసారి పారిస్‌లో బయట పడింది.

15. ముగింపు

పూట గడవడం కష్టమై, శాపగ్రస్తులుగ బ్రతుకు వెళ్లదీస్తున్న వేశ్యలకు, కొందరి వల్ల సంక్రమించిన ఈ సుఖవ్యాధి అనేక మందికి విస్తరిస్తున్నది. మందులేని ఈ రోగం పట్ల అందరూ అవగాహన పెంచుకొని, చైతన్యవంతులై, ఆరోగ్యప్రదమైన జీవన సూత్రాన్ని పాటించాలి. అనవరమైన భయాందోళనలకు తావివ్వరాదు. ప్రతి సంవత్సరం డిశంబర్ నెల ఒకటవ తేదీన 'ప్రపంచ ఎయిడ్స్' దినంగా అంతర్జాతీయ ఆరోగ్యసంస్థ ప్రకటించింది. 13-40 సంవత్సరాల నడుమ వయసులోని వ్యక్తులు మరింత జాగ్రత్త వహించాలి. మత్తు మందులకు బానిసలు కారాదు. ఎయిడ్స్ వ్యాధిని అదుపుచేసేందుకు వీలైనన్ని ప్రచార చర్యల్ని చేపట్టాలి. దీనికి ప్రభుత్వాలే కాక అనేక స్వచ్ఛందసంస్థలు ముందుకురావాలి. అందరం కలసికట్టుగ కృషిచేసి 'ఎయిడ్స్ మహమ్మారిని' అదుపు చేద్దాం.

డాక్టర్.చల్లా.శ్రీరామచంద్రమూర్తి
తెలుగు లెక్చరర్ ఎం.ఎ.పిహెచ్.డి.
ఎన్.ఎస్.ఎస్.ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్.

"జంట ప్రశ్నలు –ఒంటి జవాబు"

1.పాట పాడయ్యింది ఎందుకు? ఇంట్లో దోపిడి జరిగిందెందుకు?
2. చెట్టెక్కేవారికి కావల్సింది ఏది? కంచికి పేరు తెచ్చింది ఏది?
3. పంట పండితే చేసేదేమిటి? అబద్ధాలకు చుట్టాలు ఏవి?
4. బామ్మ గంధం తీసే దెందుకు? బావ కలం అడిగిందెందుకు?
5. నీటిలో దిగే వారికి ఏం తెలియాలి? ఎడారిలోనైనా బ్రతికే చెట్టుఏది?

1.తాళం లేక 2.పట్టు 3.కోతలు 4.రాసేందుకు 5.ఈత

ఎ.జయరాజు
ఎన్.ఇ.టి :1

నడుస్తున్న చరిత్ర

ఆరని మంటలు

విజయవాడ (మార్చి2):

అందాల గోదావరి పాయల మధ్య ఒదిగి పచ్చని పైరులతో, కొబ్బరి తోటలతో అలరారే కోనసీమ నేడు భగ్గుమని మండిపోతుంది. ప్రశాంతంగా జీవనం గడుపుతున్న కోనసీమ ప్రజలపై ప్రకృతి విలయ తాండవంగా బ్లోఅవుట్ రూపంలో విరుచుకు పడింది. అమలాపురం సమీపంలోని బోడసకుర్రు గ్రామ శివారు దేవర్లంకలో డ్రిల్లింగ్ జరుపుతున్న పాశర్లపూడి-19 ఒ.ఎన్.జి.సి బావి నుంచి జనవరి 8న ప్రజలు ఆదమరచి నిద్రిస్తున్న వేళ ప్రళయభీకరంగా మంటలు ఎగిసి పడ్డాయి. చదరపు అంగుళానికి రెండువేల రెండు వందల టన్నుల పీడన శక్తితో నింగికెగుస్తున్న మిథేన్ వాయువు మండటం ప్రారంభించి ప్రజలను భీతావహుల్ని చేసింది. కోస్తాజిల్లాల కొంగు బంగారమైన కృష్ణా, గోదావరి బేసిన్‌లో చమురు, సహజ వాయువుల అన్వేషణ ప్రారంభమైన తరువాత దీనితోకలిపి మూడు పెద్ద ప్రమాదాలు జరిగాయి. 1979లో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నర్సాపురం సమీపంలోని లింగంబోయిన చర్ల లో మొదటి ప్రమాదం జరుగగా, 1993 మార్చి 20వ తేదీన తూర్పు గోదావరి జిల్లా రాజోలు సమీపంలోని కొమరాడ వద్ద రెండవ ప్రమాదం జరిగింది. తిరిగి మళ్ళీ జనవరి 8న పాశర్లపూడి స్ట్రక్చర్ - 19 వ నంబర్ బావిలో పెద్ద ఉపద్రవం ఏర్పడింది. ఇంతవరకూ జరిగిన బ్లోఅవుట్‌లలో ఇదే పెద్ద బ్లోఅవుట్‌గా పరిగణిస్తున్నారు. బ్లోఅవుట్ జరిగి నేటికి 53 రోజులు పూర్తి కావస్తున్నా దాన్ని అదుపు చేయడంలో ఒ.ఎన్.జి.సి. అధికారులు సఫలం కాలేకపోయారు. మహోధృతంగా మండుతూ, బోయింగ్ విమానం విమానాశ్రమం నుంచి బయలు దేరేటప్పుడు వచ్చే శబ్దం వెలువరిస్తూ మహోధృతంగా మండుతున్న బ్లోఅవుట్‌ను అదుపు చేయడంలో స్వదేశీ పరిజ్ఞానం, ఎంతో ముందు న్నదనుకొన్న విదేశీ పరిజ్ఞానం కూడా ఎందుకు పనికి రాకుండా పోయాయి. పదమూడు శక్తి మంతమైన మోనిటరీ పంపులతో నిమిషానికి 25 వేల గాలన్ల నీరును మంటలపైకి విరజిమ్మినా, అమెరికా నుంచి ఎంతో ఆశతో తెప్పించిన ఎథివ్యాగన్ పరికరం ద్వారా బాంబులు పెట్టి పేల్చినా చివరకు ఆర్మీ బాంబులను ఉపయోగించినా బ్లోఅవుట్ తలఒగ్గడం లేదు సరికదా మరింత మహోధృతంగా ఎగిసి పడుతుంది. దీంతో హైడ్రోకార్బన్లు వెలికి తీయడంలో పేరు గాంచిన భారతదేశ ప్రతిష్ట దిగజారింది. ఒ.ఎన్.జి.సి. ఛైర్మన్ యాంగ్లిన్, కృష్ణాగోదావరి బేసిన్ జి.ఎమ్ రంగరాజన్, ఫైర్‌ఫైటింగ్ ఇన్‌ఛార్జి సత్యనారాయణ, అనేక వందల మంది సిబ్బంది, అమెరికా నుంచి వచ్చిన ప్రత్యేక నిపుణులు తమ ప్రయత్నాలన్నీ విఫలమవటంతో నిస్సహాయులై చూస్తున్నారు.

ప్రమాదం ఎలా జరిగింది ?

బోడసకుర్రు గ్రామం సమీపంలోని దేవర్లంకలో గల పాశర్లపూడి - 19 వ నంబరు భావిలో గ్యాస్ కోసం డ్రిల్లింగ్‌ను 1994 అక్టోబరు 19న ప్రారంభించారు. మూడువేల మీటర్లు డ్రిల్లింగ్ చేయాలన్నది లక్ష్యం. 1995 జనవరి 8నాటికి 2777 మీటర్ల లోతు వరకూ డ్రిల్లింగ్ చేసారు. ఇంకా 333 మీటర్లు త్రవ్వితే లక్ష్యం పూర్తవుతుంది.

సాయంత్రం అయింది. ఇంతలోనే ఏం జరిగిందో తెలియదు ఏదో పేలినట్లు పెద్ద శబ్దంతో పాటు గ్యాస్ తో కూడిన మంటలు జెట్‌స్పీడుతో పైకెగిసాయి. అప్పటికప్పుడు ఏర్పడిన భయంకర వాతావరణంతో కోనసీమ గిజగిజలాడింది. గ్యాస్‌లీక్ ప్రమాదాన్ని ముందుగానే పసిగట్టిన అధికారులు డ్రిల్లింగ్ సైట్ సమీపంలోని గ్రామ ప్రజలను సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించారు. దీంతో ప్రజలు తమ స్వంత ఇళ్ళను వదిలి ప్రాణాలరిచేతిలో పెట్టుకొని సహాయ శిబిరాలలో తలదాచుకొంటున్నారు. వారిని కలిసిన వారికి వారి స్థితిని చూస్తే హృదయం చెమ్మగిల్లిపోతుంది..

బ్లో అవుట్ జరగటానికి కారణమేమిటి ?

పాశర్లపూడి - 19వ నెంబరు బావిలో గ్యాస్ లీక్ అవటానికి కారణాలు ఇప్పటికీ నిర్దిష్టంగా తెలియవు. ఒ.ఎన్.జి.సి. అధికారులు వాస్తవ సమాచారాన్ని దాస్తున్నారు. భూమిలో రాతి పొరలు అడ్డురావటం వల్లనే 2777 మీటర్ల తరువాత డ్రిల్లింగ్ ఆపివేసామని అధికారులు చెపుతున్నారు. అయితే భారత భూగర్భ సర్వే శాస్త్రవేత్తల పరిశోధన ప్రకారం ఈ బేసిన్‌లో అసలు రాళ్ళ పొరలు లేనేలేవు. డ్రిల్లింగ్ కు పంపిచిన కేసింగ్ పైపులు నాణ్యమైనవి కాకపోవటం వలనే ఈ ప్రమాదం జరిగిందని ఒక వాదన. అయితే దీనిని ఒ.ఎన్.జి.సి. వారు అంగీకరించకుండా తమ వైఫల్యాలను కప్పిపుచ్చడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. డ్రిల్లింగ్ జరిపేటప్పుడు భూమి లోని పీడనాన్ని సరిగ్గా అంచనా వేయకపోవటమే ప్రమాదానికి కారణమని మరొక వాదన. ఏది ఏమైనప్పటికి సిబ్బంది చేసిన తప్పిదాల వలనే ఈ బ్లోఅవుట్ జరిగిందన్నది సుస్పష్టం.

మన పరిజ్ఞానం - విదేశీ సాంకేతిక నిపుణులు అవసరమా?

భూమి నుంచి చమురు,సహజవాయువు వెలికి తీయగలం కాని బ్లోఅవుట్ వంటి ప్రమాదాలను అరికట్టగల సాంకేతిక పరిజ్ఞానం మనకు లేదు. ఇలాంటి ప్రమాదాలను అరికట్టగల నిపుణుడు మనదేశంలో ఒక్కడే ఉన్నాడు. ఆయన కూడా 1994 సెప్టెంబర్‌లో రిటైర్ అయ్యాడు. ఈయన బోడసకుర్రు వచ్చినప్పటికి బ్లోఅవుట్‌ను అరికట్టగల పరికరాలు లేకపోవటం వలన ఏమి చేయలేకపోయాడు. దీంతో అమెరికాలోని టెక్సాస్‌కు చెందిన నిపుణులు నీల్‌అడమ్స్, అతని సహాయకులను రోజుకు 2 లక్షల రూపాయలకు పైగా ఇచ్చి ఒ.ఎన్.జి.సి. రప్పించింది. అయితే వారు ఒ.ఎన్.జి.సి. సిబ్బందితో విభేధించి ఫిబ్రవరి 25న కాంట్రాక్టును రద్దు చేసుకొని వెళ్ళిపోయారు. వెంటనే ఒఎన్‌జిసి. అమెరికాకే చెందిన మరొక ఫైర్‌ఫైటింగ్ సంస్థ నిపుణులు రేమాండ్ హెన్నీ, గ్లెన్ హెండ్రిక్స్‌తో ఒప్పందం కుదుర్చుకొంది. ప్రస్తుతం వారు బ్లోఅవుట్‌ను అదుపు చేయడంలో నిమగ్నమై ఉన్నారు.

ఎలా అదుపు చేస్తారు ?

బ్లోఅవుట్ ను అదుపు చేయడానికి ఇంతవరకు చేసిన కార్యకలాపాలేవీ సత్ఫలితాలివ్వలేదు. రోజుకు సుమారు పదిలక్షల క్యూబిక్ మీటర్ల చొప్పున వెలువడుతున్న వాయువు పరిమాణాన్ని తగ్గించి, ఒత్తిడిని అదుపు చేయడం వల్లనే సాధ్యమని నిపుణుల అభిప్రాయం. దీనికోసం అల్లవరం సమీపంలోని గంద్రోతు మెరకలో రిలీఫ్ బావి డ్రిల్లింగ్‌ను ఫిబ్రవరి 2న ప్రారంభించారు. అది ఇంతవరకూ పూర్తికాలేదు. ఒక వేళ ఇది కూడా విఫలమైతే వెల్ కిల్లింగ్ ఒకటే మార్గం. అంటే బావిని శాశ్వతంగా మూసివేస్తారు. ఇదే జరిగితే బావిని త్రవ్వటానికి అయిన

10కోట్ల రూపాయలు ఇంతవరకు అయిన పనులకు వెచ్చించిన 2కోట్లు మొత్తం 12 కోట్లు తగలబెట్టినట్లే. (వృధా అయినట్లే).

ఒ.ఎన్.జి.సి. చరిత్రలో ఇంత వరకూ 30 బ్లోఅవుట్‌లు జరిగాయి అందులో మిక్కిలి పెద్దది ఈ బ్లోఅవుట్. దీని వలన ఇప్పటి వరకూ ఒ.ఎన్.జి.సి.కి అనేక కోట్ల వ్యయం అయింది అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా కోనసీమ ప్రజలు గిజగిజలాడుతున్నారు. కష్టపడి సాగు చేసిన కొబ్బరి తోటలు మంట గలిసాయి, చెమటోడ్చి పండించుకున్న పంట చేలను కళ్ళతో చూసే భాగ్యం లేదు. గ్యాస్, ఆయిల్ లీకేజిలతో పర్యావరణ కాలుష్యం, జల,వాయువు,ధ్వని, కాలుష్యాలు, కళ్ళమంటలు ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులు, తలపోట్లు, గొంతు వ్యాధులు ప్రబలాయి. ప్రజలకు బ్లోఅవుట్ శబ్దం వలన చెవుడు రావచ్చని వైద్యులు హెచ్చరించారు. బ్లోఅవుట్ ప్రాంతంలో ప్రజల ఆస్తులకు, ప్రజారోగ్యానికి జరిగిన నష్టం అంతా ఇంతా కాదు. దీంతో ఒ.ఎన్.జి.సి.కి ప్రజల నుంచి తీవ్ర ప్రతిఘటన ఎదురవుతున్నది. సాధ్యమైనంత త్వరలో బ్లోఅవుట్‌ను అదుపు చేసి రాజమండ్రిలో ఒ.ఎన్.జి.సి. ప్రాంతీయ కార్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేసి బ్లోఅవుట్ సమీపంలో దెబ్బతిన్న రోడ్లు, వంతెనలు, మరమ్మత్తులకు అవసరమైన నిధులను సమకూర్చవలసిన భాధ్యత ఒ.ఎన్.జి.సి. కి ఉంది.

డి. శ్రీనివాస్
జర్నలిస్ట్, ఆంధ్రభూమి
డిపి-54

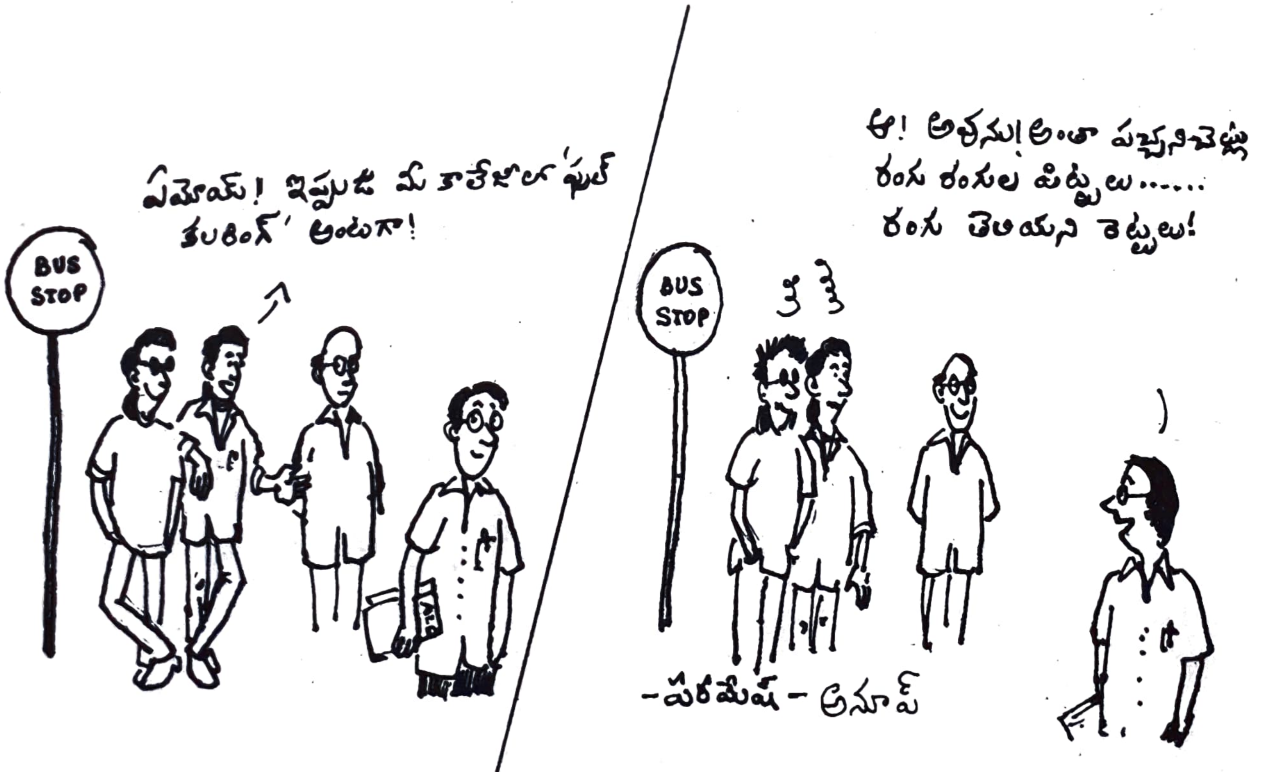

సుబ్బారావు పెండ్లి

సుబ్బారావుకు పెండ్లిపిచ్చి పట్టుకుంది. పాపం సుబ్బారావు అమ్మాయికోసం ఆ ఊరులో వెతకని ఇల్లులేదు, చూడని సినిమాహాలు లేదు, బీటుకొట్టని బస్‌స్టాప్ లేదు. చాలామంది అమ్మాయిలు తారసపడ్డారు. కాని, ఎవరూ అంతగా నచ్చలేదు. రోజూ కలలోకి వచ్చే మమతాకులకర్ణి లాంటిదాన్నో, మాధురిలాంటి దాన్నో, శ్రీదేవి లాంటిదాన్నో భార్యగా పొందకపోతే తన బ్రతుక్కి అర్థం లేదు అని అనుకున్నాడు. అలాంటి అమ్మాయి దొరకకపోతే అజన్మాంతం బ్రహ్మచారిగా ఉంటాననుకున్నాడు. అందుకే రోజూ ప్రొద్దునే 4గంIIకి అలారం పెట్టి మరీ లేచి సూర్యుడు తూర్పున పొడవకముందు బయలుదేరి సాయంత్రం సూర్యుడు అస్తమిస్తేగాని ఇంటికి వచ్చేవాడు కాదు. అయినా అతనికి ఒక్క అందమైన అమ్మాయీ దొరకలేదు. పాపం రోజుకొక చెప్పులజత మార్చేవాడు. అట్లా అరిగిపోయిన చెప్పులను "సెకండ్ హ్యాండ్"లో అమ్మేవాడు.

ఒకరోజు ప్రొద్దునే 3 గంIIలకు లేచి తొందర తొందరగా బ్రష్ చేసుకొని మంచిగా తయారయ్యి ఎక్కడికో హడావిడిగా బయలు దేరాడు. అంతలో వాళ్ళమ్మ గుమ్మం దగ్గర ఎదురయ్యి "మళ్ళీ మొదలయిందా నీ పెళ్ళి వేట? 5 సంవత్సరాల నుంచీ వెతుకుతున్నావు. ఒక్క అమ్మాయి అయినా నీకు నచ్చిందీ? ఇంకా ఎంత కాలం వెతుకుతావురా? ఇప్పటికే మీసం, తల అక్కడక్కడ తెల్లబడు తున్నాయి. నీ తలంతా తెల్లబడే వరకు నీకు అమ్మాయి నచ్చదా! ఇప్పటికే నా చావు దగ్గర పడుతుంది. ఎవరినో ఒకరిని చేసుకోరా. ఎవరినో ఎందుకు. మీ మామయ్య కూతురు ఉందిగా ఆ అమ్మాయికి ఏం తక్కువరా? ఎం. ఎ. చదివింది. మంచి ఉద్యోగం కూడా ఉంది. అంతకు మించి అందంగా కూడా ఉంటుంది. నా మాటవిని ఆ అమ్మాయిని చేసుకోరా మీఈడూ జోడూ బాగుంటాయి'

అని కొడుకుకి సర్దిచెప్పాలని ప్రయత్నించింది. అందుకు సుబ్బారావు క్రొత్త చెప్పులు వేసుకుంటూ "అమ్మా! ఈ రోజు నా ఐదు సంవత్సరాల సుదీర్ఘమైన పెళ్ళి కూతురు వేటకు ఫుల్‌స్టాప్ పెడతాను. ఈ రోజే తాడోపేడో తేలుస్తాను. ఈ రోజు నాజాతకంలో మంచిరోజని చింతపిక్కల నిరంజనదాస్‌గారు రాత్రి కలలో కనిపించి చెప్పారు. ప్రొద్దున్నే 5 1/2 గంటలనుండి సాయంత్రం 6 గంటల వరకు, బాగా మండుటెండలో పీకలదాకా నీళ్ళలో జపం చేస్తే మంచి అందమయిన అమ్మాయి ప్రత్యక్షమవుతుందంటా! ఆ అమ్మాయి రంభ, ఊర్వశి, మేనకల ముద్దుల చెల్లెలంటా!" అంటూ కృష్ణానది వైపు పరిగెత్తాడు.

పాపం రోజంతా మండుటెండలో పీకల దాకా నీళ్ళలో జపం చేసిన సుబ్బారావుకు ఏ అమ్మాయీ ప్రతక్ష్యం కాలేదు. చింపిరి తలతో, చేతిలో చెప్పులు పట్టుకొని ఇంటికి బయలుదేరాడు. అప్పటికే వాళ్ళమ్మ మంచి భోజనం తయారు చేసి టేబుల్ మీద పెట్టింది. టేబుల్ మీద ఉన్న భోజనాన్ని చూడగానే వారంరోజులు ఏమీ తినని ఆంబోతు పచ్చిగడ్డి చూస్తే ఎలా తింటుందో అలా తినేసాడు. ఆవురావురుమని తింటున్నవాడి తలను వాళ్ళమ్మ ప్రేమతో సవరిస్తుంటే కుడితి త్రాగుతున్న ఎద్దును పాలేరు తల నిమురుతున్నట్లుంది. పాపం

అలసిపోయిన శరీరంతో మంచం మీదకు చేరాడు. బడలిక తీరడం కోసం మంచం మీద అలా మేను వాల్చాడు. అంతలోనే నిద్రలోనికి జారుకున్నాడు.

✡ ✡ ✡

ఎప్పటిలాగే ప్రొద్దుటే క్రొత్త చెప్పుల జతవేసి మంచిగా తయారయ్యి బయలు దేరాడు. సాయంత్రం దాకా వెతికాడు కాని, ఎవరూ నచ్చలేదు. ఇంటికి తిరిగి వస్తుంటే ఒక అందమయిన అమ్మాయి కనిపించింది. ఇంకేముంది? 'ఆమే నాకలల రాణి, నా ఊహా సుందరి, నా ప్రేమరాణి' అంటూ ఆమె వెనుక బయలు దేరాడు. అలా కొంత దూరం నడిచాక హఠాత్తుగా జరగకూడని పని జరిగింది. ఒక లారీ వెనుకనుండి వచ్చి గుద్దింది. కొన ప్రాణంతో ఉన్న సుబ్బారావుని హాస్పిటల్‌లో చేరిస్తే హస్పిటల్లో ఉన్న ప్రాణంకూడా టపీమంది. ఇంకేముంది? వాళ్ళమ్మ స్పృహలేకుండా పడిపోయింది. ఆమెకు స్పృహ వచ్చిన తరువాత సుబ్బారావు శవాన్ని సమాధి చేశారు. పాపం వాళ్లమ్మ తలుపులన్నీ మూసుకొని ఒక చిన్న దీపంముందు కొడుకి ఫోటో పెట్టుకొని ఏడుస్తుంది.

ఆరోజు ఆదివారం అమావాస్య.... సుబ్బారావు సమాధి దగ్గర రెండు, మూడు నక్కలు కూస్తున్నాయి. బహుశా సుబ్బారావుని పిలుస్తున్నాయి అనుకుంటా! సమాధి వద్ద చిన్న అలికిడి అయింది. సుబ్బారావు సమాధినుండి చిన్నగా పైకి లేచాడు. ఒకసారి తనవంక చూసుకున్నాడు. మామూలు మనిషిలాగే ఉన్నాడు. పాపం తీరని కోర్కెలు మనస్సులో ఉన్నాయిగా మళ్ళీ పెళ్ళికూతురు వేట మొదలు పెట్టాడు. అలా కొంతదూరమెళ్ళాక ఒక అందమయిన అమ్మాయి కనిపించింది. ఇంకేముంది అమెదగ్గరకు వెళ్ళి మనస్సులో మాట చెప్పాడు. ఆమె కూడా తనంటే ఇష్టమని, బాగానచ్చానని, మనిద్దరం పెండ్లి చేసు కుందాం అని అంది. అనడమే తడవు జేబులో నుంచి పసుపుతాడు తీసికట్టబోయాడు. కట్టబోయే ముందు తాను నిజమైన మనిషికాదు చచ్చి దయ్యాన్నయిన వాడిని అని చెబుతామనుకున్నాడు. కాని, అలా చెబితే ఆ అమ్మాయి పెండ్లికి ఒప్పుకోదేమో అని పెండ్లయిన తరువాత చెబితే తనను విడిచి ఎక్కడికీ వెళ్లదని తలంచి తాళి కట్టాడు. పెండ్లి అయిన తరువాత ప్రక్కనే ఉన్న స్మశానంలో విందు ఏర్పాడు చేసి సుబ్బారావు తనకు తెలిసిన కొంతమంది దయ్యాలను పిలిచి విందు ఇచ్చాడు. వాళ్ళతోపాటు ఆ పెండ్లి కూతురి ప్రక్కనుండి కూడా కొంతమంది వచ్చారు. డిన్నర్ అయిన తరువాత సుబ్బారావు అసలు విషయం చెప్పాడు. తాను మనిషికాదని దయ్యాన్నని, తనతో ఉన్న వారు కూడా దయ్యాలని చెప్పాడు. అదివిన్న పెండ్లికూతురు పెద్దగా విరగబడి నవ్వింది. సుబ్బారావుకి ఏమీ అర్థం కాలేదు. "ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?" అని అడిగాడు. అందుకు ఆమె "నేనూ నీలాగే జీవితంలో ఒక అందమయిన అబ్బాయిని చిరంజీవిలా డాన్స్ చేసేవాణ్ణి, కృష్ణలాంటి అందగాణ్ణి చేసుకుందా మనుకున్నా. కాని, అలాంటివాడు దొరకకముందే మరణించాను. తీరని కోర్కెతో దయ్యాన్నయ్యాను. చివరికి నీవు ఎదురయ్యావు. అన్నట్లు వీళ్ళంతా కూడా దయ్యాలే! మాది ఈ స్మశానానికి ప్రక్కనే ఉన్న ప్రక్క ఊరు స్మశానం" అని చెప్పింది.

అంతే సుబ్బారావు దిగ్గునలేచాడు. తన వంక ఒకసారి చూసుకొని గట్టిగా గిల్లుకున్నాడు. "హమ్మయ్య ఇదంతా కలన్నమాట!" అని గట్టిగా నిట్టూర్చి తొందరగా వాళ్ళమ్మ దగ్గరకు పోయి "అమ్మా! నాకు తొందరగా పెళ్ళి చెయ్యి. మామయ్యకు కబురు పంపు" అని తొందరపెట్టాడు. కొడుకు ఇన్నాళ్ళకు తన దారికి వచ్చినందుకు సంతోషించి ఆ హఠాత్పరిణామానికి కారణం ఏమయివుంటుందని ఆలోచించి ఆలస్యం చేస్తే ఏ నిమిషాన్నయిన మనసు మారవచ్చు అని అన్న

సమర్ : (ఆశ్చర్యంగా) ఎల్లుండి హిట్లర్ రీచింగ్ .. (ముగ్గురు ఒకరి వంక ఒకరు చూసుకుని లేచి డాన్స్‌చేస్తూ పాడుతుంటారు) ఎల్లుండి హిట్లర్ రీచింగ్ .. ఎల్లుండి హిట్లర్ రీచింగ్ ..

తనయ్ : ప్లీజ్ స్టాప్ దిస్ నాన్సెన్స్. (అందరూ ఆగిపోతారు)

దీపక్ : ఏమిటి .. హిట్లరొస్తున్నాడా ఎల్లుండి .. నీకు మతేమైనా పోయిందా ..

సమర్ : ఒరే ఇంతకీ హిట్లరెవరో తెలుసా?

దీపక్ : అక్బర్ దర్బారులో పాటలు పాడేవాడు అతనేగదరా!

శరత్ : నీ హిస్టరీ పాండిత్యంచాలా అద్భుతంగా ఉందిరా! అరిస్టాటిల్ దగ్గర బట్లర్ అని మన హిస్టరీ మాస్టర్ చెప్పింది గుర్తు లేదంటరా?

సమర్ : నిజంరా .. యూఆర్ హండ్రెడ్ పర్సెంట్ కరెక్ట్.

శరత్ : అవున్రోయ్ అతను వెల్లుల్లి చట్నీ ఎంత అమోఘంగా చేసేవాడంటే, చేసిన పచ్చడంతా తిన్నాక కూడా ప్లేటో వేళ్ళు నాకుతూ ఉంటే అమోఘమైన ఆలోచన లొచ్చేయట....

సమర్ : నీ మొహం, నీ దంతా తప్పు....అరిస్టాటిల్ పోయిన తర్వాత హిట్లర్ ప్లేటోకి వండి పెట్టేవాడు. అతను కోడికూర ఎంతబాగా వండేవాడంటే ఆ సూప్ జుర్రుకుంటూ రాసేవాడంట...... రాస్తూ జుర్రుకునేవాడంట

తనయ్ : ఒరేయ్ నాయనా మీరంతా హిస్టరీ ప్రొఫెసర్లని ఒప్పుకున్నా...... అయితే నా హిట్లర్ వేరే ఎవరోకాదు.. మానాన్న ..

సమర్ : ఈ నాన్నలొకళ్ళు .. మనప్రాణాలకి .. స్వేచ్ఛగాఉండనివ్వరు గదా!

దీపక్ : వాళ్ళముందు మాట్లాడకూడదు, నవ్వకూడదు, ఏడవకూడదు .. బుద్ధుడులాగా కూర్చోవాలి.

శరత్ : నాన్న పీడ వదిలించుకునే వాడే అదృష్టవంతుడురా! నేనైతే ఏడేడు తరాలవరకూ ఎవడూ తండ్రికాకూడదని సలహా ఇస్తా ..

దీపక్ : మేమైతే నాన్న అనే పదార్థాన్ని ఇక్కడ దాకా తీసుకురాము. ఇంటిదగ్గరే చూసొస్తాం. అయినా అరే తనయ్! నువ్వేమీ పాలుతాగే పిల్లాడివేం కాదుగదా .. మాటిమాటికి వచ్చి ఎట్లా ఉన్నావో చూసి పోవటానికి..

సమర్ : ఒరే .. ఎల్లుండి కదా మీనాన్న వచ్చేది.

తనయ్ : అవును.

సమర్ : ఇప్పుడే వెళ్ళి ఒక టెలిగ్రాం కొట్టు, నువ్వే రేపు అక్కడకు వస్తున్నట్టు..

దీపక్ : ఒరే నిజంగా ఏం ఐడియారా!

(తనయ్ సమర్‌ని కౌగిలించుకుని కేరింతలు కొడుతూ 'రీచింగ్ సండేనైట్' పాటపాడుతూ డాన్స్‌చేస్తారు .. తెరపడుతుంది.)

రెండవ దృశ్యం

పంకజ్‌రాయ్ గారి డ్రాయింగ్‌రూమ్   రాత్రి 8గంలల సమయం

(గదిలో స్త్రీల అర్ధనగ్న కేలండర్లు వ్రేలాడుతుంటాయి. పంకజ్‌రాయ్ ముగ్గురు మిత్రులతో పేకాట ఆడుతుంటారు.నౌకరు మంగు గ్రుడ్లు, కారపు పదార్థాలు తెచ్చి పెడుతుంటాడు. వివేక్ పేక పంచుతూ మధ్యలో గ్రుడ్డు తింటూ .....)

వివేక్ : ఆహా, పంకజ్‌రాయ్! ఈ గ్రుడ్డు చాలా అద్భుతమైన ఆహారమోయ్ .. ఎందుకంటే ..

పంకజ్ : ఎందుకంటే తిన్నకొద్దీ ఇంకా తినాలనిపిస్తుంది కదూ!

వివేక్ : అవునోయ్ .. అసలు భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడేమన్నాడో తెలుసా! "అర్జునా! నువ్వు మోక్షం పొందాలనుకుంటే

గ్రుడ్లు తిను .. బాగా తిను. ఎందుకు ..?(అందరూ ప్రశ్నార్థకంగా చూస్తారు) ఎందుకంటే గ్రుడ్లుతింటే శరీరం లావెక్కుతుంది. శరీరం కారణంగా మెదడు, మెదడు కారణంగా బుద్ధి మొద్దుబారుతుంది. ఆమొద్దుబారిన బుద్ధితో మనిషి సర్వస్వం మరుస్తూ మోక్షాన్ని పొందుతాడు"అని.

రసద్ : మోక్షాన్ని గురించి మహాబాగానే చెప్పావుగాని పేకపంచవయ్యా ...

చంపక్ : (వివేక్ పేకపంచుతుంటే ఒక్కటొక్కటే తీసుకుంటూ) నిజం చెప్పావోయ్ మనవివేక్ - అసలు ఈ లోకంలో గ్రుడ్లు కారణంగానే మనుషులు భగవంతుణ్ణి గుర్తు తెచ్చుకుంటున్నారు .. లేకుంటే ఏనాడో ఆయన పేరు తుడిచి పెట్టుకుపోయేదంటేనమ్మ్మ ..

పంకజ్ : అరే మంగు! (మంగు ప్రవేశం) ఒక విస్కీసీసా పట్టుకురా లోపల్నుంచి .... త్వరగా .. (విస్కీబాటిల్ తెచ్చి టీపాయ్‌మీద పెడతాడు. పంకజ్. గ్లాసుల్లోనింపి అందరికీ అందిస్తాడు)

రసద్ : ఏంపేక వేశావోయ్ వివేక్! ఏడ్చినట్టుంది ఆట.

చంపక్ : (విస్కీ తాగుతూ) ఏం ముక్కకొట్టావోయ్?

వివేక్ : ఆటిన్ రాజు ... ఏంకావాలా ఏమిటి ..

రసద్ : (తాగుతూ) విస్కీలో ఏం స్వర్గం ఉందోగాని మిత్రమా .. మా ఖురాన్‌లో ప్రతిమహమ్మదీయుడు తాగాలని వ్రాసి ఉంది తెలుసా .. ఎందుకంటే తాగిన మత్తులోనే అల్లా మనిషి ఆత్మకి స్వర్గాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. (పేక ముక్కకొట్టి విస్కీ గుటక వేస్తాడు.)

పంకజ్ : (ముక్కఎత్తుకుంటూ) మా ఋగ్వేదం ప్రకారం సోమరసం తాగకుండా భగవంతుని పూజ, యజ్ఞం చెయ్యనేకూడదు.. (తాగుతాడు)

చంపక్ : (తాగిన మైకంలో) భారతదేశం అభివృద్ధి చెందుతుందనడానికిదే నిదర్శనం. ఇక్కడ మహమ్మదీయులు గ్రుడ్లు తిని శ్రీకృష్ణుణ్ణి పూజిస్తారు ... హిందువులు విస్కీతాగి ఖురాన్ని అంగీకరిస్తారు.
(కాలింగ్ బెల్ మోగుతుంది)

పంకజ్ : (విసుగ్గా) ఎవరయ్యా ఈ టైంలో? (తూలుతూ తలుపు తెరుస్తాడు)

పోస్ట్‌మేన్ : టెలిగ్రాం సర్! (సంతకం చేయించుకుని టెలిగ్రాం చేతికిస్తాడు)

పంకజ్ : (చదువుతాడు) 'రీచింగ్ సండేనైట్ మెయిల్... తనయ్' (ఆశ్చర్యంగా మళ్ళీ చదువుతాడు) చచ్చాం పో.. ఈరోజు మందు ప్రోగ్రాం బంద్... పేకాట కాన్సిల్..

చంపక్ : (కోపంగా) ఈ రోజు నువ్వు గెల్చావుగాబట్టి ఆట అర్థంతరంగా ఆపేసావన్నమాట

పంకజ్ : అంతకోపమెందుకయ్యా? ప్రమాదం ముంచుకొచ్చింది. ఇంకాసేపట్లో మాహిట్లర్ రాబోతున్నాడిక్కడకి...

వివేక్ : (ఆశ్చర్యంగా) హిట్లరా? భలేవాడివయ్యా అదెప్పుడో చచ్చిపోతేను... హిట్లరంటే ఆ ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన గుర్రంకదా... జగంలో దానికి సాటిలేనేలేదు. మహారాణా ప్రతాప్ హిట్లర్ మీద కూర్చుని వెళుతుంటే మొఘలాయి సైన్యం గడగడలాడిపోయేది... గుర్రమంటే అది...

చంపక్ : మిత్రమా వివేక్! రాణాప్రతాప్ గుర్రం హిట్లర్ కాదు, చేతక్. దాని ఆత్మనెందుకు క్షోభపెడతావుగాని ఊరుకో... నీకు వ్యవసాయం అంతగా తెలియదనుకుంటాను. హిట్లరంటే అమెరికాలో పండే ఒక రకం గోధుమలు... దానితో చేసిన రొట్టె తింటే నాసామిరంగ...

పంకజ్ : ఆపండయ్యా బాబు మీమీ హిట్లర్ల సొద... నా హిట్లర్ వేరు... నాకొడుకు..

చంపక్ : అయితే తొమ్మిదిగంటల మెయిల్‌కి మీ అబ్బాయి వస్తున్నాడన్నమాట... ఈ పిల్లలతో మహాచావొచ్చిపడిందయ్యా... వాళ్ళముందు తాగటానికి వీల్లేదు.. ఆడుకోవటానికి వీల్లేదు... తుమ్మితే అదిగోనాన్న తుమ్మాడుగా అంటారు అనుకరిస్తూ..

వివేక్ : అందుకేనయ్యా మేం పిల్లల్ని ఇంటికి రానివ్వకుండా హాస్టల్‌కి వెళ్ళి కలిసి వస్తుంటాం. పంకజ్‌రాయ్! నువ్వు కూడా అలా చెయ్యకూడదంటోయ్..

పంకజ్ : నేనసలు ఈ రాత్రి 11 గం॥ల ట్రైన్‌కి బయలుదేరి వెళ్ళాలనుకున్నానయ్యా.. కాని వాడు నాకొడుకు కదా! నాకా అవకాశం ఇవ్వకుండా వాడే వచ్చేస్తున్నాడు. సరే వాడురావడానికి పావుగంటే ఉంది. ఇల్లు ఇలాగే ఉంటే ఇంకేమైనా ఉందా... కొంచెం హెల్ప్ చెయ్యండోయ్ ఇవన్నీ శుభ్రంగా సర్దుదాం..

వివేక్ : ఆటలో పడి మర్చేపోయానోయ్ పంకజ్... బ్లూఫిల్మ్ క్యాసెట్ టేబుల్ మీదే పెట్టి వచ్చేశా... మా అబ్బాయి చూస్తే... నే వెళతానోయ్...(వెళతాడు)

చంపక్ : నేనీ మధ్య ఏంతోచక వాత్స్యాయన కామసూత్రాలు చదువుతున్నానోయ్... లెట్రిన్‌లో వదిలేసా పుస్తకం... పిల్లలు వెళ్ళిచూస్తే బాగుండదు... వస్తా (వెళతాడు)

రసద్ : నా కోసం కూడా ప్రత్యేకమైన ఫోన్ కాల్ రావాలోయ్.. ఎవరైనా రిసీవ్ చేసుకుంటే బాగుండదు... చాలాసమస్యలొచ్చిపడతాయ్. వెళతానోయ్... (వెళతాడు)

పంకజ్ :: (కంగారుగా గోడలకున్న నగ్నచిత్రాలు వెనక్కు తిప్పుతాడు.. ఇప్పుడవి దేవుళ్ళ క్యాలండర్లు. నౌకరును గట్టిగా పిలుస్తాడు) మంగూ... మంగూ - ఎక్కడ చచ్చావు? త్వరగా వచ్చిఏడువు... (మంగు ప్రవేశం) త్వరగా ఇల్లంతా సర్దు .... ఊ త్వరగా... ఈ సీసాలు, పేకలు ఎక్కడైనా కన్పించకుండా దాచిపెట్టు.

మంగు : చీపురు తెచ్చి ఊడ్చి పారేస్తానండీ... (లోని నుండి చీపురు తెచ్చి త్వరత్వరగా ఊడ్చి గది సర్దుతాడు)

పంకజ్ : త్వరగా ఇల్లంతా అగరవత్తుల ధూపం వెయ్యి... విస్కీవాసనరాకూడదు సుమా.. నాకు నాలుగు యాలకులివ్వు.. నోట్లో వేసుకుంటా వాసనరాకుండా... (మంగుఇచ్చిన యాలకులు తింటాడు. వంటిమీద బట్టలు సరిచేసుకుని అలమారలో పడున్న 'రామాయణం' తీసి దుమ్ముదులిపి ఈజీచైర్‌లో పడుకుని చదువుతుంటాడు. - కాలింగ్ బెల్ మ్రోగుతుంది. మంగు తలుపుతెరుస్తాడు.... తెల్లటి కుర్తా... పైజామాతో సూట్‌కేస్ ఒక చేత్తో... పుస్తకం మరో చేత్తో పట్టుకుని తనయ్ ప్రవేశం. రాగానే తండ్రి పాదాలకు నమస్కారం చేస్తాడు. కొడుకును ఆశీర్వదించి ' సీతారామ్' అంటూ రామాయణం మూస్తాడు పంకజ్)

పంకజ్ : రా బాబూ.... ఇప్పుడే నీ టెలిగ్రాం అందింది. ఎలా ఉన్నావు?

తనయ్ : (వినయం నటిస్తూ) మీ ఆశీర్వాదబలంతో బాగానే ఉన్నాను నాన్నగారూ...

పంకజ్ : ఎన్నిరోజులైంది నిన్ను చూసి... ఇక ఉండలేక నేనే వద్దామని బయలుదేరాను... ఇంతలో...

తనయ్ : చలికాలం మీకెందుకంత శ్రమ అని నేనే వచ్చేశానండి. ట్రైన్‌లో ఫస్ట్‌క్లాస్‌లో రిజర్వేషన్ దొరకడమే కష్టంగా ఉంది. ఇక సెకండ్ క్లాసంటారా ఆ రద్దీలో... నిలబడడానికి కూడా చోటుండదు... అందుకే....

పంకజ్ : నిన్ను చూడటానికి ట్రైన్‌కాకపోతే ప్లైయన్‌లోనే వచ్చుండేవాడిని బాబూ! అయితే డబ్బు ఇంకొంచెం ఖర్చవుతుంది అంతేగా....

తనయ్ : అమ్మో... ప్లైయినే ఇంకేమైనా ఉందా... ఈమధ్య ఎయిర్ క్రాష్‌లు ఎన్ని జరుగుతున్నాయో తెలుసా నాన్నగారు?

పంకజ్ : అయితే అవ్వనియ్యి బాబూ... కొడుకుని చూడటానికి వెళ్ళి పంకజ్‌రాయ్ స్వర్గస్తుడయ్యాడని నలుగురూ చెప్పుకుంటారు.... అంతకంటే ఏంకావాలి.

తనయ్ : (చెవులు మూసుకుని) లేదు నాన్నగారూ అలాంటి అపశకునం మాటలు ఇంకెప్పుడూ మాట్లాడకండి.

పంకజ్ : సరేకాని... ఈ సారి నేనే తప్పక నీదగ్గరకు వస్తా.... అవును నీ చదువు ఎలా సాగుతుంది బాబూ?

తనయ్ : (తటపటాయిస్తూ) చదువు... ఆ... ఆ... బాగానే సాగుతుంది నాన్నగారూ.... పరీక్షలు దగ్గర కొస్తున్నాయిగా ... బాగానే సాగుతుందండి. అసలు చదువులో పడి రాత్రీ... పగలు తేడా కూడా తెలియటంలేదనుకోండి.... నిద్రపోతే కలలో కూడా పుస్తకాలేకన్పిస్తున్నాయి.... చదువు బాగానే సాగుతుందండి.

పంకజ్ : బాగాచదవాలి బాబూ... నాకేం పరీక్షలు లేవు... అయినా ఈ రామాయణం ఉందిగా. బిజినెస్‌లో ఖాళీదొరికితే చాలు ఇదే చదువుతుంటాను. (అనుమానంగా) నీ చేతిలో పుస్తకం ఏమిటి బాబూ?

తనయ్ : నాన్నగారూ! ఇది పాఠ్యపుస్తకం కాదండి...

పంకజ్ : పాఠ్యపుస్తకం కాకపోతే మరేమిటి? (పుస్తకం తీసుకుని చూసి, ఆనందంగా) ఏమిటి భగవద్గీతన్నమాట... బాగుంది బాబూ... నాకొడుకువనిపించావ్... ఏ కాండ చదువుతున్నావు బాబూ ఇప్పుడు?

తనయ్ : ఇప్పుడే లంకాకాండ పూర్తిచేసా నాన్నగారూ !

పంకజ్ : గీతలో లంకాకాండ పూర్తిచేశావన్నమాట... నాకైతే రామాయణంలో ఇంకా ద్రౌపదీకాండే పూర్తికాలేదు...

తనయ్ : నేను కొంచెంస్పీడ్‌గా చదువుతానుగా నాన్నగారూ.

పంకజ్ : సరేగాని వెళ్ళి స్నానం చెయ్యి భోజనం చేద్దువుగాని... ఎప్పుడు తిన్నావో ఏమో.... మంగూ... బాబు స్నానానికి నీళ్ళుతోడు.

తనయ్ : లేదు నాన్నగారు! నేను భోజనం ట్రైన్‌లోనే చేసేశా... మంగు ఇంట్లోఉన్నాడోలేడో... ఎవరు వండిపెడతారు అని తినేవచ్చానండి..

పంకజ్ : అదేమిటి బాబూ! మంగు లేకపోతే నేనే చేసిపెడతా స్వయంగా.... సరేలే విశ్రాంతి తీసుకో నాకు జపమాల తిప్పి భగవంతుణ్ణి ధ్యానించి పడుకునే అలవాటు..

తనయ్ : నాకూ అదే అలవాటుంది నాన్నగారూ... దేవుని పూజించందే నాకసలు నిద్రేరాదు...

పంకజ్ : బాగుంది బాబూ! పూజచేసుకుని నిద్రపో... బాగా అలిసిపోయి ఉంటావ్. పూజ ఎక్కడ చేసుకుంటావు?

తనయ్ : ఇక్కడే, మీతోపాటే.

పంకజ్ : నాతోనా, బాగుంది రా నాయనా కూర్చో...

(ఇద్దరూ మాలలు చేతిలోకి తీసుకుంటారు. కళ్ళుమూసుకుని పద్మాసనం వేసికూర్చుంటారు. మంత్రం జపిస్తుంటారు. కొంచెంసేపయిన తర్వాత తనయ్ పంకజ్‌రాయ్ వైపు కళ్ళుతెరిచి చూస్తాడు కొన్ని క్షణాల తర్వాత పంకజ్ కళ్ళుతెరిచి కొడుకు వైపు చూసి కళ్ళుమూసుకుంటాడు. మరికొన్ని క్షణాలకు ఇద్దరూ ఒకేసారి కళ్ళుతెరిచి ఒకరి కళ్ళలో ఒకరు చూసి తటపటాయిస్తూ సిగ్గుతో గట్టిగా మంత్రోచ్చారణ చేస్తూ కళ్ళుమూసుకుంటారు.... తెరపడుతుంది.)

హిందీ మూలం : డాక్టర్ రాఘవప్రసాద్

తెలుగు సేత : డాక్టర్ వి. వల్లభరావు.

అంకెల గారడి

9 X9+7=88
98X9+6=888
987X9+5=8888
9876X9+4=88888
98765X9+3=888888
987654X9+2=8888888
9876543X9+1=88888888
98765432X9+0=888888888

పి.వి. రామకృష్ణ

ఎన్.సి.28

జాషువా కవిత్వ తత్త్వ విచారం : గబ్బిలం

జాషువా కవిత్వం ఆపాతమధురమే కాదు. ఆలోచనామృతం కూడా. అక్షరాస్యులు మాధుర్యం తోనే తృప్తిపడినా సారమతిన్ కవీంద్రులు లోనారసిమేలు అని ప్రశంసిస్తారు. జాషువా పేరు చెప్పగానే భావుకులకు తొట్టతొలిగా స్ఫురించేవి పిరదౌసి, గబ్బిలం కృతులు. గబ్బిలం కావ్యాన్ని తలపగానే ముందుగాజ్ఞప్తికి వచ్చే పద్యం :

" ఆ యభాగ్యుని రక్తంబు నాహరించి ; యినుప గజ్జెలతల్లి జీవనము సేయు
కసరి బుసకొట్టు నాతని గాలిసోక ; నాల్గు పడగల హైందవ నాగరాజు"

వ్యంగ్య విలసితమైన పద్యరాజమిది. ఈ పద్యాన్ని ఎంతైనా వ్యాఖ్యానించవచ్చు. చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతిని సుకుమారంగా ఎత్తి పొడిచే ఈ పద్యం అల్పాక్షరముల అనల్పార్థ రచనకు ఒక మచ్చుతునక. ఏ భావాన్నైనా మితంగా చెప్పటం (Brevity) జాషువా స్వభావం. వాచాలత ఆయనకు గిట్టదు.

"గబ్బిలం తెలుగు నేలపై ఒక సంచలనం కలిగించిన మాట నిజం. నాయకుడేమో దళితుడు. అస్పృశ్యుడు. సందేశ హారిణి అందరూ అసహ్యించుకునే "గబ్బిలం". అరుంధతీ సుతుడు శివుడుకి పంపించింది బాష్ప సందేశం. "జాషువా గబ్బిలం అగ్గిమీద గుగ్గిలం" అని అనివార్యంగా మెచ్చుకున్న శ్రీశ్రీ, జాషువాను ఉపకవులలో చేర్చి సంతృప్తి పడటం మాత్రం వింతలలో వింత. కారణములు ఊహకు అందనివేమీ కావు.

గబ్బిలం కావ్యంలో ప్రతిబింబించే జాషువా కవితా తత్త్వాన్ని రేఖామాత్రంగా తెలుసుకుందాం.

"భూనభముల క్రొంజీకటు ; లేనుగునకు మదము వోలి యెసకమెసగె సం
ధ్యా నాట్యకేళి మాని మ ; హానటుడు శివారవముల నారంభించెన్"– చీకటిని మదంగా ఉత్ప్రేక్షించటం జాషువా కే చెల్లు. శివారవములలోని అప్రయత్న సిద్ధమైన శ్లేష (శివా=నక్క)ను ఆహాయని మెచ్చకుండా ఉండటం శ్లేషప్రియులకు ప్రయత్నసాధ్యం.

ముక్కు మొగమున్న చీకటి ముద్ద అనీ, దయ్యపు బిల్ల అనీ, నిద్దంపు లేతకస్తురి ముద్ద అనీ గబ్బిలం అచ్చపు నీలమూర్తిని మన కళ్ల'ముందు నిలబెడతాడు కవి. అంతే కాదు గబ్బిలాల రాణి, సహోదరీ, ఖగ సన్యాసినీ, పిట్టా, పక్షిణీ, గబ్బిలపు చానా పరోపకారిణీ, ఖగవధూటి, సాత్త్వికాహారిణి, పుల్గు దొరసాని,పుల్గు పుణ్యాంగనా, పక్షి సుందరి, అమ్మా ఖగసతి, ఋషిఖగాంగనా, పతగీ, మేని శకుంతమా అని ఇత్యాది సంబుద్ధులతో తన వ్యుత్పత్తి బలాన్ని ప్రకటిస్తాడు జాషువా "వాని కవోష్ణ బాష్పములు వ్యాఖ్యానించె చక్రాంగనల్" అని కవితా సంప్రదాయాన్ని సందర్భోచితంగా ఉపయోగించుకుంటాడు. చక్రవాక దంపతులకు రాత్రివేళ వియోగ దుఃఖాన్ని కాళిదాసాది కవులు వర్ణించారు. అవి రాత్రంతా ఏడుస్తూనే ఉంటవి. పగలు కలుసుకుంటాయి. అరుంధతీయుడు ఉదయమాది రక్తమోడ్చి కష్టం చేస్తాడు. రాత్రిపూట కన్నీళ్లతో గడుపుతాడు. అతని వేడి కన్నీళ్లు చక్రవాక యువతులకు తెలుసు. అవి కూడా రాత్రిపూట పతివిరహవ్యథతో కన్నీళ్లు కారుస్తూ ఉంటవి కదా మరి.

"వార్థక్యమున్ దాపై పెంజడ తెల్లనైనది నిశీద స్త్రీకి నాఖేటక
వ్యాపారంబు ముగించి నీ పొరుగు గూబల్ గూండ్లకుం బోయెడిన్" –రాత్రి అనే స్త్రీ పెద్దజడ అంటే పెను చీకటి తెల్లబడిందట! అంటే తెల్లవారింది అని సారాంశం. గుడ్ల గూబలు రేయి పక్షులను వేటాడ్డం సౌప్తిక పర్వంలో చూడవచ్చు. వినుకొండ కవి స్వయంగా చూచి తెలుసుకున్న విషయమిది.

గబ్బిలం వెండికొండకు వెళ్లే దారిలోని వివిధ ప్రదేశాలను వర్ణించటంలో కవి ప్రదర్శించిన ప్రతిభాసంపత్తిని ఆస్వాదించి అనుభవించటానికి ఎంతో సాహితీ సంస్కారం అవసరం. పద్యాన్ని ఎత్తుకోవటంలో ముగించటంలో ఆయన చూపే ఒడుపు ఎంతో మంది కవులకు తెలీదు. జిగిబిగి సడలిపోనీకుండా పద్యాన్ని నడుపుతాడు. ఎక్కడ తెలుగు దీపిస్తుందో, సంస్కృతం శోభిస్తుందో, అన్యదేశ్యం అందగిస్తుందో ఆయనకు బాగా తెలుసు. ఆయన పద్యాలలో జల్లినుడులు, పొల్లుమాటలు, అందదుకు ప్రాసలు, గతిలేని యతులు మచ్చుకైనా కనిపించవంటే అత్యుక్తికాదు.

జాషువా కవి ప్రతి పద్యమూ ఒక చెరుకు ముక్క. ఆద్యంతమూ రసోల్బణమే. అందుకే పద్యం వ్రాస్తే జాషువాయే వ్రాయాలి అని పద్యవిద్యావేత్తలు ప్రశంసిస్తారు. అంతే కాదు ఇది జాషువా పద్యం అని కనిపెట్టేస్తారు. జాషువా పద్యానికి ఒక ప్రత్యేక ముద్ర ఉంటుంది.

కరుణాన్ని వర్ణించటంలోనే కాదు బొబ్బిలి వెలమ వీరుల పౌరుషాన్ని పల్నాటి యోధుల శౌర్యాన్ని వర్ణించటంలో కూడా జాషువా దిట్ట.

"ఖరుపై పోయె దెలుంగురక్త మతిలోక స్వచ్ఛ శౌర్యంబు సో
దరి వ్యర్థంబగు కోడిపందెపు దగాదాలందు బల్నాటిలో
నరుదారన్ మివిలెన్ వినోదముగ గార్యంపూడి తిర్నాళ్లు త
త్కరవాలంబులు త్రుప్పుపట్టి యిపుడున్ గల్పించు నారాటమున్"- ఈ పద్యాన్ని విన్నప్పుడు భీరుడుకూడా క్షణము సేపు ఆరాటానికి లోనుకాకుండా ఉండలేడు.

"హంపీ క్షేత్రము చూచి పోవలయునమ్మా! తెల్గు రాజ్యంపు నై
లింప శ్రీలకొకానొకప్పుడది కేళీరంగమేతద్రనూ
శంపావల్లరులారిపోయిన ప్రదేశంబందు నీ బంధుగుల్
కొంపల్గట్టి నివాసముండెదరు నీకుం గూర్తురానందమున్"- వల్లరుల వంటి శంపలు అని ఉపమిత సమాసం. సంపదను మెరుపుతీగలతో పోల్చటం కొత్త కాకపోవచ్చు కాని ఆరిపోయినవనడం క్రొత్త దనమే. నీ బంధుగుల్ కొంపల్ గట్టి నివాసముండెదరు అని చెప్పటంతో హంపి క్షేత్ర శిధిలవర్ణన శిఖరానికెక్కినట్లే కదా!

విజయనగర వీధులలో ఆనాడు కుప్పల్‌వోసి అంగళ్లలో నవరత్నాలు అమ్మేవారు అనే చారిత్రక సత్యాన్ని "పరదా పద్ధతి మాన్పిరో సిరికి" అని చమత్కరించటం ఆనాటి పరదాపద్ధతిని ఊహించటమే. "ఉగ్ర నరసింహుని భీమదృగంచలంబులన్, బొగలుడిపోవలేదు" అని వర్ణించి కవి హంపీలోని ఉగ్రనరసింహమూర్తిని చదువరుల ఎదుట నిలబెడతాడు.

'దాని యున్నతి తారకాధ్వమ్ము మిగులు, సులలితములైన కవుల యూహలకు దఱుగు"- ఎవరెస్టు శిఖరం కంటే తన ఊహలు ఉన్నతములైనవని కవి ధ్వనింపచేస్తాడు. తన బలం తనకు తెలియని మారుతికాదు కవి.

"చిట్టి మరుదంకురంబుల; బుట్టిన కెరటాల మొత్తములు తీరములన్
గొట్టుకొని మరలిపోవును; గట్టులెగయఁజాచు చిలిపి కవనముల వలెన్"- చిల్క సముద్ర వర్ణనమిది. సమకాలికులైన కుకవుల ఉబలాటం, అనర్హతలకు కవి మెత్తగా పెట్టిన వాత ఈ కందం. ద్విత్వటకార ప్రాసంలో కెరటాలు గట్టుకు కొట్టుకొని వెనక్కి పోతున్న సవ్వడి వినిపిస్తున్నది కదా!

చారిత్రక విషయాలను చప్పగా చెప్పటం ఆయనకు మనస్కరించదు. కవితామయంగా చెప్పటం జాషువాకు నల్లేరు పై బండి నడక.

"కంచర్ల శ్రీకృష్ణ గంధర్వుడేలిన నగరంబు దున్నించి నారువోసి
వినుకొండ విభుని రాయన భాస్కరుని కోట; బురుజులూపున నేలకొఱగదన్ని
పల్నాటి దొరల శుంభత్ ప్రతాప జ్వాల ; సాటి కెక్కని నాగులేట గలిపి
వినుతికెక్కిన కొండవీటి సామ్రాజ్యంబు; నుక్కు కత్తుల బావి కొప్పగించి
యుడుకు నెత్తుట జేతులు గడిగి కొన్న; కాలపురుషుని పెనుదుండగములు దలచి
మనసు నలిగిన గుంటూరు మండలంబు; నరసిపోవమ్మ జన్మధన్యత వహింప."- "ముఖే ముఖే సరస్వతీ" అన్న మాట నిజమే కాని వెయ్యేండ్ల తెలుగు సాహిత్యంలో సరస్వతి జాషువాను అనుగ్రహించినట్లు మరెవ్వరినీ అనుగ్రహింపలేదేమో అని అనిపిస్తుంది.

"చతుర కవిత్వ తత్త్వ పటు సంపద యొక్కరి సొత్తు గాదు, భా
రతి దయ సౌధ వార్థి కవిరాజుల మానసముల్ ఘటంబు లా
యతము గొలంది లబ్ధమగు నయ్యమృతంబు" అన్నమాట ఎంత నిజం!

కాళిదాసు మేఘసందేశ కావ్యానికి ఎన్నో అనుకృతులు ఉదయించాయి. కాని అవేవీ తలయెత్తుకొని నిలబడలేదు. కాని తెలుగులో మేఘకావ్యానికి రేఖా మాత్రం అనుకరణంతో ఉద్భవించిన "గబ్బిలం" మబ్బుచాటున దాగుకోలేదు సరికదా దట్టీ కట్టి బరిలో నిలబడింది. తన కబ్బం మేఘసందేశానికి తీసిపోయేది కాదని కవి ఆత్మ విశ్వాసం.

"కాళిదాసుని మేఘుంబు గౌరవంబు ; తెచ్చుకొన్నదె నీదు సందేశగాథ"- అని తృప్తి పడిన కవి వెనువెంటనే "ఘనులు చేకొను భూభృదగ్రణులపూజ; అసమచతురత్వమున్న బానిసకు రాదు" – అని దళిత కవి శ్రీ జాషువా దిగులు పడిపోతాడు. కారణం తెలియని వారెవ్వరు? కడుపు చించుకుంటే కాళ్లమీద పడుతుందికదా!

సహృదయులు "నాకవితా వధూటి వదనంబు" అనే పద్యంతో మాత్రమే జాషువా కవిత్వం తెలిసిపోయినట్లు సంబరపడిపోగూడదు. జాషువా కవిత్వాన్ని పారాయణం చేయాలి. వానలో తడియని వానికి , జాషువా పద్యం సమయోచితంగా తడవనివానికి నిజమైన అనందం అనుభవానికి వస్తుందా? "లోకుల రసనలె , ఆకులుగా నుండునట్టివె పో కవితల్". ఈ అదృష్టం జాషువా కవితకే దక్కింది. " నిక్కమైన మంచి నీలమొక్కటి చాలు , తళుకు బెలుకు రాళ్లు తట్టెడేల?" -జాషువా పద్యాలు నిక్కమైన మంచి నీలాలు.

పూర్వం భోజరాజు ముఖంచూస్తే అక్షరాస్యుడు కాని వాడికి కూడా కవిత్వం అమాంతంగా పుట్టుకొచ్చేదట. "శతశ్లోకేన పండితః"- జాషువా పద్యాలు నూరు ఒప్పజెప్పుకుంటే ఎవరైనా కవులై పోతారు. ప్రయత్నచేసి చూడండి మరి.

జాషువాకు బిరుదులతో, సన్మానాలతో స్తోత్ర పాఠాలతో పనిలేదు. తెలుగు నేలపై రసికత బ్రతికున్నంత వరకూ జాషువా కవిత నిత్య ప్రత్య గ్రంగా నిల్చి ఉంటుంది. జాషువా నిలువెల్లా కవి. నిలువెత్తుకవి.

శనగన నరసింహస్వామి
విశ్రాంత ఆంధ్రశాఖాధ్యక్షులు

"గురజాడ కథానికల్లో స్త్రీ అభివృద్ధి"

ప్రభువుల పరాక్రమకీర్తి, రాణుల సోయగాల స్తుతి ధ్యేయంగా అంతఃపురం కుడ్యాలు దాటని సాహిత్యం గురజాడ రాకతో ప్రజాహితమైంది. దేశమంటే మనుషులనే భావన సాహిత్యంలో కొత్త నినాదంగా ఏర్పడింది. మనుషులు ఎలా ఉంటే దేశం బాగుపడుతుందో తెలిసింది. అంతవరకు సాహిత్యంలో పద్యం, గేయం, నాటకం అనేరూపాలే చలామణిలో ఉండగా, కథానిక అనే కొత్త ప్రక్రియ ఏర్పడింది. అది ప్రజల, ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ అంశాల సందర్శన కావచ్చనే అభిప్రాయం కలుగజేసింది. ఆధునిక సాహితీయుగకర్త గురజాడ రచించిన కథానికలు కొద్దేఅయినా, జీవితచిత్రణను, మానవ జీవిత గమనాన్ని నిర్దేశించే మౌలిక సూత్రాలను చిత్రించటంలో అవి నిండుదనాన్ని తెచ్చుకున్నాయి.

ప్రకృతికి మూలం స్త్రీ. మానవ నాగరికత అభివృద్ధి క్రొంగొత్త పరవళ్ళు తొక్కుతున్నా స్త్రీ పీడన యధావిధంగా జరుగుతూనే ఉంది. అయితే ఆ నిబంధనల నుండి స్త్రీ విముక్తి ఎలా జరుగుతుంది - అనే సూచికలుగా గురజాడ కథానికలున్నాయి. స్త్రీ జీవితానికి కట్టుబాట్లు ఎంతవరకు ఉండాలి అవి ఎలా నిర్దేశింపబడాలి - అని గుడ్డిదైన సంఘం గీచిన లక్ష్మణరేఖలను, స్త్రీ ఎలా దాటాలి అనేది ఈ కథలలోని వస్తువు.

"దిద్దుబాటు" కథలో అర్థదారులు తొక్కుతున్న భర్తలో మార్పుకోసం చీటీరాసి వెళ్ళిపోయిన భార్యనుగురించి, పంతులైన భర్త నౌకరు రావుడిని పిలిచి భార్య సంగతి అడిగితే నౌకరు సమాధానం.

"కోప్పడితే సెప్పసాల్నుగాని బాబు, అరదాయి సెప్పకుండా పుట్టినోరింటికి ఎల్తానంటే [illegible]లేయించి కూకో బెట్టాలిగాని మొగోళ్ళగా రాతలూ, కోతలూ మప్పితే ఉశ్శోరం పుట్టదా, బాబూ?'

"ఓరి మూర్ఖుడా! భగవంతుడి సృష్టిలోకల్లా ఉత్కృష్టమైన వస్తువు విద్యనేర్చిన స్త్రీరత్నమే. శివుడు పార్వతికి సగందేహం పంచి యిచ్చాడుకదా. ఇంగ్లీషు వాడు భార్యను "బెటర్ హాఫ్" అంటాడు. అనగా పెళ్ళాం మొగుడికన్నా దొడ్డది. అన్నమాట. నీ కూతుర్ని బడికి పంపిస్తున్నావుకదా? విద్యయొక్క విలువనీకే బోధపడుతుంది?

ఏ జాతి అయినా అభివృద్ధి చెందాలంటే, ముందు తమ బానిసత్వం విడనాడేందుకు తమ శ్రమను, కాలాన్ని, ఆలోచనల్ని, వ్యక్తిత్వాన్ని ఇతరులు ఎలాదోచుకుంటున్నది గ్రహించగలగాలి. అందుకు వారికి స్వంత ఆలోచనలు కావాలి. ఆ ఆలోచనలు వికాసవంతమై, ఉన్నత స్థాయిలో ఉండాలి. ఇవి విద్యద్వారానే సాధ్యమవుతాయి. స్త్రీ తమ వర్గ శత్రువుని, వారి కుత్సితాలను గ్రహించటానికి విద్య అవసరమని నొక్కిచెప్పాడు గురజాడ.

స్త్రీ ఒక సౌందర్య వస్తువు. ఆమె మగవాడికి శరీర సుఖాన్ని అందించే వినియోగ సాధనం. అంతేకాకుండా భర్తనే దైవంగా భావించి, నాలుగు గోడల మధ్యనే ఉండి, భర్త తప్ప మరో మగాడిని కన్నెత్తికూడా చూడకూడదని, అనాదిగా పెద్దలు సమాజంపై రుద్దిన ఆచారం. స్త్రీ గడపదాటితే కోరికలు పురివిప్పి హద్దు అదుపులేని దవుతుందని బలవంతపు బందీని చేసారు. ఆచారశృంఖలాలు తగిలించినా మానసిక వ్యభిచారాన్ని నిరోధించేదెవరు? స్త్రీ సమాజంలోకి వస్తే, ప్రపంచాన్ని చూస్తే, వికాసిని అయితే ఆమె మనసు ఎలా ఉంటుందో మెటిల్డా కథలో, మెటిల్డా భర్తద్వారా చెప్పించాడు.

'"మీ మాటల వల్ల, చేష్టలవల్ల నాభార్య యెగ్యురాలని తెలుసుకున్నాను. ఆలోచించుకోగా, ఆనాటినుంచి కళ్ళెం వొదిలేశాను. నా పెళ్ళాం బహు బుద్ధిమంతురాలు. ఇచ్చిన స్వేచ్ఛనైనా పుచ్చుకోలేదు. ఎక్కడికి కావలిస్తే అక్కడికి వెళ్ళమన్నాను. ఎవరిని కావలిస్తే వారిని చూడమన్నాను. ఎక్కడికీ వెళ్ళకోరలేదు. ఎవర్ని చూడకోరలేదు. నాకు నీతో లోకం మరి ఎవరితో ఏంపనంది. అలాగే సంచరించింది." అంటాడు.

" స్త్రీ అంటే అబల. శారీరకంగానే కాకుండా మానసికంగా కూడా బలహీనురాలని కొందరి అభిప్రాయం. ఆమె మాటకు విలువనివ్వని వారు కో కొల్లలు. అందుకే ఆమె వంటింటికే పరిమితం. గడపదాటి బయటకు రాకూడదు. అనే శాసనం - కొంతమంది మానవులు ఏర్పరచిందే కాని దేవుడు కాదు అంటాడు. అసలు శివుడే అర్థనారీశ్వరుడై స్త్రీ స్థానమేమిటో స్పష్టంగా రుజువు చేశాడంటాడు గురజాడ సంస్కర్త హృదయం' కథలో.

"మహాశివుడు అర్థనారీశ్వరుడై స్త్రీ పురుష సమాన హక్కులను లోకానికి చాటుతున్నాడు. స్త్రీ పురుషులూ సమానమే అందుకు అర్థనారీశ్వరుడే సాక్షి.

స్త్రీ సృష్టిలో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తుంది. ఆమె ఆకాశంలో సగం. ఏ కుటంబంలో అయినా స్త్రీ లేకపోతే ఆ కుటుంబం ముందుకు నడవదు. కుటుంబమే కాదు దేశంకూడా మానవుడికి అవసరమైన ప్రతి వస్తువు స్త్రీ సహాయంతోనే సమకూర్చబడుతుంది. అలాంటి స్త్రీని అబల అనటం సబబుకాదు. స్త్రీలు తమకు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని సహిస్తూ ఊరుకోక తిరగబడాలి - అంటాడు. "సౌదామిని" అనే అసంపూర్తి రచనలో.

'స్త్రీ లేచి తిరగబడాలి. మనుషుల్లో మేలైనది. ఆమె అబల అని మీరంటారు. అర్థంలేనిమాట. మనదేశంలోని రైతుకుటుంబం స్త్రీ, పొలంలో కునుకుపాట్లు పడే పురుషుడి కంటే బలమైంది. గట్టిది ఓపిక గలదీను. నాట్లువేసేది ఎవరు? పత్తి ఏరేది ఎవరు? చింత పండులోని పిక్కలు తీసేదెవరు? అన్ని పనులకు పనిమనిషి ఎవరు? వడ్లు దంచేది ఎవరు? యిత్యాది.

ఇక ఉన్నత కులాల స్త్రీల గురించి - ఆమె నీళ్ళుతోడుతుంది. వంటావార్పు చేస్తుంది. "

స్త్రీ బలహీనురాలైనదనుకుంటే ఆమెను శక్తిమంతురాలిగా చేయాల్సిన బాధ్యత సమాజంపై ఉందంటాడు. అంతేకాదు సాయుధురాలై ఉండాలంటాడు.

"నాగరికత గల స్త్రీ - దైవ సృష్టిలో ఉత్కృష్ట మైనదయినా ఆమె శారీరకంగా బలహీనురాలని ఒప్పుకుంటాను. కానీ పాశవిక శక్తిని ఎందుకూ పనికిరానివిగా చేసే పరికరాన్ని ఆమె చేతుల్లో పెడదాం. ఖడ్గ విద్య స్త్రీ మాత్రమే నేర్చుకోవాలి. బయటకు వెళ్ళే సమయంలో ప్రతి స్త్రీకి ఆయుధం ఉండాలి.'

స్త్రీ అస్తిత్వానికి, అభివృద్ధికి, స్వతంత్ర జీవనానికి, స్వంత మనుగడకు కావసిన ఉన్నత సలహాలు, సూచనలు, ఎన్నో గురజాడ కథల్లో ఉన్నాయి. అవన్నీ స్త్రీ వాదానికి బలాన్ని చేకూర్చేవే.

పి. ఎం. సుందరరావు
లైబ్రరీ అసిస్టెంట్

ఇంటికి బయలు దేరి అన్నకు ఈ హఠాత్పరిమాణం గురించి చెప్పి పెండ్లికి అన్ని ఏర్పాట్లు చేయించింది. సుబ్బారావు పెండ్లిఘనంగా జరిగింది. మామ కూతురి వంక చూసి మనస్సు లోనే తన దీనగాథకు బాధ పడేవాడు.

✡ ✡ ✡

కాలం తొందరగా గడిచిపోయింది. సుబ్బారావుకి పెండ్లయి 30 సంవత్సరాలు అయింది. 25 సంవత్సరాల కొడుకు కూడా ఉన్నాడు. పాపం చనిపోయేముందు తన కొడుకు పెండ్లి చూద్దామని ఆశతో కొడుకు దగ్గర పెండ్లి ప్రస్తావన తెచ్చాడు అంతే అగ్గిమీద గుగ్గిలమై "తన భార్యను తానే వెతుక్కుంటా"నంటూ పోతున్న కొడుక్కి ఏం చెప్పాలో తెలియక, కొడుకు పోయేవంక చూస్తూ, గతం కళ్ల ముందు మెదలి ఏడవలేక నవ్వుకున్నాడు సుబ్బారావు!

యం. విజయ సునంద్

యన్‌జెడ్ : 59

నింగినుండి నేలకు

విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకోత్సవంలో యూని వర్సిటి ఫస్టువచ్చి గోల్డ్‌మెడల్ అందుకొన్న చిట్టి బాబులో ఆక్షణంనుంచి చిత్రమైన మార్పులు వచ్చాయి. ఇంటిలో అందరూ గోల్డుమెడల్ చూసి మురిసిపోతుంటే ఓమారు జుట్టుసరిచేసుకొని, నల్లని మీసాలు అద్దంలో మరొక్క సారి చూచుకొని, ఇవాల్టినుంచి "చిట్టిబాబు దిగ్రేట్" అంటూ తనలో తనే నవ్వుకున్నాడు "దిగోల్డ్‌మెడలిస్ట్" చిట్టిబాబు !! ఇద్దరన్నయ్యలు, ముగ్గురు చెల్లెల్లు, బామ్మ, అమ్మ, నాన్న వుండే ఆ చిన్న పెంకుటింట్లో పుట్టి పెరిగాడు చిట్టిబాబు. వీధి గుమ్మంలో చదువుకుంటుంటే ఇంటి కెవరో వచ్చేవారు. 'చిట్టీ! లోపలకెళ్ళి చదువుకో' - నాన్న గొంతు వినిపించటం ఆలస్యం, చిట్టిబాబు పుస్తకాల సంచి గబగబా చంక నెత్తుకొని వంటింటి గుమ్మంలోకి పరిగెత్తేవాడు. "ఒరేయ్ చిట్టీ ఓ అర్థణా కరివేపాకు తీసుకురా" - వంటింట్లోంచి అమ్మ కేక పెట్టేది. లాగు దులుపుకొని సందుచివర కూరలమ్మి దగ్గర కరివేపాకు తెచ్చి వంటింటి గుమ్మంలో విసిరేవాడు. "నారబ్బరు ఏదిరా అన్నయ్యా" బుజ్జి ఏడుపు ముఖంతో చిట్టి పక్కన కూర్చునేది. ఎక్కడో వెదికి ఓ చిన్న రబ్బరు తెచ్చి చెల్లికి ఇచ్చేవాడు. ఇంకేముంది! గడియారం గంటలు కొట్టడం చిట్టిబాబు స్కూలికి పరిగెత్తటం - "ఒక్క పదినిమిషాలు ఆగరా అన్నం పెడతాను" - వంటింట్లోంచి తల్లికేక వినపడే లోపలే చిట్టిబాబు వీధిలోకి వచ్చేసేవాడు. ఇంచుమించు చిట్టిబాబు స్కూలుకు రోజూ ఇలానే వెళ్ళేవాడు

ఇలాగే కాలేజి చదువు పూర్తిఅయ్యింది. డిగ్రీ అయ్యింది కదా ఇకమనం పైచదువులు చెప్పించలేము అని తండ్రి నిశ్చయించినా చిట్టిబాబు అన్నలు మాత్రం ఎలాగైనా చిట్టిబాబును పెద్ద చదువులు చదివించాలని, చదువు ఖర్చు మేమే భరిస్తాము అని పట్టుబట్టారు. చిట్టిబాబు యూనివర్శిటీలో చేరాడు. హాస్టల్ ఖర్చులకు నెలనెలా అన్నలిద్దరూ డబ్బు పంపుతున్నారు. చిట్టిబాబు ఎంతోశ్రద్ధగా చదువుతున్నాడు. సెలవలకి చిట్టిబాబు ఇంటికి వచ్చాడు. తల్లి అన్నం వడ్డిస్తూ ప్రక్కనే కూర్చుంది.

"ఒరే చిట్టీ అన్నలిద్దరూ మంచి మనస్సుతో నిన్ను పెద్ద చదువు చదివిస్తున్నారు.. నీ చదువు అయ్యాక వాళ్లను ఏవిధంగా చూస్తావో ఏమో! .... డబ్బు సంపాదించగలం కాని ప్రేమలు, ఆప్యాయతలూ మాత్రం సంపాదించలేం తెలుసా"! అన్నది. "అమ్మా నేను గొప్ప పదవి సంపాదించుకొని నిజంగా చాలా గొప్పవాడి నైపోతే నావాళ్ళంతా గొప్పవాళ్ళు కారా! - ఏమిటమ్మా నీ భయం? అన్నయ్యలు నాకు చేస్తున్న మేలు మరచిపోతాననా"! అని నవ్వాడు, అమ్మ పవిట కొంగుతో చేయితుడుచుకుంటూ.

✡ ✡ ✡

కాలం ఆగకుండా పరిగెడుతుంది. అదృష్టం చిట్టిబాబును తరుముకొచ్చింది అదృష్టంతో పాటు ఎక్కడో దాగిఉన్న అహం ఒక్కసారిగా బయటకు తన్నుకు వచ్చేసింది. ఆరోజు ఐ.ఎ.ఎస్ ట్రైనింగ్‌కు బయలు దేరుతున్న చిట్టిబాబుకి దిష్టితీసింది తల్లి. "ఏమిటిదంతా నాన్‌సేన్స్" - అని విసుక్కున్నాడు. తల్లి చెపుతున్న మాటలు వినటానికి చిరాకుగా ఉంది వినకుండానే 'సరే సరే' అంటున్నాడు చిట్టిబాబు . చిట్టిబాబు పూర్తిగా మారిపోయాడు. పోలియోవచ్చి అవిటి కాలున్న చిన్నన్నయ్యను గురించి ఎప్పుడూ తలచుకోడు. ఒక వేళ ఇంట్లో వాళ్ళెవరైనా గుర్తుకువస్తే వెంటనే మనస్సు మారల్చుకొని టి.వి చూస్తూ కూర్చుంటాడు. "అదృష్టం వెంట పడితే ఆగకుండా తరుముకొస్తుందంటారు కదా!" ఓ శుభముహూర్తాన చిట్టిబాబు ఓఐశ్వర్యవంతునికి అల్లుడైపోయాడు. "లీల"ను చేపట్టిన మరుక్షణం నుంచీ చిట్టిబాబు లోకం ఇంకా పూర్తిగా కొత్తదారి తొక్కింది. డబ్బుంటే చాలు మరేమి లేకపోయినా పరవాలేదు. డబ్బేలోకం డబ్బే జీవనం, డబ్బేతనూ! చిట్టిబాబు నింగివైపు చూస్తున్నాడు. కాళ్లకిందవున్న నేలను మరచిపోయాడు.

✡ ✡ ✡

చెల్లాయిలు పంపే పుట్టినరోజు గ్రీటింగ్ కార్డులు, అన్నయ్యలు వ్రాసే ఉత్తరాలు చూడటానికి కూడా విసుగు చిట్టిబాబుకి. "ఇదిగో లీలా వాటికి ఏదో సమాధానం వ్రాసెయ్యి క్రింద సంతకం చేస్తాను"- చిట్టిబాబు లీల ఎర్రటి పెదాలవంక చూస్తూ అన్నాడు." మీ పెద్దన్నయ్య పంపిన గ్రీటింగ్ కార్డు ఒక్కసారి చూడండి' 'అంటూ లీల చిట్టిబాబు చేతికందించింది. కాని భార్య సౌందర్యాస్వాదనలో మునిగిపోయిన చిట్టిబాబు ఇవేమీ పట్టించుకునే స్థితిలో లేడు. "ఈ రాత్రికి నేను ఊరు వెళ్తున్నాను. నేను ఆ రూటు మీదుగా వెళ్ళి ఓ రెండుగంటలు మా యింటిలో.....అదే మా ఊళ్ళో ఆగుతాను.......ఎన్నేళ్ళయిందో ఆ ఊరెళ్ళి"-- చిట్టిబాబు లీలవంక చూస్తూ అన్నాడు. "మరింకేం, నేనూ వస్తాను" అంది లీల. "నువ్వు ఒక్క పదినిమిషాలు కూడా అక్కడ ఉండలేవు. నేనే ఆ ఇంట్లో ఓ గంట ఉండలేను -- ఆచిన్న ఇల్లు, ఆ బావి, ఆ ఇంటిముందర కాలువ --అమ్మో - ఇంపాజిబుల్--నువ్వేం వస్తావు" అన్నాడు చిట్టిబాబు.

✡ ✡ ✡

కారు గుమ్మంలో ఆగగానే ఇంట్లో అందరూ బయటకు వచ్చారు. చిట్టిబాబు ఫుల్‌సూట్‌లో దర్జాగా, ఠీవీగా చూశాడు. లోపలకొచ్చాడు.......ఇల్లంతా కలయ చూశాడు. ఎవరితో ఏం మాట్లాడాలో తెలియటం లేదు. "అబ్బ! ఈ చిన్నకొంపలో ఎలా జీవిస్తున్నారో?" అన్నయ్యా, వదిన అలాగే ఉన్నారు. ఏ మార్పూలేదు. చిట్టిబాబు అటు చూస్తున్నాడు. "ఈ ఇంట్లోనేనా తాను బి. ఏ వరకు చదువుకొని ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకుంది?" గోడలకేసి చూశాడు. తాతగారు. బామ్మగారు వున్న పెద్ద ఫోటో, మరోవైపు సీతా రామ లక్ష్మణ హను మంతుల ఫోటో, ఓ ప్రక్కన అన్నయ్య పెళ్ళి ఫోటో, - చిట్టిబాబుకి నవ్వొచ్చింది. "అమ్మాయిని కూడా తీసుకొనిరాలేకపోయావా" -

తండ్రిగొంతు గంభీరంగా వినిపించింది, చిట్టిబాబుకి. "ఊ.....టైములేదు కదా, నేను కూడా ఓ పదినిమిషాల్లో వెళ్ళిపోతా"- చిట్టిబాబు ఎటో చూస్తున్నాడు. "భోజనం చేసి వెళ్ళు, అయినా ఒక్కనాలుగు రోజులు వుండేట్టు రావచ్చుగా" తల్లి వంటింటి గుమ్మంలో నుంచుని అంది. చిన్నన్నయ్య ఫక్కున నవ్వాడు. "నేను వెడతానమ్మా....గెస్ట్‌హౌస్‌లో నా స్నేహితులు వెయిట్ చేస్తూ ఉంటారు". "పెద్దాడి కూతురు పెళ్ళి పై నెలలో నువ్వు, మీ ఆవిడ రావాలి మరి....అందర్నీ నీవు చూచినట్లుంటుంది" - నాన్న అన్నాడు. "ఆ చూద్దాంలే వీలుండాలిగా.....అయినా ఆ సమయంలో డబ్బుముఖ్యం. మీరు వూరికే బంధువులని ఇరుగుపొరుగులని డబ్బు అనవసరంగా తగలెయ్యకండి. మరి నేను వెళతాను" అంటూ లేచాడు చిట్టిబాబు. "ఒరే చిట్టీ! ఇది నీకు ఇష్టం, తీసుకెళ్ళు పెళ్ళికొస్తావుగా, మళ్ళీ పెట్టిస్తాను" అంటూ వంటింట్లోంచి తెచ్చిన నిమ్మకాయ పచ్చడి సీసా అందించింది. "ఈ మాటొస్తానుగా అప్పుడు తీసుకొంటాను.....బ్యాగ్‌లో ఇది పెడితే.....ఆ...... వద్దులే" అంటూ, చిట్టిబాబు ఆ చిన్నిసీసాను బల్లమీద పెట్టేసి కారులో వెళ్ళిపోయాడు. కారు వెళ్ళిపోతుంటే నీళ్ళు నిండిన కళ్ళు ఒత్తుకుంది తల్లి రహస్యంగా. "మనవాడు చాలా ఎదిగిపోయాడే" గుమ్మంలో కూర్చున్న చిన్నన్నయ్య అంటుంటే, "ఆ......చాలా చాలా" గదిలో అటూ ఇటూ తిరుగుతూ గొంతు కలిపాడు తండ్రి.

✿ ✿ ✿

చిట్టిబాబు బంగళా లైటింగుతో ధగధగా మెరిసిపోతుంది. ఖరీదైన కార్లు బార్లు తీరి ఉన్నాయి. అందమైన బట్టలతో, ఆభరణాలతో అక్కడున్న వాళ్ళంతా వెలిగిపోతున్నారు. ఆ హడావిడికి కారణం ఆ రోజు చిట్టిబాబు వంశోద్ధారకుడి పుట్టినరోజు పండుగ!" ఎన్నిసార్లనుంచో అనుకుంటున్నాను ఆ గోల్డ్‌మెడల్ చూడాలని" మిసెస్ మీనన్ పైట పిన్ను సరిచేసుకుంటూ అంది. లీల గబగబా లోపలికెళ్ళింది. "ఆల్ హిజ్ ప్రైడ్ ఈజ్ దిస్" లీల ఓ అందమైన చిన్న ప్లాస్టిక్ పెట్టె తెచ్చి అందులో ధగధగా మెరిసిపోతున్న బంగారుపతకాన్ని తీసి చూపిస్తూ అంది. అందరి కళ్ళూ ఆ బంగారు పతకం పైనే! లీలా, చిట్టిబాబు అతిధులతో కబుర్లు చెపుతూ వున్నారు. గోల్డ్‌మెడల్ పెట్టెలో పెట్టి ఆ పెట్టె హ్యాండ్ బ్యాగ్‌లో వేసుకుంది లీల. నిద్రపోతున్న పసివాడిని పైన గదిలో పడుకోబెట్టి బ్యాగ్ ప్రక్కన పెట్టి తలుపుదగ్గరగా వేసి వస్తూ అక్కడ ఉన్న నౌకరుతో "బాబుని చూచుకో" అని చెప్పి ఫోల్‌లోకి వచ్చేసింది. పార్టీ అద్భుతంగా సాగింది. అందరూ వెళ్ళేసరికి రాత్రి పన్నెండయ్యింది. అలసిపోయిన చిట్టిబాబు మంచం పై వాలి పోయాడు. పసివాడు గాఢనిద్రలో వున్నాడు. ఒక్కసారి చిట్టిబాబుకు మెలుకువవచ్చి అటూ ఇటూ ఒత్తిగిల్లాడు. "ఒక్క పొరపాటు చేశాను నేను. ఎన్నోవేలు ఖర్చుచేశాను. ఎందరో వచ్చారు కాని......కాని"- ఒక్క నిమిషం గొంతు తడారినట్టు అనిపించింది. "లీలా! లీలా!" అంటూ కదిలించాడు. ...."అబ్బ"....అని మళ్ళానిద్రపోయింది లీల. చిట్టిబాబుకి నిద్రపట్టలేదు. యాష్ట్రే అంతా సిగరెట్ బూడిదతో నిండిపోయింది. అలాగే తెల్లవారింది.

✿ ✿ ✿

తొమ్మిది దాటాక నిద్రలేచారు లీల, చిట్టిబాబు. ఆ పని ఈ పని అయిపోయింది. ఈరోజు హోటల్లో భోంచేద్దాం అనుకొని అంతా సర్దుకుని ఇంట్లోనుంచి హోటల్‌కి బైలుదేరారు. హోటల్లో కూర్చున్నాక చిట్టిబాబు మెనూకార్డు చూస్తున్నాడు. పెదాలలిప్‌స్టిక్ చేసుకోవటానికి బ్యాగ్ తెరచింది లీల. ఠక్కున గుర్తొచ్చింది. రాత్రి బ్యాగ్‌లోనే గోల్డ్‌మెడల్ పెట్టిన విషయం. లీల బ్యాగ్ అంతా కలయచూసింది. బ్యాగ్‌లో ఎక్కడా కనిపించలేదు. 'ఏదీ?.....ఏదీ!! తన భర్త జీవిత

మార్గాన్నేమార్చేసిన ఆ గోల్డ్‌మెడల్ తన భర్త అహానికి ఆయువు పట్టయిన ఆ గోల్డ్‌మెడల్ ఏది?' లీల ముఖమంతా చెమటతో తడిచింది. చాలా బాధ పడుతూ వుంది. చిట్టిబాబు "దిగోల్డ్ మెడలిస్ట్"కి" అర్థమయ్యింది. దేన్ని చూచి తాను ఇంతకాలం గర్వపడి పోయాడో, తను చాలా తెలివైనవాడని, తక్కిన వారిని ఎంత తేలిగ్గా తీసిపారేశాడో, దేన్ని అమితంగా ప్రేమించి అందర్నీ దూరం చేసుకున్నాడో - అదే! ఆ 'గోల్డ్‌మెడల్' ఏది! ఏది! ఇంట్లో అన్ని మూలలా అంతా వెతికారు. చిట్టిబాబు గుండె పట్టు లెక్కడో కదిలాయి. కన్నీళ్ళంటే అసహ్యించుకొనే చిట్టిబాబు దిండులో తలదాచుకొని కుమిలి, కుమిలి ఏడ్చాడు. ఆ ఇంట్లో అశాంతి నిండిపోయింది. భార్యా, భర్తల మనసులెందుకో చిన్నపోయాయి. ఆనాడు స్నాతకోత్సవంలో మ్రోగిన కరతాళధ్వనులు చెవుల్లో మారుమ్రోగాయి. చిట్టిబాబు అలా బాధ పడుతూనే ఉన్నాడు. చిట్టిబాబుకి తన బాల్యం, తన ఇల్లు అన్నీ కళ్ళముందు కదలాడుతుంటే చిట్టిబాబు మనస్సు ప్రశ్నించింది. "ఇంతవరకు తాను పోగొట్టు కున్నవి ఎన్ని? వాటి విలువ ఎంత? తనను ప్రేమించి, చదివించిన అన్నలను ఇంతకాలం మరచిపోయాడా? ఇంతకాలం ఎన్నిటికో దూరం అయిపోయి హోదా ముసుగులో, ఐశ్వర్యపు టహంతో జీవించిన తాను ఏ విధంగా వారికన్నా గొప్పవాడు?" చిట్టిబాబు మనసు ఆవేదనతో మరిగిపోయింది. "మనిషి ఆనందాన్ని పంచుకునేందుకు ఎందరుండాలో, మనిషి ఆవేదనను పంచుకోవటానికి కూడా అందరుండాలి" అని అమ్మ చెప్తుండే మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. చాలా బాధపడ్డాడు. నింగినుండి నేలకు పడిపోయాడు. తనగోల్డ్‌మెడల్ పోయింది. తనప్రాణానికి ప్రాణంగా దాచుకున్నది పోయింది. ఇలా కొన్ని రోజులు గడచిపోయాయి. ఒకరోజు ఆఫీసునుండి ముందరే వచ్చాడు. "నాగోల్డ్‌మెడల్ పోయింది ఏ గర్వంతో మీ అందరి ఆప్యాయతలను కాలదన్నానో ఇప్పుడు తల్చుకుని సిగ్గుపడుతున్నాను - నన్ను క్షమించరూ?" - అని ఒకనాడు తనను ప్రేమించిన వారికి, దీవించిన వారికి, ఆదుకున్న వారికి, ఎందరికో ఉత్తరాలు వ్రాశాడు చిట్టిబాబు. రోజూ పోస్టుమాన్ కోసం ఎదురుచూస్తూనే ఉన్నాడు - ఎవరికి పట్టింది వెంటనే సమాధానం వ్రాయటానికి? చాలా రోజులకు ఒకే ఒక ఉత్తరం వచ్చింది - ఆనందంతో ఉక్కిరి బిక్కిరై కళ్ళకద్దుకున్నాడు. అది అమ్మ ఉత్తరం - ఆ ఉత్తరం క్రింద నాన్న రాసిన రెండు వాక్యాలు "మానవ విలువలు పోగొట్టుకోవటం తేలిక. నిలబెట్టుకోవటం కష్టం" - నిజమే, పోగొట్టుకున్న ఆప్యాయతలు ఎలా పొందగలడు. ఏ విద్యతో సాధించగలడు. తనకెవరూ లేరా? చిట్టిబాబు ఏటో చూస్తున్నాడు. ఒళ్ళో ఉన్న అమ్మ ఉత్తరంపై ఆగని కన్నీళ్ళు బొట్లు బొట్లుగా జారిపడ్డాయి.

✡ ✡ ✡

బి. ప్రకాశ్
ఆర్. యం. వై. 30

డేస్కాలర్ : ఏరా! కృష్ణుడు గొప్పవాడా? అర్జునుడు గొప్పవాడా?

హాస్టలర్ : ఖచ్చితంగా కృష్ణుడేరా! వార్డెన్‌కి కనిపించకుండా సెకండ్‌షోకి పోవచ్చు!

- అనూప్‌కుమార్ రెడ్డి

ఆవేదన

ట్రింగ్.... ట్రింగ్ అంటూ ఆగకుండా అదేపనిగా ఫోన్ మ్రోగుతోంది. అప్పుడే తన పెళ్ళికార్డులను ఎవరెవరికి ఇవ్వాలో పేర్లు వ్రాయబోతున్న పెళ్ళికొడుకు ఆనంద్ విసుగ్గా ఫోన్ రిసీవర్ అందుకున్నాడు.

"హలో..... ఎవరూ మాట్లాడేది. కొంచెం ఆనంద్‌ను పిలుస్తారా" అంటోంది అవతలిగొంతు

"నేనే ఆనంద్‌ను. ఇంతకీ మీరెవరు" అన్నాడు కొంచెం ఇబ్బందిగా, అనవసరంగా అతని టైమ్ వేస్ట్ చేస్తున్నందుకు. అసలే కాబోయే పెళ్ళికొడుకు కదా! అతని కుండవలసిన పనులు అతనికున్నాయిమరి.

"నీక్కాబోయే అత్తగారినయ్యా మహాలక్ష్మి"ని

"అరే.... మీరా ..... ఏమిటిలా ఫోన్ చేశారు" అన్నాడు కొంచెం తడబడుతూ

"మరి ..... మరి.... అమ్మాయి అదే నీక్కాబోయే అమ్మాయి.... సుమిత్ర"

"ఏంటండీ .... సుమిత్ర .... ఏమయ్యింది"?"

"పెళ్ళిచీరల కోసం వెళ్తొంటే.... సుమిత్ర వాళ్ళు ఎక్కిన రిక్షాను బస్ గుద్దుకుంది... సుమిత్ర బాగానే వుంది, కానీ..... మాట్లడలేక పోతోంది. బహుశ ఇక మాట్లాడలేదేమో... నిన్ను చూడాలంటోంది, ఒక్కసారి రాగలవా" ఏడుపు వినిపిస్తోంది అవతలి వైపునుండి.

అంతే అవాక్కయ్యాడు ఆనంద్. అంతలోనే ఈ యాక్సిడెంట్ పెళ్ళికి ముందేజరిగినందుకు ఆనందిస్తూ, - ఓ మామూలు మగాడి 'చావు తెలివి' ఉపయోగించి గొంతు కొంచెం మారుస్తూ .....

"చూడండి నేను ఆనంద్‌ను కాను, అసలు ఆనంద్‌కి ఈ పెళ్లి ఇష్టంలేదంట..... వాడు నిన్ననే వూరొదిలి పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు... ఈ సంగతి మీకు ఎలా చెప్పాలో తెలియక నేనే ఆనంద్‌ని అన్నాను.... క్షమించండి.... నేను వాడి ఫ్రెండ్‌ని" అన్నాడు తెచ్చి పెట్టుకున్న సానుభూతితో ఒక వేళ తనే ఆనంద్ అని తెలిస్తే అమూగమ్మాయిని ఎక్కడ అంటగడతారోనని.

అంతలో ...... అవతలి నుండి "శభాష్.... మిస్టర్ ఆనంద్.... ఆ... ఆ ... మిమ్మల్నెలా గుర్తుపట్టానని అడగకండి, మీ మాటల్లో తడబాటే తెలుపుతుంది మీరు ఆనందని. ఇక నేనెవరంటారా.. మీకు కాబోయే అనుకుని ఇక కాబోనిదాన్ని సుమిత్రను, ఎలా మాట్లాడుతున్నాననుకుంటున్నారా. అసలు నాకు యాక్సిడెంట్ అవ్వలేదు.... ఏదో తమాషాగా ఫ్రెండ్స్‌తో పందెం కట్టి మీకు ఫోన్ చేశాను. పందెంలో ఓడినా... జీవితంలో మాత్రం గెలిచాను. ఓమామూలు మగాడి మనస్తత్వం మీలోనూ ఉందని నాకిప్పుడు అర్థ మయ్యింది. Anyhow thanks మీ మనసులోని మాట తెలియబరచినందుకు. ఇక కాబోని దాన్ని అని. ఎందుకన్నానంటారా.... అన్ని విషయాల్లో భార్యకు అండగా ఉంటాననే ప్రమాణాల పెళ్ళికి సిద్ధపడి కూడా తప్పించుకో చూసిన మీరు..... భార్యను ఏం రక్షించుకోగలరు? భర్తకుండాల్సిన ధైర్యం, త్యాగం మీలో లేవు కనుక మీలాంటి సారీ - నీలాంటి వాడికి నాకు భర్తయ్యే యోగ్యత లేదు. అందుకే నా గురించి నేను ఆలోచించుకోగల ఓ వ్యక్తిగా చెప్తున్నాను...Good bye..., Goodbye forever" అంటూ ఫోన్ పెట్టేసింది సుమిత్ర నేటి నవనాగరిక పురుషాహంకార సమాజానికి సమాధానంగా!

జె. ఝాన్సీరాణి

ఎస్ బి-31

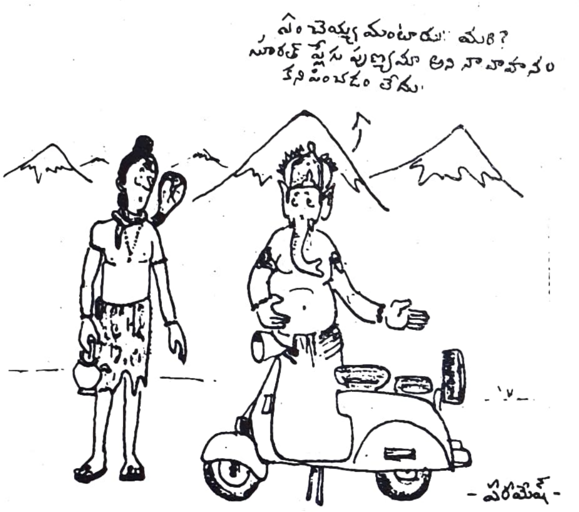

ఏం చెయ్యమంటారు మరి?
సూరత్ ప్లేగు పుణ్యమా అని నా వాహనం
కనిపించడం లేదు.
-పరమేష్-

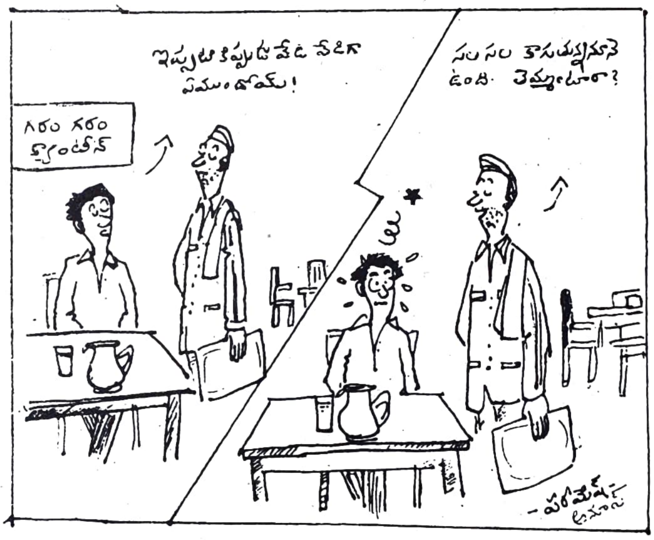

గరం గరం
క్యాంటీన్
ఇప్పటికిప్పుడు వేడి వేడిగా
ఏముందోయ్!
సల సల కాగుతున్ననూనె
ఉంది. తెమ్మంటారా?
-పరమేష్-

అవి సమాధి రాళ్లు కావు సార్!
పునాది రాళ్లు!
-పరమేష్-

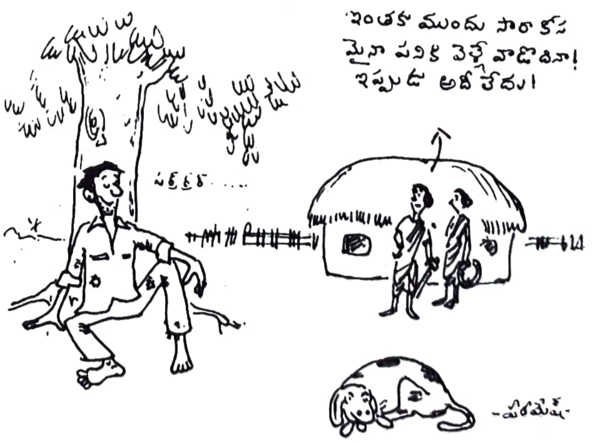

ఇంతకు ముందు సారా కోస
మైనా పనికి వెళ్ళే వాడొదినా!
ఇప్పుడు అదీ లేదు!
-పరమేష్-

హిట్లర్

పాత్రలు :	తనయ్, శరత్, దీపక్, సమర్	-	హాస్టల్ విద్యార్థులు
	పంకజ్‌రాయ్	-	తనయ్ తండ్రి
	వివేక్, రసద్, చంపక్	-	పంకజ్ మిత్రులు
	మంగు	-	పంకజ్ నౌకరు
	గోపి	-	హాస్టల్ బోయ్
		-	పోస్ట్‌మేన్

మొదటి దృశ్యం

(హాస్టల్‌లో తనయ్ గది. గోడలకు సినీతారల అర్ధనగ్నచిత్రాలు వ్రేలాడుతుంటాయి. బల్లపైన డిటెక్టివ్ నవలలు, అల్మారులో సగం ఖాళీఅయిన విస్కీసీసాలు; అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న పక్క, బట్టలు, చెప్పులు; పాఠ్యపుస్తకాలు క్రింద ఒకమూల పడుంటాయి. టేప్‌రికార్డర్‌లో వెస్టన్ మ్యూజిక్ వస్తుంటే దానికనుగుణంగా తనయ్ డాన్స్ చేస్తుంటాడు. ఇంతలో ఎవరో తలుపుకొడతారు.)

తనయ్ : (తలుపుతెరుస్తూ) ఎవరు డిస్టర్బ్ చేసేది?

పోస్ట్‌మేన్ : (టెలిగ్రాం తీసి) మీకు టెలిగ్రాం వచ్చిందండీ.

తనయ్ : (ఆశ్చర్యంగా) టెలిగ్రామా! ఎక్కడినుంచి?

(పోస్ట్‌మేన్ మౌనంగా సంతకం చేయించుకుని, టెలిగ్రాం చేతికందించి వెళ్ళిపోతాడు)

వినయ్ : ఎక్కడినుంచి అయ్యుంటుందబ్బా! 'రీచింగ్ మండే మోర్నింగ్ ... పంకజ్‌రాయ్' ... చచ్చావురా తనయ్ .. అనుకున్నంతా అయ్యింది.

(ఏంచెయ్యాలో అర్థంకాక ఆలోచిస్తూ పచార్లు చేస్తాడు. తర్వాత హాస్టల్‌బోయ్‌ని పిలుస్తాడు) అరేయ్ .. గోపి .. త్వరగా వచ్చేడవరా.

(గ్యాలరీనుండి ఫ్రెండ్ మాట ... "ఏమిట్రా పడ్డావా డాన్స్‌చేస్తూ ... లేపాలా?")

తనయ్ : ఆ గోపీగాణ్ణి త్వరగా పంపరా దీపక్ .. ప్లీజ్ సీరియస్‌లీ ...

(రూమ్ సర్దేపని త్వరత్వరగా చేస్తుంటాడు .. సినీతారల కేలండర్లు వెనక్కి తిప్పుతాడు. ఇప్పుడవే సరస్వతీదేవి, శివుడు, వినాయకుడి క్యాలండర్లు. చీపురు, బుట్టతో హాస్టల్‌బోయ్ ప్రవేశం)

గోపి : పిలిచారా సార్?

తనయ్ : అవునవును త్వరత్వరగా రూమంతా శుభ్రంచెయ్యాలి.

గోపి : (వంకచెపుతూ) ఇప్పుడే వార్డెనుగారు పిలిచారండి ..

తనయ్ : (జేబులోనుండి ఒకరూపాయి తీసి వాడికిస్తూ) ముందు నా రూమ్ కొంచెం త్వరగా శుభ్రం చేసి వెళ్ళు

(బోయ్ ఊడ్చుతుంటే తనయ్ పుస్తకాలు, పక్క సర్దుతాడు. డిటెక్టివ్‌లు చెత్తబుట్టలో పారేస్తాడు.విస్కీసీసాలు కూడా బుట్టలో పెడుతూ ..)

తనయ్ : ఇదిగో వీటిలో కొంచెం మందుంది .. తాగు .. ఈ డిటెక్టివ్‌లు చిత్తుకాగితాల వాడికి వేసుకో పో ..

గోపి : బాబూ మీరేం అనుకోనంటే ఒక మాట. మీరు హాస్టల్‌లో చేరినప్పట్నించి మీరు రూమ్ ఊడ్పించలేదుగదా! మరి ఈ రోజెందుకండి ఈ ఊడ్వటాలు ఇవన్నీ?

తనయ్ : (కోపంగా) అంటే ఉన్నన్నాళ్ళూ ఈ చెత్తగుట్టలో పడుండమంటావంట్రా నన్ను .. ఎల్లుండి హిట్లరొస్తున్నాడురా ఇక్కడికి ..

గోపి : హిట్లరా ! (ఆశ్చర్యంగా చూస్తాడు)

తనయ్ : అదంతా నీకెందుకులే .. (తనయ్ పాఠ్యపుస్తకాలు పైకి తీసి దులిపి బల్లపైపెడుతూ) అరెరె ... ఎలుకలు కొట్టేస్తున్నాయే .. అవున్లే ఈ రోజుల్లో టెక్ట్స్‌బుక్స్ ఎలుకలు తప్ప ఎవరు చదువుతున్నారు .. (అక్కడక్కడపడి ఉన్నబట్టలు తీసి బోయ్‌ముందు పడేస్తూ)వీటిని ధోబీకి వేసి మచ్చల్లేకుండా ఉతికించి, ఇస్త్రీ చేయించి పట్టుకురా .. (షూస్ తీసి బోయ్ ముందుపెడుతూ) వీటిని బాగా మెరిసేటట్లు పాలిష్ చేయించి పట్రా ...

గోపి : రూమ్ క్లీనింగ్ పూర్తయిందండి .. బట్టలు బూట్లు, పట్టుకెలుతున్నా ..
(గోపి తలూపుతూ వెళ్ళిపోతాడు.తనయ్ పక్క సర్దుతుంటాడు. దబదబా ఆగకుండా తలుపు బాదుతున్న శబ్దం)

తనయ్ : వెధవలు .. అందరూ ఇప్పుడే తగలడాలా?(తలుపు తెరుస్తాడు శరత్, సమర్, దీపక్ తలుపు నెట్టుకుని లోనికి వస్తారు వాళ్ళ పూర్వ సంభాషణ కొనసాగిస్తూ)

సమర్ : ఆ తర్వాత తను నావైపు కన్నెత్తైనా చూడలేదు (ఆ మాటకి అందరూ పగలబడి నవ్వుతారు ..తనయ్ మాత్రం మౌనంగా ఉండిపోతాడు. వచ్చిన ముగ్గురు సర్దిన గది చూసి ఆశ్చర్యపోతారు) ఒరేయ్ ఇది తనయ్ గాడి రూమేనా ....

శరత్ : నాక్కూడా అదే అనుమానంగా ఉంది.

దీపక్ : ఒరేయ్ తనయ్! ఇదినీగదేనా? నువ్వు నువ్వేనా?

సమర్ : గది షేపే మార్చేసావేమిట్రా!

శరత్ : ఒరేయ్ మందుబాటిల్సన్నీ ఏవిరా?
(సర్దిన కుర్చీలను మధ్యకు లాక్కుని అందరూ కూర్చుంటారు. ఒకరు టేబుల్‌పై కూర్చుంటాడు. సమర్ సిగరెట్ వెలిగిస్తాడు.)

దీపక్ : గోడమీద నగ్మా, రోజా, సౌందర్యల కేలండర్లేవిరా?

తనయ్ : అరెరెరె .. ఏమిటి మీరుచేస్తున్నది.

శరత్ : ఏంచెయ్యటమేమిట్రా .. కూర్చుంటున్నాం .....

దీపక్ : ఏరా నాయనా! ఎవరికైనా లైనులో పెట్టేప్రయత్నమా ఏంటి? అలాంటిదేమైనా ఉంటే ముందు మాకు పార్టీఇచ్చుకో ..

సమర్ : అయితే వీడు ప్రేమలో పడ్డట్టున్నాడురా! అట్లా అయితే ఇప్పుడు ఒక పెగ్గు కొట్టాల్సిందే .. వారం నుండి గొంతెండి చస్తున్నాం..

తనయ్ : ప్రేమాలేదు దోమాలేదు ఊరుకోండిరా .. నేనిక్కడ చస్తుంటే మీ వేళాకోళం..మీరు..

శరత్ : అసలు సంగతేమిటో చెప్పరా బాబు చంపక ..

తనయ్ : ఎల్లుండి హిట్లరొస్తున్నాడురా ఇక్కడికి ..

త్రివేణీ సంగమం

1994-95 విద్యా సంవత్సరం ఆంధ్రా లొయోలా కళాశాల సాంస్కృతిక చరిత్రలో ఒక సువర్ణాధ్యాయం. ఈ విద్యా సంవత్సరంలో కళాశాల అధిపతులు శ్రీ డి. శౌరయ్య ఎస్.జె. గారి ఆశీస్సులతో, కులపతులు శ్రీ సి.జె.జాన్ ఎస్.జె గారి అభినందనలతో, ఇంటర్మీడియట్ వైస్ -ప్రిన్సిపాల్, శ్రీ జి.ఎ.పి. కిశోర్ ఎస్.జె. గారి నేతృత్వంలో విలక్షణమైన, విశిష్టమైన నాటక త్రయాన్ని కళాశాల విద్యార్థులు ప్రదర్శించారు.

జేసు సభ స్థాపకులైన పునీత ఇగ్నేషియస్ లొయోలా వారి జీవితం ఆధారంగా రూపొందించిన 'పరివర్తనం' జేసుసభ తొలి సభ్యులలో ఒకరైన పునీత ఫ్రాన్సిస్ జేవియర్ వారి జీవితం ఆధారంగా రచించిన 'అన్వేషణం', జేసు సభాసభ్యుల దృక్పథాన్ని , త్యాగాన్ని ప్రతిధ్వనింపజేసే పెరాగ్వేలోని మహాసంస్కృతికి నిలువుటద్దంగా నిలిచిన 'చెదరినకల' కళాశాల సాంస్కృతిక వాతావరణంలో ఎంతో అభిలషణీయమైన మార్పుల్ని తెచ్చాయి.

ఈ నాటకత్రయం ప్రదర్శనకు జేసు సభా సభ్యులు కళాశాల అధ్యాపకులు, విద్యార్థులు సమష్టిగా కృషిచేసి లొయోలా త్రివేణీ సంగమాన్ని సృష్టించారు. ఈ మూడు నాటకాలకు కళాశాల అధ్యాపకులే రచన, దర్శకత్వ, సంగీత భాధ్యతలను చేపట్టడం, విద్యార్థులే వివిధ పాత్రలను సమర్థంగా ప్రదర్శించటం, సమర్పణ బాధ్యతలను శ్రీ జి.ఎ.పి. కిశోర్ ఎస్.జె.గారు స్వయంగా నిర్వహించటం ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించదగిన విశేషాలు.

అపూర్వ ప్రదర్శనం- "పరివర్తనం"

జులై 31వ తేది జేసుసభా వ్యవస్థాపకులైన పునీత ఇగ్నేషియస్ లొయోలా వారి పవిత్ర వర్ధంతి కావటంతో జేసుసభ సభ్యుల కది ఒక పర్వదినం. ఈ సందర్భంగా 'పరివర్తనం' నాటకాన్ని కళాశాల విద్యార్థులు ముందుగా 28-7-94న విద్యార్థులకోసం, ఆ తర్వాత అతిధుల కోసం 31-7-94న ప్రదర్శించారు.

ఇగ్నేషియస్ వారి ప్రాథమిక జీవితాన్ని తర్వాత వారు తమ జీవితాన్ని భగవత్సేవకు అంకితం చేసిన తీరును కళాశాల విశ్రాంత ఆంధ్రశాఖాధ్యక్షులు, సుప్రసిద్ధ కవులూ అయిన శ్రీ శనగన నరసింహస్వామిగారు, నాటక రచయితగా అత్యంత ప్రసిద్ధి పొందిన శ్రీ జయశ్రీ మల్లిక్ గారు చక్కగా నాటకీకరించారు. భారతీయ భాషల్లో ప్రప్రధమంగా తెలుగులో ఇగ్నేషియస్ వారి జీవితం నాటకీకరించబడడం ప్రశంసనీయం . ఈ నాటకంలోని సంభాషణలు, దృశ్య విభజనం అద్భుతంగా ఉన్నాయి.

నాటకాన్ని ఏడు దృశ్యాలుగా విభజించారు. మొదటి దృశ్యంలో బాల్యంలో ఇగ్నేషియస్ జీవిత ధ్యేయాన్నీ, రెండవ దృశ్యంలో విలాస జీవితాన్నీ, మూడవ దృశ్యంలో వంశానికి కీర్తి ప్రతిష్ఠలు తీసుకురావాలనే ఇగ్నేషియస్ దృఢదీక్షను, నాల్గవ దృశ్యంలో ఫ్రెంచి సైన్యం పాంపలోనా దుర్గాన్ని ముట్టడించిన అంశాలను ప్రదర్శించారు.

ఐదవ దృశ్యం నాటక ప్రదర్శనకు ఆయువుపట్టు. సాంకేతిక నైపుణ్యం ఈ దృశ్యంలో పతాక స్థాయిలో ప్రదర్శించబడింది. ఛాయా ప్రదర్శన (Shadow play) ద్వారా యుద్ధ దృశ్యాన్ని అత్యంత సహజంగా ప్రదర్శించి నిజంగా యుద్ధం జరుగుతున్నదా అనే భ్రమను ప్రేక్షకులకు కలిగింపజేశారు. యుద్ధంలో క్షత గాత్రుడైన ఇగ్నేషియస్‌కు

బాధాకరమైన శస్త్ర చికిత్సను ఆరవ దృశ్యంలో ప్రదర్శించారు. గాయపడిన తన కాలు బాగుపడడానికి ఎంతటి బాధనైనా తట్టుకొంటానని ఇగ్నేషియస్ పలకడం ద్వారా ఆయన దృఢదీక్షను ప్రతిబింబింపజేశారు.

ఏడవ దృశ్యం పతాక సన్నివేశం. యుద్ధ వీరుడుగా శౌర్య ధైర్యాలను ప్రదర్శించాలను కొన్న ఇగ్నేషియస్ అంతర్మథనంతో దైవరాజ్య వీరుడుగా మారిపోవాలని నిశ్చయించుకొంటాడు. ఈ దృశ్యంలో ఒక వైపు దుష్టాత్మ మరోవైపు శిష్టాత్మ ఇగ్నేషియస్‌ను అంతర్మథనానికి గురిచేసిన తీరును విశ్వవిఖ్యాత ధ్వన్యనుకరణ కళావిరించి, మన కళాశాల పూర్వ విద్యార్థి అయిన శ్రీ సిల్వెస్టర్ అసాధారణమైన రీతిలో ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల్ని మంత్రముగ్ధుల్ని గావించారు.

నటుల ఎంపికలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవడమే కాకుండా, ఒకటిన్నర నెలలు అభ్యాసం చేయించి విజయవంతంగా ఈ నాటికను సమర్పించిన ఇంటర్మీడియట్ వైస్ ప్రిన్సిపల్ శ్రీ జి.ఎ.పి. కిశోర్ ఎస్.జె. గారు అందరి అభినందనల్ని అందుకొన్నారు.

సురేష్ (TMY 29) ఇగ్నేషియస్‌గా సాటిలేని రీతిలో నటించాడు. ఇగ్నేషియస్ తండ్రి 'బెల్ట్రాన్'గా మస్తాన్‌వలి, ఇగ్నేషియస్ పెంపుడు తండ్రి వెలాజ్క్వెజ్‌గా శ్రీరామ్, ఇగ్నేషియస్ మిత్రులుగా బ్రహ్మాజీ, దుర్గాగౌడ్, సత్యనారాయణ మూర్తి నటించారు. ఇగ్నేషియస్ పెంపుడు తల్లి వెలాస్కోగా జ్ఞానేశ్వర్ అత్యంత సహజంగా నటించాడు. ముఖ్యంగా ఇగ్నేషియస్ తనకు దూరమౌతున్న సమయంలో కరుణ రసాన్ని సమర్థంగా పోషించి ప్రేక్షకుల హృదయాల్ని ద్రవింపజేశాడు. అంతోని, చినరత్తయ్యలు సైన్యాధికారులుగా, సురేష్ (బి.ఏ ఫైనల్) ఫ్రెంచిరాయబారిగా, హరీష్ ఫ్రెంచి సైన్యాధ్యక్షుడుగా, హేమాంబరధర్ రాజవైద్యునిగా, విజయకుమార్ ఇగ్నేషియస్ వదిన మగ్దలీనాగా, ఇగ్నేషియస్ అన్న మార్టిన్‌గా జనార్ధనరావులు తమ తమ పాత్రల్ని సహజరీతిలో, సమర్థంగా పోషించారు.

మన కళాశాల ఎలక్ట్రానిక్స్ శాఖాధ్యాపకులు శ్రీ పి. శ్రీనివాసరావు, ప్రఖ్యాత మిమిక్రీ కళాకారుడు శ్రీ సిల్వెస్టర్ గార్లు దర్శకత్వ బాధ్యతలు సంయుక్తంగా నిర్వహించారు. రంగస్థలం మీద ఏర్పాట్లు సందర్భోచితంగా ఉండి ప్రేక్షకుల మన్ననల్ని పొందాయి. సంగీత సహకారాన్ని శ్రీ డి. ప్రవీణ్ (ఆంగ్లోపన్యాసకులు) వీనుల విందుగా అందించారు. శ్రీ బి. శ్యాంసుందర్ (వాణిజ్య శాస్త్రాధ్యాపకులు) పాడిన 'మొదలాయెగుడిలోన' పాట ప్రేక్షకుల శ్రుతిపుటాల్లో ప్రతిధ్వనించింది.

ఇంకా ఈ నాటకానికి సహకరించిన డాక్టర్ వి. వల్లభరావు (హిందీ అధ్యాపకులు) డాక్టర్ జి.సాంబశివరావు(ఆంధ్రోపన్యాసకులు) డాక్టర్ వి.గోపాల్ రెడ్డి (ఆంధ్రోపన్యాసకులు) గార్ల కృషి పేర్కొన దగింది.

నాటకాన్ని తిలికించిన ఎంతో మంది కళాహృదయులు పులకించిపోయారు. మనకళాశాల పూర్వకులపతులు, పూర్వవిద్యార్థి సంఘ దర్శకులు అయిన శ్రీ ఫ్రాన్సిస్ ఎస్.జె. గారు "లొయోలా ప్రాంగణంలో ఇది అపూర్వ ప్రదర్శనం. ఇది సాటిలేనిది. ప్రదర్శనం ఆద్యంతం కళాత్మకంగా, ఉత్కంఠభరితంగా, సాంకేతిక ప్రతిభతో సమర్థంగా సాగింది. అందుకు అందరినీ అభినందిస్తున్నాను" అని పలికిన పలుకులు ప్రత్యక్షరసత్యాలు.

అద్భుత రూపకం - "అన్వేషణం"

డిశంబర్ 3, 1994 న జేవియర్ హాస్టల్ 26వ వార్షికోత్సవ కార్యక్రమాలు అత్యంత వైభవంగా జరిగాయి. ఆసందర్భంగా హాస్టలు విద్యార్థులు 'అన్వేషణం' నాటికను ప్రదర్శించారు.

"ఆసియా ఆశాజ్యోతి", ఫ్రాన్సిస్ జేవియర్ వారి పేరున వెలసిన జేవియర్ హాస్టలు వార్షికోత్సవ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో భాగంగా వారి జీవిత విశేషాల ప్రతిబింబంగా మలచిన "అన్వేషణం" నాటిక ప్రదర్శన ఎంతో సందర్భోచితంగా ఉండి విశిష్టతను చేకూర్చింది.

స్పెయిన్ దేశంలోని, నవారా పరగణాకు చెందిన జేవియర్ దుర్గాధీశులు జువాన్ జస్ ప్రభువు కడపటి సంతానమే ఫ్రాన్సిస్ జేవియర్ తండ్రిగారి ఆకస్మిక మరణంతో కుటుంబ ఆర్థిక రాజకీయ పరిస్థితులు తారుమారు అవుతాయి. ఫ్రాన్సిస్ అన్నగార్లైన మైకెల్, జువాన్‌లు ఫ్రాన్సిస్‌తో "వీరుడవై నవారా నగారాగా మార్మోగాలి" అని తమ అభిలాషను వ్యక్తం చేస్తారు... కాని ఫ్రాన్సిస్ ఆలోచనా ధోరణి వేరుగా ఉంది. తమ నాన్నగారి మార్గంలో డాక్టరేట్ డిగ్రీని సంపాదించాలని, మేధాప్రపంచంలో ఉన్నతోన్నత శిఖరాలను అధిరోహించాలని ఉబలాట పడుతుంటాడు. తల్లిగారి ప్రోత్సాహంతో పారిస్ విశ్వవిద్యాలయంలో విద్యార్థిగా చేరి విద్యాధికుల మన్నలను పొందుతాడు... ఆ సమయంలో ఫ్రాన్సిస్‌కు పునీత ఇగ్నేషియస్ లొయోలాతో పరిచయం ఏర్పడుతుంది. ఇగ్నేషియస్ ధోరణులను ఫ్రానిస్ విమర్శిస్తుంటాడు. కాని ఇగ్నేషియస్ తన మృదువైన నడతలో తనలోని అవాంఛనీయ అధిక్యతాభావాన్ని విడనాడమని, ప్రభు మార్గంలో నడిచి జీవిత పరమార్థాన్ని తెలుసుకోమని ఫ్రాన్సిస్‌ను కోరుతుంటాడు. "సకల ప్రపంచాన్ని జయించి తన ఆత్మనే పోగొట్టుకొన్న మనిషి ఏం సాధించినట్లు?" అంటూ ఫ్రాన్సిస్‌ను ప్రశ్నిస్తాడు. ఫ్రాన్సిస్‌లో అంతర్మథనం ప్రారంభమౌతుంది... "మిడి మిడి జ్ఞానంతో మిడిసి పడుతూ ఇగ్నేషియస్ వెంట ఉన్న పామరత్వాన్ని గ్రహించలేకపోయినందుకు ప్రభువు క్షమాపణలు కోరతాడు... అంతర్మథనం పరివర్తనానికి దారితీస్తుంది... మానవ జీవిత పరమార్థం తెలుసుకొనటంతో ఫ్రాన్సిస్ అన్వేషణం ముగుస్తుంది. ఈ నైపథ్యం ఆధారంగా రచితమైన రూపకమే "అన్వేషణం".

ఫ్రాన్సిస్ జేవియర్‌గా జి. జ్ఞానేశ్వర్ తన సహజమైన నటనతో ప్రేక్షకుల్ని రంజింప చేసారు. ముఖ్యంగా పతాక సన్నివేశంలో అత్యంత క్లిష్టమైన భావాలను అతి సునాయాసంగా చూపించ గల్గటం అందర్ని ఆశ్చర్యచకితులను చేసింది. ఇగ్నేషియస్‌గా బి.సురేష్ తన పాత్రని చక్కగా పోషించారు.పీటర్ ఫేబర్ పాత్రలో వి. అనిల్ కుమార్ రాణించారు. పోర్చుగీసు సేవకునిగా మొదటి దృశ్యంలో బుర్రకథతో ఫ్రాన్సిస్ గారి గత జీవితాన్ని అద్భుతంగా వివరించిన డి. ప్రేమభూషణం ప్రేక్షకుల అభిమానాన్ని చూరగొన్నారు.ఫ్రాన్సిస్‌గారి తల్లి పాత్రలో విజయకుమార్ స్వరంలోను అభినయంలోను, సహజత్వాన్ని ప్రదర్శించారు. ఫ్రాన్సిస్ అన్నగార్లుగా మైకేల్ పాత్రలో ఎమ్. చిన్నరత్తయ్య. జువాన్ పాత్రలో వి. అరుణ్ హుందాగా నటించారు. స్థానికులుగా, కె. శ్రీనివాసరావు, కె. రవివర్మ వి. సుధాకర్‌లు; విద్యార్థులుగా వి.ఎస్.ఎస్ చక్రవర్తి, కె.అనిల్ కుమార్, ఎ. శైలేశ్,అభిలాష్‌లు, తమ పాత్రల్ని సమర్థంగా పోషించారు.

అన్వేషణం నాటికను, నాటికలోని రెండు గీతాలను రాజనీతి శాస్త్ర అధ్యాపకులు శ్రీ కె.వి. విజయబాబు రచించారు. దర్శకత్వ బాధ్యతలను శ్రీ కె.వి. విజయబాబు, జయశ్రీ మల్లిక్‌లు అద్భుతంగా నిర్వహించారు. "వేకువగువ్వ ఎగసింది"..."వేదకావ్యమేదైవవాక్యమని..." అనే రెండు గీతాలకు బాణీలను కూర్చి, వీనుల విందైన నైపథ్య సంగీతాన్ని శ్రీ డి. ప్రవీణ్, (ఆంగ్లశాస్త్ర అధ్యాపకులు) అందించారు. తన మధుర కంఠంతో కామర్స్‌శాఖ అధ్యాపకులు శ్రీ బి. శ్యామసుందర్ రెండు పాటలను గానంచేసి రసజ్ఞుల హృదయాలలో నిలిచిపోయారు. ధ్వన్యనుకృతి వాచస్పతి శ్రీ సిల్వెస్టర్ ధ్వని సహకారం అందించారు. నిర్వహణ బాధ్యతలను, జేవియర్ హాస్టల్ వార్డెన్, ఇంటర్మీడియట్ వైస్ ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ జి.ఎ.పి కిశోర్ ఎస్.జె అత్యంత సమర్థంగా నిర్వహించారు.

ప్రదర్శన అనంతరం రాజనీతి శాస్త్ర శాఖాధ్యక్షులు శ్రీ ఎస్.పి రామరాజుగారు "రచనలోను ప్రదర్శనలోను "అన్వేషణం" కొత్త ప్రమాణాలను సృష్టించింది. సంభాషణలు, ఆహార్యం, అభినయం అద్భుతం" అంటూ "అన్వేషణం" టీమ్‌ను అభినందించారు.

చెరగని నిజం - "చెదరిన కల"

ఆంధ్రా లొయోలా కళాశాల 41వ వార్షికోత్సవ సాంస్కృతిక ప్రదర్శనల్లో భాగంగా 1995, ఫిబ్రవరి 18వ తేదీన 'చెదిరిన కల' అనే నాటికను కళాశాల విద్యార్థులు అత్యద్భుతంగా ప్రదర్శించారు.

1767వ సంవత్సరంలో దక్షిణ అమెరికా ఖండంలోని పెరాగ్వే దేశంలో జరిగిన యధార్థ సంఘటనలకు రూపకల్పనే 'చెదరిన కల''. 16వ శతాబ్దంలో పెరాగ్వే వెళ్ళిన జేసు సభాసభ్యులు అక్కడి ఆదివాసుల దుర్భర దారిద్ర్యానికి చలించారు... ఆదివాసులను పశువులుగా భావిస్తూ పోర్చుగల్, స్పెయిన్ వ్యాపారులు సాగించే అమానుష బానిస వ్యాపారాన్ని అడ్డుకొన్నారు. ఆదివాసులను కూడగట్టుకొని, సహకారం,...సమభావం, సమధర్మాల ప్రాతిపదికగా దైవరాజ్యం స్థాపించాలని పెరాగ్వే అడవుల్లో 30కి పైగా నగరాలను నిర్మించారు. ఆదివాసుల సంప్రదాయులను గౌరవిస్తూ... విద్యా రాజకీయ, సాంస్కృతిక రంగాలలో వారికి శిక్షణ నిచ్చారు. పెరాగ్వేలోని సహజనవనరుల దోపిడీని ఎదుర్కొన్నారు. ఆర్థిక అసమానతలకు మూలకారణమైన వ్యక్తిగత ఆస్తి హక్కును రద్దు చేసి, మానవతకు పట్టం కట్టి, సమతా మమతల నూతన వ్యవస్థకు బాటలు వేసారు. 160 సంవత్సరాలలో ఒక విలక్షణమైన నాగరిక సమాజాన్ని సృష్టించారు.

కాని స్పెయిన్ సామ్రాజ్యంలో అంతర్భాగమైన పెరాగ్వే సామ్రాజ్యవాద ప్రయోజనాలకు ప్రతికూలంగా తయారవటంతో స్పెయిన్ చక్రవర్తి మూడవ ఛార్లెస్ తన సైనికాధికారికి పెద్ద సైన్యాన్నిచ్చి పెరాగ్వే పైకి పంపించాడు. దోపిడీ వ్యవస్థను సమ్మతించని మతం తనకు సమ్మతం కాదంటూ, జేసుసభ సభ్యుల్ని పెరాగ్వే నుండి బహిష్కరించారు.

ఈ విషయాల ఆధారంగా రచించబడిన 'చెదరిన కల' 160 సంవత్సరాల జేసుసభాసభ్యుల సేవ, త్యాగం, స్పెయిన్ కుటిల రాజనీతికి ఏ విధంగా బలి అయ్యాయనేదే ఈ నాటిక ఇతివృత్తం. పెరాగ్వేలో దైవరాజ్యం కొనసాగాలనే జేసుసభా సభ్యుల స్వప్నం ఏవిధంగా భగ్నమైందో తెల్పటంతో ఈ నాటిక ముగుస్తుంది. చెదరినకల ప్రదర్శనకు అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించటానికై మూడు రంగ స్థలాలను ఏర్పాటు చేయటం ప్రేక్షకుల కుతూహలాన్ని ఇనుమడింప చేసింది. ఆరు అంకాలుగా ప్రదర్శించబడిన "చెదరిన కల" ఆద్యంతం ఉత్కంఠభరితంగా సాగింది... ఆంధ్రా లొయోలా కళాశాలలో ఇప్పటివరకు ప్రదర్శింపబడిన నాటికలలో తలమానికంగా ఉందని పలువురి విద్యార్థుల ప్రశంసలను పొందింది.

పెరాగ్వే ప్రాంతీయ జేసుసభ అధినేత పాత్రను పోషించిన జి. జ్ఞానేశ్వర్ అద్వితీయంగా నటించి సాత్వికా భినయంలో తనకు తానే సాటి అని ప్రేక్షకుల ప్రశంసలు పొందాడు. ఫాదర్ ఓరస్‌గా టి.సురేష్, ఫాదర్ క్లార్క్‌గా వి.అనిల్‌కుమార్ తమ పాత్రల్ని చాలా గంభీరంగా పోషించారు. ఆదివాసుల దొరగా డి. ప్రేమభూషణం తన అభినయంతో హావాభావాలతో అందర్నీ ఆకట్టుకొన్నాడు. స్పెయిన్ చక్రవర్తిగా టి. ఆంథోని రాజీవ్ ఉట్టిపడేలా నటించాడు. స్పెయిన్ రాజప్రతినిధి పాత్రను జె. శ్రీరామ్ సమర్ధంగా పోషించాడు. ప్రధానమంత్రిగా ఎస్. అశోక్ కుమార్, కెప్టెన్‌గా ఎమ్. చిన రత్తయ్య, సార్జెంటుగా వి. అరుణ్, వ్యాపార శ్రేష్ఠులుగా పి. హేమాంబరధర్, ఎ. అగస్టీన్.. బానిసవ్యాపారులుగా ఎన్. సూర్యప్రసాద్, వి.వి.ఎస్.డి. బ్రహ్మాజీ, ఆదివాసులుగా, కె. రవివర్మ, కె. శ్రీనివాసరావు, ఎమ్. ప్రవీణ్ కుమార్, కె. నవీన్‌బాబు, కె. గురుపాదం, జె. సిరిల్ రాజ్, స్పెయిన్ సైనికులుగా వి.ఎన్.ఎస్. చక్రవర్తి, జి. శ్రీనివాసరావు తమ పాత్రల్ని సమర్ధంగా పోషించారు. ఫాదర్ జనరల్ రాయబారిగా సి.ఎచ్. సత్యనారాయణమూర్తి చక్కని ప్రతిభను ప్రదర్శించాడు.

చెదరిన కల నాటికను రాజనీతి శాస్త్ర అధ్యాపకులు శ్రీ కె.వి. విజయబాబు రచించారు... దర్శకత్వ బాధ్యతలను అత్యంత సమర్ధంగా ఎలక్ట్రానిక్స్ శాఖ అధ్యాపకులు శ్రీ పి. శ్రీనివాసరావు, నాటకరంగంలో పేరు పొందిన జయశ్రీ మల్లిక్‌లు నిర్వహించారు. అడవి జాతరలో సాగే అందమైన ఆదివాసులు పాటను రచించి, స్వరపరచి, మధురమైన నైపథ్య సంగీతాన్ని అందించిన ఆంగ్లశాఖ అధ్యాపకులైన శ్రీ ప్రవీణ్ విద్యార్థుల , రసజ్ఞుల ప్రశంసలను పొందారు. ఈ నాటికను సమర్పించడమే కాకుండా విజయవంతం కావటానికి అన్ని స్థాయిల్లో నిర్విరామకృషి సల్పిన ఇంటర్మీడియట్ వైస్-ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ జి.ఏ.పి కిశోర్ ఎస్.జెగారు ప్రత్యేక ప్రశంసార్హులు: 'చెదరిన కల' ప్రదర్శన అనంతరం హిందీ శాఖాధ్యక్షులు శ్రీ కె.వి. సుబ్బారావుగారు ఆంధ్రా లొయోల కళాశాల ప్రాంగణంలో "చెదరిన కల నాటక ప్రదర్శన" ద్వారా జేసుసభా సభ్యుల ముందే, వారి జీవితాదర్శాలను ప్రతిపాదించటం నిజంగా ఒక గొప్ప సాహసంగానే భావించాలి. 'శెభాష్' అని అది అతిథుల, విద్యార్థుల మన్ననలను పొందిందంటే కారణం, అందులోని ఫిలాసఫీ 'చెరగని నిజం', కావడం. జేసుసభా సభ్యుల అంకిత భావానికి నిలువుటద్దమైన చెదరిన కలను సమర్పించిన శ్రీ జి.ఏ.పి. కిశోర్ ఎస్.జె, రచయిత శ్రీ కె.వి. విజయబాబు ప్రత్యేకంగా అభినందనీయులు." అని తమ అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించారు.

రోడ్ల భద్రతలో దృశ్య పరావర్తకాలు

(సి.ఎస్.ఐ.ఆర్, ఎ.పి. ఐ.డి.సి వారి ప్రత్యేక బహుమతి పొందిన పరిశోధన)

ప్రయోగశాలలో వ్యర్థంగా పారవేసే గాజు పరికరాల నుంచి రోడ్ల భద్రతలో ఎంతో ఉపయుక్తమైన దృశ్య పరావర్తకాలను తయారు చేసే విధానాన్ని ఆంధ్ర లయోలా కళాశాల భౌతిక శాస్త్ర అధ్యాపకులు శ్రీ శ్రీకుమార్ రూపొందించారు.

ఎంతో అమూల్యమైన ఈ విషయానికి రూపకల్పన చిన్న సంఘటన ద్వారా జరిగింది. వ్యర్థ పదార్థాలనుంచి తయారు చేసిన సూక్ష్మగోళాలు కొన్నింటిని ఒక ప్రదేశంలో ఉంచారు. వాటి గురించి తెలియని పిల్లవాడు ఒకడు సమీపంలోని బచ్చల గింజల రంగు పులిమి గోళీలుగా ఆడుకోవడం మొదలు పెట్టాడు. అలా జరుగుతున్న సమయంలో రంగు పులిమిన కొన్ని గోళాలు అసంకల్పితంగా ఎండలోకి వెళ్ళాయి. అయితే వెళ్ళిన కొద్ది సేపటికే అవి రంగును కోల్పోయాయి. నీడలో ఉన్నవాటి రంగులో మాత్రం మార్పు రాలేదు. యాదృచ్ఛికంగా దీన్ని చూసిన శ్రీ శ్రీకుమార్ అక్కడ ఏదో చర్య జరుగుతున్నట్లు భావించారు. అంతటితో ఆగక దానిమీద పరిశోధన ప్రారంభించారు. ఆయన జరిపిన పరిశోధనలో రంగుపోయిన గోళీలను ఎండ నుండి తిరిగి నీడలో ప్రవేశపెట్టిన వెంటనే తిరిగి రంగు రావడం గమనించారు. అనంతరం ఎన్నో వ్యయ ప్రయాసల కోర్చి జరిపిన పరిశోధనలో బచ్చల పండు రసంలో థయోనిన్ అనే రంగుద్రవం ఉంటుందని, అయితే దీనిని ఎండలో పెట్టిన వెంటనే రంగులేని లూకో థయోనిన్‌గా మారుతుందని ఆయన గ్రహించారు. అంటే థయోనిన్ అనే ద్రవంలో ఉండే ఫెర్రస్ అయాన్‌లు ఎండలోనికి తీసికొని వెళ్ళిన వెంటనే ఫెర్రిక్ అయాన్‌లుగా మారాయని తిరిగి నీడలోనికి తీసుకెళ్ళిన వెంటనే ఫెర్రస్ అయాన్‌లుగా మారాయని తెలిసింది. ఫెర్రస్ అయాన్‌లుగా ఉండగా రంగు ఉందనీ, ఫెర్రిక్‌గా వున్నప్పుడు రంగులేదని తెలిసింది.

ఈ పరిశోధనలను ఆధారంగా చేసికొని రెండు గాజుపలకలకు రంగు పూసి ఒకదానిని నీడలోనూ, వేరొకదానిని ఎండలోనూ ఉంచి రెండింటిని వైరుతో కలిపినపుడు రెండు పలకల మధ్య అరువోల్టుల పొటెన్షియల్ బేధం ఏర్పడి ఒక చిన్న బల్బును వెలిగించగల కరెంటు ప్రవహించింది. అయితే తరువాత జరిపిన పరిశోధనలలో గాజుపలకలపై పడిన సౌరశక్తిలో ఒక శాతం మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తిగా మారినట్లు తెలిసింది. అదే మిగిలిన సౌరశక్తిని కూడా విద్యుచ్ఛక్తిగా మార్చగల్గినట్లయితే ఎక్కువ మొత్తంలో విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేయవచ్చున్న ఆలోచనల్తో ప్రస్తుతం పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి.

ఈ దృశ్య పరావర్తకాల ద్వారా అనేక ఉపయోగా లున్నప్పటికీ రోడ్ల భద్రతలో వీటి ఉపయోగానికి ఎంతో ప్రాముఖ్యముంది. సాధారణంగా రోడ్ల మధ్యలో, అంచుల్లో గీసే గీతలు తెలుపు, పసుపు రంగులలో ఉండి రాత్రిపూట వచ్చే వాహనచోదకులకు సరిగ్గా కనిపించవు. దీంతో అనేక ప్రమాదాలు జరగడానికి ఆస్కారం ఉంది.

అలాగాకుండా రోడ్లపై గీసే గీతలకు వాడేరంగులో ఈ దృశ్య పరావర్తకాలైన సూక్ష్మగోళాలను కలిపితే అవి రాత్రిపూట నక్షత్ర కాంతితో ప్రకాశిస్తూ వాహన చోదకులకు స్పష్టంగా కన్పిస్తాయి. దీనివలన ఎన్నో ప్రమాదాలను నివారించవచ్చు. ఈ సూక్ష్మగోళాలు ప్రకాశించడానికి దృశ్యకాంతి ఉపయోగపడదు. ఈ కారణంచేత ఇవి పగలు సూర్యకాంతి లో ప్రకాశించి వాహన చోదకులకళ్ళకు తీవ్రకాంతితో ఇబ్బంది కల్గించవు. అందువల్ల వీటిని పగలూ, రాత్రీ ఉపయోగించి రోడ్డు ప్రమాదాలను నివారించవచ్చు. ఎంతో తక్కువ ఖర్చుతో ఎంతో విలువైన ఈ విధానాన్ని ఉపయోగించడంలో రోడ్డు భద్రత పెంపొందించ వచ్చునడంలో సందేహం లేదు. కేవలం రోడ్డు భద్రతకే గాక విమానాశ్రయాలలోని రన్‌వేలపై, వ్యాపార ప్రకటనల హోర్డింగ్స్ పై, స్టిక్కర్ల తయారీలోనూ, రొయ్యల, చేపల చెరువుల వద్ద పక్షులను బెదరగొట్టడానికి కూడా వీటిని ఉపయోగించవచ్చు.

అయితే సూక్ష్మగోళాల వలన ఉపయోగాలే గాక వీటితయారీలో పనిచేసే కార్మికులకు ఎలర్జీ, కంటికి సంబంధించిన వ్యాధులు ప్రబలడం, వీటి మన్నిక కాలం తక్కువ కావడం వంటి నష్టాలను కూడా గుర్తిం చడం జరిగింది. ఈ లోపాలను సరిదిద్దుకోవడానికి అమెరికా, జర్మనీ వంటి విదేశాలలోనూ, దేశీయంగా సి.ఎస్.ఐ.ఆర్., టి.ఐ.ఎఫ్.ఆర్ లలోనూ పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. అంతేగాక స్థానికంగా గొల్లపూడిలో కూడా వీటికి సంబంధించిన ఒక కర్మాగారం ఈ మధ్యనే ఎ.పి.ఐ.డి.సి. వారి సహకారంతో ప్రారంభ మైంది. పైన ఉదహరించిన లోపాలను సరిదిద్దు కోగల్గినట్లయితే ఈ దశాబ్దపు ఉత్తమ ఉపయుక్త పరిశోధనగా ఇది మారుతుందనడంలో సందేహం లేదు.

(ఈ పరిశోధనను సర్వవిధాలా ప్రోత్సహించిన మన కళాశాల పూర్వకులపతులు స్వర్గీయ కురియాకోస్ ఎస్.జె. గారికి ఈ పరిశోధనావ్యాసాన్ని ముకుళిత హస్తాలతో అంకితం చేస్తున్నాను. - టి. శ్రీకుమార్.)

తాగేందుకు అనువుగా లేని నగర భూగర్భ జలం

పటమటలంక, మద్దూరు తప్ప విజయవాడనగరం, పరిసరాల్లో ఉన్న మిగిలిన ప్రాంతాల్లోని భూగర్భజలం ప్రజలు తాగటానికి అనువైన రీతిలో లేదని విశ్లేషణా ఫలితాలద్వారా వెల్లడైంది. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (డబ్ల్యు.హెచ్.ఓ.), ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ (1983)లో నిర్దేశించిన విలువలకు సరిపడాలేని ఈ భూగర్భజలం బట్టలు ఉతకటానికి కూడా తగనివిధంగా ఉంది. పరిశ్రమలకూ, మైనింగ్‌కీ కూడా ఈ నీరు ఉపయోగపడదని తేలింది.

నగరంలోని ఆంధ్ర లయోలా కళాశాలలో కెమిస్ట్రీ లెక్చరరుగా పనిచేస్తున్న బోయపాటి వెంకటేశ్వరరావు, బి.ఎస్‌సి. ప్రథమ సంవత్సరం విద్యార్థులు 14 మంది సహకారంతో నగరంలో, పరిసరాల్లో ఉన్న 32 ప్రాంతాల్లోని

భూగర్భజలాన్ని సేకరించి విశ్లేషించారు. వివిధ ప్రాంతాల్లోని నీటి మొత్తం కఠినత్వం, తాత్కాలిక కఠినత్వం, శాశ్వత కఠినత్వం, నీటిలోని క్లోరైడ్ల మొత్తం క్షారత్వం, హైడ్రోజన్ అయాన్ గాఢత (పి.హెచ్.) విలువలను కనుక్కొని వచ్చిన ఫలితాలను ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ, ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ నిర్దేశించిన విలువలతో సరిపోల్చి చూశారు.

కృష్ణానదీ తీరప్రాంతమైన మద్దూరు, పటమటలంకలలోని భూగర్భ జలం మాత్రమే అద్భుతంగా ఉంది అరుల్‌నగర్, కృష్ణనగర్, పటమట, రేడియో కాలనీలలోని భూగర్భజలం తాగటానికి పనికిరాదు. లయోలా ఎదురు అన్నపూర్ణ అపార్ట్‌మెంటు, ఎ.పి.హెచ్.బి. కాలనీ, క్రీస్తురాజపురాల్లోని రెండు ప్రాంతాల్లోనూ, పుష్పా హోటల్ సెంటర్‌ల వద్దా ఉన్న భూగర్భజలం అప్పుడప్పుడు మాత్రమే తాగటానికి పనికివస్తుందని, మిగిలిన 20 ప్రాంతాల్లోని భూగర్భజలం తాగటానికి కొంచెం పనికివచ్చేవిధంగా ఉందని తేలింది. పరిశ్రమలకూ, మైనింగ్‌కూ మద్దూరులోని భూగర్భజలం మాత్రమే పనికివస్తుంది.

హైడ్రోజన్ అయాన్ గాఢత భూగర్భజలంలో ఎంత ఉందో పరిశీలించగా ప్రపంచ బ్యాంకు ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్‌వారు అనుమతించిన విలువల ప్రకారం బ్యాంక్ కాలనీ, గుణదలలోని భూగర్భజలం తాగటానికి పనికిరాదని తెలిసింది. ప్రపంచ బ్యాంకు నిర్దేశించిన భూగర్భజలంలో ఉండాల్సిన హైడ్రోజన్ అయాన్ గాఢత విలువ బ్యాంక్ కాలనీ, గుణదల, క్రీస్తురాజపురం, మాచవరం డౌన్‌లలోని భూగర్భజలంలో సరిపడా లేదు. ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ ప్రకారం బ్యాంక్ కాలనీ, గుణదలలోని భూగర్భ జలంలో హైడ్రోజన్ అయాన్ గాఢత విలువలు సరిపడా లేదు కాబట్టి గుణదల, మాచవరం డౌన్, బ్యాంక్ కాలనీలలోని భూగర్భజలం ఏమాత్రం తాగటానికి పనికిరాదు. ఈ ప్రాంతాల్లోని భూగర్భ జలాన్ని ఆంశికస్వేదనం ద్వారా శుద్ధజలంగా మార్చాలంటే ఉండాల్సిన హైడ్రోజన్ అయాన్ గాఢత విలువలు 6.5 నుండి 7.0 వరకు ఉండాలని లిటరేచర్ సర్వేలో వెల్లడయింది. కానీ గుణదల (6.35). మాచవరం డౌన్ (8.81), బ్యాంక్ కాలనీ (6.4)లలో ఈ విలువలు సరిపడా లేవు. కాబట్టి ఈ మూడు ప్రాంతాలలోని భూగర్భజలాల్ని శుద్ధిచేయటం కూడా కష్టమే. భూగర్భ జలంలో కలిగివున్న లవణాల సంఖ్యను కనుక్కొని దాని ప్రకారం కూడా భూగర్భజలాన్ని విశ్లేషిస్తూ వాటి కఠినత్వాన్ని తెలుసుకుంటారు. ఈ కఠినత్వాన్ని పార్ట్‌పర్ మిలియన్ (పి.పి.ఎం.) లలో కొలుస్తారు. వీరి పరిశోధనలో ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ. ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్‌లు నిర్దేశించిన విలువల సరాసరినిక నిర్ణయించి అమితంగా ఉండాల్సిన కఠినత్వం 500 పి.పి.ఎం.గాను అల్పంగా 200 పి.పి.ఎం.గాను నిర్ణయించి పరిశీలించారు.

200 పి.పి.ఎం. లోపు భూగర్భజలానికి కఠినత్వం ఉంటే నీరు అద్భుతంగాను, 200 నుండి 500లో వున్న నీరు తాగటానికి కొంచెం పనికి వచ్చేదిగాను, 500 నుండి 600 వరకు ఉన్న నీరు అప్పుడప్పుడూ మాత్రమే తాగే విధంగాను, 600 పి.పి.ఎం.పైన ఉన్న కఠినత్వపు నీరు అసలు పనికిరాకుండానూ ఉంటుంది. వీరు కనుక్కున్న మొత్తం కఠినత్వం విలువలను వీటితో పోల్చి ఏ ప్రాంతం నీరు మంచిదో, చెడ్డదో నిర్ధారించారు. అరుల్‌నగర్ (710), కృష్ణనగర్ (600), పటమట (810), రేడియో కాలనీ మద్దూరు (170), పటమటలంక (205)లలోని భూగర్భజలం అద్భుతంగా ఉంటుందనీ నిర్ధారించారు. గంగానదీ నీటి కఠినత్వం 72.8. నీటి మొత్తం కఠినత్వం మైనింగ్‌కు అయితే 46 నుండి 220 పి.ని. ఎం. ల వరకు లోహసంగ్రహణకు అయితే 22 నుండి 2480 పి.పిఎం.ల వరకు ఉండాలి. దీని ప్రకారం మైనింగ్‌కు మద్దూరు (170) తప్ప మిగతా ప్రాంతాల్లో ఎక్కడా సరిపడా

లేదు. కాబట్టి ఎక్కువ కఠినత్వం నీటికి కావాలంటే లవణాలను కలపటం ద్వారా కృత్రిమ కఠిన్యాన్ని సృష్టించుకోవచ్చు. నగర పరిసర ప్రాంతాల్లోని భూగర్భజలంలో క్లోరైడ్‌ల మొత్తాన్ని కనుక్కుంటే అవి సరిపడానే ఉన్నాయి. అదే క్షారత్వం అయితే 25 నుండి 150 పి.పి.ఎం. ల వరకు ఉండాలి. లాండ్రింగ్‌కు నీటి మొత్తం కఠినత్వం 50 పి.పి. ఎం.లకు మించకూడదు. కానీ నగర భూగర్భజలానికి కఠినత్వం ఇంతకంటే చాలా ఎక్కువగా ఉంది. దీనివల్ల సబ్బులు ఎక్కువగా వాడాల్సి వస్తోంది. ప్లాస్టిక్, పేపర్ - పల్ప్, సోడా - సల్ఫేట్, పల్ప్ - రేయాన్, స్టార్చ్, టానింగ్, టెక్స్‌టైల్స్, పరిశ్రమలకు ఉపయోగించే జలం మొత్తం కఠినత్వం అధికంగా 180. అత్యల్పంగా 8 పి.పి.ఎం. లు ఉండాలి. ఏదో రెండు, మూడు ప్రాంతాలు మినహా మిగిలిన ప్రాంతాల్లోని నగర భూగర్భజలం అనువుగా లేదని వెల్లడయ్యింది.

ఈ పరిశీలన ద్వారా కెమిస్ట్రీ లెక్చరర్ బోయపాటి వెంకటేశ్వరరావు విద్యార్థుల ద్వారా పలు ప్రాంతాల్లోని వారికి భూగర్భజలం తాగవద్దని తాగితే గ్యాస్టిక్ ట్రబుల్స్, కిడ్నీ ఎఫెక్ట్ వస్తాయని తెలుపుతున్నారు. తమ కళాశాల ప్రిన్సిపల్, కెమిస్ట్రీ హెడ్ వెల్లంకి రామభూషణ శంకర్‌రావుల ఆశీస్సులతో కెమిస్ట్రీ స్టాఫ్, విద్యార్థుల సహకారంతో భూగర్భజల విశ్లేషణను నగరంలో చేపట్టానని, త్వరలో జిల్లాస్థాయిలో విశ్లేషించనున్నట్లు వెంకటేశ్వరరావు 'న్యూస్‌టుడే'కు తెలిపారు. అంతర్జాతీయ స్థాయిలో 1995 జనవరిలో జరిగే సైన్స్ కాంగ్రెస్‌లో ఈ భూగర్భజల విశ్లేషణ వివరాలను ఉంచనున్నట్లు తెలిపారు.

మనం నిత్యం తాగే నీటిలో ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ ప్రకారం ఉండాల్సిన కఠినత్వం. పి.హెచ్. విలువలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి.

నీటిలో ఉండాల్సిన, అనుమతించిన హైడ్రోజన్ అయాన్‌గాఢత (పి.హెచ్.) కఠినత్వం.	ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ప్రకారం	ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ (1983) ప్రకారం
ఉండాల్సిన పి.హెచ్. విలువ	7 - 8.5	6.5 - 8.5
అనుమతించిన పి.హెచ్. విలువ	6.5 - 9.2	8.5 - 9.2
ఉండాల్సిన మొత్తం కఠినత్వం	100 పి.పి.ఎం. కంటె తక్కువ	300 పి.పి.ఎం. కంటే తక్కువ
అనుమతించిన కఠినత్వం	500 పి.పి.ఎం. కంటే తక్కువ	600 పి.పి. ఎం. కంటే తక్కువ

'ఈనాడు' సౌజన్యంతో

युवा : युगद्रष्टा

तुम युवा हो
युगद्रष्टा हो
उद्धारक हो
मानवता के सेवक हो
तुम पर है दायित्व
राष्ट्र की प्रगति का
रक्षा करनी है तुम्हें नारी के सतीत्व की
उद्धार करना है बाल, वृद्धों का ।
तुम युवा हो । शक्ति हो ।
मिटाना है अत्याचार तुम्हें ।
तुम प्रेरणा भरी स्फूर्ति हो
प्रगति चक्र है चलाना तुम्हें ।
तुम प्रतिरोध हो पतन का
बचा लो राष्ट्र को अवनति से
तुम शाँत-शीतल चन्द्र सा
बना डालो विश्व को गढ शाँति का ।
तुम युवा हो, सचमुच युवा हो,
कर दो क्रांति परिवर्तन की
मचा दो शोर अन्याय के विरुद्ध
फूँक डालो संदेश वंधुत्व का
युवा । हे युवा । करना है तुम्हें
कर्म केवल निष्काम
लाना है नवजागरण विश्व भर में
क्योंकि तुम युवा हो, युगद्रष्टा हो ।

अनिल कुमार कुजूर
स्नातक - तृतीय वर्ष

हमारी कक्षा

बहुत से बच्चों की हमारी कक्षा,
बड़ी निराली, बडी सुरक्षा,
पढ़ने में तो सबसे पीछे,
और देखने में हैं सच्चे,
शोर मचाने में सबसे आगे,
खेल-कूद के नाम से भागे ।
छोटी -छोटी बातों पर
हमें आती हँसी बहुत ।
कुछ हैं गाने के शौकीन
कुछ हैं इतिहास में लीन
कुछ हैं अपनी दुनियाँ में मग्न
कुछ है मैगज़ीन में तल्लीन
करते आपस में हास-परिहास
डाँटने पर हो जाते नाराज़ ।
बोलते तमिल, कन्नड़, मलयालम,
तेलुगू, बंगला, मराठी, उर्दू, हिन्दी
हैं कक्षा में भाषी अनेक, पर
सब मिल-जुल कर रहते एक ।
हिन्दी है सबको मेल मिलाती
मिलते-जुलते हँसते-हँसाते
वही है हमारी कक्षा,
भगवान करे इसकी रक्षा ।।

विन्सेण्ट.एफ.सी.
आर. एम. वाई. 19

राष्ट्र-निर्माण

"हे भारत-वासियों। क्या तुमने मुझे इन्हीं दिनों को देखने के लिए मेरी आजादी को गुलामी का ग्रास बनने से बचाया था? क्या असहाय जनों के कातर क्रदंन मेरे कर्णों में पिघले शीशे सा उड़ेलने के लिए तुमने मुझे मेरी प्रभूत शक्ति वापस दिलाई थी? मैं ने तुझे क्या कुछ नहीं दिया -

"भू से लेकर अम्बर तक यह जल कभी न घटने वाला ।
यह प्रकाश, यह पवन कभी भी नहीं सिमटने वाला ।
यह धरती, फल-फूल, अन्न-धन, रतन उगलने वाली ।
यह पालिका, मृगव्य जीव की अटवी सघन निराली ।
तुंग-श्रृंग शैल कि जिनमें हीरक रत्न भरे हैं ।
ये सागर, जिनमें मुक्ता मोती हैं प्रवाल बिखरे हुए ।"
(रश्मिरथी)

बदले में तुमने मुझे क्या दिया । रक्त बरसाती घटाएँ । झूठ - फरेब और तानाशाही के धागों से बुना जाल । रक्त-रंजित, रक्त में सनी अपनी पहचान । नित वस्त्र अलंकृता होती द्रौपदी । पुत्र-पति हीना होती कोटि माताएँ, कराडो नारियाँ । कैसे कहूँ कि ये भयानक भयावह मैं ही हूँ? - - - हाँ-हाँ वो भारत मैं ही हूँ जो कभी शाँति और भाईचारे की स्नेहिल छाँव दिया करती थी । क्या तुमने मुझे ऐसा कहने के लायक छोड़ा है?"

- - - - - - - - जी हाँ, आज भारत माता की अन्तरात्मा से यही चीख निकल रही है । भारत के पर्वतों से, अम्बर से, नदियों से, सागर से, कण-कण से यही सवाल उठ रहा है कि हमने उसकी यह दुर्गति क्यों की? आजादी के चालीसों साल बीत गए, पर आज तक हमने भाषणबाजी और पंद्रह अगस्त को झंडोत्तोलन करने के सिवा कुछ नहीं किया । हमें इस मुद्दे पर विचार करना होगा कि हम भारतमाता की इस करुणा भरी चीख सुन कर क्या करें?

इस सवाल का जो जवाब आपके मस्तिष्क पटल में कौंधा होगा, शायद वही जवाब मेरे दिमाग में भी घूम रहा है - "राष्ट्र निर्माण"। इस बिखरते और सम्प्रदायिकता के आग में ढ़हकते भारत को फिर से एक आदर्श राष्ट्र-निर्माण की आवश्यकता है । राष्ट्र-निर्माण का शुरूआती चरण देश या समाज से नहीं हो सकता । इस कार्य का शुभारम्भ हमें अपने घरों से ही करना होगा ।

सर्वप्रथम हमें अपने भीतर राष्ट्रीयता की भावना को उत्तेजित करना होगा और इस ओर जागृत होना होगा कि हम भारत को वैसा ही बनाएंगे, जैसा बापू और नेहरू ने सपना देखा था । और भला बना क्यों नहीं सकते? आखिर हम भी उसी वायु में साँस ले रहे हैं जिसमें कभी 'लक्ष्मी-बाई', 'भगत सिंह' और 'आजाद' जैसे हस्तियों ने साँस लिया था । उसी मिट्टी से हमारी सृष्टि हुई है, जिस मिट्टी से 'मंगल सिंह' और 'सुभाष चन्द्र बोस' जैसे ऊँची बुलंदियों वाले शेर

की रचना हुई थी । जी हाँ, हम उस भारत का निर्माण कर सकते हैं जिसे 15 अगस्त सन् 47 को झंडा फहराते हुए भविष्य के झरोखों में नेहरू चाचा ने देखा था ।

हम उन दंगों को फैलने से रोकेंगे जिनसे बापू परहेज किया करते थे । हम वो सब करेंगे जो कि बालिदानियों ने हमसे आशा की थी । करना ही पड़ेगा । अगर आज भी हम अपने आप को जागृत नही करेंगे, तो ये जनम-जननी भारत माता हमें कभी क्षमा नहीं करेगी ।

तो क्यों न हम आज से ही 'राष्ट्र-निर्माण' का शुरूआती चरण अपने घरों से आरंभ कर एक ऐसा देश बनाएँ -

"वह सपनों का देश, कुसुम ही कुसुम जहाँ खिलते हों ।
उड़ती कहीं न धुल, न पथ में कण्टक मिलते हों ।
कटु की नहीं, मात्र सत्ता है जहाँ मधु कोमल की ।
लौह पिघल कर, जहाँ रश्मि बन जाता है विधु मंडल की ।
जहाँ मानती हुक्म कल्पना का, जीवन-धारा हो ।
होता हो सब कुछ वही, जो कि मानव मन को प्यारा हो " ।

(रश्मिरथी)

जय-हिन्द

संदीपन
TA - 96

संकल्प

न मान चाहिए, न शान चाहिए,
मुझे तो सिर्फ लोयोला कॉलेज चाहिए ।
न सिद्धि चाहिए, न प्रसिद्धि चाहिए,
लोयोला से जुड़ी रहे - वो दिव्य बुद्धि चाहिए ।
ज्ञान तरंग चाहिए, मन उमंग चाहिए,
मुझे बस उसका सत्संग चाहिए ।
न मकान चाहिए; न दूकान चाहिए,
प्यार से लोयोला कालेज में केवल एक सीट चाहिए ।
साथ में साथी प्यारा वो दिलाराम चाहिए,
बनूँ मैं वैज्ञानिक - यही 'संकल्प' चाहिए ।

जे. कुमार
एन. बी. - १०

दो शब्द

* वीरता अधीर अवस्था में नहीं धैर्य में है ।
* लक्ष्य हीन मनुष्य का जीवन कौड़ी-तुल्य है ।
* पवित्रता ही सुख - शान्ति की जननी है ।
* सरलता तो मानवीय जीवन का भूषण है ।
* संयम और नियम ही मनुष्य की शोभा है ।
* सहानुभूति से ही सेवा-भाव जागृत होता है ।
* तपस्या हीन होने का कारण आलस्य है ।
* लगन है तो रास्ता निकल आता ही है ।

जे. कुमार
एन. बी - 10

भ्रष्टाचार

पग-पग पर है आज गलत व्यवहार,
जहाँ देखो वहाँ फैला है भ्रष्टाचार ।
रिश्वत खिलाओ, काम बनाओ,
यूँ ही आगे बढ़ते जाओ ।

देश में अगर अनाज है कम,
इनको नहीं तनिक भी गम,
कर-कर के कालाबाजारी,
सुख पाते हैं ये अत्याचारी ।

चमके जब चुनाव का तारा,
कुर्सी हथियाओ-यही है इनका नारा ।
कथनी कुछ, करनी कुछ और,
जनता के दुःख पर न देते गौर ।

'गरीबी' की जगह 'गरीब' हैं हटते,
खुद अपनी जेबें हैं भरते ।
भ्रष्टाचार का है आज बोलबाला,
खेलकूद हो या पाठशाला ।

देश को बचाना हमारा अब काम,
ऊँचा करना है इसका नाम ।
आओ मिलकर कदम बढ़ायें,
उन्नति के पथ पर बढ़ते जायें ।

अभिषेक कटारिया
टी.ए.३३

तुम

व्याप्त खामोशी क्षणों में,
खुशी की सरिता हो तुम ।
मन - दिल दोनों में सुन्दर,
मन की शांति हो तुम ।

गम की काली रातों में,
सुबह का उजाला हो तुम ।
थके - निराश जीवन में,
आशा की रोशनी हो तुम ।

हजारों की भीड़ में,
अपने दिल की शालिनी हो तुम ।
दुःख-दर्द से बेचैन पल में,
मेरे जीवन का सहारा हो तुम ।

मन के निराले गुलशन में,
नाजुक महकते गुलाब हो तुम ।
न होकर सीमा के बन्धन में,
मेरे दिल के करीब हो तुम ।

मईकेल तोपनो
II nd B.Com.

शांति

आज जब संसार हिंसा की आग मे जल रहा है, मन में तनाव है, व्यक्ति, व्यक्ति के बीच मनमुटाव है, समाज में फूट है, देश में अशांति है एक राष्ट्र दूसरे राष्ट्र के विरुद्ध है, यानी आज मनुष्य अपने को सुरक्षित नहीं पाता है, ऐसी स्थिति में शांति की कल्पना भी नहीं की जा सकती है उसके बारे में बातें करना मूर्खता होगी ।

फिर भी "शांति" एक ऐसा शब्द है जिसे भाषण या प्रवचन में बार-बार दुहराया जाता है । राजनीतिक नेतागण, धर्म पुरोहित, सामाजिक कार्यकर्ता या शिक्षक हर किसी के मुंह से शांति संदेश सुनाई पड़ता है । वास्तव में शांति किस चिड़िया का नाम है? शांति कोई चिड़िया या कोई बाला का नाम नहीं है? शांति किसी व्यक्ति की वह स्थिति है जहाँ मन और हृदय में मधुरमय आनन्द हो । अर्थात् निर्भय, सम्पूर्ण विश्वास और शांतमय जीवन जीना ही शांति का जीवन हो सकता है । मनुष्य की आन्तरिक खुशी ही शांति है ।

शांति की हमारे जीवन में अत्यंत आवश्यकता है । मन की शांति, परिवार में शांति, समाज में शांति, देश में शांति, राष्ट्र में शांति परम आवश्यक है । अपने व्यक्तित्व के सम्पूर्ण विकास के लिए, परिवार की प्रगति के लिए, देश की चौमुखी विकास के लिए और राष्ट्र को आगे बढ़ाने के लिए हमें शांति की आवश्यकता है ।

तो क्या हमारे बीच आपसी झगड़ों का न होना, आपसी खींचा तानी न होना, युद्धों का न होना आदि को ही शांति कह सकते हैं? शायद नहीं । शारीरक या मानसिक पीड़ा का न होना-शांति कही जा सकती है । लेकिन वास्तविक शांति व्यक्ति विशेष पर निर्भर है । जैसे कि हमने जिक्र किया है शांति मन और हृदय की मधुर प्रवृत्तियों का सुन्दर समन्वय है । इसमें दूसरों को समझने, उनके गुण-अवगुणों को स्वीकार करने और उनसे प्रेम करने की क्षमता है । व्यक्ति की यही उदार भावना व्यक्ति में आन्तरिक खुशी यानी शांति प्रदान करती है ।

आज की इस जलती दुनिया में यह शांति हमें तभी मिल सकती है जब हममें से प्रत्येक जन शांति स्थापित करने का माध्यम बनेंगे । 'परहितः परम धर्मः' याने हम मानवता को समझेंगे और अपने मन की बेचैनी, समाज की कलह, देश की अशान्ति दूर करने का प्रयास करेंगे । "धन्य हैं वे लोग, जो शांति के लिए प्रयत्नशील रहते हैं और अन्ततः वे ही ईश्वर की संतान कहलाएंगे"।

दुनियाँ की शांति के प्रयास में हमारा देश भारत अग्रणी रहा है । महात्मा गांधी ने अपना जीवन शांति के लिए न्योछावर कर दिया । मदर तरेसा विश्व शांति के लिए निरंतर प्रयत्नशील हैं । आइए हम भी शांति के बीज बोएँ और आनन्द के फूल उगाएँ ।

मईकेल तोपनो
IInd B.Com

तन्हा पल

आसमान पर उजला-उजला चाँद आज कुछ बेगाना सा लगता है,
अंतहीन ब्रह्मांड में तारों का टिमटिमाना भी नहीं जाना पहचाना सा लगता है ।
काली विरल चींटियों की लम्बी रेखा,
बचपन में घर की कई दीवारों पर चढ़ते हुए देखा,
मानों आज पूछ रही हों मुझसे - "अजनबी तुम कौन हो?
मिट्टी को छोड़ अपनी, क्या कर रहे हो वतन में हमारे?
बेगाने ! गुमसुम से बैठे इतने क्यों तुम मौन हो?"
ईर्द-गिर्द से अक्सर कई चेहरे कभी-कभी पास आते हैं,
फिर दूर क्षितिज से आ रहे भीड़ के चेहरों में गुम हो जाते हैं ।
- - - - फिर वही तन्हाई,
वही अकेलापन,
खामोशी भी वही है,
वही बेगानापन ।
तब मैं चीखता हूँ, चिल्लाता हूँ, दीवारों में किसी अपने को ढूंढ़,
दीवारों को बतलाता हूँ ---
"मेरा अपना अस्तित्व है, दीवार नहीं हूँ मैं, बेगाना भी नहीं ।
पर हाँ, रास्ते के इस मोड़ पर अकेला जरूर हूँ,
यादें अपनों की है दिल में अपने
पर आज अपनों से बहुत दूर हूँ ।"
तभी एक भयंकर हँसी गूँजती है, कान के पर्दे हिला जाती है,
मेरे ऊपर हँसने की आवाज उन्हीं दीवारों से आती है,
जिसे मैं अपना मान बैठा था
जिसमें मैंने अपनों की झलक देखी थी ।
और सामने एक नीम के पेड़ से एक पत्ता टूट कर गिरता है,
और न जाने कहाँ खो जाता है,
शायद हवा में उड़ कर हवा ही हो जाता है,
यही दुनिया का दस्तूर है, जो कल अपनों के संग था,

आज अपनों से बहुत दूर है ।
पर जब-जब चिड़िया अपने घोंसले में अपने बच्चों को दाना खिलाती है,
बारिश की पहली बूँद मिट्टी में समाती है ।
जब-जब चाँद बादलों को अपने गले लगाता है,
नीम का पेड़ अपने सारे पत्तों को सीने में समेट हवा के संग झूमता-गाता है ।
मैं चीखता हूँ, चिल्लाता हूँ, दीवारों में किसी अपने को ढूंढ़,
दीवारों को बतलाता हूँ - - - -
"मेरा अपना अस्तित्व - - - - - - - - - - - - - बेगाना नहीं मैं
- - - - - - - यादें अपनो की दिल में हैं,
- - - - - - - दूर - - - दूर हूँ !"

संदीपन
टी.ए.96.

ममता

सुखद प्रयाण, सुहाना मौसम
समुद्र के ऊपर छाया हुआ था ।
कुछ क्षणों में बदल गया ।
क्या हुआ ?
तूफान आया, पानी बरसा,
चट्टान से टकराकर
डूब गयी जहाज ।
एक माँ अपने मासूम बच्चे के साथ
तड़पकर तैरते हुए पहुँची तट पर ।
अन्धेरी रात, भयंकर वातावरण
बीते शेष सभी ईश्वर के नाम
जपते, जपते ।
हुआ बसेरा हो गया सबेरा
बच्चा रोया, दूध पिया
पर कितने दिन ?
मालूम नहीं ।
फिर बच्चा रोया, ममता उभरी
दूध देने के लिए ।
पत्ते हुये आधार माँ का
दूध हुआ आहार बच्चे का ।
कितने दिन ?
शायद एक हफ्ता ।
फिर ?
दूध खतम्
बच्चा रोया, रोया, रोया...,
आयी मुसीबत
क्या करें ?
फेंका नहीं समुद्र में
ममता ने राह ली
क्या ?
रखी अंगुली पत्थर पे
निकला खून पत्थर के घर्षण से
हुआ वही दूध बच्चे के लिए
बच्चे का रोना बन्द ।
माँ संतुष्ट
क्या माँ का प्यार यही है ?
हाँ, शायद ममता अपार यही है ।

संगीतराज,
बी.ए.द्वितीय वर्ष

देश के प्रति नौजवानों का कर्तव्य

नागरिक देश के लिए होता है । उसका परम कर्तव्य देश के प्रति प्रेम तथा निस्स्वार्ध सेवा प्रदान करना है । उसे यह नहीं सोचना चाहिए कि देश ने उसे क्या दिया है या उसकी स्थिति सुधारने के लिए उसने क्या कदम उठाये हैं, बल्कि उसे यह सोचना चाहिए कि स्वयं ने देश के लिए क्या दिया है तथा अपने देश को सुधारने के लिए कितना परिश्रम किया है । आज का बालक ही कल का नागरिक है । देश को सुधारने में नौजवानों का बहुत बड़ा हाथ होता है । अगर हम देश को सुधारना चाहते हैं, तो हम नौजवानों का योगदान अनिवार्य है । देश का नाम आकाश की ऊँचाइयों तक पहुँचाने का सामर्थ्य नौजवानों के हाथ में है ।

पर आज भारत कई कठिनाइयों का सामना कर रहा है - जैसे गरीबी, अशिक्षा, जन-संख्या, बेकारी, आतंकवाद आदि । इन सभी कठिनाइयों को नौजवान सुलझा सकते हैं । वे गाँवों में जाएँ और वहाँ शिक्षा का प्रचार करें, अथवा जन संख्या की समस्या और उसके दुष्परिणामों को समझाएँ । इससे देश इन नौजवानों का आभारी रहेगा ।

आजकल गाँव के नौजवान रोजगार की तलाश में शहर आते हैं । शहर में पहुँच कर कुली का काम कर लेते हैं । इसी बीच बुरी सोहबत में पड़ कर वे अपना जीवन नष्ट कर बैठते हैं । कई बार स्वार्थी राजनीतिक नेताओं के चंगुल में फँसकर वे गलत रास्ते पर चल देते हैं । कई तो आतंकवादी बन कर अपने ही देशवासियों को मौत के घाट उतार देते हैं । अगर थोड़े - से नौजवान इकट्ठे होकर देश की प्रगति-विरोधी शक्तियों का पता लगा कर उनका नाश करें तो अन्य इनके शिकंजे से परे रह सकते हैं ।

साथ ही साथ नौजवानों को हमेशा अपना ध्येय निर्धारित कर उस दिशा में अग्रसर होना चाहिए । उन्हें राजनीति में पनपने वाले कीड़ों (राजनैतिक नेताओं) से दूर रहना चाहिए ।

भारत को स्वतंत्रता दिलाने में कई नौजवान शहीद हुए हैं और वे अमर हैं । आज नौजवानों को अमर होने के लिए शहीद होने की कोई आवश्यकता नहीं है । वे कई ढंग से अमर बन सकते हैं । जैसे खेल, पढ़ाई और अपने असीम ज्ञान से वे अपने को अमर बना सकते हैं और देश का नाम भी ऊँचा कर सकते हैं ।

नौजवानों का आदर्श उजाले की ओर होना चाहिए । उनकी सच्चाई, साहस, मानवता आदि ही देश का सच्चा धन है । वे देश की सेवा करना चाहे, तो कई प्रकार से कर सकते हैं और अपना कर्त्तव्य निभा सकते हैं । वे पुलिस, नौसेना, खेल, विज्ञान , प्रशासन आदि क्षेत्रों में अपनी निपुणता साबित कर देश का नाम ऊँचा कर सकते हैं । अगर नौजवान इसके मजबूत पैर तथा भुजाएँ बनें, तो वह दिन दूर नहीं जब भारत अमरीका, जापान आदि देशों की बराबरी कर, अपना विशिष्ट स्थान बनायेगा ।

आज भारत का सब से बड़ा शाप है गरीबी और इसका मूल कारण है, अशिक्षा । ये तो एक दूसरे से जुड़े हुए हैं । इस शाप को

नौजवान गाँवों में जाकर मिटा सकते हैं । और उनकी समस्याओं का पता लगा कर उसका हल ढूँढ़कर उसको समाप्त कर सकते हैं । आज हमें अन्न की कमी है । इसका कारण है, आधुनिक मशीनों को उपयोग में न लाना । अतः ये नौजवान गाँवों में जाकर अपने किसान भाइयों को आधुनिक मशीनों की उपयोगिता समझाकर उन्हें अपनी खेती आगे बढ़ाने का प्रोत्साहन दें ।

अक्सर नौजवान अपनी उम्र में रास्ता भटकते हैं और गलत राह पर चलने लगते हैं । उन्हें अपने आप को संभाल कर चलना चाहिए अपने भटके हुए साथियों को भी सुधारने का प्रयत्न करना चाहिए ।

संक्षेप में नौजवान देश के प्रति अपना कर्त्तव्य समझकर देश की सेवा करें, साथ ही साथ लोगों को हिंसा के मार्ग अहिंसा के मार्ग पर तथा निरक्षरता के अंधकार से साक्षरता के उजाले की ओर लाने का प्रयत्न करें ।

विन्सेण्ट. एफ. सी.
आर.एम.वाई. - 19

मुझे कुछ करना है

मुझे कुछ करना है
पर हाय। क्या करूँ ?

अन्याय का सामना करना है,
गरीबों की सहायता करनी है,
चैन की बंशी बजानी है,
अबलाओं के आँसू पोंछने हैं ।

पर कैसे । मैं अकेला निस्सहाय,
चेतना लाना चाहता हूँ ।
पर कैसे आरंभ करूँ ?
कौन है, वह जो मेरा साथ दे
कौन है वह कंधा जो सम्बल दे
अकेला मैं हाय । क्या करूँ ?

एम. शिव प्रसाद
एन.जड् 44

हँसो भी

ग्राहक : केले का क्या दाम है?
दूकानदार : तीन रूपए दर्जन
ग्राहक : सामने वाला तो दो रूपए दर्जन देता है ।
दूकानदार : तो उसी से ले लो ।
ग्राहक : लेकिन अभी उस के पास केले नही हैं ।
दूकानदार : जब मेरे पास केले नहीं होते, तो मैं भी एक रूपए दर्जन बेचता हूँ ।

* माँ : सोनू ,तुम गरम मसाला लाए?
सोनू : नहीं माँ !
माँ : क्यों?
सोनू : जब मैंने हाथ में गरम मसाला लिया, तो वह बिलकुल ठंडा था ।

* ग्राहक : (क्रोध में) क्या इसे खाना कहते हैं इस होटल का मालिक कहाँ है? उसे अभी बुलाओ ।
वेटर : साहब, वे पास वाले होटल में खाना खाने गए हैं । वहाँ खाना अच्छा और सस्ता मिलता है न ।

* पिताजी : मुन्ना, भारत की आधुनिकता को सिद्ध करो ।
मुन्ना : पहले औरतें बाल लम्बे रखती थीं और अब आदमी ।

* पडोसी : बेटा रामू, तुम्हारे पिता तुम्हें वकील क्यों बनाना चाहते हैं?
रामू : ताकि उनका छोटा पड़ा कोट मेरे लिए काम आ जाए ।

*एक पड़ोसी : कल रात आपके कुत्ते ने भौंक-भौंक कर इतना शोर मचा दिया कि, मेरी पत्नी अपने गाने का अभ्यास न कर सकी ।

दूसरा पड़ोसी : शुरूआत तो आपकी
पत्नी ने ही की थी ।

* गुरू : बच्चों ! अगर तुम सब फीस जमा
नहीं करोगे, तो परीक्षा में नहीं
बैठ सकोगे ।

शिष्य : गुरूजी, आप चिन्ता न करें । हम
सब परीक्षा खड़े होकर लिखेंगे ।

* एक मासूम बच्ची ने अपने पिता से कहा
"पापा आप मुझे एक ढोलक ला दीजिए!"
पिता ने कहा - "तुम हर वक्त ढोलक
बजा-बजा कर, मुझे तंग करना चाहती हो क्या?"
बच्ची ने मासूमियत से कहा-"नहीं पापा,
मैं आपको जरा भी परेशान नहीं
करूँगी ! मैं ढोलक उस वक्त बजाऊँगी
जब आप गहरी नींद में सो जायेंगे ।"

मद्य-निषेध

मद्य निषेध आज का चर्चित विषय बन गया है । आन्ध्र प्रदेश में हाल ही में मद्य-निषेध लागू किया गया है । अब तो यह प्रगति की ओर एक कदम मात्र है । आशा करेंगे कि यह निषेध सफलता पूर्वक चलेगा और अब समाज खुशहाल होगा ।

पुराने जमाने से ही हमारे देश में खुशी या पर्व के अवसर पर मदिरा पीने की प्रथा चली आ रही है । पहले पहल मदिरा सिर्फ राजा, सामंत और अमीर लोग ज्यादा पीते थे । खाली समय में मदिरा का सेवन करना एक साधारण सी बात बन गई थी । समय के साथ-साथ उसका सेवन बढ़ता गया । अब तक आकर जमाना इतना बदल गया कि सूर्यास्त होते ही लोग शराब-खांने पहुँच जाने लगे हैं ।

शराब इतना बड़ा व्यसन है कि इसके कारण कुछ लोग निंद्य से निंद्य काम करने के लिये तत्पर बन गये हैं जैसे चोरी - डकैती इत्यादि । लोग शराब के नशे में अपनी पत्नी व बाल-बच्चों को पीटने लगे हैं । स्त्रियों की इज्ज़त लूट रहें हैं और समाज में तरह-तरह की समस्याएँ खड़ी हो रही हैं । बंबई, कलकत्ता, दिल्ली, मद्रास जैसे बड़े बड़े महानगरों की गलियों में रहने वाले गरीब मजदूर, रिक्शावाले आदि अपने दिन भर की कमाई शराब पर बरबाद कर अपने भूखे बच्चों को भीख माँगने या चोरी करने पर मजबूर कर रहे हैं । अब बड़ों को देखकर उनके लड़के भी शराब पीना शुरू कर रहे हैं । ये लड़के, जिनपर देश का भविष्य निर्भर है, देश के उत्कृष्ट आदर्शों की हमारी परम्परा को कैसे आगे बढ़ा सकते हैं?

मानव शराब के नशे में सोचने की शक्ति खो बैठता है । परिणाम स्वरूप बकवास करके दूसरों को परेशान करता है । मदिरा-सेवन करने पर आदमी अपनी वास्तविक स्थिति भूल जाता है । अपने शारीरिक स्वास्थ्य को ही नहीं बल्कि मानसिक संतुलन को भी खो बैठता है । मदिरा का लगातार सेवन करने पर कलेजे, पेट पर ही नहीं अपितु सारे शरीर पर इसका कुप्रभाव पड़ता है । इससे कई प्रकार की बीमारियाँ लग जाने की भी संभावना है ।

शराब की आदत हमारे जीवन को ही नहीं बल्कि अपने बाल-बच्चों के जीवन को भी प्रभावित कर सकती है । लोग नशे में गाड़ी चलाकर अपने और दूसरों के मौत का कारण बनते हैं जिससे अकस्मात् उनके बच्चे अनाथ बन जाते हैं । यह आदत हमारे जीवन स्तर को गिरा देती है । इस आदत के कारण मध्यवर्गीय व्यक्ति गरीब बन जाता है और गरीब अत्यंत गरीब । एक खुशहाल जिन्दगी के लिए शराब जैसी बुरी आदतों से दूर रहना चाहिए । हमारे जीवनस्तर को बढ़ाने के लिए शराब की आदत को सर्वदा के लिए छोड़ना होगा । अगर शराब में लगाये जाने वाले पैसों को बचाकर बैंकों में जमा करेंगे तो अपनी आर्थिक स्थिति के साथ-साथ देश की प्रगति भी होगी ।

गुजरात और तमिलनाडु के प्रदेशों में पहले से ही मदिरा पर निषेध लगाया गया है । इससे प्रेरणा पाकर हमारे प्रांत के लोगों ने भी आवाज उठाई । हमारे प्रदेश में सबसे पहले नेल्लोर जिले के दूबगुण्टा नामक गाँव की महिलाओं ने मदिरा के विरुद्ध आवाज उठाई । उसके बाद यह आंदोलन आग की भाँति सारे प्रांत में फैल गया । सरकार ने इस विषय का महत्व समझकर 16 जनवरी 1995 को सम्पूर्ण मद्य निषेध का ऐलान किया । इस विजय के पीछे आन्ध्र प्रदेश की महिलाओं का बड़ा हाथ रहा है । इस निषेध से खासकर मध्यवर्गीय और गरीब परिवारों का बहुत फायदा होगा और उनकी आर्थिक दशा बहुत कुछ सुधर जायेगी ।

अगर इस संपूर्ण मद्य-निषेध को एक सफल अभियान बनाना है तो देश के हर नवयुवक को आगे आकर मद्य के सेवन द्वारा उत्पन्न कई प्रकार की समस्याओं को जनता और अपने साथियों को समझाना चाहिए, ताकि वे इस गंदी आदत के चंगुल से बचकर एक स्वस्थ तथा सुखी जीवन बिताने में समर्थ हों । स्कूल तथा कालेजों में पढ़ने वाले नवयुवकों को विशेष प्रकार से सावधान करना चाहिए । देश का भविष्य उन नवयुवकों के हाथों में है । वे अगर ठीक मार्ग पर चले तो इस मद्यपान तथा अन्य नशीली पदार्थों के सेवन का निर्मूलन कोई कठिन बात न होगी । अगर ये नवयुवक तन-मन से सरकार की सहायता के लिए आगे बढ़ेंगे तो लक्ष्य और भी आसानी से प्राप्त किया जा सकता है ।

एम. रवि कुमार
आर.एम.- 86

मेरा महबूब

मेरा महबूब इश्क का एक रौशन दीया है,
उसकी पलकों के इशारे ने मुझे मदहोश किया है ।
वह इश्क जो मुझे रोशनी देती है,
वह प्यार की गहराई को समझाती है ।

मेरे महबूब के चेहरे में
प्यार की झंकार है वो, जो बातों से व्यक्त नहीं होती है ।
उसकी प्यार भरी बातों में,
वैसी मोती भरी बूँदे हैं, जैसे सागर की गहराई में मोती हैं ।

मेरे महबूब के भीगे लब पर वह प्यास है,
जो कुछ पल के प्यार से खतम नहीं होती है ।
उनकी अदाओं में वो चंचल एहसास है,
कि आने से उनके तन्हाई मेरी दूर होती है ।

एम.सुरेश कुमार
एन.बी. - 7

मुक्ति

भोर के सन्नाटे को चीरते हुए चार बजे वाली मेल गुजरी । सबेरा होने के इस अल्टीमेटम से विद्या की नींद टूट गई । सबेरा होने के अंदेशा ने उसकी बूढ़ी हड्डियों में कँपकँपी बढ़ा दी । उसे इस काले, अंधेरे दिन से बहुत डर रहता है । न जाने आज इस लाश को फिर क्या-क्या सुनने पड़ेंगे । उसने भगवान को याद किया और अयोध्या वाले महाराज जी को दण्डवत किया और फिर काँपते हुए अपने कमरे से निकल कर बाहर नीम के चबूतरे पर आकर उन नीम के पत्तों को ममतामयी आँखों से निहारते हुए वहाँ बैठ गई ।

आकाश साफ था और इक्के-दुक्के तारे विधुमंडल में फैलते उजाले के साथ धुंघले पड़ रहे थे । मंद पवन हिलोरे ताजगी व कोमलता का एहसास करा रही थी । रह-रह कर तरू-पत्तों के बीच बैठी पक्षी की चहचहाहट सुनाई पड़ती थी । शायद सूरज के स्वागत के लिए वे उतावाले हो रहे थे । इस शांत और मधुर बेला में यदि कहीं भाव तरंगों की तूफान उठ रही थी, तो वह विद्या के दिल में । अपने उस अग्नि नुमा दुःख को शाँत करने के लिए वह सिकुड़ कर नीम के तने से चिपट कर बैठ गई । ले-देकर यही दुःख-सुख का साथी बचा था ।

ब्रह्म बेला की मंद हवा के झोकों से विद्या के मस्तिष्क पर पड़े धुंघले धूल के परत साफ हो उठे और वो अतीत स्मरणों में खो गई ।

चारों ओर शहनाई बज रहे थे । अपने गौणा के बाद विद्या ने उसी दिन अपने ससुराल में पहला कदम धरा था । गोपाल के बापू ने उससे पूछा - "बताओ तुम्हें क्या चाहिए ।" "नीम का पेड़" बड़ी ही सरलता व मासूमियत से विद्या ने फरमाइश की । दूसरे ही दिन उसने और गोपाल के बापू ने अपने हाथों से उस नन्हें-मुन्ने नीम का वृक्षारोपण घर के आँगन में किया ।

अभी नीम ने जड़ भी न पकड़ा था, दो महीने ही उसे इस आँगन में आए हुए थे कि उस नन्ही जान को विद्या को सफेद साड़ी और सूनी माँग में देखना पड़ा । काल को यही मंजूर था कि विद्या को डायन, और पति को खाने वाली चुड़ैल की उपाधि मिलीं और न जाने गोनू की पत्नी और मुखिया की बहू ने उसे क्या-क्या उपाधि दी ।

नीम का पहला बसंत आया । पर आज उसके पत्ते कुछ ज्यादा ही लहरा रहे थे । शायद उसे भी घर में नए आने वाले मेहमान की खबर लग गई थी । उसी रात को विद्या की कोख से फूल से कोमल एक बच्चे ने जन्म लिया । नीम अपने भाई के आने की खुशी में टिक नहीं पा रहा था । झूम-झूम कर बधाई गा रहा था । विद्या ने उस बच्चे का नाम गोपाल रखा ।

काल चक्र अपने निश्चित गति से घूमा । गोपाल, अपनी माँ की आँखो का तारा और बड़े भाई नीम के इस दुलारे ने अपने अट्ठारह साल पूरे कर लिए थे । बाँका जवान बहुत खूबसूरत था । अलगु ने खुद आकर अपनी बेटी के लिए इसका हाथ माँगा । पर विधाता के आगे किसी का वश नहीं चलता । इस मोड पर आकर मानव मजबूर

एवं एक निरीह प्राणी बन कर रह जाता है । गोपाल की शादी के दो साल ही हुए थे कि बेचारा अपनी माँ, एक छोटे बच्चे, अपनी पत्नी व बडे भाई नीम को छोड कर काल के गाल में समा गया । शायद विधाता का यह एक कठोर व निर्मम निर्णय था ।

तब से लेकर आज तीस वर्ष होने को आए पर विद्या को दुखों से मुक्ति नहीं मिली । बस दिन भर नीम के चबूतरे पर पड़ी रहती है और एक-टक उसे निहारती रहती है । बहू को तो वो फूटी आँख नहीं सुहाती है । विद्या को याद भी नहीं है कि उसने अपने पोते को कभी गोद लिया होगा या बैठ कर दो-चार बातें की होगी। बहू ने अपने बेटे को सास की परछाई से भी बचा कर रखा था कि कहीं इसे भी न खा जाए यह कर्मजली।

सूरज की पहली किरण के स्पर्श से विद्या अतीत के स्वप्न लोक से लौट कर वर्तमान में आ गई । काँपते हुए उठी । धीरे-धीरे, डगमगाते और टटोलते हुए वह अपने कमरे में चली गई ।

"अरे इस कर्मजली बुढ़िया ने अपना दुशाला यहाँ चबूतरे पर छोड दिया है । न जाने किसे इसकी मनहूसियत डँसेगी । राम जाने यह अभागिन अभी तक जिंदा क्यों है? अरे नागो! जा उस बुढ़िया को रोटी दे आ । बुढ़िया को कोसते हुए बहू ने नागो को रोटी और दुशाला हाथ में थमा दिया । नागो उस घर का नया नौकर था । वह सर झुकाए दुशाला और दो रोटी विद्या के सामने रख कर चला गया । विद्या उठी और लोटे में पडे चावल के माड़ को कटोरे में उडेला और उसमें रोटी डूबी कर खाने लगी । पर दो निवाले के बाद उसे और खाने की इच्छा न हुई, उसने उसे ढक कर दोपहर के खाने के लिए रख छोड़ा ।

सूरज सर पर चढ आया था । नीम आज बिल्कुल शाँत था । इधर विद्या भी खाट पर लेट कर रामायण की चौपाई गा रही थी, फिर न जाने उसकी आँखें कब बंद हो गईं ।

खट-खट-खट-खट के कर्कश स्वर ने विद्या की नींद तोड़ दी । उसने ध्यान लगा कर सुना तो कुल्हाड़ी से लकड़ी काटने की आवाज उसे सुनाई पड़ी । वह काँपते हुए दरवाजे पर आई । आँगन में हो रही गतिविधियों पर जब उसकी नज़र पडी तब वह अवाक और बदहवास सी हो गई । उसने देखा कि विश्वा बढ़ई नीम पर कुल्हाडी मार रहा है और बहू कमर पर हाथ धरे कह रही है, "मुआ यह बूढ़ा नीम कुछ देता तो है नहीं और इतनी जगह भी छेकता है, इसके कटने के बाद सूखी लकड़ियों से कुछ पैसे तो मिलेंगे।"

नीम कुल्हाडी की चोट सहते हुए शायद यह सोच रहा था कि "चलो कुछ तो कल्याण होगा इस घर का, भले ही मेरे मरने के बाद ।" विद्या इस हृदय विदारक दृश्य को नहीं देख सकी और भागती हुई आकर नीम से चिपट कर चीखने लगी "अरे दुष्टों! मैंने तुम्हारा हर अत्याचार सहा है इस नीम ने तुम्हारा क्या बिगाडा है । कम से कम इस बच्चे को तो न काटो । मेरा कतरा-कतरा खून बेच दो अगर तुम्हें पैसे चाहिए पर किसी माँ के सामने उसके बेटे को मत मारो ।"

तभी नीम के पत्ते भी गरज-गरज कर तूफानी हवा के साथ हिलने लगे । ऐसा लग रहा था कि पत्ते गरज कर यह कहना चाहते हैं कि "हट जा माँ, अपने खून को बेचने की बात अपने बेटे के सामने मत कर ।"

बडी मुशिकल से विद्या को खींच कर घसीटते हुए बहू और विश्वा बढ़ई ने उसको कमरे में ला कर बंद किया । इधर विद्या दरवाजे पीट

रही थी और उधर खट खट नीम पर कुल्हाड़े चल रहे थे । मातम का यह शोर वातावरण को और भयानक बना रहा था ।

गड़ गड़ गड़ गड़ गर्जना करते हुए नीम ज़मीन पर गिर कर धाराशायी हो गया । विद्या के कमरे में भी सन्नाटा छा गया । तभी एकाएक कमरे में 'धड़ाम' से कुछ गिरने की आवाज आई । नागो कमरे में दौड कर गया । कमरे से आकर उसनें सभी को हड़बड़ाते हुए बताया +-

"व - - - वहाँ कमरे में विद्या माई गिरी पड़ी है, शा शायद - - वो मर गई ।" लोगों ने अंदर जा कर देखा । दरवाजे पर उस अभागिन की लाश पड़ी थी । चेहरे पर वेदना व्याप्त थी । सफेद बाल बिखरे पडे थे और झुर्रियों से भरे गालों पर एक बूँद आँसू थी जो कि शनैः शनैः नीचे दुलक रही थी । ऐसा प्रतीत हो रहा था कि यह अश्रु बूँद वेदनापूर्ण, मार्मिक जीवन से विद्या की मुक्ति का विजय पताका विधुमण्डल में लहरा रही थी ।

संदीपन
TA/96

कहकहे

1) आज की सरकार,
एक ऐसी CAR
जिसमें, कानून को तोड़ निकलने के हैं,
कई दरवाजे । - - - - परन्तु
अन्तरात्मा की हार्न,
सिस्टम की इंजन, और
प्रजातंत्र के टायर के
बजे हुए हैं बाजे ।

2) "क्या आप अंधेरे में हस्ताक्षर कर सकते हैं?"
यों वह अपने पिताश्री से शर्त लगाता है।
ज्योंही वे हाँ करते हैं,
बत्तियाँ बंद कर, लडका अपने प्रोग्रेस रिपोर्ट पर उनसे
हस्ताक्षर करवाता है ।

3) नेता के माने,
सीधा रहा तो नेता,
उल्टा हुआ तो ताने ।

4) नेता का आश्वासन,
एक सरल आसन ।
जैसे साँस ली, और छोड़ दी,
आश्वासनों की बात कही, और तोड़ दी।

5) पुरानी कहावत - "चट मँगनी, पट ब्याह"
मौर्डन कहावत - "कट मँगनी, हट ब्याह,
डायरेक्ट हनीमून पर आ,
बिन फेरे हम तेरे
मेरे संग गा ।"

6) आज की ताजा खबर - "उदघाटन के दिन
रेत की दिवार नीचे आ गई।
ठेकेदार फिर भी बच गया,
दीवार उदघाटणकर्ता को दबा गई।"

7) आबादी की बढ़ती रफ्तार यही रही तो,
इस देश में सिर्फ बच्चे ही बच्चे नजर आएंगे,
निकट भविष्य में,
राशन की दूकानों पर गेहूँ ,शक्कर, चावल नहीं,
थैलों में भरकर सिर्फ बच्चे ही दिए जाएंगे।

8) शिलान्यास की रखी गई शिला,
अगले दिन वहाँ कुछ नहीं मिला,
इसको कहते हैं,
नव निर्माण की कला ।

- संदीपन
टी.ए - 96

IN MEMORIAM

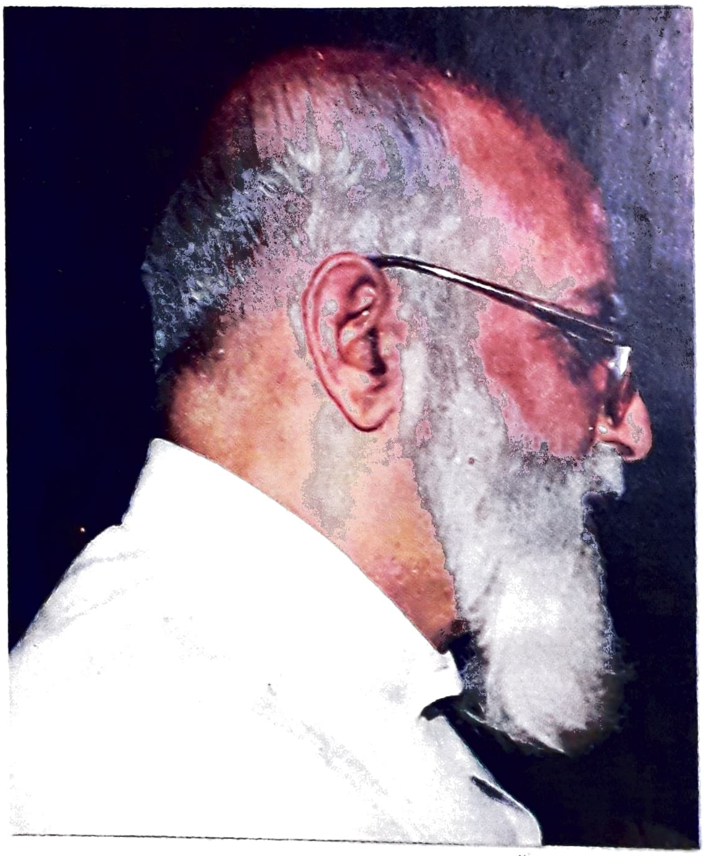

Rev. Fr. Joseph Kuriakose, SJ
1925-1994

Ingenious, innocent and Bold Fr. Kuriakose
Left our bosoms bleeding,
To Live in happier forms again!
Rise, Memory, and Write his praise
Come, trace the epitaph of glory fled!

Pillars of Andhra Loyola College